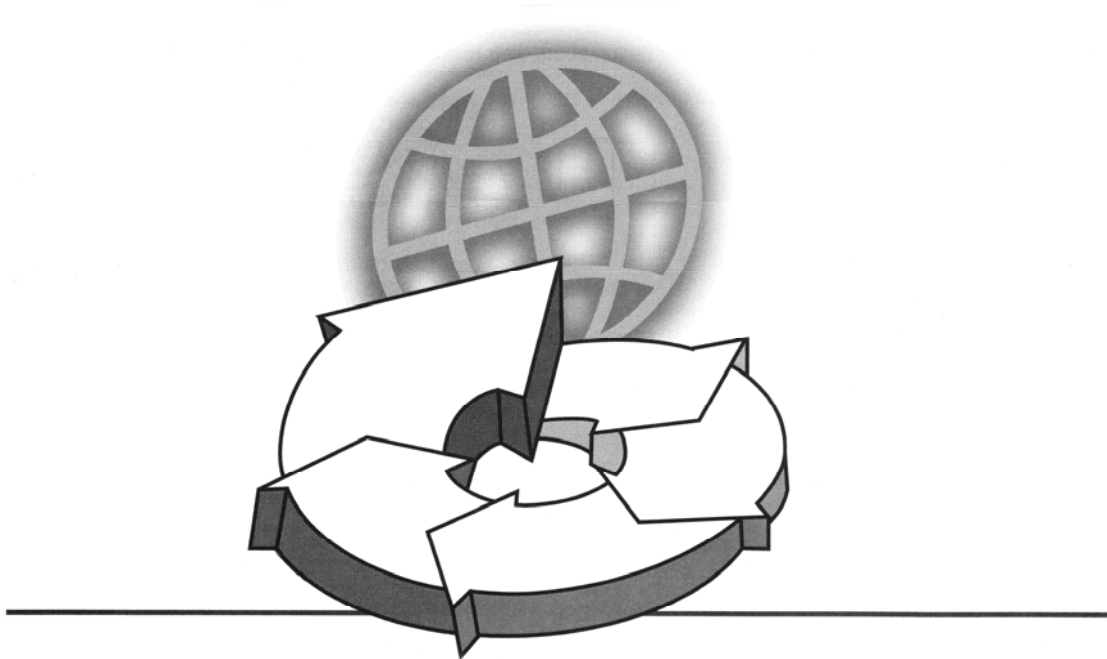

Omega tečaj:

Praktični trening za osnivače crkava

Četvrti priručnik

Napisali:
The Alliance for Saturation Church Planting
u suradnji s
Peter Deyneka Russian Ministries

**Omega tečaj:
Praktični trening za osnivače crkava
Četvrti priručnik**

Original printed version published by
The Bible League, P.O. Box 28000, Chicago, IL 60625 USA
E-mail: BibleLeague@xc.org
www.bibleleague.org

Copyright © 2000, 2006 United World Mission.
This material was originally copyrighted by *The Alliance for Saturation Church Planting* and was prepared by that partnership in cooperation with Peter Deyneka Russian Ministries, Project 250.

You are **permitted and encouraged to reproduce and distribute this material** in any format provided that:
(1) you credit the author, (2) you indicate if modifications are made, (3) you do not charge a fee beyond the cost of reproduction,
and (4) you do not make more than 1,000 copies.

If you would like to post this material to the Internet or if your intended use is other than outlined above, please contact
United World Mission, ATTN: Jay Weaver/Omega, 9401-B Southern Pines Blvd.
Charlotte, NC 28273-5596, or omega_course@alliancescp.org

Translations and adaptations for your context are also encouraged. Again, please contact omega_course@alliancescp.org so that we can encourage and inform others who may also be interested in your language or intended use.

For more information about their respective ministries, please contact:

www.AllianceSCP.org

(website / resources available but formal partnership now dissolved)
http://www.alliancescp.org/resources/interchanges/2005_aug.html

P.O. Box 496
Wheaton, IL , USA 60189
Tel: (630) 462-1739 Fax: (630) 690-2976
info@russian-ministries.org
www.russian-ministries.org

Originally printed in the United States of America

PRIZNANJA

Zahvaljujemo se i odajemo priznanje svima koji su pridonijeli u pripremi ovih priručnika. Sljedeće osobe toliko su doprinijele procesu pisanja i uređivanja ovih materijala. Gospode, osnuj svoju crkvu... u svim krajevima svijeta!

Jay Weaver, General Editor: *World Team*

Richard Beckham: *Greater Europe Mission*

David & Lisa Bromlow: *Christ For Russia*

Ron Brunson: *World Witness and United World Mission*

Don Crane: *Greater Europe Mission*

Bea Crane: *Greater Europe Mission*

Hunter Dockery: *World Harvest Mission*

Mike Elwood: *Greater Europe Mission*

Jeff Geske: *United World Mission*

Dave Henderson: *C B International / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

Bob Mackey: *United World Mission*

Bob Martin: *United World Mission*

Paul Michaels: *Grace Brethren Intl. Mission*

Norie Roeder: *United World Mission*

Ki Sanders: *World Team*

Larry Sallee: *UFM International / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

Eric Villanueva: *United World Mission*

David Westrum: *Interlink Ministries / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

POSEBNA ZAHVALA NA ADMINISTRATIVNOJ I TEHNIČKOJ PODRŠCI

Edith Bond: *The Alliance Regional Resource*

David Gál: *The Alliance Regional Resource*

Nell Harden: *Retired English Professor*

ČETVRTI PRIRUČNIK

Sadržaj

PREDGOVOR	9
CIKLUS OSNIVANJA CRKAVA	11
PRAGOV	13
PREGLED PROGRAMA	15

ODBC VIZIJA

LEKCIJA 10: Strateške komponente pokreta osnivanja crkava	23
Učvrstite povjerenje u viziju	23
Postavite pred sebe ciljeve temeljene na vjeri	24
Nemojte se zbrajati, već se umnažajte	25
Upravljajte poslom iz strateškog središta, a ne sa nekog udaljenog mjesta	25
Osnujte pokretne pomoćne timove	26
Osposobljujte ljude	26
Granajte se	27
Tražite Božje vodstvo i njegovo vrijeme	27
Dodatak: Vjera i poslušnost nasuprot nevjeri i strahu	29
Dodatak: Stvari koje potiču prirodni rast	31
LEKCIJA 11: Znaci pokreta	33
Prvi znak: Poseban trenutak	34
Drugi znak: Pojavljivanje vođa	34
Treći znak: Ljudi se uključuju u rad	36
Četvrti znak: Novi vidovi službe	36
Peti znak: Pokret je spontan	37
Šesti znak: Pokret pokreće ljude i strukture	38
LEKCIJA 12: Pastorska služba u pokretu	41
Vodstvo u novoosnovanim crkvama	41
Kontaktiranje s novoosnovanim crkvama	42
Čuvajmo se hereze	44
Prikupljanje sredstava	44
Strategija za evangelizaciju i osnivanje crkava	45

CRKVA

LEKCIJA 12: Dinamika novonastajuće crkve	49
Kada crkva postaje crkva?	49
Organizirati se kao crkva	52
LEKCIJA 13: Odlike crkava koje rastu	55
Što je to crkva koja raste?	55
Kako dolazi do rasta crkve	56
Dvanaest odlika crkava koje rastu	57
Procjenjivanje i nadgledanje rasta crkve	61
LEKCIJA 14: Crkvena uprava i položaji	63
Dužnosti i privilegije crkvenih vođa	63
Oblici crkvene uprave	63
Službe u crkvi	64
Dužnosti i privilegije crkvenih vođa	66

DUHOVNI KARAKTER

LEKCIJA 11: Ljubav kao temelj službe.....	71
Evanđelje kao uzor za međuljudske odnose	71
Božja bezuvjetna i požrtvovna ljubav	72
Božja ljubav u međuljudskim odnosima	73
Ljubav kao temelj za službu	73
LEKCIJA 12: Shvatiti Očevo srce.....	77
Tri usporedbe o izgubljenim stvarima – Luka 15	77
Usporedba o izgubljenom sinu	78
Primjena — volimo li Očevom ljubavlju?	79
LEKCIJA 13: Milost je za ponizne	81
Što je to poniznost?	81
Primjeri poniznosti	82
Molitva izražava poniznost pred Bogom	83
Kršćanski život se odlikuje poniznošću	83

MOLITVA

LEKCIJA 8, 9: Molitveno okupljanje	87
Evanđelje za sve ljude	87
Moliti za svijet	88
Molitveno okupljanje – moliti se za cijeli svijet	89

VODSTVO

LEKCIJA 6: Vođenje služenjem	93
Svjetovno vođenje	93
Voditi kao sluga	94
Novozavjetno učenje o vođenju služenjem	95
Primjena	96
Dodatak: Kontrolni popis za vođe	99
LEKCIJA 7: Dinamika vodstva	101
Osobine vođe	101
Osobine grupe	104
Priroda zadaće	105
LEKCIJA 8: Vidovi interakcije	107
Otkrijte svoj način interakcije	107
Četiri načina interakcije	109
LEKCIJA 9: Potrebe vezane uz vodstvo	113
Kakve vođe treba crkva?	113
Koliko je vođa potrebno crkvi	115
Gdje ćemo naći potrebne vođe	116
LEKCIJA 10: Obučavanje vođa	119
Biblijski primjeri umnažanja vodstva	119
Ciljevi obuke	121
Proces u pet koraka za osposobljavanje budućih vođa	122
Dodatak: Osobine novog vođe koje treba poticati	125

STANIČNE GRUPE

LEKCIJA 10: Diskutiranje o pitanjima i problemima u staničnim grupama.....	129
Gruba stvarnost službe staničnih grupa	129
Pitanja i problemi	130
Rješenja	130
LEKCIJA 11: Umnažanje staničnih grupa	131
Cilj umnažanja	131
Proces "prirodnog" umnažanja	132
Prepreke za umnažanje	135

STVARANJE UČENIKA

LEKCIJA 6: Stvaranje učenika – radionica.....	139
Diskusija u malim grupama (pola sata)	139
Stvaranje učenika – radionica (20 minuta)	140
Zaključak (3 minute)	140

UPRAVITELJSTVO

LEKCIJA 1: Uvod u upraviteljstvo	143
Što je to upraviteljstvo	143
Zašto treba govoriti o upraviteljstvu? Dva pitanja	143
Biblijska načela za upravljanje	144
Mi kao upravitelji	146
Upraviteljstvo i osnivač crkava	147
LEKCIJA 2: Upravljanje novcem	149
Istraživanje Biblije	149
Davanje od onoga što imamo	150
Financije u lokalnoj crkvi	151
Financije i pokreti osnivanja crkava	153
LEKCIJA 3: Raspolaganje vremenom	157
Određivanje prioriteta — kako raspolagati vremenom	158
Sprovođenje u praksi	158
LEKCIJA 4: Proces strateškog planiranja	163
Što je to strateško planiranje?	163
Proces strateškog planiranja	164
LEKCIJA 5: Proces strateškog planiranja – radionica	169

OBITELJ

LEKCIJA 1: Biblijske uloge u obitelji.....	173
Bračni par	173
Uloga muža	174
Uloga žene	175
Uloga djece	176
LEKCIJA 2: Roditeljstvo	179
Nekoliko opažanja za početak	179
Nekoliko biblijskih načela	180

PREDGOVOR

SVRHA OVOG MATERIJALA

Osnivači crkava često se regrutiraju i šalju u svijet s malom ili nikakvom obukom za zadatak koji se nalazi pred njima. Vođe crkava koji su preplavljeni teškoćama u službi često nemaju jasnu viziju onoga što Bog želi postići kroz njih. I osnivači crkava i vođe crkava trebaju obuku i viziju, ali biblijske škole i seminari za mnoge nisu realna opcija.

Ovaj materijal dizajniran je kako bi pružio ne samo viziju za osnivača crkve i vođu crkve, već i biblijske osnove i praktična evangelizatorska znanja kako bi mogli vidjeti kako ta vizija postaje stvarnost. Ovo nije «edukacijski» program. Radije, on pruža potrebne biblijske i edukativne osnove, kao i praktična evangelizatorska znanja, koja su potrebna za osnivanje crkava. Iako je Omega tečaj dizajniran za središnju/istočnu Europu i bivši Sovjetski savez, ohrabрили su nas izvještaji da je već svrhovito upotrebljen i primijenjen i u drugim zemljama.

Ovaj tečaj dizajniran je kako bi postigao dva cilja:

1. Pružio potrebnu obuku za crkve koje treba osnovati.
2. Ohrabrio mobilizaciju prema pokretu osnivanja crkava u cijelom Kristovom tijelu.

Danas možemo vidjeti pokrete osnivanja crkava u mnogim zemljama diljem svijeta, uključujući Brazil, Rumunjsku, Filipine, Nigeriju i druge. Vjerujemo da je lokalna crkva Božji primarni instrument za svjetsku evangelizaciju, te da osnivanje crkava zasnovano na metodi množenja predstavlja najučinkovitiji način rada usmjeren prema izvršavanju Velikog naloga. Nove crkve trebaju biti osnovane s vizijom za umnožavanje i sposobnošću da osnuje druge crkve. Kad se ovo dogodi, nastaje potencijal za pokret crkava koji može preplaviti zemlju i promijeniti živote ljudi diljem te zemlje.

Pokret osnivanja crkava treba ljude koji su uključene u sve razine zadatka osnivanja crkve, od mladih vjernika koji u uzbuđeni novonađenom vjerom, do vođa denominacija. Osnivači crkava sami nikad ne mogu biti katalizator za pokret osnivanja crkava. Ovaj materijal je primjenjiv i ima isto toliko vrijednosti za sve razine crkvenih djelatnika i vođa crkava koji mogu direktno i indirektno podržati nastojanja osnivača crkava u njihovom nastojanju da ispune zadaću na koju ih je Bog pozvao.

PREGLED RASPOREDA

Ovaj priručnik je jedan od pet priručnik, od kojih svaki sadrži otprilike 26 jednosatnih lekcija. Kako bi postigli gore navedene ciljeve, raspored obuhvaća široku paletu tema potrebnih za zadatak osnivanja crkava. Uključuje ODBC viziju, evangelizaciju u staničnim grupama, učenje, crkvu, evangelizaciju, induktivno proučavanje Biblije, vodstvo, molitvu, duhovni karakter i više.

Tečaj je podijeljen u pet priručnika kako bi pružio stalno šireći pristup procesu učenja. Kako svaki sudionik završava priručnik, on ili ona provode određeno vrijeme prije uzimanja drugog priručnika kako bi stavili u praksu principe koje su naučili. Iz tog razloga, mnoge kasnije lekcije nadograđuju na principe i znanja stečene i uvježbane u ranijim lekcijama.

Drugim riječima, napravljen je raspored koji treba naučiti i paralelno koristiti u stvarnom osnivanju crkava. Kako sudionik aktivno radi prema osnivanju nove crkve, on ili ona trebat će određene vještine i znanje, i suočit će se s raznim problemima po putu. Vještine i znanje potrebni u početku osnivanja crkve pruženi su u prvom priručniku, dok su aktivnosti i principi koji su potrebni u kasnijoj fazi osnivanja crkve predstavljeni u kasnijim priručnicima. Svaki priručnik dizajniran je kako bi pružio vještine, odgovorio na pitanja i diskutirao potencijalne probleme vezane uz prikladnu fazu osnivanja crkve na kojoj sudionik trenutno aktivno radi. Iza ovog predgovora, pronaći ćete listu ključnih razvojnih aktivnosti ili «pragova» za koje se vježbenici obučavaju i koje bi trebali primijeniti između seminara obučavanja.

Lekcije su grupirane po temi, a svaki od pet priručnika uključuje lekcije iz nekih od tema. Neke od tema, kao što su «vizija» i «crkva» uključeni su u svih pet priručnika. Druge, kao što su «učeništvo» pojavljuju se kasnije u nastavnom planu, kad su sudionici u fazi službe u kojoj te teme postaju potrebne. Pregled nastavnog plana koji sadrži popis naslova lekcija za svaki od pet priručnika nalazi se nekoliko stranica dalje.

UPORABA MATERIJALA

Savjet sudioniku

Mnogo vremena, molitve i truda uloženo je u pripremu svih pet priručnika ovog nastavnog plana. Svaki priručnik dizajniran je za specifične evangelizacijske vještine i znanje koje je potrebno tijekom procesa osnivanja nove crkve. Iz toga razloga, savjetujemo vam da počnete s prvim priručnikom, a ne s nekim od kasnijih. Isto tako, svaka lekcija pažljivo je odabrana i obrađena kako bi bila korisna, primjenjiva i nezamjenjiva u zadatku osnivanja crkve. Za vas će biti korisno da ne preskačete lekcije.

Budite svjesni da se pravo učenje događa kad primijenite koncepte predstavljene u ovim lekcijama na vaš osobni život i službu. Većina lekcija uključuje plan djelovanja na kraju poglavlja. Ovi planovi djelovanja dizajnirani su kako bi vam pomogli primijeniti ideje iz lekcije i trebali biste ih ispuniti prije nego što počnete rad na idućem priručniku. Uzimanje mentora može vam biti od velike pomoći, da imate nekoga tko vas može ohrabriti i dati vam savjete dok vi ulažete sebe u procesu osnivanja crkve. Mentor također može ispuniti potrebu za odgovornošću za vrijeme primjene koncepata koje ste naučili u vašem životu i službi. Imati nekoga tko može stati uz vas nije samo učinkovita pedagogija, već su mnogi osnivači crkava svjedočili koliko im je to pomoglo u njihovom životu i službi. Iz tog razloga, snažno vas potičemo da kroz molitvu potražite neku vrstu mentora koji može poboljšati i ojačati vašu službu osnivanja crkve.

Savjeti za učitelja

Ovaj materijal može se koristiti u raznim okruženjima kao što su biblijska škola, sjemenište ili seminar koji se održava u crkvi. Ipak, ovaj materijal primarno nije edukativan. On je namijenjen za osposobljavanje. Edukacije se usredotočuje na znanje i informaciju. Namjera ovih materijala nije samo ulijevanje znanja, već motiviranje prema akciji u kojoj se koriste biblijski provjerene vještine službe. Ovaj priručnik je za one koji žele raditi.

Iako metoda koju izaberete za poučavanje lekcija iz svakog priručnika ovisi o vašem kontekstu, svaki priručnik može se proći u jednoj sedmicama. Osim ovog ideala, mnoge lokacije za obuku uspješno su upotrijebili druge rasporede koji su bolje odgovarali životnim rasporedima i postojećim službama. Ponekad su se odlučili za dva intenzivna vikenda ili redovite tjedne sastanke. Preporučamo da posebno istaknete planove djelovanja na kraju svake lekcije kako bi ih svi izvršili prije početka idućeg seminara. Četiri do šest mjeseci je razumno vrijeme koje možete očekivati između seminara. Prednost ovakve vrste obuke je kombiniranje principa naučenih za vrijeme seminara s praksom u stvarnom životu između seminara.

Za vrijeme seminara, nije potrebno poučavati svaku točku svake lekcije, budući da sudionici sami mogu pročitati materijal. Ponekad je dobra metoda dobiti učenike da čitaju lekcije i pričaju o tome kako se to odnosi na njihovo iskustvo. U drugim slučajevima, lekcija od nekoga tko je stručnjak u predmetu o kojem se govori može biti najbolji način da se predoče koncepti. No, NEMOJTE TROŠITI PREVIŠE VREMENA NA PRISTUP LEKCIJAMA. Budite kreativni dok isprobavate razne metode kojima želite predočiti principe i vještine koje se nalaze u lekcijama. Drugi učitelji pronašli su inačice kao što su grupe za raspravu, radionice i igranje uloga mogu biti zanimljive i od pomoći.

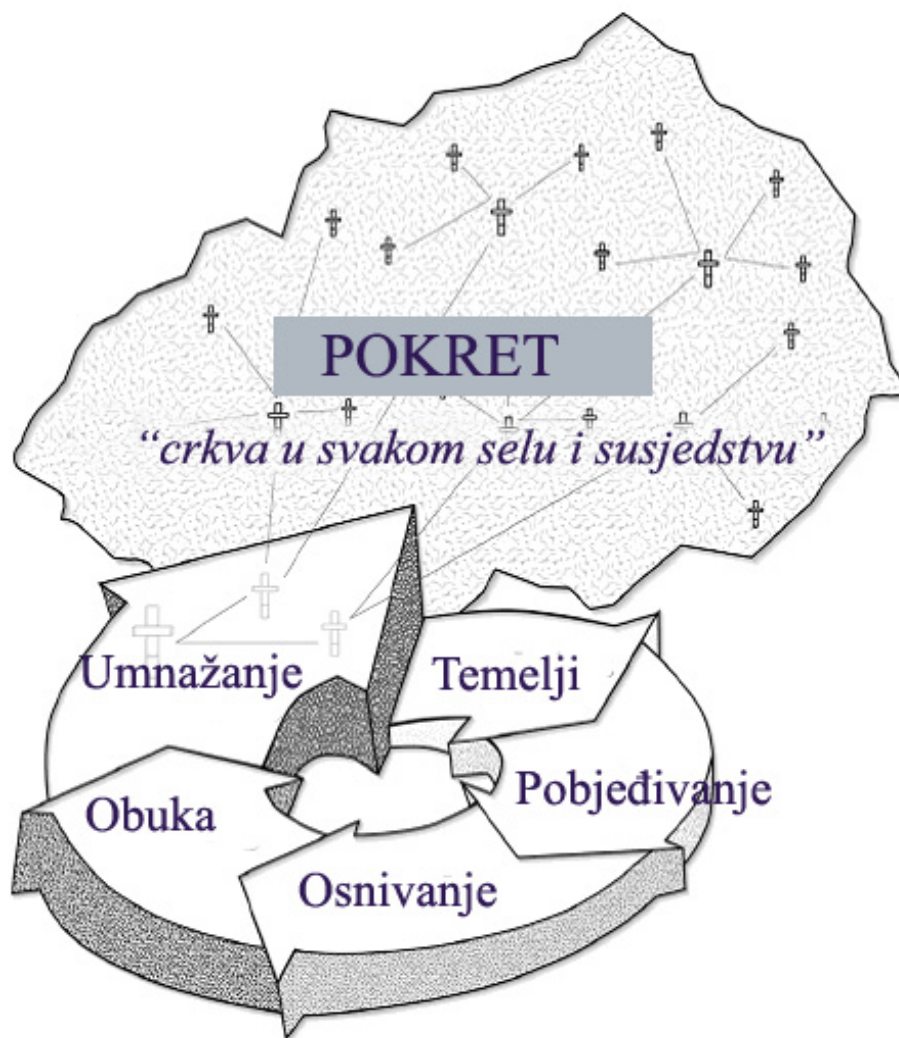
Dano vam je sveto povjerenje. Gospodin Crkava želi učiniti učenike od svih naroda, i potrebni su vođe. Imate ogroman potencijal pomoći opremiti mnoge koji mogu pomoći u pokretima osnivanja crkava i pomoći drugima u službama umnožavanja crkava.

Daljnja pomoć

Ne ustručavajte se kontaktirati nas ukoliko vam možemo biti od daljnje pomoći u širenju vizije osnivanja crkava umnožavanjem ili praktičnom opremanju osnivača crkava.

Jay Weaver, glavni urednik
Budimpešta, Mađarska, siječanj 2000.
omega_course@alliancescp.org

CIKLUS OSNIVANJA CRKAVA

Osnivanje crkava nije nasumično povezan niz događaja i aktivnosti, već proces s točno utvrđenim ciljem. Za taj je proces potrebno uskladiti aktivnosti, sjediniti razne sposobnosti, imati zajedničku filozofiju i sposobno vodstvo. Upravo je razvoj ovih važnih područja cilj obuke za osnivača crkava. “Ciklus osnivanja crkava” je dijagram procesa osnivanja crkava, koji s posebnog stajališta prikazuje povezanost ključnih načela i postupaka koji su dio toga procesa. Ovo je poput autokarte za one koji će osnivati crkve, koja omogućuje da vidite odakle ste krenuli i kamo idete.

PRAGOVI

Nastavnog plana za osnivanje crkava *Omega*

Pragovi su konkretne evangelizatorske aktivnosti koje su uključene u ovaj nastavni plan. Svaki prag može se shvatiti kao individualna stepenica unutar većeg procesa započinjanja novih zajednica. Pragovi pružaju konkretne točke akcije koje mogu pomoći praktikantu da praktično primijeni koncepte koje sadrži *Omega tečaj*. Oni su istovremeno oznake koje označavaju napredak, kao i smjernice koje pomažu u zadržavanju pravog smjera. Slijedi lista pragova i naglasaka u *Omega tečaju*.

PRVI PRIRUČNIK: Naglasak na ODBC Viziju, svrhu crkve, induktivno proučavanje Biblije i istraživanje

Specifične aktivnosti:

- Ispitivanje svrhe crkve u svjetlu Velikog naloga
- Razvijanje sveobuhvatne evangelizacije utemeljene na viziji «Z» razmišljanja
- Istraživanje «forme i funkcije» u ranoj crkvi i crkvi danas.
- Učenje i prakticiranje induktivnog proučavanja Biblije
- Pisanje i dijeljenje osobnog svjedočanstva
- Iniciranje grupa za podršku u molitvi za evangelizaciju i osnivanje crkava
- Kompletiranje sveobuhvatnog istraživačkog projekta za ciljno područje

DRUGI PRIRUČNIK: Naglasak na evangelizaciju i stanične grupe

Specifične aktivnosti:

- Dijeljenje spoznaja istraživačkog projekta s drugima u ciljnom području
- Pisanje izjave svrhe crkve
- Razvijanje filozofije službe osnivanja crkava
- Razvijanje osobne strategije evangelizacije, uključujući osobnu evangelizaciju
- Zapčinjanje staničnih grupa s naglaskom na evangelizaciji
- Korištenje induktivnog proučavanja Biblije osobno i u staničnim grupama

TREĆI PRIRUČNIK: Naglasak na učenje, duhovnu borbu, timove i timski rad

Specifične aktivnosti:

- Prepoznavanje i uvježbavanje potencijalnih vođa staničnih grupa
- Provođenje vremena u molitvi i postu
- Procjenjivanje svjetonazora osnivača crkve u usporedbi s biblijskim svjetonazorom
- Korištenje biblijskih istina kako bi se oduprijeli duhovnim napadima u životu i službi osnivača crkve
- Stvaranje individualnih planova za stvaranje učenika za osobe uključene u službu osnivanja crkava
- Izvođenje aktivnosti za razvoj i evaluaciju tima
- Analiziranje duhovnih darova osnivača crkve i tima za osnivanje crkve

ČETVRTI PRIRUČNIK: Naglasak na vodstvo i nadzorništvo

Specifične aktivnosti:

- Procjena snaga i slabosti stila vodstva osnivača crkve, s naglaskom na metode osobne interakcije s drugima
- Korištenje principa vođenja služenjem u životu i službi osnivača crkve
- Vođenje korištenja vremena u životu i službi osnivača crkve, postavljanje prioriteta, izrada rasporeda
- Procjena financijskog davanja osnivača crkve, kao i davanja same osnovane crkve
- Ponavljanje biblijskih uloga muža i žene i odgovornosti koje osnivači crkava imaju prema svojim obiteljima
- Vođenje postojećih staničnih grupa kroz proces umnožavanja
- Pripremanje strateškog plana za rad u cilju zasićenja službe osnivanja crkava

PETI PRIRUČNIK: Naglasak na umnožavanje, mobiliziranje drugih i promoviranje ODBC pokreta

Specifične aktivnosti:

- Iniciranje suradnje u evangelizaciji s drugim evangelizacijskim grupama u ciljnom području
- Planiranje i implementacija nadzorne strukture za stanične grupe koje će promovirati rast i umnažanje koje je u tijeku
- Učenje osoba kako moliti za zasićenje osnivanja crkava; mobiliziranje na molitvu na gradskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini
- Razvijanje i implementacija plana za osnivača crkve da uvježba i bude mentor novim osnivačima crkava
- Osposobljavanje i otpuštanje novih vođa za službu osnivanja crkava
- Promoviranje vizije u novim crkvama za suradnju na misijskom polju ne samo u njihovom ciljnom području, nego i «do krajeva Zemlje»

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED PRVOG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje TEMELJNE FAZE ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Metode proučavanja Biblije (BS)	Evangelizacija (EV)
<p>Lekcija 1: «Z» razmišljanje</p> <p>Lekcija 2: Veliki nalog i osnivanje crkava</p> <p>Lekcija 3 (3A): Ciklus osnivanja crkava</p> <p>3A: modeli osnivanja crkava</p> <p>Lekcija 4 (4A, 4B): Principi istraživanja</p> <p>4A: Razumijevanje ciljnog područja</p> <p>4B: Uzorci upitnika</p>	<p>Lekcija 1: Biblijski temelji crkve</p> <p>Lekcija 2 (2A): Svrha crkve</p> <p>2A: <i>Veliki nalog – radni list</i></p> <p>Lekcija 3 (3A): Forma i funkcija</p> <p>3A: <i>Primijena forme i funkcije</i></p> <p>Lekcija 4: Definiranje lokalne crkve</p>	<p>Lekcija 1 (1A): Opravdanje po vjeri</p> <p>1A: Izmijenjene knjige</p> <p>Lekcija 2: Življenje prema Evanđelju</p> <p>Lekcija 3: Kršćanski rast</p> <p>Lekcija 4: Transformirajuća snaga Evanđelja</p> <p>Lekcija 5: Vođenje duhovnog dnevnika</p>	<p>Lekcija 1, 2: Veliki molitveni skup: Molitva za probuđenje</p> <p>Lekcija 3 (3A): Kako pokrenuti molitvu</p> <p>3A: <i>Molitvena trojka</i></p>	<p>Lekcija 1 (1A): Uvod u metodu induktivnog proučavanja Biblije</p> <p>1A: <i>Kako smo dobili Bibliju</i></p> <p>Lekcija 2 (2A): Opažanje Božje Riječi</p> <p>2A: Jezik Biblije</p> <p>Lekcija 3: Opažanje: radionica</p> <p>Lekcija 4 (4A): Tumačenje Božje Riječi</p> <p>4A: Biblijske tabele</p> <p>Lekcija 5: Tumačenje: radionica</p> <p>Lekcija 6: Tumačenje Božje Riječi</p> <p>Lekcija 7 (7A): Primjena: radionica</p> <p>7A Efez – induktivno biblijsko proučavanje</p>	<p>Lekcija 1: Uvod u Evangelizaciju</p> <p>Lekcija 2,3: Razvijanje vašeg osobnog svjedočanstva</p>
4	4	5	3	7	3

Brojevi u zagradama () označavaju dodatke

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Metode proučavanja Biblije (BS)	Evangelizacija (EV)
Lekcija 5: Biblijski temelj za osnivanje dovoljnog broja crkava Lekcija 6: Istraživanje: radionica Lekcija 7: Mobiliziranje resursa kroz istraživanje	Lekcija 5: Narav crkve Lekcija 6 (6A): Funkcije crkve kao tijela 6A: <i>Krštenje u Novom zavjetu</i> Lekcija 7: Definiranje svrhe postojanja crkve Lekcija 8 (8A): Filozofija službe osnivanja crkava 8A: <i>Kako osmisлити vlastitu filozofiju službe osnivanja crkava</i>	Lekcija 6: Živjeti kao sinovi, a ne siročad Lekcija 7 (7A): Naučimo biti sinovi 7A: <i>Siročići ili sinovi</i>	Lekcija 4: Okupljanje na molitvu: slavljenje i meditacija	Lekcija 1 (1A): Biblijska načela za vođe 1A: <i>Razmatranje vodstva</i> Lekcija 2 (2A): Osobine vođe 2A: <i>Vođa</i>	Lekcija 1: Funkcije i prednosti staničnih grupa Lekcija 2 (2A, 2B): Načela vođenja staničnih grupa 2A: <i>Aktivnosti za probijanje leda</i> 2B: <i>Primjeri aktivnosti</i> Lekcija 3 (3A): Osnivanje staničnih grupa 3A: <i>Radni list za planiranje</i> Lekcija 4 (4A): Evangeliziranje u staničnoj grupi 4A: O «Otkosu» Lekcija 5: Demonstracija stanične grupe Lekcija 6: Filozofija službe staničnih grupa	Lekcija 8 (8A): Kako se služiti inductivnim metodama proučavanja Biblije 8A: <i>Proučavanje Barnabine biografije</i> Lekcija 9 (9A, 9B): Vođenje inductivnog proučavanja Biblije 9A: <i>Induktivno proučavanje Mateja 20:17-28</i> 9B: <i>Induktivno proučavanje Luke 15:1-7</i> Lekcija 10,11 (10A): Vođenje inductivnih proučavanja Biblije – radionica 10A: <i>Biblijski odjelci za inductivno proučavanje</i>	Lekcija 4 (4A): Evangelizacija i osnivanje crkava 4A: <i>Ocjenjivanje evangelizacijskih strategija</i> Lekcija 5 (5A, 5B): Prepreke za djelotvorno evangeliziranje 5A: <i>«Crkva u svim narodima»</i> 5B: <i>Odgovori na uobičajene primjedbe</i> Lekcija 6,7 (6A, 6B, 6C): Proces obraćenja 6A: <i>Kakvim ljudima želite navijestiti Evanđelje</i> 6B: <i>Tri načela strateškog evangeliziranja</i> 6C: <i>Razmatranje Isusovog pristupa ljudima</i>
3	4	2	1	2	6	4	4

Brojevi u zagradama () označavaju dodatke

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED TREĆEG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje OSNIVAČKU FAZU ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Evangelizacija (EV)	Stvaranje učenika (DI)	Duhovno ratovanje (SW)
Lekcija 8: Prvo napredovanje	Lekcija 9, 10: Crkva i duhovni darovi	Lekcija 8, 9: Zakon i Evanđelje	Lekcija 5: Molitva i post Lekcija 6, 7: Uloga molitve: Molitva za širenje Evanđelja	Lekcija 3: Sfere vodstva Lekcija 4: Uvod u timski rad Lekcija 5: Razvoj tima	Lekcija 7(7A): Dinamika rasprave u kućnoj grupi 7A: <i>uzorak pitanja za raspravu</i> Lekcija 8: Briga za ljude u kućnoj grupi Lekcija 9: Treniranje vođa za nove kućne grupe	Lekcija 8: Odnosi u evangelizaciji	Lekcija 1: Uvod u stvaranje učenika Lekcija 2 (2A): Tvoja uloga u stvaranju učenika 2A: <i>Karakteristike kršćanske ljubavi</i> Lekcija 3 (3A): Budi upoznat sa svojim ciljem i ljudima 3A: <i>Vjera, nada, ljubav</i> Lekcija 4 (4A): Pomaganje učenicima da duhovno rastu 4A: <i>Duhovni rast treba procjenu</i> Lekcija 5 (5A): Obrasci za stvaranje učenika 5A: <i>Plan za stvaranje učenika</i>	Lekcija 1: Razumijevanje svjetonazora Lekcija 2 (2A): Dinamike duhovnog ratovanja 2A: <i>Induktivno proučavanje Efežana 4:17-5:21</i> Lekcija 3 (3A, 3B): Duhovne borbe 3A: <i>Biblijsko proučavanje</i> 3B: <i>slučajevi za proučavanje iz cijelog svijeta</i>
2	3	3	3	3	3	1	5	3

Brojevi u zagradama () označavaju dodatke

Primarno obrađuje OSNIVAČKU FAZU ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Stvaranje učenika (DI)	Upraviteljstvo (ST)	Obitelj (FA)
Lekcija 10 (10A, 10B): Strateške komponente pokreta osnivanja crkava 10A: <i>Vjera i poslušnost</i> <i>ansuprof nevjeri i strahu</i> 10B: <i>stvari koje potiču prirodni rast</i>	Lekcija 12: Dinamika novonastajuće crkve Lekcija 13: Odlike crkava koje rastu Lekcija 14: Crkvena uprava i položaji	Lekcija 11: Ljubav kao temelj službe Lekcija 12: Shvati Očevo srce Lekcija 13: Milost je za ponizne	Lekcija 8,9: Molitveno okupljanje: Biblijska molitva	Lekcija 6 (6A): Vođenje služenjem 6A: <i>Kontrolni popis za vođe</i> Lekcija 7: Dinamika vodstva Lekcija 8: Vidovi interakcije Lekcija 9: Potrebe vezane uz vodstvo Lekcija 10 (10A): Obučavanje novih vođa 10A: <i>Osobine novog vođe koje treba poticati</i>	Lekcija 10: Diskutiranje o pitanjima i problemima u staničnim grupama Lekcija 11: Umnažanje staničnih grupa	Lekcija 6: Stvaranje učenika - radionica	Lekcija 1: Uvod u upraviteljstvo Lekcija 2: Upravljanje novcem Lekcija 3: Raspolaganje vremenom Lekcija 4: Proces strateškog planiranja Lekcija 5: Proces strateškog planiranja – radionica	Lekcija 1: Biblijske uloge u obitelji Lekcija 2: Roditeljstvo
3	3	3	2	5	2	1	5	2

Brojevi u zagradama () označavaju dodatke

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED PETOG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje FAZU UMNAŽANJA I KRETANJA ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Propovijedanje (PR)	Obitelj (FA)
Lekcija 13: Vizija i teleskopsko promatranje	Lekcija 15: Crkvena stega	Lekcija 15: Služba pomirenja	Lekcija 10: Pridobijanje molitvene potpore za pokret osnivanja crkava	Lekcija 11: Prepuštanje službe vođama	Lekcija 12: Stanične grupe koje ispunjavaju područje djelovanejm u lokalnim crkvama	Lekcija 1: Biblijsko propovijedanje I: Razumijevanje poruke	Lekcija 3: Služenje obiteljima
Lekcija 14: Mobiliziranje	Lekcija 16: Štovanje u lokalnoj crkvi	Lekcija 16: Moralni integritet osnivača crkava	Lekcija 11, 12: Molitveno okupljanje: Zahvaljivanje Bogu za njegovu vjernost	Lekcija 12: Vodstvo pokreta 12A: Vođe pokreta	Lekcija 13 (13A): Nadgledanje staničnih grupa 13A: konačni korak	Lekcija 2: Biblijsko propovijedanje II: Shvaćanje publike	
Lekcija 15: Sjedeći koraci	Lekcija 17: Kako voditi bogoslužje					Lekcija 3: Biblijsko propovijedanje III: Shvaćanje sebe	
Lekcija 16: Obuka – sastavni dio pokreta osnivanja crkava	Lekcija 18: Lokalna crkva i Kristovo tijelo u cjelini						
Lekcija 17: Nacionalne inicijative u mobiliziranju vođa	Lekcija 19: Povijesni utjecaj crkve u (Povijest crkve u kontekstu zemlje)						
5	5	2	3	2	2	3	1

Brojevi u zagradama () označavaju dodatak

VIZIJA ODBC

Strateške komponente pokreta osnivanja crkava

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti kako strateškim putem dovesti do pokreta osnivanja crkava.

☞ Glavne točke

- Strategija je zapravo djelotvorna metoda obavljanja neke zadaće.
- Pojedine misijske strategije potiču pokrete osnivanja crkava.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati kako strateški ostvarivati cilj osnivanja crkava.
- prepoznati što se sve treba promijeniti na danome području da bi došlo do kretanja.

☞ Dodaci

10A Vjera i poslušnost nasuprot nevjeri i strahu

10B Stvari koje potiču prirodni rast

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ove strategije, premda utemeljene na Bibliji, ne predstavljaju apsolutne zapovijedi već korisne strategije i primjere onoga što su apostoli činili kada bi se našli u situacijama u kakvima bi se mogli naći današnji osnivači crkava.

UVOD

Strategija je djelotvorna metoda obavljanja neke zadaće. Kažu da su junaštvo i hrabrost donijele mnoge pobjede, ali da ih je strategija donijela još više. Najbolji primjer za to vidimo u Jošuinom knjizi. Način na koji je Božji sluga Jošua osvojio Kanaan doista je bio strateški. Izraelci su u tri brza naleta – jedan prema unutrašnjosti, jedan prema jugu i jedan prema sjedinjenim neprijateljima na sjeveru, zauzeli zemlju unatoč tome što je neprijatelj i ostao tamo. Jošuin vojska nije bila ni opremljenija, ni jača niti brojnija od kanaanske vojske, ali je zato, s Božjom pomoći, uz dobru strategiju pobijedila neprijatelja. Strategija zauzima vrlo važno mjesto, ne samo u svjetovnom ratovanju, već i u duhovnom osvajanju svijeta (Berkhof, p. 25). U ovoj ćemo lekciji preispitati nekoliko strategija koje mogu biti u službi pokreta osnivanja crkava.

I. UČVRSTITE POVJERENJE U VIZIJU

Najvažnija odlika pokreta osnivanja crkava jest vizija. Neće svatko odmah prigrliti viziju o osnivanju crkava koje bi svima bile dostupne. Netko će se protiviti, dok će biti i onih koji će se, ako su svjesni da je to istina, iz pristojnosti složiti s vama, ali neće biti uz vas. Međutim, bit će i onih koji su u dubini duše čeznuli da čuju što Bog želi učiniti u svojoj crkvi, pa će vam se pridružiti.

A. Pokrenite ljude na molitvu

Želite li prevladati eventualna protivljenja na vašem području i dovesti do osnivanja crkava, morate tražiti da vam Bog otkrije što želi – a to ćete postići molitvom. Aktivna molitva za mudrost i Božju volju u danom području predstavlja djelotvoran način ujedinjavanja ljudi i ugrađivanja vizije Velikog poslanja u njih.

Ljudi koji se mole uglavnom bez problema prihvaćaju Božju viziju za osnivanje dovoljnog broja crkava. Molitva zbližuje one koji žele da Bog učini nešto veliko i dotakne njihovu državu, njihov narod i cijelu regiju.

Pokret osnivanja crkava može djelovati jedino ako je poduprt molitvom. Crkva se već od svojih početaka posvećivala molitvi (Djela 2:42). Čak i kada su progonstva bili najjača, vjernici su održali molitveni sastanak (Djela 4:23-31). Kada su bili suočeni s protivljenjem, vjernici su se molili za smjelost kako bi mogli bez straha i hrabro propovijedati vjeru.

Pavao je u Efežanima 6:19-20 iznio molitveni prijedlog za sve osnivače crkava. Dva puta je molio za smjelost u propovijedanju Evanđelja. Još je tražio da vjernici mole za njega kako bi mu se dale prave riječi koje će poticati ljude na vjeru u Krista, te da bude neustrašiv.

Oni koji se mole doprinose uspjehu osnivača crkava. Ako želite da na vašem području dođe do pokreta osnivača crkava, jedna od strateški najvažnijih stvari jest poticati ljude na aktivnu molitvu.

B. Pitajte se: “Što Bog želi?”

Još jedan način izgradnje uvjerenja i vizije jest postavljanje pitanja o krajnjem cilju (“Z”) –“Što Bog želi?” Ovo treba biti tema molitve, biblijskih proučavanja, propovijedi i planiranja službi.

U nastojanju da odgovorimo na ovo pitanje, u Bibliji otkrivamo da Bog želi otkupiti svijet pomoću svoga naroda. To jasno vidimo u životu patrijarha Abrahama. Abraham je primio blagoslov kako bi i sam bio blagoslov drugima (Postanak 12:1-3). To je bio cilj Izraelovog postojanja. Za crkvu vrijedi isto. Isus je rekao da smo izabrani da rodimo rod (Ivan 15:16). Naše svjedočanstvo mora utjecati na ovaj nevjerni svijet.

Kada proučavamo povijest Božjeg naroda, vidimo dvije jasne i vrlo različite reakcije na Božju volju. Prva reakcija je sumnja i neposluš, a druga izvire iz vjere i dovodi do poslušnosti.

1. Reakcija sumnje i neposluha

Jasno je što Bog želi, ali mnogi će biti skeptični glede njihove ostvarivosti. Najbolji biblijski primjer za to nalazimo u Brojevima 13:26-33, kada su se dvanaestorica uhoda vratili iz zemlje kanaanske, koju im je Bog obećao. Desetorica su, uvidjevši svu težinu zadaće, zaključili: “Ne možemo ići na onaj narod, jer je jači od nas.” (Brojevi 13:31) Njihovo je nevjerovanje dovelo do neposluha, zbog kojeg su svi Izraelci kažnjeni.

2. Reakcija vjere i poslušnosti

Jedan od dvanaest uhoda, Kaleb, isto je vidio sve teškoće koje donosi osvajanje Kanaana. Međutim, on je, kao čovjek pun vjere, rekao: “Krenimo ne oklijevajući i zauzmimo je, jer je možemo nadvladati!” (Brojevi 13:30). U Kaleb u je vjera dovela do želje da bude poslušan.

Ili, kao što je napisao autor poslanice Hebrejima: “A bez vjere nemoguće mu (Bogu) je ugoditi.” (Hebrejima 11:6). U istom tom poglavlju čitamo o velikim starozavjetnim junacima —onima “koji **vjerom osvojiše kraljevstva, izvršiše pravdu, postigoše obećanja.**” (Hebrejima 11:33)

Vjera je od ključnog značaja ako želimo ostvariti Božju volju. Ako želite da na vašem području doista dođe do osnivanja crkava, morate u ljudima izgrađivati vjeru u vašu viziju. A Bog će blagosloviti kada ljudi vjeruju! (Vidjeti Dodatak 10A).

II. POSTAVITE PRED SEBE CILJEVE TEMELJENE NA VJERI

Kada vjernici postavljaju ciljeve pred sebe, njihovi ciljevi moraju biti opipljivi izraz vizije. Ne zaboravite da pri postavljanju ciljeva neke stvari možete isplanirati, a nekima se možete nadati. Na primjer, osnivač crkava može si za cilj odrediti da u roku od godinu dana na određenom području dovede 10 ljudi do obraćenja Kristu. To je cilj čijem se ostvarenju osnivač crkava nada. Budući da obraćenje podrazumijeva voljno sudjelovanje ljudi, osnivač crkava ima tek određeni nadzor nad ishodom svojih napora.

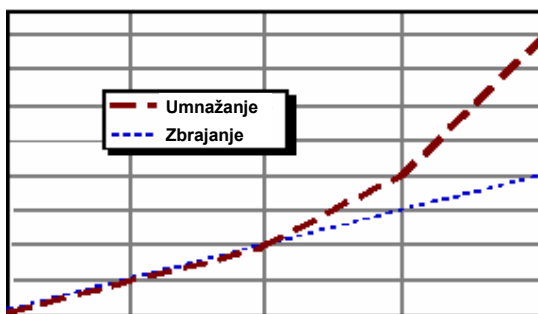
Uz ovaj cilj, osnivač crkava može imati i cilj da na ciljnom području u roku od godinu dana posvjedoči o Kristu stotini ljudi. Taj je cilj više vezan uz postupke i aktivnost, a ne toliko za rezultate, te će osnivač crkava biti u mogućnosti ovaj cilj ostvariti. Jako može obeshrabriti kada si netko postavi cilj poput ovog prvog, a ne uspije ga ostvariti, dok se ovaj drugi cilj ipak može ispuniti.

PRIMJER

Crkva u Muriji, u Indoneziji, ima velike planove za rast. Sredinom 80-ih godina su imali 6 zajednica čije je zajedničko članstvo brojalo tek nešto više od 500 vjernika. Vođe su odlučile da do 2000. godine pokušaju doseći broj od 10.000 članova. Tada se taj cilj možda činio nerealnim, ali ipak su uspjeli doći do većeg broja. Danas ove crkve ostvaruju svoj cilj tako što ga razdjeljuju na dva manja cilja. Naime, svaki vjernik ima zadaću dovesti po jednu osobu do obraćenja svake tri godine, a svaka pojedina zajednica treba svake tri godine osnovati još jednu. Do rasta s 500 na 10.000 članova ne dolazi automatski zbog toga što je takav cilj postavljen. (Shenk, p. 66-67)

III. NEMOJTE SE ZBRAJATI, VEĆ SE UMNAŽAJTE

Kršćanskoj službi se uglavnom pristupa po načelu zbrajanja. Govorimo o izgradnji još jedne crkve, o osnivanju još jedne kućne grupe, dovođenju još jedne osobe k vjeri u Krista. Sve su ove zadaće dobre, ali Bog ne traži zbrajanje, već umnažanje (2Timoteju 2:2). Načelo umnažanja vrijedi za evangelizaciju, učeništvo, stanične grupe, osnivanje crkava, unapređivanje vodstva i tako dalje. Novoobraćene treba učiti da pronalaze druge obraćenike, stanične grupe se trebaju redovito umnažati, crkve se trebaju umnažati i osnivati svoje ogranke. Vođe trebaju obučavati druge, koji će obučavati treće. Sve ovo predstavlja umnažanje. Umnažanje u praksi znači da se moramo služiti onim metodama i oblicima službe koji se u danom kulturnom okružju uspješno umnažaju. One oblike osnivanja crkava koji uvelike ovise o inozemnoj novčanoj pomoći ili o stručnosti ne mora nužno biti moguće umnažati. Isto tako je teško umnažati programe obuke koji iziskuju dugotrajniji internatski smještaj.

Slika 10.1. Umnažanje ili zbrajanje**IV. UPRAVLJAJTE POSLOM IZ STRATEŠKOGA SREDIŠTA, A NE S NEKOG UDALJENOG MJESTA**

Svaki osnivač crkava počinje odnekud. Već smo vidjeli da je Pavao izabrao svoje strateške početne točke gdje je osnivač crkve, odakle su se one umnažale i ispunjavale područje u kojem su se nalazile. (Treći priručnik, ODBC vizija, poglavlje 8.) Trgovačka i tranzitna mjesta mogu biti korisna u širenju Evanđelja. Biranje strateških središta je dugotrajan proces. Jeruzalem je u začetku novozavjetne crkve predstavljao strateški stožer za širenje crkve. Sljedeće strateško središte bila je crkva u Antiohiji. Antiohijske crkvene vođe su molile i štovale Boga, a Sveti Duh je između njih poslao Barnabu i Savla da proglašavaju Evanđelje poganima (Djela 13:1-3).

Sljedeće strateško središte bio je Efez, smješten na ulazu u Aziju i od ključnog značaja za sve četiri provincije (Galacija, Azija, Makedonija i Ahaja), gdje je Pavao proveo veći dio svoje službe osnivanja crkava. I na kraju je Rim, prijestolnica carstva, postao strateško središte za napredak Evanđelja.

Djelovanje iz strateškog središta bitno je, kako za evangelizaciju, tako i za obuku. Intenzivna obuka na strateškom mjestu omogućuje osnivačima crkava da bolje usvoje metode i oblike služenja, kako bi ih kasnije mogli prenijeti novim vjernicima s većeg ciljnog područja. Osmislite li zemljopisnu strategiju obuke, obučit ćete veći broj ljudi. Otkrijte mjesta u zemlji gdje je to strateški pogodno i gdje ima odziva na obuku za osnivače crkava. Mjesne crkvene vođe koje su aktivne u osnivanju crkava i žele i druge na svom području potači na to, mogu uz vašu pomoć obučavati druge. Tako će se broj obučanih umnožiti i omogućiti napredovanje u osnivanju crkava.

PRIMJER

Projekt 250, čiji su uredi smješteni u Moskvi, je služba čiji je cilj osnivanjem crkava ispuniti Veliko poslanje u bivšem SSSR-u. Strategija se sastoji u tome da se na 250 strateških središta u bivšem SSSR-u obuča i aktivira 250 vjernika, što bi dovelo do osnivanja 62.500 crkava do 2020. godine. Ovakva, decentralizirana, strategija omogućuje maksimalnu uključenost mjesnih vjernika te rješava pitanje vlasništva.

V. OSNUJTE POKRETNE POMOĆNE TIMOVE

Novi zavjet nam otkriva da je došlo do pojave zajednice pokretnih misijskih timova, u kojima su se našli Barnaba, Pavao, Ivan Marko, Sila, Timotej, Epafras, Priska i Akvila, Apolo, Luka, Dima, Tit, Epafrodit i drugi. Oni su sve od Galacije do Rima osnivali crkve, jačali ih i vodili. Postavlja se pitanje zbog čega su ovi pokretni pomagači bili potrebni? Jedanaestorica apostola su se odlučila posvetiti molitvi, nadgledanju i poučavanju, što ih je ograničilo u osnivačkim naporima. Oni su željeli još bolje upoznati Boga kako bi se mogli suprotstaviti tadašnjim herezama i kontroverzama. S druge strane, nove crkve su se sastojale od mještanata duboko ukorijenjenih u svojoj sredini. Oni često nisu bili u mogućnosti odlaziti na mjesta gdje je trebalo osnivati nove crkve. Zato su na osnivanju crkava, poučavanju, hrabrenju, rješavanju problema i prenošenju poruka u novim zajednicama radile obučene vođe s mogućnošću kretanja.

Vođe utemeljenih mjesnih crkava su vjerojatno prezauzeti nadgledničkom i pastorskom službom da bi se mogli aktivno uključiti u osnivanje novih crkava. Za pokret osnivanja crkava potrebno je pokrenuti, obučiti i odaslati pokretnu skupinu misionara. Oni će biti u prilici djelovati kao most između domaćih vođa i mjesnih zajednica, kako bi se osnivanjem novih crkava Evanđelje još brže širilo.

Osnivanje takvoga tima u vašoj zemlji mogao bi biti nužan dio strategije za širenje Evanđelja u čitavoj regiji. U pomagački tim treba uzimati ugledne djelatnike koji imaju viziju za ODBC i u stanju su obučiti, poučiti i pokretati druge. Oni kao tim mogu pomagati osnivačima crkava i poticati druge da se uključe u osnivanje crkava, a najuspješniji će biti ako nisu na dulje vrijeme vezani za neku pojedinu zajednicu. To im pruža slobodu da putuju i vide što sve Bog radi na danom području, istovremeno im dopuštajući da budu objektivni kao vjernici.

VI. OSPOSOBITE LJUDE

Za pokret osnivanja dovoljnog broja crkava su potrebni ljudi sigurni u svoj cilj, koji će širiti Evanđelje tako što će posvuda osnivati nove zajednice. Za pokret je najbolje ako se ove ljude, kada se otkriju, potiče u razvijanju njihovih darova. Jačajte ljude vizijom i potičite ih da vrše svoju službu i Evanđelje će napredovati puno bolje nego da ih prisiljavate na ispunjenje nekakvog programa.

PRIMJER

George Whitefield i John Wesley bili su vođe duhovnog probuđenja u Engleskoj i XVIII. stoljeću. Whitefield je propovijedao pred mnoštvima od 60.000 do 80.000 i smatrali su ga boljim propovjednikom od Wesleyja. Međutim, Wesleyjeva strategija je dovela do većeg efekta. Wesley je vjerovao da su laici ključ za širenje Evanđelja. Bio je svjestan snage manjih skupina i znao je upotrijebiti ljudstvo. Mudro je okupljao obraćenike u "razrede", koje bismo danas zvali staničnim grupama. Više razreda na određenom području je tvorilo "društvo". Na vrhuncu pokreta je u 10.000 razreda bilo okupljeno nekih 100.000 ljudi. Wesleyjeva uloga vođe pokreta podrazumijevala je putujućeg pomoćnika koji propovijeda, ali najvećim dijelom se bavio jačanjem vođa društava (Miller, "John Wesley" and Comiskey, "Home Cell Group Explosion").

Kako ćemo jačati vjernike? Jačanje ljudi za pokret osnivanja crkava podrazumijeva:

- mentorstvo, a ne upravljanje;
- osposobljavanje za službu, a ne kontroliranje;
- ulaganje u ljude, a ne zahtijevanje;
- poticanje, a ne guranje;
- hrabrenje, a ne kritiziranje;
- uvjeravanje, a ne zapovijedanje;
- obučavanje, a ne držanje prodika.

VII. GRANAJTE SE

Kako se grupe s istim ciljem, a to je osnivanje crkava (posebice osnivanje dovoljnog broja crkava), budu ujedinjavale u suradnji, tako će i pokret brzo napredovati, jer će se i organizacije i pojedinci pokretati na izvršenje ove zadaće. Katkad međuagencijska partnerstva ili osnivanje novih organizacija omogućuju grupama da bolje surađuju.

PRIMJER

The Alliance for Saturation Church Planting ("Savez za osnivanje dovoljnog broja crkava") za cilj ima osposobiti osnivače crkava u 27 zemalja bivših komunističkih zemalja istočne Europe i srednje Azije. Djelatnici Saveza ne bave se osnivanjem novih crkava, ali je zato uslijed njihovog osposobljavanja domaćih djelatnika za to osnovano više od 2000 crkava. Umjesto da samo pribavljaju ribu (npr. misionari koji se bave osnivanjem crkava), djelatnici Saveza radije poučavaju ljude kako da se i sami bace na ribolov. To znači da moraju naučiti mjesne vođe kako da usvoje viziju za ODBC, da trebaju pokretati ljude na molitvu za ODBC, obučavati osnivače crkava, pokretati istraživanja i sponzorirati konferencije na teme vezane uz ODBC.

A. Izgrađujte komunikaciju

Kao i u svim drugim pokretima, i u pokretu osnivanja dovoljnog broja crkava je komunikacija ključna da bi pripadnici pokreta išli istim smjerom, objašnjavali i promicali svoj cilj i dati mu legitimitet.

Dobra komunikacija izgrađuje i produbljuje bliske odnose među pripadanicima pokreta. Izrađivanje literature i drugih vidova medijske komunikacije, primjerice biltena, a katkad i internetskih stranica, može ubrzati pokret i dati mu legitimitet. Literatura i medijski materijali trebaju biti onakve kvalitete kakva se na tom području smatra dobrom. Moraju biti pristupačni, kako cijenom, tako i mogućnošću nabavke. Materijali moraju biti na intelektualnoj razini dovoljno visokoj da bi bili prihvatljivi inteligenciji vođa pokreta, ali i dovoljno relevantni i jednostavni da bi ih svatko mogao shvatiti.

B. Sponzorske konferencije

Vođe pokreta trebaju se osobno vidjeti. Isto tako je nužno okupljati se na konferencijama, kongresima i savjetovanjima, kako bi se očuvao zamah pokreta. Ništa neće tako pokrenuti potencijale kako prostorija puna vođa istomišljenika.

Velika okupljanja, kao što su to kongresi, nadahnjuju i motiviraju. Manji sastanci, kao recimo savjetovanja, omogućuju vođama da se pozabave teškim pitanjima i odrede kamo će se u okviru pokreta usmjeriti.

PRIMJER

"AD 2000 and Beyond" je pokret čiji je cilj održati kontakt između kršćanskih vođa diljem svijeta. Ove vođe imaju iste ciljeve, snove i planove za promicanje Evanđelja, a u kontaktu ostaju posredstvom okupljanja kao što su kongresi i savjetovanja. Putem ovoga pokreta i drugih stvari koje Bog radi, misijske službe surađuju na evangelizaciji kao nikada ranije.

VIII. TRAŽITE BOŽJE VODSTVO I NJEGOVO VRIJEME

Pokreti osnivanja crkava ne ovise toliko o strateškim čimbenicima, koliko o Božjem tempiranju. Zbog toga je nemoguće **pokrenuti** pokret. Međutim, moguće je stvoriti povoljne uvjete za njegov **eventualni** nastanak. Pavao opisuje ovo načelo kada govori o osnivanju korinthske crkve. "Ja (Pavao) sam posadio, Apolon je zalio, ali je Bog činio da raste (1 Kor. 3:6). Pavao i Apolon (a možemo pretpostaviti da to vrijedi i za ostale) su u svojoj poslušnosti odigrali ulogu u stvaranju uvjeta u kojima će se Bog proslaviti širenjem svoje crkve.

Baš kao što nitko ne može primorati Boga da radi na određeni način, isto tako ga nitko ne može spriječiti kada u svojoj svemoćnosti odluči učiniti nešto neuobičajeno. Razmotrimo malo svoje teološko stajalište. Pokušavamo li katkad prisiliti Boga da nešto učini? Ako je tako, bilo bi nam bolje otkriti što Bog želi učiniti i pridružiti mu se. Tada ćemo s radošću prihvatiti bilo koji način na koji se Bog odluči objaviti ljudima kojima nas je poslao. Kada se Bog želi objaviti stanovnicima neke zemlje, pokazat će svoju moć onako kako sam odluči.

ZAKLJUČAK

Strategije koje smo proučili predstavljaju metode kakve se koriste u onim krajevima svijeta gdje pokreti osnivanja crkava doživljavaju procvat. Takozvana "uobičajena služba", čija je glavna zadaća održavanje i nadziranje, ne doprinosi djelovanju Božje sile kroz vjernike. Može li vam neka od ovih strategija pomoći u radu na vašem području?

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

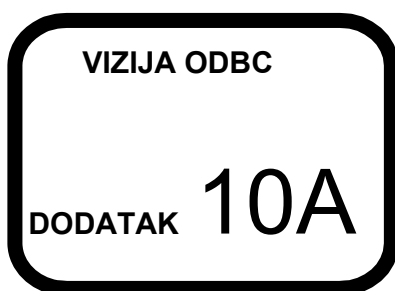
- Što je to strategija?
- Zašto je vizija toliko bitna za pokrete osnivanja crkava?
- Zašto je umnažanje toliko bitno za pokrete osnivanja crkava?
- Koje bi se od navedenih strategija mogle upotrijebiti u vašem radu? Kako bi one mogle pospješiti vaše napore za osnivanje crkava?
- Kako bi pomoćni tim djelovao u vašem osnivanju crkava? Kamo bi tim putovao i koja bi bila njegova služba?

PLAN DJELOVANJA

- Izaberite makar jednu strategiju osnivanja crkava i poslužite se njome, te porazgovarajte o rezultatima s voditeljem ili mentorom.
- Pogledajte Dodatak 10A. Popis usporedite sa stanjem u svojoj službi.

IZVORI

- Comiskey, Joel. Home Cell Group Explosion. Houston, TX: Touch Ministries, 1998.
- Correll, Richard C, The Glory of God Among the Nations. Grand Rapids: Church Planter Training International, 1998.
- Miller, Basil, John Wesley. Minneapolis: Dimension Books, 1943.
- Shenk, David W., and Ervin R. Stutzman, Creating Communities of the Kingdom, New Testament Models of Church Planting. Scottsdale, PA: Herald Press, 1988.

Vjera i poslušnost nasuprot nevjeri i strahu

Ovi strahovi predstavljaju uobičajene primjedbe na osnivanje crkava. Za njih nema nikakvog temelja u istini. Štoviše, radi se o najobičnijim Sotoninim lažima.

“Laži” Vjerovanje lažima prouzročuje strah	“Istina” Vjerovanje istini dovodi do poslušnosti
Najprije se treba pobrinuti za matičnu crkvu.	Baš kao što je Abraham blagoslovljen kako bi mogao biti blagoslov drugima, tako je i cilj postojanja crkve taj da ona postoji izvan svojih okvira. Zapravo, ako smo vjerni, u Božjoj blagajni će biti sasvim dovoljno sredstava za postojeće crkve.
Nemamo dovoljno osposobljenih vođa.	Često se događa da nemamo dovoljno vođa i to zato što ljudima kao prepreku stavljamo obrazovanje i vrijeme. Ovo je vid kontrole koji proizilazi iz nepovjerenja da će Sveti Duh učiti i voditi ljude.
Nemamo dovoljno novca.	Bog će priskrbiti dovoljno novca za svoje djelo. U Luki 6:38 lijepo vidimo da ćemo, ako dajemo, imati više nego što se nadamo. Nebeski Otac je tijekom povijesti crkve skrbio za vjerne.
U ovom je gradu dovoljna jedna crkva.	ODBC podrazumijeva kulturološki relevantno svjedočanstvo dostupno svima. Ako Bog želi da se Veliko poslanje ispuni putem crkve, tada očekuje upravo ovo.
Crkva će se razdijeliti.	Umnažanje Kristovog tijela je Božji prirodni način za ispunjavanje svijeta njegovom slavom. Sveti Duh je jedan i ne može se razdijeliti.
Izgubit ćemo moralne standarde.	Ne plašite se, jer Sveti Duh vodi ljude istini i pravедnosti. On će pročistiti Kristovu nevjestu.
Nećemo moći učiniti tako nešto bez pomoći iz inozemstva.	Nema te zemlje koja nema dovoljno sredstava za duhovni rad. Takav stav je često znao dovesti do nezdravog stava ovisnosti i proizvesti složena crkvena ustrojstva koja se ne daju reproducirati niti umnažati.
Nećemo valjda surađivati s “onima”.	Razjedinjenost i gnjev u Kristovom tijelu predstavljaju jedno od najjačih Sotoninih oružja, kojima on ne dopušta crkvi da ispuni Božje poslanje. Efežanima 4:26-27

Prilagođeno iz: Correll, Richard C. *The Glory of God among the Nations*. Grand Rapids: Church Planters' Training International.

Stvari koje potiču prirodni rast

Stvari koje potiču prirodno širenje Evanđelja	Stvari koje mogu kočiti prirodno širenje Evanđelja
Otvaranje crkava	Otvaranje misijskih organizacija
Samoupravne crkve	Izvanjska kontrola nad crkvama
Crkve koje se same umnažaju	Crkve koje stagniraju
Crkve koje se same uzdržavaju	Ovisnost o pomoći izvana
Umnažanje vođa	Nadodavanje vođa
Obučavanje u samoj službi	Obučavanje prije same službe
Rani odlazak	Ostajanje dovijeka
Služba je vlasništvo domaćih ljudi	Ovisnost o stranim vođama
Razmišljanje sa sviješću o krajnjem cilju ("Z")	Održavanje je glavna briga
Suradnja / koordinacija / jedinstvo	Podjela
Mjesna inicijativa i vlasništvo	Centralistička birokracija
Obuka u okviru crkve	Institucijsko obučavanje

Prilagođeno iz: Correll, Richard C. *The Glory of God among the Nations*. Grand Rapids: Church Planters' Training International.

Znaci pokreta

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pokazati da se osnivanje crkava može pretvoriti u pokret.

☞ Glavne točke

- Pokret je društveni fenomen u kojem nešto što je bilo rijetko sada postaje uobičajeno.
- Postoje izvjesni znaci pokreta koji mogu osnivaču crkava otkrivati što to Bog radi na danom području.

☞ Željeni rezultati

- Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:
- shvatiti kako prepoznati znakove pokreta.
- znati koja načela službe vode do pokreta.
- sudjelovati ne samo u osnivanju crkava, već raditi i na započinjanju pokreta osnivanja crkava.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Neka za uvod u lekciju sudionici porazgovaraju o raznim pokretima iz svoje povijesti, kako sekularnim tako i duhovnim. Iz ovih primjera izvucite načela koja vrijede za pokrete. U ovoj se lekciji govori o šest "znakova" pomoću kojih ćemo prepoznati pokret. Izdvojite bar jedan primjer za svako od šest područja i porazgovarajte o njima sa sudionicima. Ako vam preostane vremena, možete izabrati još nekoliko primjera koje ćete obraditi. Pri biranju primjera imajte na umu da sudionici dolaze iz drukčijih kulturnih sredina. U svakom primjeru podvucite načela koja su dovela do zasnivanja biblijski utemeljenih i zdravih pokreta osnivanja crkava u zdravom nauku i praksi.

UVOD

Pokret je društveni fenomen. Mogli bismo ga opisati riječima da nešto što je bilo rijetka pojava sada postaje uobičajeno. Radi se o sve većem broju ljudi koji prihvaćaju isti cilj u određeno vrijeme, s vođama koji žele radikalno promijeniti trenutačni **status quo**. Pojavljuju se posebno nadarene vođe koji nadahnjuju, potiču i vode svoje sljedbenike prema ostvarenju cilja. Pokreti dovode do novih događanja i aktivnosti.

Drugim riječima, nešto što je bila djelatnost nekolicine sada je djelatnost puno većeg broja. To znači da se nešto što se ranije činilo vrlo rijetko, sada čini vrlo često. Utjecaj cilja na tu grupu ljudi je toliki da mijenja njihov način razmišljanja, no ipak ne ide sve tako glatko. Kao primjer sekularnoga pokreta možemo uzeti demokratski pokret u Istočnoj Europi 1989. Želja za političkim promjenama je rasla u srcima običnoga puka, revolucije su se dizale brzo i spontano, a bile su tako dramatične da to nitko nije bio u stanju predvidjeti. Širenje Evanđelja u Novom zavjetu, protestantska reformacija, Wesleyjevo probuđenje i suvremeni pokreti osnivanja crkava – sve su to primjeri duhovnih pokreta. Jasan je cilj ove obuke za osnivače crkava doprinijeti pokretu osnivanja crkava u vašoj regiji. Kada Bog radi u nekom narodu, vjernici postaju još posvećeniji Evanđelju, što bi trebalo dovesti do širenja Evanđelja putem spontanog osnivanja crkava i staničnih grupa.

I. PRVI ZNAK: POSEBAN TRENUTAK

Kada dođe vrijeme, Bog počinje djelovati i ubrzava svoje djelo u određenoj zemlji! Bog nikada ne djeluje prerano i nikada ne kasni – on uvijek čini ono što treba u pravo vrijeme.

Da bi došlo do pokreta, treba znati prepoznati trenutak. U određenom trenutku u okviru naroda ili etničke skupine dolazi do poklapanja događaja, uvjeta i očekivanja i tako nastaje sve ono što čini masovni pokret. U Bibliji je tempiranje toliko bitno da je sam Bog odredio vrijeme za pokrete. U Izlasku čitamo da su Izraelci morali čekati 400 godina ne bi li postali spremni za izlazak iz Egipta, ali kakav je to pokret bio! Dva milijuna ljudi je izašlo iz opustošenog Egipta. Danju ih je vodio oblak, a noću ognjeni stup. Daniel je, dok je molio za Izraelov odlazak iz perzijskoga ropstva i povratak u Obećanu zemlju, primijetio da se navršilo sedamdeset godina koje je Bog odredio (Daniel 9:2). Bog je čuo Daniela i Židovi su se počeli masovno vraćati u Jeruzalem. Obnovili su hram i gradske zidine, tako je napušteni grad još jednom oživio. U Galaćanima 4:4 piše: "Ali kada dođe punina vremena, posla Bog svoga Sina..."

U Novom zavjetu je tempiranje bitan čimbenik u pokretanju crkve. Isusovim učenicima je zapovijedeno da čekaju dok ne prime Svetog Duha. Čekali su do Pedesetnice (Djela 1:4, 2:1). Tog je dana rođena crkva, a u Jeruzalemu je došlo do velikog pokreta. Po cijelom su se gradu počeli održavati kućni sastanci gdje se poučavala Božja riječ. Uz to su se vjernici okupljali i javno. Osim samog poučavanja, tu je bilo i zajedništvo, zajednički objedi i molitve jedan za drugoga (Djela 2:42-47).

Još jedan veliki pokret crkve zabilježen u Novom zavjetu jest silno napredovanje Evanđelja u Maloj Aziji. U Djelima 19:10 piše "da su svi stanovnici Azije, Židovi i Grci, mogli čuti riječ Gospodnju." Božje je tempiranje u tome pokretu bilo toliko bitno da nekoliko godina prije toga Bog nije dopustio Pavlu čak ni da dođe na to područje! U Djelima 16:6 čitamo da Pavlu i njegovim suradnicima "Duh Sveti zabrani propovijedati riječ u Aziji."

Čini se da je prepoznavanje trenutka vrlo bitno. Naime, Bog čini da ljudi žele čuti Evanđelje, koje je poruka pokreta osnivanja crkava, te pokreće crkvu da propovijeda to isto Evanđelje i otvori još više crkava. Kada je stanovništvo spremno slušati, a crkva radi svoj posao, Evanđelje se može itekako proširiti. Osim toga, ovi će pokreti ostaviti traga u povijesti. Ne posustajte ako još nije došlo Božje vrijeme za veliki pokret — možete se pridružiti drugima koje Bog pokreće na djelovanje, makar to bilo i nešto malo. Kao što vidimo u usporedbi o zrnu gorušice, svako veliko Božje djelo počinje kao nešto malo.

Koje dokaze Božjeg djelovanja vidite na vašem ciljnom području? Kako biste i sami mogli početi djelo koje se temelji na viziji o pokretu osnivanja crkava – iako se možda radi i o mikroskopski malom zrnu gorušice? Pogledajte što i gdje Bog radi na vašem području pa se pridružite onima koji rade kako bi moglo doći po pokreta osnivanja crkava.

PRIMJER:

Argentina je oduvijek poznata po ponosu svoga naroda. Poraz u ratu s Britancima 1982., bio je poniženje za narod. To je dovelo do posebnog trenutka za napredak Evanđelja, jer je sve više ljudi, uslijed takve nacionalne tragedije, počelo shvaćati da trebaju Boga. U roku od pet godina je pokret osnivanja crkava u staničnim grupama "The Vision of the Future" narastao na 100.000 ljudi.

II. DRUGI ZNAK: POJAVLJIVANJE VOĐA

Često se u povijesti događalo da, kad se čini da će kraljevstvo tame poraziti sile pravde, Bog pozove vođe koji "prepoznaju vrijeme" i znaju što bi Božji narod morao učiniti. Bog u pravo vrijeme – ni prerano, niti prekasno – pomoću tih vođa zadaje kraljevstvu tame udarac kojim ga baca na koljena. Tako je bilo u slučaju Mojsija, Davida, Nehemije, Ivana Krstitelja, apostola Pavla, Martina Luthera, Johna Wesleyja i drugih.

PRIMJER:

Propovjednik iz XVIII. stoljeća John Wesley je bio takav. Nazivali su ga "najkorisnijim svecem britanskog imperija" (Miller str. 63). Probuđenje koje su u Engleskoj povelili on i George Whitefield krenulo je kada je duhovno stanje bilo vrlo loše, kada se činilo da crkve nemaju nikakvog utjecaja na društvo. Wesleyjeva služba je dovela do obraćenja više stotina tisuća ljudi, a uz to je toliko utjecala na društvo da je spriječena revolucija poput one u Francuskoj. Wesleyjevo se probuđenje proširilo i na Ameriku, gdje su ga povelili Jonathan Edwards i Francis Asbury, što je dovelo do osnivanja dovoljnog broja crkava u kongregacijskim i metodističkim crkvama.

U pokretima je bitno vođenje. Da bi došlo do pokreta osnivanja crkava, potrebne su vođe. Vođe moraju promicati svoju viziju, podizati druge vođe i uvjeravati one koji to već jesu da podrže pokret i pridruže mu se. Kako pokret bude hvatao zamah, podizat će se vođe koje će ga voditi. Poput čamca koji ide uzvodno uz jaku struju, i ove će se vođe suočavati s protivljenjima. Uobičajeno je da vođe koje trebaju promijeniti **status quo** i započinjaju pokret budu malo radikalniji. Taj je radikalni element poput mladoga pastuha u krdu konja, koji poziva na preispitivanje sve koji su već dulje vrijeme u krdu – i dolazi do tenzija. Kada vođe počnu reagirati, mogla bi i poletjeti kopita! Ljudi će reagirati na ono za što se zalažu vođe pokreta – neki će reagirati pozitivno, neki pak negativno. Protivljenje može čak pomoći pokretu da se razmahne, jer će vođe, kada se suoče s otporom, biti prisiljene prilagoditi, utvrditi i razviti svoj osjećaj za pravac i uvjerenje. Nadajmo se da će one vođe koje eventualno imaju kakav nebiblijski radikalni stav prepraviti svoje uvjerenje i pravac kojim idu u skladu s Biblijom.

Ima vođa koji pružaju viziju i ideje (primjerice, proroci, od Izaije do Ivana Krstitelja). Oni zahtijevaju promjene, a pokreću ih tako da zadiru u duboku želju ljudi da Bog učini nešto među njima. Objavljujući Božje nakane Božjem narodu, oni ih uvjeravaju da odstupe od ustaljenoga stanja i krenu za Božjim naumom. Pokret osnivanja crkava treba vođe koje će u osnivanje dovoljnog broja crkava uvjeravati druge vođe, kojima se ta vizija možda ne sviđa.

Apostol Petar je to odlično učinio u jednoj propovijedi u kojoj je govorio o nadanjima i snovima u srcima Židova. Naveo je odjeljak iz svoje i njihove Biblije, iz knjige proroka Joela. Njegova je poruka pobudila njihovu čežnju za ponovnim dolaskom Božjeg Duha, koji će im reći proročku riječ. Međutim, umjesto da kaže da će Duh sići na nekog uzvišenog proroka, Petar ih je iznenadio citirajući Joela i tvrdeći da će njihovi sinovi i kćeri prorokovati! Ono što je uslijedilo mogli bismo nazvati duhovnim pokretom (Djela 2). Međutim, poruka je naišla na otpor. Pokret osnivanja crkava treba vođe koje će znati izvući na površinu želju ljudi da Bog radi kroz njih i širi Evanđelje umnažanjem crkava u zemlji.

Pavao je bio inicijator. Ako se dogodilo da negdje Krist nije propovijedan, on bi otišao i propovijedao (Rimljanima 15:20-21). Bio je primjer svojim suradnicima u službi. Unatoč poteškoćama, progonima, pa čak i nemaštini (2 Kor. 11:23-27), Pavao je osnivač crkve! Drugi su slijedili njegov primjer (2 Tim. 2:3). Iako je ovo očito, mora se reći: pokret osnivanja crkava treba vođu koji će voditi timove u vođenju crkava!

Barnaba je bio takav vođa koji je poučavao druge vođe, čak i one koje se smatralo rizikom za Evanđelje. Stao je uz Pavla kada su mnogi ozbiljno sumnjali je li se Pavao uopće obratio (Djela 9:26-27). Kada je Pavao bio sam u Tarzu, Barnaba ga je pozvao u Antiohiju i uposlio ga u svojoj službi poučavanja (Djela 11:25-26). Upravo je poslije ove službe Pavao priznat kao apostol i osnivač crkava. Barnaba je naišao i na otpor, i to kad je Pavao odbio ponovno povesti mladog Marka sa sobom, jer se na prvom putovanju pokazao nepouzdanim.

Barnaba je otišao od Pavla kako bi opet mogao učiniti Marka korisnim u službi (Djela 15:36-39). Nakon nekog vremena ne samo da je Marko postao koristan u službi, već je Petru postao kao sin, pa je čak napisao i jedno Evanđelje! Potražite i sami 2. Timoteju 4:11, Kološanima 4:10 i 1. Petrovu 5:13 i pročitajte ih naglas.

PRIMJER:

Možda osnivanje prve evanđeoske crkve poslije 1500 godina u Afganistanu i nije najveće dostignuće službe J. Christy Wilsona, već je to činjenica da je potaknuo mnoge druge kršćanske vođe na misijski rad, kako na misionarsku službu u stranim zemljama, tako i na pastorsku službu. Sam Wilson ne vodi nijednu organizaciju. Vođa jedne od najvećih misijskih i evangelizacijskih organizacija na svijetu Bill Bright kaže da ga se dr. Wilson duboko dojmio kao najduhovniji čovjek kojeg je ikada susreo. Dr. Wilson se svakog tjedna moli za više stotina ljudi — moli se da bi ih Bog upotrebljavao. On hrabri ljude, vjeruje u njihove duhovne darove i služi se svojim velikim utjecajem i značajnim poznanstvima kako bi im dao priliku da te darove stave u službu. Kao pastor, profesor, misionar, prijatelj i savjetnik, dr. Wilson pomaže ljudima vidjeti kako će ih Bog upotrijebiti i potiče ih da rade za Gospodina i prije nego ih netko primijeti. Često će u javnosti ustati i govoriti dobro o nekom tko, iako kontroverzan, služi Gospodinu i vrlo je koristan u toj službi.

Moguće je predati drugome oganj sa svoje baklje bez njezinog gašenja. Prenosjenje ognja baklje novim vođama može malu iskrinu u noći pretvoriti u požar koji se vidi izdaleka. Isto tako osposobljavanje – opremanje – drugih za službu vodstva je ono zbog čega pokret raste. U Djelima 19:1-10 piše o tome kako je Pavao, u svojoj posljednjoj službi prije nego što su ga zatvorili, sam poučavao nove vođe, počevši s dvanaesticom u Efezu. Sam Pavao je ostao u gradu, ali su zato njegovi učenici propovijedali Gospodnju riječ po cijeloj Maloj Aziji! U Djelima 20:17-38 Pavao piše kako je radio s njima. Pavao je potpalio njihove baklje! Pokret osnivanja crkava treba vođe koje će utjecati na druge i osposobljavati nove vođe te ga tako širiti dalje.

Vođe pokreta moraju pozivati ljude da se drže istine kada je tradicija zasjeni. Petar, Barnaba i Pavao su apelirali na etičnost i savjest drugih vođa kako bi im objasnili odnos između pogana i židovskog zakona. Rekli su apostolima i starješinama kako je Bog pomoću njih doveo neobrezane pogane Kristu. Na temelju toga su ih uvjerali da napišu pismo kojim bi pogani bili oslobođeni držanja starozavjetnog obrednog zakona (Djela 15:6-7, 15:23-29).

III. TREĆI ZNAK: LJUDI SE UKLJUČUJU U RAD

Kada pokret uzme zamah, ljudi se sve više uključuju u pokret i sve su posvećeniji zajedničkom cilju. Cilj pokreta osnivanja crkava je ispuniti zemlju crkava u kojima se propovijeda Evanđelje! To znači da će se sve više ljudi uključivati u osnivanje novih crkava. Sve će više ljudi postajati predanim osnivačima crkava. Sve će ih više služiti posebnim darovima, kao što je glazba, evangelizacija, istraživanje i sve ono što doprinosi osnivanju crkava, i sve će veći biti tim koji šalje ljude, jer će se moliti za osnivače crkava i njihovu službu.

PRIMJER:

U Rumunjskoj se počinju nazirati počeci **molitvenog pokreta**. U Alba Iulii, u Rumunjskoj, tri su se žene počele moliti jedna za drugu i za svoje muževe. Njihove su se molitve proširile i na njihove crkve, regiju, zemlju, te na osnivanje novih crkava. Brojno su se proširile na više od 30 grupica s ukupno 150 žena koje su se molile. Pokret se proširio na Bukurešt, gdje je napisana brošura o molitvi koja se koristila po cijeloj Rumunjskoj, ali i izvan zemlje. U gradu Sibiu se dvije crkve različitih denominacija okupljaju na molitvu. U Cluju se svakog mjeseca žene iz svih crkava okupljaju na molitvu. Često se događa da dođu i neobraćene žene, a neke se i obrate.

Naše nevidljivo i silno zajedništvo s Bogom u molitvi je zapravo prisna povezanost s onim tko rađa i pokreće ovaj pokret. Taj izraz djelovanja njegovog Duha vidi se kada se sve brojnije grupe vjernike sastaju u molitvi. Najprije će na molitvu doći njih nekoliko, onda sve više i više, dok Božji Duh ne bude djelatan u cijeloj državi. Glavna odlika pokreta jest razlog zbog kojeg će on privući tolike ljude. Ljudi su uvjereni u zajednički cilj i posvećeni su mu, a to svoje uvjerenje i posvećenje prenose i drugima. Ljudi se posvećuju radu u pokretu osnivanja crkava jer su uvjereni da Bog radi.

PRIMJER:

Pokret "The Deeper Life", koji radi u Nigeriji, izrastao je iz biblijske grupice koja se okupljala u domu tadašnjeg sveučilišnog profesora Williama Kmuyea. Od te je grupice pokret narastao na više od tri tisuće zajednica. Ljudi su, proučavajući dubine Božje riječi, uvidjeli da je Bog s njima. Iako se proširio vrlo brzo, pokret "The Deeper Life" se drži biblijskih praksi, zdravog učenja i kvalitetne obuke vodstva u službi staničnih grupa.

U kakvu se službu uključuju ljudi na vašem području?

IV. ČETVRTI ZNAK: NOVI VIDOVI SLUŽENJA

U pokretu koji je uzeo zamaha ne služe samo profesionalci i postavljeni vođe, nego i obični vjernici otkrivaju da ih Bog želi upotrijebiti. U pokretu se ljudi uključuju u sve razine rada. Vođe donose žar za služenjem. Vjernici počinju aktivno služiti Bogu u svemu onome za što su ranije mislili da je namijenjeno samo profesionalcima ili dobro utvrđenim kršćanima. Na primjer, propovijedanje i poučavanje nije namijenjeno samo fakultetski obrazovanim vođama, već i ostalim vjernicima u crkvi koje je Bog obdario za ovu službu.

PRIMJER:

Netko je upitao brazilskog pastora iz "Assembly of God" ("Crkva Božja") koji se bavi osnivanjem crkava u koju je školu išao. Budući da je zapravo vrlo mali broj vođa iz te denominacije uopće išao u bilo kakvu teološku školu, pastor ga je pogledao, iznenađen takvim pitanjem. Evo što je odgovorio: "Išao sam u školu ulice! Za tako veliki pokret osnivanja crkava potrebni su vođe koji se obučavaju putem praktičnog iskustva u službi.

Što slijedi? Što se više ljudi počne uključivati u službu Evanđelja, otkrivat će još uspješnije, zanimljivije i jedinstvenije načine služenja koji će pomoći drugima da se isto tako uključe u službu. Na primjer, može se dogoditi da u okviru pokreta osnivanja crkava neka pjesma postane osobito omiljena jer se posebno dojmila onih koji je čuju i pjevaju, ili zato što usmjerava ljude k Bogu. Još neki trendovi koji se mogu pojaviti u pokretima osnivanja crkava jesu uspješniji vidovi evangelizacije, sastanaka staničnih grupa, pa čak i propovijedanja.

PRIMJER:

U "The Lord's Army", pokretu staničnih grupa koji je propovijedao Evanđelje u okviru Rumunjske pravoslavne crkve, došlo je do velikog rasta između trećeg i petog desetljeća XX. stoljeća. I dok se većina glazbe u evanđeoskim crkvama uvozila i prevodila (često vrlo loše), u pokretu "The Lord's Army" se Bogu davala slava glazbom rođenom na rumunjskom tlu, u rumunjskoj duši. Rumunjski evanđeoski vjernici iz drugih crkava i danas hvale Gospodina upravo tim pjesmama.

Hipici iz Calvary Chapela su počeli pisati pjesme, osnovali izdavačku kuću "Maranatha Music" i počeli izdavati pjesme koje se prevode po cijelom svijetu. Među njima su i "Seek Ye First" (Težite najprije) i "As the Deer" (Kao košuta). Engleski pokret osnivanja crkava u staničnim grupama "Ichthus" je od marša za Isusa napravio svjetski poznat događaj. Pjesma "Shine Jesus Shine" (Plamen ljubavi) dolazi upravo iz toga pokreta.

V. PETI ZNAK: POKRET JE SPONTAN

Kada se ovakav pokret pokrene, ne postoji ta osoba niti organizacija koja ga može kontrolirati. Jednostavno je prevelik da bi ga mogla organizirati jedna osoba. Međutim, vođe pokreta se mogu sastajati i utjecati na pravac kojim će pokret ići. Potpuno je nerealno misliti da će se pojedinačne denominacijske i neovisne crkve ujediniti u jednu denominaciju zato da bi osnovale pokret osnivanja crkava. Za njih su razlike isuviše velike da bi mogli stopiti u jedan entitet. Međutim, mogu se ujediniti kao odvojene organizacije s istim ciljem – širenjem Evanđelja putem osnivanja crkava! A to je ono što se događa u pokretu osnivanja dovoljnog broja crkava.

Itekako je moguće da se vođe iz različitih denominacija okupe i ispune svoju državu crkvama u kojima se propovijeda Evanđelje, bile one baptističke ili pentekostne (ili neke treće!). Stoga nije moguće organizirati pokret zbog njegove same prirode, no ljudi i strukture u pokretu se mogu usmjeravati prema cilju osnivanja crkava.

PRIMJER:

Na sastanku na kojem su se okupile najvažnije denominacijske vođe da bi razgovarali o širenju Evanđelja u Brazilu, predsjednik "Assemblies of God" Jose Wellington je pročitao 133 Psalam: "Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti." Taj je sastanak doveo do procesa uslijed kojeg je osnovana "Brazilian AD 2000 delegation" i koji je doveo do postizanja međudenominacijske dobre volje.

Svaki je duhovni pokret nepredvidiv. Dinamična priroda je dio samoga pokreta. Pa ipak, takvo sudjelovanje u Božjim pokretima često je nesigurno. Toliko često funkcioniramo i napredujemo usred kaosa, jednostavno nastojeći upravljati s onim s čim možemo, a ostalo prepuštamo Božjoj svemoćnoj brizi. Nikad ne znamo hoće li biti dovoljno novca, nikad nismo sigurni da će Bog otvoriti vrata koja smatramo i očekujemo da hoće, nikad ne znamo hoće li nam se netko pridružiti ili neće, nikad ne znamo je li naša strategija 100 % utemeljena na njegovom djelovanju i napredujemo li u vjeri i pouzdanju u njegovu brižnu ljubav. Dobar način da ispitamo je li ono što se događa Božje djelovanje ili ljudski program jest da se upitamo: "Može li čovjek ovo kontrolirati?" Ljudi su uvelike ograničeni.

Pokret koji je od Boga mora nadmašiti ljudske mogućnosti i očekivanja. Može li čovjek učiniti drugog spremnim da čuje Evanđelje? Može li čovjek uvjeriti drugoga da je grešan? To radi Božji Duh. Ne zvuci vjerojatno da bi nešto što ljudski mozak može osmisliti i u stanju je kontrolirati dolazilo od Boga. Uključite se u onakvu službu koja će uspjeti jedino ako je Bog u njoj. Izbjegavajte ono što će uspjeti čisto zato što ćete povlačiti prave poteze.

VI. ŠESTI ZNAK: POKRET POKREĆE LJUDE I STRUKTURE

Za brzi rast potrebna je nova struktura, više vođa i novi vid komunikacije. Kako se pokret osnivanja crkava bude širio i kako se budu pojavljivali novi vidovi služenja, kršćani će se također uključivati u osnivanje crkava, i to na svim razinama. Postojeće strukture, poput mjesnih crkava, denominacijskih odbora, kršćanskih organizacija, pa čak i škola, pronalazit će načina kako da potpomognu u zadaći osnivanja crkava. Katkad će se osnovati i neke nove strukture koje će pomoći već postojećima da surađuju kao pokret osnivanja crkava. Javit će se potreba za literaturom i drugim vidovima komunikacije, koji će progurati pokret naprijed. Evo što se može dogoditi kada se ljudi i strukture pokrenu: kada postojeće vođe, kao na primjer pastori, denominacijski vođe i drugi ključni kršćani uvide da je očito Božja volja da dođe do pokreta osnivanja crkava, potaći će strukture koje vode da pomognu.

PRIMJER:

Služba "The Discipling a Whole Nation (DAWN)" je 1973. godine okupila filipinske crkvene vođe na molitvu i planiranje. Svaka je denominacija iznijela svoje ciljeve za osnivanje crkava pa su si postavili zajednički cilj da do 2003. godine osnuju 5000 novih crkava! Danas su na pragu ostvarenja toga cilja, jer Bog je nagradio njihovu vjeru i jedinstvo!

Kada prethodno neaktivni kršćani shvate da je pokret osnivanja crkava od Boga, često će se uključivati u njega svojim molitvama, davanjem novca, pa čak i obavljanjem potrebnih poslova! Bit će potrebno osposobiti ljude za konkretnu službu, a nešto od te obuke bi se moglo kasnije vidjeti i u biblijskim školama i fakultetima.

PRIMJER:

"The Alliance for Saturation Church Planting" udružuje mjesne crkve s misijskim agencijama, u želji da zajednički služe u nekadašnjim komunističkim zemljama. Savez je već pružio svoju pomoć u osposobljavanju osnivača crkava. Organizirajući pomoćne timove u bivšim komunističkim istočnoeuropskim zemljama, pomogli su domaćim crkvama da osposobe svoje, domaće, osnivače crkava. Uz to je Savez napravio i razne materijale za obuku, među kojima je i ovaj priručnik.

Literatura i drugi oblici medijske komunikacije postoje da informiraju, pouče i nadahnu ljude u vezi s glavnim idejama i temama pokreta. Ovo je temeljni element koji će pomoći različitim skupinama u pokretu da zajednički napreduju prema istom cilju. Mediji, a posebno literatura, također daju službi legitimitet. Literatura i druga glasila mogu uvjeriti ljude da ozbiljno shvate pokret koji ih proizvodi. Oni također pomažu pokretu da se proširi dalje nego što smo mogli i zamisliti. Literatura i druga glasila mogu doprijeti na mjesta gdje vođe i sudionici pokreta nikako ne bi mogli. Novozavjetne poslanice su sjajan primjer literature koja je izrasla iz pokreta osnivanja crkava. One i danas informiraju, poučavaju i nadahnjuju pokrete osnivanja crkava! Što mislite, jesu li kršćani iz prvog stoljeća mogli pretpostaviti da će Pavlova pisma poučavati i nadahnjivati vjernike u Južnoj Americi dva milenija kasnije?

ZAKLJUČAK

Kako ćete otkriti gdje Isus aktivno djeluje? On će uvijek prebivati u svome narodu. Želimo li vidjeti radi li Bog nešto, najprije pogledajmo tamo gdje živi! Kako Bog radi na vašem području? Neki od znakova pokreta su možda vidljivi u vašoj regiji.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kako biste mogli doprinijeti polaganju temelja za pokret osnivanja crkava u vašoj regiji?
- Kako Bog sada djeluje tamo gdje ćete mu služiti osnivajući crkve? Kako ćete potaknuti želju vjernika da služe Bogu?
- Od svih vođa pokreta, kakvi ste vi?
- Kakvu literaturu trebate da bi se vaš pokret osnivanja crkava ubrzao?
- Kako biste mogli u vašoj zemlji ili regiji održati savjetovanje ili kongres na temu pokreta osnivanja crkava?

PLAN DJELOVANJA

- Nađite načina da proširite viziju o osnivanju dovoljnog broja crkava. Propovijedajte o tome, pišite ili recite nekome – učinite nešto konkretno kako biste ovu viziju prenijeli i drugima.
- Udružite se s drugima koji imaju istu viziju. Redovito se sastajte sa skupinom ljudi koja teži službi osnivanja dovoljnog broja crkava.
- Upotrijebite neki od vidova komunikacije kako biste proširili viziju dalje od osoba s kojima ste osobno u kontaktu. Pokušajte napisati bilten ili knjigu, snimiti film ili radio program – što god bi moglo prenositi viziju u vašoj odsutnosti.
- Pronađite druge skupine ljudi ili organizacije koje će surađivati s vama kako bi došlo do pokreta osnivanja dovoljnog broja crkava.

IZVORI

- Miller, Basil. John Wesley. Minneapolis: Dimension Books, 1943.

Pastorska služba u pokretu

PROBLEMATIKA POKRETA

☞ Svrha lekcije

Cilj je ove lekcije pružiti praktični uvid u pastorsku službu nad novim crkvama u kontekstu pokreta osnivanja crkava.

☞ Glavne točke

- Pokrete osnivanja crkava obično prate određene poteškoće.
- U Bibliji nalazimo ilustracije u kojima možemo naći rješenja za probleme na koje pokreti osnivanja crkava često nailaze.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- biti upoznat s uobičajenim problemima do kojih dolazi pri brzom širenju crkve.
- shvatiti kako su se prve crkvene vođe nosili s takvim problemima.
- biti osposobljen za suočavanje s problemima uobičajenima za pokrete osnivanja crkava.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Bilo bi dobro da u izlaganju lekcije koristite kartu Sredozemlja iz novozavjetnog vremena. Također bi vam bilo dobro ponoviti ODBC vizija lekcija 8 «Prvi pristup» (Treći priručnik), jer ćete biti spremniji za ovu lekciju.

UVOD

Svi pokreti osnivanja crkava na svijetu, gdje god bili, suočavaju se s problemima vezanim za vodstvo, doktrinu, financije, stalnu evangelizaciju itd. Gdje naći rješenje za ove poteškoće? Možda o Bibliji baš i ne razmišljamo kao o udžbeniku za osnivanje crkava, ali budući da nas ona uči Božjoj istini i budući da je velik dio Biblije napisan za crkvu koja raste, nema boljeg mjesta gdje ćemo se učiti osnivanju crkava od nje.

I. VODSTVO U NOVOOSNOVANIM CRKVAMA

Jedan od najčešćih problema u pokretima osnivanja crkava jest problem vodstva. Kada Evanđelje brzo napreduje i brzo se osnivaju nove zajednice, često se događa da nije lako naći dobre vođe. Pavao i njegovi suradnici bi nakon nekog vremena dolazili posjetiti nove crkve i hrabriti ih (Djela 14:21-22, 20:2), vidjeti kako napreduju (Djela 15:36), postavljati vođe (Djela 14:23) i utvrđivati ih (Djela 16:5). Molitva i post su bili dio procesa biranja vođa. Dok je crkva još u povojima, treba joj iskusno vodstvo. Najbolje je da to budu iskusne domaće vođe, i svi naponi tima trebaju biti usmjereni upravo prema razvoju domaćeg vodstva. Pa ipak, umjesto da guraju ljude na vodeća mjesta prije vremena, apostoli su dali da crkve djeluju bez starješina dok im ih oni u drugom posjetu ne postave. Događalo se da privremeno vodstvo dođe izvana. Pavao je poslao Silu i Timoteja da vode službu u Bereji (Djela 17:14). Prisku i Akvilu je ostavio u Kenhreji/Korintu (Djela 18:19).

Potkraj života je Pavao najvjerojatnije ostavio Timoteja da služi u Efezu, a Tita je postavio u Kreti (Tit 1:5). Cilj pomoći izvana je obučiti i podići domaće vodstvo.

II. KONTAKTIRANJE S NOVOOSNOVANIM CRKVAMA

Plod Pavlove misionarske službe bile su skupine crkava u četiri provincije: u Galaciji, Aziji, Makedoniji i Ahaji (vidjeti ODBC vizija lekcija 8 «Prvi pristup» (Treći priručnik)). Iz njegovih poslanica upućenih crkvama i vođama u tim provincijama možemo otkriti kako primijeniti biblijska načela u rješavanju problema s kojima se suočavaju mlade crkve. Poslanice su napisane da bi razjasnile teološka pitanja, ohrabrine vjernike, poučile ih što činiti kada crkva naiđe na probleme i obučile vođe.

A. Naputci Galaćanima

Pavao je napisao poslanicu Galaćanima prvim zajednicama koje je osnovao (u Antiohiji Pisidijskoj, Listri, Ikoniju i Derbi) kako bi iskorijenio lažno učenje judaista, koji su učili da je za spasenje nužno vršiti Mojsijev zakon. Lažno učenje je najčešće neprijateljevo oružje, a nove crkve su mu često najpodložnije. Pavao je stao nasuprot tome tako što je još jednom objasnio koja je uloga vjere u Evanđelju.

B. Naputci makedonskim crkvama

1. Naputci filipskim vjernicima

Pavao je napisao poslanicu Filipljanima dok je bio u rimskom zatvoru. Poslanica Filipljanima govori o radosti. Kakvo je to veliko svjedočanstvo – Pavao se radovao unatoč tome što je bio u zatvoru! Nije ni čudo da je bio toliko radostan, jer u jednom od najznačajnijih biblijskih kristoloških odjeljaka otkriva dublje shvaćanje Kristova karaktera (2:5-11). Za Pavla je “uistinu život Krist, a smrt dobitak.” (1:21)

2. Naputci solunskoj crkvi

Pavao je vjernicima u Solunu napisao dva pisma. Prema 1. Solunjanima 1:8-10, solunski su vjernici utjecali na svoju provinciju (Makedoniju), okolno područje (Ahaju) i svijet. Glavna tema ovih poslanica je Kristov drugi dolazak.

C. Naputci Korintu u Ahaji

Korintska crkva je bila vrlo slaba i puna duhovnih potreba. U Pavlovim poslanicama doznajemo da je ova crkva bila opustošena od podjela, ljubomore, zloporabe duhovnih darova i Gospodnje večere, a nisu ni znali kako se razračunati s nemoralnošću. Međutim, Pavao nije dizao ruke od ove problematične crkve, iako bi se mnogi osnivači crkava našli u napasti da to učine. Čak im je rekao da rješenja za njihove probleme nalaze među njima samima (1 Kor. 1:4-9).

D. Naputci crkvama u provinciji Aziji

1. Naputci efeškoj crkvi

Efez je bio ključni azijski grad u kojem je Pavao tri godine živio i radio. Mnogi teolozi vjeruju da poslanica Efežanima nije bila namijenjena isključivo njima, već i njezinim ograncima koji su osnovani kada je Evanđelje počelo napredovati po Aziji (Djela 19:9-10). Poslanica većim dijelom govori o pokretima osnivanja crkava. Sve ono što Pavao govori u vezi s crkvom (poglavlja 2-3) jasno pokazuju da Bog želi da i pogani (narodi) razumiju Evanđelje uslijed nazočnosti crkve.

2. Naputci crkvi u Kolosima

Pavlova poslanica Kološanima upućena je crkvi koju on sam nije osnovao, i u gradu u kojem nikada nije bio. Koloska crkva je bila proizvod pokreta koji je krenuo iz Efeza i proširio se na cijelu azijsku provinciju (Djela 19:9-10). Osnovao ju je Epafra (Kol. 1:7), Pavlov učenik kojeg su odatle poslali da pomaže Pavlu u misijskom radu na drugim mjestima (Kol. 4:11-13; Filemon 23).

3. Naputci Timoteju

Kada je Pavao otišao iz Efeza, Timotej je postao njegov zamjenik i vođa efeške crkve. Nakon što mu je rekao da ostane u Efezu (1 Tim. 1:3), Pavao je napisao dva pisma svom sinu u vjeri, dok je Timotej iz Efeza nadzirao azijske crkve. U svom prvom pismu Pavao upućuje Timoteja što treba činiti i čega se čuvati kako bi pokret osnivanja crkava ostao zdrav. Uputio ga je da čuva doktrinu (1 Tim. 1:3-5), održava zajedničko štovanje i molitvu, da gleda tko je kvalificiran za vođenje, upozorio ga je na opasnost novčane koristi, pozvao ga da ostane duhovno čist i posavjetovao ga kako postupati s ljudima te kako se nositi s raznim društvenim problemima.

Drugo pismo Timoteju je napisao iz tamnice u posljednjim danima svog života. Tu Pavao govori o obitelji i postavlja je kao uzor za odnos vođa u pokretu osnivanja crkava. Mnoge opomene su osobne prirode, poput opomena oca sinu kojeg ljubi (2 Tim. 1:2, 2:1). Pavao je tražio od Timoteja da primjerom pokaže kako se treba odnositi prema vjernicima u crkvi (1 Tim. 5:1-2). Jednostavno je tražio da se ophode kao da su obitelji! Žene su sestre i majke, a muškarci – očevi i braća. Obiteljsko ozračje jamči ljubav i prihvaćanje, jer se svi mogu osjećati dijelom obitelji.

4. *Naputci Filemonu*

Pavao je svome prijatelju Filemonu, članu koloske crkve, napisao jedno delikatno pismo. Došlo je do velikog društvenog problema – radilo se o ropstvu – kada se Filemonov odbjegli rob Onezim obratio. Pavao je u kršćanskoj ljubavi pozvao Filemonu da prihvati Onezima kao brata.

Nakon što se pozabavio ovim problemom, Pavao je primijetio da ima ovlast tražiti od Filemona da promijeni svoje stajalište. No, umjesto da ga prisiljava na promjenu, Pavao ga je odlučio uvjeriti da zauzme drukčiji stav prema svome robu. Kada je Pavao poučavao u Tiranovoj školi, čitamo da je tamo raspravljao, da je razgovarao (Djela 19:9). Iako je to teže, bolje je u blagosti uvjeriti ljude da promijene svoj stav nego im zapovijedati što da čine. Pokret će napredovati samo ako ljudi šire Evanđelje iz osobnog uvjerenja, a ne zato što se slijepo drže zadanih zapovijedi.

Pavao je na temelju njihovog prijateljskog i bratskog odnosa u Kristu, a ne na temelju svog autoriteta, pozvao Filemona da promijeni svoj stav i prihvati Onezima kao brata. Isto načelo vrijedi kada se radi o rješavanju osjetljivih društvenih pitanja u današnjoj crkvi. S kakvim se problemima susreće vaša crkva i koji vam savjeti iz ovoga primjera mogu pomoći da ih riješite?

5. *Ivanovo viđenje na otoku Patmosu*

Dok se Ivan nalazio u izgnanstvu na otoku Patmosu, imao je viđenje upućeno azijskim crkvama. Tih sedam crkava (Efez, Smirna, Pergam, Tijatira, Sard, Filadelfija i Laodiceja) jesu druga generacija vjernika poslije pokreta osnivanja crkava.

Sam Gospodin Isus se obratio ovim crkvama kako bi im poručio što mu je doista važno. Ako pomno pogledamo kako je Isus ocijenio svoje crkve, možemo nastojati osnivati crkve koje će mu biti po volji. Osnivači crkava moraju poučavati svoje zajednice vrlinama koje Isus hvali, kako ne bi primili kritike kojima Isus ispravlja sedam crkava. Drugo i treće poglavlje Otkrivenja su ključni odjeljci za biblijsku ekleziologiju, to jest učenje o crkvi.

Ivanovo apokaliptično viđenje zabilježeno u Otkrivenju 4:22 jedinstven je dio Novog zavjeta kojeg je u mnogo čemu teško tumačiti. Međutim, u poruci ovog viđenja stalno nailazimo na jednu temu oko koje nema nikakve dvojbe, a to je **da će Isus izgraditi svoju crkvu!** "... svi će narodi doći i pokloniti se" (15:4). Ovo je velika utjeha za vjernike, u kakvim se god okolnostima nalazili.

E. **Pismo Rimljanima**

Iako se Rim i njegova okolica nisu našli ni na jednom od Pavlovih evangelizacijskih putovanja, tamo je, kao plod napora drugih vjernika, osnovana vrlo jaka crkva. Pavlovo pismo Rimljanima predstavlja jedan od najvrijednijih odjeljaka Svetog pisma.

Pavao tamo vrlo potanko objašnjava značenje Evanđelja, kojeg se nije stidio (Rim. 1:16). Pavao je upoznao silu Evanđelja, jer mu je promijenila život, kao i tisućama drugih. Zašto danas Bog ne radi tako silno? Možda djelomice i zato što ne razumijemo Evanđelje baš najbolje i što ga ne uključujemo u službu u potpunosti.

Primjer:

Ta silna poslanica Rimljanima je više puta poslužila kao iskra koja je potpaljivala duhovne pokrete. U XVI. je stoljeću mladi njemački katolički redovnik i profesor, imenom Martin Luther, želio biti bliže Bogu. Nije, međutim, znao kako to učiniti, a nisu to znali ni prominentni vjerski lideri. Luther je odgovor na svoje pitanje dobio 1515. godine, kada je predavao na temu poslanice Rimljanima. Kada je u prvom poglavlju stigao do 17. stiha, opet je otkrio biblijsko učenje o opravdanju vjerom. Luther je tada počeo propovijedati Evanđelje o spasenju kao o besplatnom daru neovisnom o dobrim djelima. Evanđelje se propovijedalo, a nebrojeni životi su se zauvijek promijenili, mijenjajući pritom i Europu.

Primjer:

Godine 1735., mladi je anglikanski svećeni po imenu John Wesley otputovao iz Engleske kako bi sljedeće tri godine služio među američkim Indijancima, gdje je naišao na mnoge poteškoće. Kada se, strašno obeshrabren, vratio u London, otišao je u Aldersgate gdje se grupa vjernika okupila i čitala Lutherov uvod u komentar na poslanicu Rimljanima. Tada je i na tome mjestu John Wesley možda po prvi put čuo Evanđelje. Wesley je kasnije poveo jedno od najvećih probuđenja koje je svijet ikada vidio.

III. ČUVAJMO SE HEREZE

Kao što smo već vidjeli, najčešći problem s kojim se pokreti osnivanja crkava mogu susresti jest pitanje doktrine. (1 Tim. 1:3-5). Moguće je osnovati mnogo crkava, ali ako one nisu utemeljene na zdravom biblijskom učenju, može doći do ozbiljnih problema. Krajnosti mogu biti od legalizma do misticizma. Sva takva učenja se moraju ispraviti na temelju Biblije.

A. Kristov portret

Portret je slika koja vjerno prikazuje nečiji lik. Karikature, poput onih u novinama i časopisima, iskrivljuju pravu sliku kako bi istakli jednu ili dvije osobine nečijeg lika. Poučavamo vođe da se drže dobrog i zdravog biblijskog učenja pa će crkva predstavljati vjeran Kristov portret. Često se događa da, zbog legalizma ili raznih duhovnih iskustava, Kristov portret postane karikatura. To se događa kada određena denominacija ili crkveni savez inzistira da vjernici slijede samo jedan ili samo određene biblijske odjeljke, ili da naglasak stavljaju na duhovna iskustvo. Ne zaboravite:

1. *Duhovno iskustvo se treba tumačiti prema Bibliji, a ne Biblija prema iskustvima. Biblija je temelj za učenje i poučavanje (2Tim. 3:16-17).*
2. *Čuvajte se ekstremnog legalizma i misticizma (Kol. 2:18-23). Neka vam je Isus u središtu svega (Kol. 1:27-29, 2:2-3, 6:9, 3:4, 15:16).*
3. *Čuvajte se hereze koja može uništiti crkvu.*

B. Pravo kršćanstvo, uz ispravnu doktrinu, zahtijeva i ljubav među kršćanima

Predaja kaže da je apostol Ivan napisao svoje tri poslanice za svog boravka u Efezu. Ivan se oštro suprotstavlja onima koji izvrću doktrinu o Kristu (1Iv. 2:22) i čiji odnos prema drugima nije ispunjen kršćanskom ljubavlju (1Iv. 2:9).

Oni koji su kombinirali kršćanstvo i tada popularne filozofije su izvrtali ispravno učenje (1Iv. 4:1-3). Ljudi poput Diotrefa (3Iv. 9) su vodili crkve i dovodili do razdora, željeli su biti na prvom mjestu i nisu iskazivali kršćansku ljubav svojim bližnjima.

Stari je apostol ustvrdio da su zapravo vjera u Krista i kršćanska ljubav odlike pokreta koji slijedi istinsko kršćanstvo (1Iv. 5:1-2).

IV. PRIKUPLJANJE SREDSTAVA

Jedna od stavki u pokretu ODBC jest i prikupljanje sredstava. Pod sredstvima se podrazumijeva novac, oprema, literatura, razne vještine, itd. Kada ljudi nemaju s čim obavljati zadaću na koju ih je Bog poslao, tada nisu u mogućnosti ostvariti viziju ODBC. Postoje dva načela za upravljanje sredstvima u pokretu osnivanja crkava.

A. Načelo samoudržavanja

Biblija uči da je davanje novčanih sredstava u mjesnim crkvama bilo dijelom pokreta osnivanja crkava u prvom stoljeću. Pavao je očekivao od crkava da novčano uzdržavaju svoje vođe (1Tim. 5:17, 1 Kor. 9:3-12). Moguće je prikupiti sredstva za službu, uključujući i novac, iz nekih izvanjskih izvora kako bi se djelo započelo. Međutim, Veliko poslanje se na određenom području treba ispuniti prvenstveno pomoću sredstava i inicijative vjernika koji tamo žive. U središtu novčanog pitanja nalazi se temeljna istina da će Bog uvijek providjeti ono najvažnije za djelo Evanđelja. Njihovo se djelo treba uzdržavati od njihovih desetaka i priloga. Kao što je Isus rekao: "Jer gdje ti je blago, tu će ti biti i srce." (Matej 6:21) Kada netko daje koliko može, on se u srcu veže uz ono za što daje svoj novac. Ako vjernici nisu požrtvovni u davanju za mjesnu službu, tada se ta služba ne obavlja cijelim srcem. Nešto veliko se događa kada ljudi zaključe da je određena služba ili program nešto njihovo, i da njezin uspjeh ili neuspjeh ovisi o tome kako će Bog djelovati u njima.

B. Načelo dijeljenja

Prikupljanje novca iz Galacije, Azije, Makedonije i Ahaje za jeruzalemske vjernike koji su se našli u oskudici (1 Kor. 16:1-2, 2 Kor. 8:9) pokazuje da se od crkava nije očekivalo samo da novčano pomažu mjesnu službu, već i da daju onima kojima treba. I dok je danas sasvim uobičajeno da se matične crkve brinu o novčanim potrebama svojih ogranaka, u slučaju kada je Pavao skupljao novac za jeruzalemsku crkvu vidimo potpuno suprotnu stvar. Primijetite i to da ovim prikupljanjem novca nije prekršeno načelo samoudržavanja (2 Kor. 8:13-15).

Pavao je uglavnom sam zarađivao za život kako ne bi bio na teret drugima (Djela 18:2-3, 1 Kor. 4:12). Pa ipak, i sam je primio dar od vjernika iz Filipa (Fil. 4:15-20). Zanimljivo je primijetiti da je, hvaleći Filipijane za njihov doprinos službi osnivanja crkava, Pavao više puta rekao: "... moj će Bog... ispuniti svaku potrebu." Davanje novca je temeljna disciplina kršćanskog života, koja omogućuje crkvama da služe, evangeliziraju i osnivaju nove crkve. Vjernici nikad nisu smjeli biti lakomi (1Tim. 6:3-10), jer "blaženije je davati nego primati" (Djela 20:32-35). Štoviše, u Novom zavjetu su većinom davali siromasi ili barem oni koji to nisu baš bili u mogućnosti činiti. I imućni ljudi imaju bitnu ulogu u pokretima osnivanja crkava. Međutim, bogatiji ljudi moraju znati da se u 1 Timoteju 6:17-19 nalazi šest naputaka za imućnije kršćane: ne smiju biti bahati, ne smiju se pouzdavati u svoje bogatstvo, moraju se uzdati u samoga Boga, neka budu bogati dobročinstvima i neka budu darežljivi i voljni dati. Jeste li porazgovarali s imućnijim članovima vaše crkve o šest zapovijedi koje im je Bog uputio?

V. STRATEGIJA ZA EVANGELIZACIJU I OSNIVANJE CRKAVA

Kako održati taj evangelizacijski žar koji pokreće pokret osnivanja crkava? To je još jedan od problema s kojima se susreću osnivači crkava.

A. Pozovite se na zajednički identitet i zajedničke nade (Djela 2:14-40)

Prave riječi izrečene u pravo vrijeme pokreću ljude. Pavao je zamolio efeške vjernike da se mole da mu se daju prave riječi kada propovijeda Evanđelje (Ef. 6:19).

Isus je odgovor u svakom kulturnom okružju, za svaki narod. Kakve god misterije i velika pitanja mučila neki narod, postoji ključna poruka, koja – ako se kaže u pravom trenutku – može mnoge navesti da predaju svoj život Isusu Kristu. U Djelima 2 čitamo da je na Pedeseticu apostol Petar govorio ljudima na temelju zajedničkog identiteta i zajedničkih nadanja (Djela 2:14). U to su vrijeme Izraelci željno iščekivali ono vrijeme kada će Bog pohoditi pokoreni i raspršeni izraelski narod. Petar je počeo govoriti o vremenu kad Božji Duh više neće govoriti samo elitnoj, proročkoj, zajednici, već i sinovima i kćerima, starima i mladima, pa čak i robovima! (Djela 2:17-21) Kasnije je Stjepan, znajući koliko Židovi cijene svoju povijest, objasnio kako mogu pronaći svoj zajednički smisao u Isusovom dolasku (Djela 7). Pavao se, kada je objašnjavao Atenjanima kako otkriti tajnu nepoznatoga Boga, dotakao grčke pasioniranosti prema novim i tajanstvenim istinama (Djela 17:22-33).

Osnivanje dovoljnog broja crkava nalazi svoje mjesto u zemlji onda kada osnivači crkava postanu osjetljivi prema identitetu i nadanjima svojih slušatelja. Kada se Evanđelje objasni u kontekstu nacionalnog povijesno-kulturološkog značaja, tada je najprivlačnije i najdjelotvornije. Još jedan dobar način na koji možemo primijeniti ovo načelo jest da formuliramo poziv na djelovanje. Ako se poziv na djelovanje dotiče zajedničkog identiteta i nadanja stanovništva, tada je vjerojatnije da će ih motivirati.

B. Iskoristite posebne prigode

Nacionalni, regionalni, gradski i seoski značajni događaji i proslave mogu pomoći osnivačima crkava da uštede napore i vrijeme. Crkva je rođena u vrijeme velikog blagdana, kada su se na tisuće Židova, prozelita i bogobojaznih ljudi iz svih krajeva svijeta okupljali u Jeruzalemu (Djela 2). Poslije boravka u Jeruzalemu ovi su hodočasnici otišli u svoju domovinu s novonađenom vjerom. To bi objasnilo kako se rimska crkva toliko utvrdila prije nego što je bilo koji apostol tamo otišao.

Kada se Pavao posljednji put vratio u Jeruzalem, želio je stići na Pedeseticu (Djela 20:16), možda zato što su se tamo trebali naći Židovi iz cijeloga svijeta. Kada su azijski Židovi prepoznali Pavla, optužili su ga i dali mu priliku da iznese svoje svjedočanstvo pred internacionalnim mnoštvom okupljenim u hramu (Djela 21:27 i dalje). Pavao nije planirao da tako bude, ali je iskoristio situaciju za napredak Evanđelja.

Posebni događaji kao što su Svjetsko prvenstvo, nacionalni blagdani i praznici koji već okupljaju mnoštvo ljudi, pogotovo ako se radi o internacionalnim skupinama, predstavljaju sjajnu priliku za evangelizaciju. Lakše je osnivati crkve kada se na velikom okupljanju nađe mnoštvo ljudi, nego kad osnivači crkava moraju uložiti puno truda da bi privukli ljude, ili organizirati velike i skupe

evangelizacije. Što se manjih događanja tiče, rođendani, imendani, kršćanska vjenčanja ili sprovodi isto mogu biti prilika za evangelizaciju. Uz prikladni naknadni rad, takve bi prilike mogle potpomoći osnivanje i rast crkve.

C. C. Svjedočite ljudima na položaju

U svakom evangelizacijskom pothvatu moramo obuhvatiti i ljude na položaju. Isus je apostolu Pavlu ovim riječima dao evangelizacijsku strategiju: "... jer je taj čovjek moje izabrano sredstvo da donese moje ime i pred pogane, i kraljeve, i sinove Izraelove." (Djela 9:15) Pavao se poslužio njome kada je svjedočio rimskom prokonzulu na Cipru, Sergiju Pavlu (Djela 13:7), kao i Feliksu, korumpiranom judejskom upravitelju, kao i njegovom nasljedniku Porciju Festu (Djela 24), zatim Herodu Agripi (Djela 25:26) i Publiju, glavnome čovjeku na Malti (Djela 28:7-10). Iako nema zabilježenih pojedinosti o tome, možemo biti uvjereni da je Pavao svjedočio i rimskom caru Neronu (Djela 27:24). Kada je Pavao otišao u Rim i pozvao se na cara, njegova misija nije više imala samo regionalni, već i međunarodni značaj (Djela 19:21, Rimljanima 1:15). Ako mjesne crkve žele biti u mogućnosti svjedočiti državnim liderima, tada se moraju početi javno moliti za njih (1Tim. 2:1-2). Na taj način će se društvo pretvoriti u sredinu koja dopušta kršćanima da žive "tih i miran život u punoj pobožnosti i dostojanstvu." Nadalje, kada ljudi na vlasti u svjedočanstvu mjesnih vjernika vide što je Evanđelje, tada će, iako se možda neće pokajati, ipak razumjeti kako kršćani utječu na društvo. A ako državnici žele dobro državnoj administraciji, tada će simpatizirati i poštivati kršćanske vrednote.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- S kakvim se problemima susreću pokreti osnivanja crkava? Kako nam Biblija pomaže da riješimo ove probleme?
- Koje hereze predstavljaju prijetnju crkvi u vašoj regiji? Koji se biblijski odjeljci bave tim pitanjima?
- Čemu teže i nadaju se vaši sunarodnjaci kojima služite?
- Jeste li napravili regionalni plan osnivanja crkava u okolnim gradovima?

PLAN DJELOVANJA

Navedite tri najvažnija praznika u vašoj zemlji i predložite kako bi ih se moglo upotrijebiti u strategiji osnivanja crkava.

CRKVA

Dinamika novonastajuće crkve

KADA CRKVA POSTAJE CRKVA?

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti dinamiku tranzicije u kojoj grupica vjernika postaje crkva.

☞ Glavne točke

- Skupina vjernika treba polagano prerastati u crkvu, a ne odmah, katkad i preuranjeno, postati crkvom.
- Pojedinačna služba i stanične grupe trebaju ostati ključni dio novonastale crkve.
- Svaka nova crkva predstavlja početak, a ne kraj, ispunjavanja Velikog poslanja.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti različite definicije crkve.
- zalagati se za nastavak službe staničnih grupa.
- zalagati se za daljnje umnažanje crkve.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Bilo bi dobro pogledati drugu lekciju o upravljanju "Upravljanje novcem" ili dio "Financije u mjesnoj crkvi" u ovom priručniku. U tome se odjeljku nalaze vrlo bitne misli o crkvama koje se same uzdržavaju, predstavljajući nadopunu za izlaganje o financijskoj odgovornosti u ovoj lekciji.

UVOD

Kao što je slučaj s rođenjem ljudskog bića, tako je i u životu crkve najuzbudljiviji trenutak onaj kada se ona zvanično "rodi". Formalno rođenje crkve uglavnom nije slučajan događaj. Kao i kod biološkog života, radi se o dinamičnom procesu u kojem se neke stvari po svojoj prirodi događaju prije drugih stvari. U ovoj ćemo lekciji istražiti ovaj proces.

I. KADA CRKVA POSTAJE CRKVA?

Osnivač crkava bi, uz Božji blagoslov, trebao biti u mogućnosti na svome ciljnom području osnovati određeni broj staničnih grupa. U određenom će trenutku broj vjernika biti dovoljan za započinjanje procesa njihovog organiziranja u mjesnu crkvu. Tada će trebati razmotriti nekoliko bitnih pitanja.

A. Tko odlučuje kada je crkva – crkva?

Prvo pitanje jest tko ima pravo novu skupinu vjernika nazvani mjesnom crkvom. Postoje barem tri glavna izvora mišljenja o tome što to čini crkvu.

1. Zakonski preduvjeti

Vlada svake zemlje vjerojatno ima točno određene zakone koji govore koje sve vjerske skupine mogu dobiti zakoniti status crkve. Biblijski gledano, ne postoji neki poseban razlog zašto bi se crkva morala zvanično registrirati kako bi se mogla nazivati crkvom. Međutim, često je nužno i dobro zvanično registrirati crkvu kako bi se izbjegli nepotrebni zakonski problemi. Zakonski preduvjeti za registraciju crkve razlikuju se od zemlje do zemlje, baš kao i prednosti i mane registracije. Ovo se pitanje mora rješavati u svakom pojedinom slučaju na svakom području, uglavnom uz savjetodavnu pomoć iskusnih crkvenih vođa.

2. Denominacijski preduvjeti

Ukoliko se nova crkva razvija pod okriljem određene denominacije, ili bi se pak crkva htjela priključiti postojećoj denominaciji, tada denominacije imaju svoja pravila u vezi toga što čini crkvu. Pravila se mogu odnositi na minimalni broj članova, crkvenu politiku, financijski status, doktrinu ili pak na druga pitanja. Opet, sve je to različito od situacije do situacije, tako će osnivač crkava morati doći do rješenja koje vrijedi za konkretnu situaciju u kojoj se nalazi.

3. Biblijski preduvjeti

U ovoj se lekciji usredotočujemo na biblijsko, a ne denominacijsko ili zakonsko, shvaćanje crkve. Sve ove predstave o crkvi mogu se gledati gradacijski:

Tabela 12.1 Kriteriji za crkvu

Ako crkva ispunjava ove kriterije:	Tada je crkvom smatraju:
Biblijski kriteriji	Bog
Biblijski i denominacijski kriteriji	Bog i denominacija
Biblijski, denominacijski i zakonski kriteriji	Bog, denominacija i vlast

Svaki će osnivač crkava morati odlučiti koja je od ovih razina priznavanja bitna za novu zajednicu koju osniva. Međutim, od ova tri viđenja crkve, najvažnije je i najtemeljnije ono biblijsko. Svaka vjerska skupina koja ne ispunjava biblijske uvjete da se nazove crkvom pred Bogom je sekta – bilo da je denominacija i vlast je priznaje ili ne priznaje. Stoga je najbitnije shvatiti biblijski kriterij za crkvu.

B. Definicija lokalne crkve

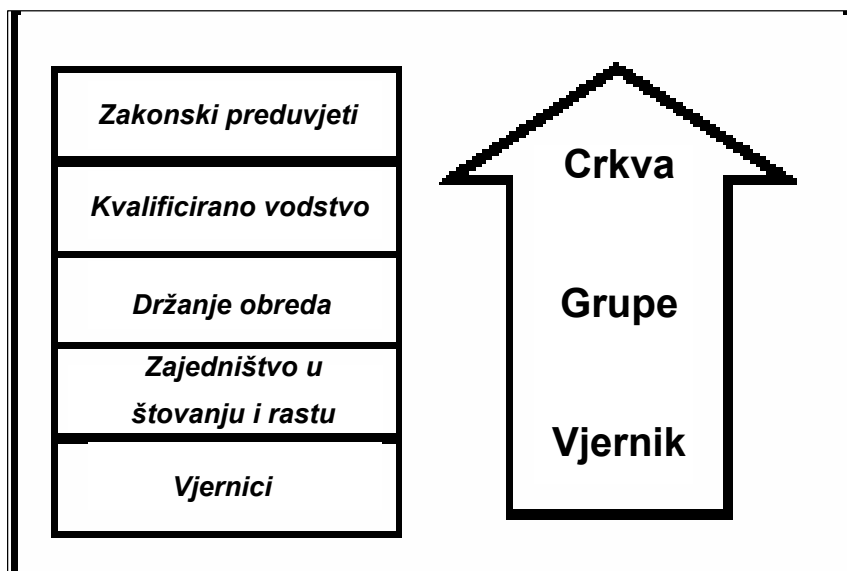
U četvrtoj lekciji o crkvi "Definiranje lokalne crkve" (prvi priručnik) smo detaljnije govorili o definiciji crkve. Tamo ćete pronaći razrađeniji opis. Trebali bi pogledati i definiciju crkve razrađenu u toj lekciji. Budući da će se definicije poprilično razlikovati jedna od druge, u ovoj ćemo se lekciji, zbog diskusije, služiti temeljnom definicijom. Ponovite lekciju koristeći svoju definiciju.

Mjesna se crkva često definira kao organizirana skupina onih koji ispovijedaju vjeru u Isusa Krista, kršteni su i redovito se sastaju radi zajedništva, štovanja, pouke iz Božje riječi i održavanja uredbi. Sam ustroj crkve i izbor onoga tko će je voditi razlikovat će se od jedne skupine do druge.

C. Kako razlikovati vjersku skupinu od crkve

Različita su mišljenja o tome kada je vjerska skupina dovoljno organizirana da bi se mogla opisati danom definicijom i smatrati se crkvom. Svaka crkva u nastajanju prolazi faze sa slike 12.2, krećući se od pojedinaca i preko skupina prema mjesnoj crkvi.

Slika 12.2 Od pojedinaca prema crkvi

U osnivanje nove crkve može biti uključeno više grupa, na primjer stanične grupe i kućne grupe. Stanične grupe omogućuju novoj crkvi da raste putem stalnog evangeliziranja, što s običnim kućnim grupama ne mora biti slučaj. Neke grupe pružaju neko konkretno polje službe, kao što je temeljno učeništvo, bilo za mlade ili za obitelji. Iako se treba moliti i razmišljati o korištenju staničnih i/ili kućnih grupa u službi osnivanja crkava, organiziranje grupa je ipak manje bitno od ljudi koji ih čine. Crkva su ljudi – grupice su samo tu da pruže strukturu i sredinu u čijim se okvirima služba može obavljati u tim ljudima i kroz njih.

Ako se poslužimo najtemeljnijom definicijom crkve iz odjeljka B, tada možemo točnije odrediti kada grupa prerasta u crkvu. Da bi grupa bila prava crkva, mora ispunjavati sljedeće preduvjete:

1. *Mora biti sačinjena od Kristovih vjernika*

Mjesna se zajednica mora sastojati od onih koji su položili svoju vjeru i pouzdanje u Krista. Samo su nanovorođeni vjernici članovi sveopće Crkve, te ih se može smatrati i članovima mjesne crkve. Grupa neobraćenih ljudi, koliko god ona velika bila, nije crkva. U stvarnosti nikada ne možemo biti u potpunosti uvjereni u obraćenje svih članova, ali neka nam je to cilj. Biblija ne govori ni o kakvom minimalnom broju članova.

2. *Redoviti sastanci radi zajedništva, štovanja i poučavanja*

Prva crkva se svakodnevno sastajala, no kako je vrijeme protjecalo, vidimo da su odvojili nedjelju, prvi dan u tjednu, kao dan kada će proslavljati Gospodinovo uskrsnuće. Iako bi se, prema Pavlovom komentaru u Rimljanima 14:5-6, moglo zaključiti da tu ima mjesta i za varijacije. Najvažniji dio njihovih sastanaka činila je služba propovijedanja Riječi i štovanje usmjereno prema žrtvi koju je Krist podnio radi njihova otkupljenja.

Nemamo razloga misliti da bi crkva morala imati svoju zgradu da bi je se smatralo crkvom. Prva se crkva okupljala u dvorištu židovskoga hrama, po sinagogama i kućama. Kada su ih Rimljani počeli progoniti, kršćani su se sastajali i po špiljama i drugim skrovitim mjestima. Prve su crkvene zgrade podignute tek nekoliko stoljeća poslije Pedesetnice. Danas se crkvene zgrade često koriste, ali nikako nisu nužne.

3. *Držanje obreda*

Sve se crkve slažu da treba održavati dva crkvena obreda, a to su krštenje i Gospodnja večera. Međutim, oblici u kojima se ovi obredi pojavljuju znaju se međusobno uvelike razlikovati. Krštenje se obavlja na različite načine, a isto vrijedi i za učestalost Gospodnje večere. Često se događa da dominancijska pravila utječu na oblik obreda, ali bitno je da te funkcije obavlja crkva. Da bi ona doista bila crkva, nužno je da postoji nekakav funkcionalan sustav koji bi se ovim obredima bavio.

4. *Kvalificirano vodstvo*

Crkvi je potreban dovoljan broj kvalificiranih ljudi za obavljanje vodstvenih funkcija koje zajednica smatra nužnima da bi se mogla zvati crkvom. Ako zajednica vjeruje u pastorski sustav, tada joj treba barem jedan kvalificirani pastor. Ako vjeruju da im treba starješinsko tijelo, tada im trebaju barem dvojica starješina. Ako zajednica vjeruje da im trebaju đakoni, tada moraju imati članove kvalificirane za takvu službu. Nadalje, ljude za ove službe treba izabrati ili postaviti organizirano, na način koji odgovara obliku upravljanja određenom od crkve.

5. *Financijska sposobnost*

Od crkve se traži da uzdržava svoje vođe posvećene punovremenoj službi u njoj (1 Tim. 5:17-18). Prva je crkva također pružala novčanu pomoć udovicama i siromasima koji su bili članovi crkve. Još je osim toga novčano pomagala crkve u oskudici te djelomično uzdržavala misionare-osnivače crkava. Grupa vjernika koja ne uzdržava samu sebe kao zajednicu nije u stanju ispuniti ove dužnosti mjesne crkve. Zbog toga bi se netko mogao upitati može li se zajednica koja se sama ne uzdržava smatrati crkvom.

Može li se grupa koja ne uzdržava samu sebe smatrati crkvom?
--

Taj preduvjet može ispuniti čak i vrlo siromašna zajednica. Ukoliko svaki član daje oko 10 % svoga dohotka, tada jednog vođu može uzdržavati deset obitelji. Ako laičkome vođi nije potrebna puna plaća, za njegovo uzdržavanje svoj novac treba odvojiti i manji broj članova. Bitno je znati da dohodak ne predstavlja samo gotov novac, već i sve drugo što netko ima. Ako netko, recimo, ne dobiva redovito svoju plaću, a s druge strane ima polje krumpira, trebao bi dati određeni postotak svojih krumpira crkvi, ili ih pak prodati kako bi pomogao crkvi. Odani članovi mjesne crkve, koji ispunjuju svoju biblijsku odgovornost davanja, ne samo da će moći uzdržavati svoje crkvene vođe, već će moći i pomoći drugima.

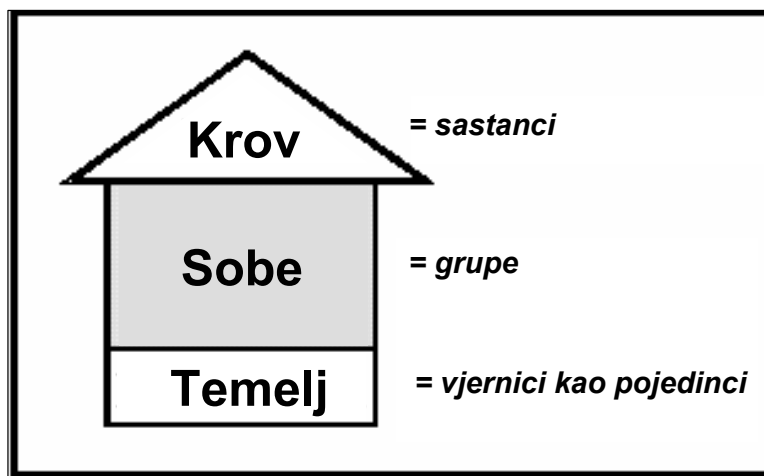
II. ORGANIZIRATI SE KAO CRKVA

Proces organiziranja crkve je upravo to — proces. Osnivači crkava često prerano prijeđu iz faze zajednice u fazu crkve. Dva su razloga zbog čega je to pogrešno. Prvo, svaka grupa vjernika trebala bi učiti kako da ispuni što više crkvenih dužnosti od samog začetka zajednice. Članovi grupe bi se trebali postupno osposobljavati za svoju službu dok postaju duhovno zreliji i brojniji. Pod dva, kada se grupe i spoje u crkvu, ne smiju se prestati sastajati kao grupe. Stanične grupe su vrlo bitne i treba s njima nastaviti. Zajednički crkveni sastanci trebaju biti dodatak staničnim grupama, a nikako zamjena za njih.

A. Dijelovi koji čine zdravu mjesnu crkvu

Osnivanje nove crkve je umnogome slično gradnji kuće (uz činjenicu da crkva nije građevina). Kuća se sastoji od više sastavnih dijelova koji se određenim redom nadograđuju jedan na drugoga. Prvo treba položiti temelj, zatim izgraditi sobe i na kraju postaviti krov. Na sličan način se crkvi pridodaju članovi, grupe i zajednički sastanci.

Slika 12.3 Izgrađivanje Gospodnjeg doma

1. Pojedinci kao temelj

U Novom zavjetu se često govori o temelju, ali se identitet temelja mijenja ovisno o tome koja se istina želi ilustrirati. U nekim je odjeljcima temelj Isus Krist (1 Kor. 3:11), u nekima apostoli i proroci (Efe. 2:20), u nekima doktrina o pokajanju (Hebr. 6:1), te služba apostola Pavla u korintskoj crkvi (1 Kor. 3:10).

Slika 12.3 prikazuje temelj u ovom drugom smislu. Cigle u mjesnoj crkvi su vjernici. Pridobivanje pojedinaca za Gospodina je prvi korak u osnivanju mjesne crkve. Čak i ako postoji mala grupa, a u njoj nema vjernika, još uvijek nema temelja za crkvu. Možemo reći da svi pojedini vjernici predstavljaju cigle u temelju crkve. Međutim, taj se temelj povećava i ojačava kada mu se nadodaju "cigle" (vjernici).

2. Grupe kao sobe

Stanične grupe i kućne grupe predstavljaju sobe u kući. To su sobe u kojima se odvijaju kućne aktivnosti. Grupe predstavljaju vitalan dio života crkve, baš kao što su organske stanice od vitalnog značaja za ustroj živoga tijela. One predstavljaju drugi stadij formiranja nove mjesne crkve. Kuća ima različite prostorije, od kojih svaka služi posebnoj namjeni. Crkva koja raste treba se sastojati od različitih staničnih ili kućnih grupa, gdje će neke služiti evangelizaciji, neke učeništvu a neke osposobljavanju. Što je temelj (broj vjernika) veći, to se više soba dodaje crkvi, prema potrebi.

3. Zajednički sastanci kao krov

Temelj kuće čini mnoštvo cigli, a kuća je ispunjena određenim brojem soba, no krov je samo jedan. Krov pokriva, štiti i drži cijelu kuću. Takvi su i zajednički sastanci mjesne crkve. Oni su vrhunac cijelog djela. Kada se nadoda i krov (zajednički sastanci), sve se uobičajene crkvene aktivnosti mogu slobodno odvijati. Tada se osjeti jedinstvo i ispunjenje.

B. Dodavanje “krova”

Postoje jedinstvene situacije i kulture gdje se krov konstruira prije soba. Minimalni broj stupova ili drugih potporanja mogu privremeno držati krov, dok se kuća ne sagradi. Ima mjesnih crkava koje su upravo tako osnovane. Naime, male grupice vjernika su počele jedne nedjelje jednostavno održavati bogoštolja, i tada je crkva, prema njihovim mjerilima, rođena. To je moguće, ali je rijetko najdjelotvorniji način. Još je gore to što kada se takav sustav koristi crkva zna zaboraviti dodati sobe (stanične grupe), i tada ne doseže svoj potencijal.

Kada već uspoređujemo kuću i crkvu, lako je vidjeti da najprije treba formirati “sobe” (grupe), a “krov” (zajedničke sastanke) treba nadodati kako bi se sve te grupe mogle redovito zajednički sastajati. Tako ostaje mogućnost da se stanične grupe mogu sastajati pojedinačno, ali i zajedno. Nova crkva koja se na ovaj način izgradi bit će snažnija i djelotvornija. Prije nego što crkva počne održavati redovita štovanja, razmislite o sljedećem:

- Postoji li snažan temelj u vidu većeg broja staničnih grupa koje se umnažaju, i u kojima se sve zajedno nalazi oko 30 – 40 ljudi?
- Postoji li vodstveno jezgro sačinjeno od ljudi obučeni za evangeliste i učitelje?
- Jesu li vođe službi osposobljeni i spremni za nove odgovornosti?
- Jesu li vođe i osnivači crkava jedinstveni u filozofiji službe svoje crkve?

C. Održavanje temelja i soba

Nitko razuman neće sagraditi kuću, dovršiti krov, a onda srušiti temelj i zidove. A opet, u novim crkvama često zna doći do sličnog bizarnog ponašanja. Kada se u zajednici skupi dovoljno vjernika da bi se mogla održati zajednička služba, vjernici se prestaju sastajati po staničnim grupama i počnu zanemarivati evangelizaciju i pojedinačno učenje. Tako, u biti, uništavaju “sobe” (grupe) i puštaju da se “temelj” (vjernici) raspadne. Nikako nije moguće isuviše naglasiti značaj osobne evangelizacije, pojedinačnog zajedništva i staničnih grupa u životu crkve! One ne predstavljaju “privremeno rješenje” do osnivanja crkve. One su život crkve! One su nužne za daljnji rast i sazrijevanje novonastale crkve. Zajednički sastanci crkve se trebaju održavati dodatno uz osobni rast i sastanke kućnih grupa, jer ih sastanak cijele crkve ne može zamijeniti.

Stanične grupe nisu tek “privremeno rješenje” dok se ne osnuje crkva. One predstavljaju život crkve!

ZAKLJUČAK

Ako neka grupa vjernika ispunjava biblijske kriterije za mjesnu crkvu, tada je ona pred Bogom - crkva. Svaka crkva je skupina ljudi koji vjeruju u Krista, ali nije svaka grupa vjernika i crkva. Među karakterističnim razlikama između grupa i crkava nalaze se i one vezane za obrede (Gospodnja večera i krštenje), vid vodstva i financijsko uzdržavanje. Organizirati novu mjesnu crkvu ne znači kupiti ili iznajmiti lokaciju i početi održavati nedjeljna bogoštolja. Temelj crkve čine pojedinci, a novu crkvu treba osnovati tek onda kad se sakupi dovoljno vjernika da mogu ispunjavati sve crkvene funkcije. Grupe trebaju postojati i prije i poslije rođenja crkve, kako bi crkvi pružile strukturu za služenje u mjesnim zajednicama. Da bi u nekom gradu, regiji ili državi nastao pokret osnivanja crkava, cilj mjesne crkve mora biti umnažanje. Kao što su “temelj”, “sobe” i “krov” sagrađeni (i to tim redom) da bi nova crkva mogla nastati, tako bi i sama crkva morala planirati i pripremati isti takav proces “izgradnje” još jedne crkve. Gdje polazete sljedeći “temelj”?

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Opišite proces tijekom kojeg jedna ili više grupa postaju crkva.
- Koji su znaci da je grupa spremna početi s redovitim zajedničkim bogoštoljima?
- Uz pretpostavku da je nova crkva nastala na temelju staničnih grupa, objasnite ulogu staničnih grupa u životu ove crkve.

Odlike crkava koje rastu

PRIDOBITI NOVE LJUDE, ZADRŽATI IH I UPOSLOTI

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti što sve mora odlikovati crkvu koja hoće rasti.

☞ Glavne točke

- Rast i umnažanje su nužne za sve što je zdravo.
- Crkve rastu onda kada pridobijaju nove vjernike, uspijevaju ih zadržati i uče ih kako doprijeti do drugih.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti kako se odlike crkve pozitivno ili negativno odražavaju na njezin rast.
- sudjelovati u staničnim grupama zbog evangelizacije izgubljenih i osposobljavanja vjernika za službu.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Naznačite da je za rast, kako starih tako i mladih crkava, ključno biti orijentiran na rast. I dok će neke odlike spomenute u ovoj lekciji na nekim mjestima biti uspješnije a neke manje uspješne, razmišljanje usmjereno na rast pomoći će svakom sudioniku tečaja u razvijanju dobre metode rasta.

I. ŠTO JE TO CRKVA KOJA RASTE?

Isus Krist je obećao da će izgraditi svoju crkvu i da je vrata pakla neće nadvladati. Promatrajući povijest kršćanstva, možemo reći da je održao obećanje. Crkva je od nekoliko učenika koji su se na Pedesetnicu našli u Jeruzalemu narasla na više stotina milijuna vjernika u svim zemljama svijeta. Danas crkva u Aziji, Africi i Južnoj Americi raste velikom brzinom. U drugim je dijelovima svijeta rast crkve puno manje očit. U nekim zemljama crkve gotovo i da nema, a u drugima ona stagnira. Budući da rast Kristove crkve ovisi o rastu pojedinih zajednica, osnivač crkava mora biti svjestan razloga zbog kojih crkve rastu ili ne rastu. Bitno je definirati što smatramo rastućom crkvom, pa tek onda odrediti njezine odlike. Postoje tri aspekta rasta crkve:

1. Brojčani rast — veći broj vjernika ili crkava
2. Duhovni rast — veće poznavanje Biblije i produbljeniji duhovni hod
3. Društveni rast — veća ili bolja djelotvornost vjernika kao "soli" u izgubljenom svijetu

Mnoge crkve su zadovoljne kada postignu bar jedan od ovih aspekata. Neke su, pak, zadovoljne samim tim što su preživjele. One će reći: "Ne znamo da se itko obratio, ali ipak vjerno služimo Bogu." Druge će zajednice, opet, biti toliko opsjednute brojčanim rastom da će zanemariti predanje zato da bi uvećale broj ljudi u službama.

Nijedan od ovih pristupa nije biblijski. Mjesna bi crkva trebala rasti u sva tri smjera. Pa ipak, mjesna crkva koja raste a ne umnaža se, nije pred Bogom prihvatljiva. Veliko poslanje nam nalaže da učinimo sve narode Božjim poslušnicima. Ciklus osnivanja crkava na Slici 12.1 pokazuje koliko je važna uloga osnivanja crkava za ostvarivanje ovoga cilja. Crkve koje žele ugoditi Gospodinu i vršiti njegovo Veliko poslanje težit će umnažanju, pa će osnivati svoje ogranke koje će opet osnivati druge ogranke. Ova je koncepcija ključna da bismo shvatili što bi zapravo trebala biti crkva koja raste.

Slika 13.1 Ciklus osnivanja crkava

Metoda pomoću koje će crkva rasti u okvirima jedne kulture u nekoj zemlji može, u drugim uvjetima, itekako zakazati. Dobra crkva mora odrediti što je djelotvorno i prikladno unutar kulture u kojoj se nalazi. Međutim, ima nekoliko temeljnih odlika koje su univerzalne. Ne događa se uvijek da crkva raste eksplozivnom brzinom. U nekim se zemljama ljudi već desetljećima protive Evanđelju. No, odsutnost rasta uglavnom ukazuje na neki problem u crkvi ili u njezinoj metodi služenja.

II. KAKO DOLAZI DO RASTA CRKVE

Temeljni preduvjeti za rast crkve prilično su jednostavni, iako ih nije lako ispuniti i održati. Crkva mora **privući** nove ljude, **zadržati** ih i **osposobiti** za evangelizaciju.

A. Crkve koje rastu privlače nove ljude

Kada u crkvu ne dolaze novi ljudi, crkva se ne povećava. Ovo je tako jednostavno, a opet tako bitno. Do brojčanog rasta obično ne dolazi tek tako. Moramo na njemu raditi i planirati. Osnivač crkava mora razmišljati o tome gdje će i kako njegova nova crkva pronaći i privući ljude.

B. Crkve koje rastu zadržavaju nove ljude

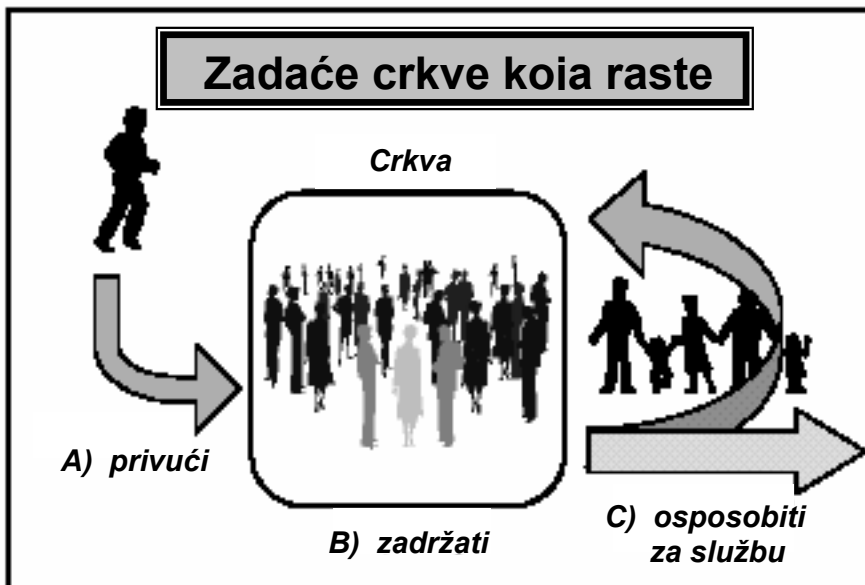
Prvi korak je dovesti nove ljude. Sljedeći korak je zadržati i njih i one koji su dulje u crkvi. U protivnom to izgleda kao da punito vedro bez dna — sve je uzalud dok ne zatvorite rupu. Svatko u crkvi ima slobodu ostaniti ili otići. Crkva koja raste će se toliko truditi ispuniti duhovne potrebe novih vjernika da će oni željeti biti još odaniji crkvi.

C. Crkve koje rastu osposobljuju nove vjernike za život i službu

Odjeljak u Efežanima 4:11-16 je vrlo bitan za rast crkve. U njemu vidimo da crkva raste i sazrijeva srazmjerno osposobljenosti svakog člana. Vodstvo zdrave crkve je svjesno da je njegova glavna zadaća obučavati članove. Ta se služba proteže na tri plana:

- Služba u okviru tijela
- Služba dovođenja izgubljenih u tijelo
- Služba osnivanja novih zajednica

Slika 13.2 Crkva koja raste

Slika 12.2 prikazuje važne postupke crkve koja raste. Kako stoji vaša crkva, ili vaša crkva u nastajanju, na svakom od ovih planova? Što bi se sve trebalo poboljšati?

III. DVANAEST ODLIKA CRKAVA KOJE RASTU

Evo dvanaest praktičnih koraka kako će mjesna crkva ostvariti ciljeve prikazane na gornjoj slici. Dobra crkva bi se trebala baviti svakim od ovih koraka.

A. Vjernici idu k izgubljenima

Ovaj se bitan korak vrlo često zaboravlja. U nekim se zajednicama vjeruje da su izgubljeni dužni doći u crkvu. To se u potpunosti protivi Velikom poslanju u kojem je crkvi zapovijeđeno da ide (Mt. 28:18-20). Trebamo ostaviti 99 pravednih ovaca i otići po onu jednu izgubljenju (Lk. 15).

Svaki lovac i ribolovac zna koliko bi smiješno bilo očekivati da riba i divljač dođu k njima. Oni se služe svim svojim znanjem i stručnošću kako bi otkrili gdje se nalazi riba i divljač i otišli po njih. "Ribari ljudi" su pozvani da čine isto. Prvi vjernici su tražili izgubljene u hramu, u sinagogama, na tržnici i po kućama. Isus je gostovao na gozabama i proslavama na koje su dolazili carinici, prostitutke i drugi koji su bili poznati po svojoj grešnosti. Nažalost, "pravednici" nisu razumjeli ovo načelo. Vjerski velikodostojnici su napadali Isusa jer je jeo i pio s grešnicima (Lk. 5:30-32). Isus uopće nije osporavao njihove tvrdnje. Štoviše, ustvrdio je da je njegova zadaća tražiti izgubljene. Kada se janje izgubi u močvari, dobar pastir će ući u blato i mulj kako bi spasio janje. Potrebna je mudrost i pronicljivost da bismo znali kamo treba ići, a kamo ne. Međutim, Isusova služba nam pokazuje da je važno tražiti izgubljene gdje god ih ima, pa čak i ako nas zbog toga "pravednici" počnu kritizirati. Ne smijemo odbaciti mogućnost služenja izgubljenima tamo gdje ih nađemo, nego treba naći prihvatljivu ravnotežu.

B. Vjernici se sastaju u staničnim grupama

Mnogi nevjernici neće doći u crkvu, ali ih se ipak može nagovoriti da dođu kod prijatelja, gdje mogu postavljati pitanja o kršćanstvu i ne osjećati se ugroženo. Stanične grupe nikako ne smiju biti kopija crkve. Neka su neformalne, neobavezne i ugodne. Zadaća grupe nije puniti uši izgubljenih propovijedima, već razgovarati o istinama Božje riječi. U ovim priručnicima se detaljnije govori o staničnim grupama.

C. Vjernici zajedno s nevjernicima sudjeluju u društvenom životu

Crkva koja želi rasti poticat će svoje članove da idu na utakmice, u šahovske klubove, na tržnicu, na bazen, u saunu, na rođendanske proslave, vjenčanja, sprovode, izlete, javna okupljanja itd. Svaka aktivnost predstavlja mogućnost za upoznavanje i sprijateljavanje s nevjernicima. Kršćani trebaju biti odvojeni od grijeha koji je u svijetu, ali ne i od svijeta. Štoviše, pozvani smo da budemo svjetlost i sol svijeta.

D. Vjernici ne prekidaju svoja prijateljstva

Većina se ljudi obraća Kristu posredstvom utjecaja nekog svog poznanika. Svaki bi se kršćanin trebao sprijateljivati s nekršćanima, kako bi im kasnije mogao objasniti Evanđelje. Kada bi svaki član crkve svake godine uspostavio samo jedno takvo poznanstvo godišnje i svog poznanika doveo Kristu, crkva bi se svake godine udvostručivala. Mnogi vjernici se jako malo druže s nevjernicima. Što se više kršćanin uključuje u život crkve, to se više mijenja krug njegovih prijatelja, jer u njega ulazi sve više kršćana i sve je manje nekršćana. Ishod je taj da vjernik ima sve manje prijatelja među nekršćanima, pa tako i manje prilika da dovede nekršćane Kristu. Najbolji izvor kontakata s nevjernicima jest novi vjernik. Nažalost, nove se vjernike često potiče da se odvoje od svojih neobraćenih prijatelja i da sve svoje vrijeme provode s vjernicima. Ovakav pristup je poguban po evangelizaciju i štetan za rast crkve.

Novog vjernika treba poticati da živi pravim kršćanskim životom i da svjedoči svojim izgubljenim prijateljima.

E. Vjernici se mijenjaju kako bi mogli pridobiti izgubljene

Apostol Pavao je htio biti sve svima (1 Kor. 9:19-23). Što je pod time mislio? Svakako da nije htio postati grešan kako bi pridobio grešne. Pa što je onda htio reći? To, da je bio spreman promijeniti svoj način života ako će to omogućiti izgubljenima da poslušaju Evanđelje. Razmislite kako se to odnosi na nas.

Biblijsko načelo je jasno: vjernik se treba odreći svojih prava i želja zbog izgubljenih.

Umjesto da se vjernici prilagode i tako pridobiju izgubljene, mnoge crkve očekuju da se izgubljeni prilagode i dođu u crkvu. Međutim, biblijsko načelo je jasno. Vjernik se mora odreći svojih prava i želja zbog izgubljenih. A zreliji vjernik mora praviti ustupke slabijem. To ne znači da vjernik smije griješiti, već da će činiti sve što je dopušteno kako bi dopro do nevjernika tako da se oni ne osjećaju napadnuto.

Karakterne odlike vjernika privlače nevjernike Kristu. Ako je vjernik natmuren, ćudljiv, aljkav ili ogorčen, njegovo će svjedočanstvo biti nedjelotvorno. Pravi bi kršćanin morao zračiti radošću unatoč svojim nevoljama, ljubavlju prema Bogu i ljudima, te mirom i sigurnošću u Božju ljubav prema sebi. Razmislite o popisu karakternih odlika i postupaka u tabeli 13.1. Koje će odlike privući nevjernika kršćaninu, one iz "A" stupca ili one iz "B" stupca?

Tabela 13.1 Odlike

A stupac	B stupac
Ljubav prema ljudima	Svake nedjelje ide u crkvu
Radost u kušnjama	Karakteristična odjeća
Sigurnost u Božju ljubav	Ne pije
Mir u nevolji	Ne puši
Darežljivost s vremenom i novcem	Škrt
Brak ispunjen ljubavlju	Pjeva u zboru
Dobro odgojena djeca	Zna kršćanske pjesme
Pouzdanost	Zna 'Oče naš'
Milosrdnost	Izbjegava grijeh

Većina kršćana bi se složila da se u oba stupca nalaze i dobre kršćanske odlike. Međutim, nije tako. Što privlači nevjernika? Odlike iz lijevog stupca će prije utjecati na nevjernika da poslušaju našu poruku. Vjernici u čijem se životu ističu ove odlike bit će djelotvorniji na planu evangelizacije.

Ove odlike moraju biti nepatvorene. Ako vjernik hini da voli svog nevjernog prijatelja kako bi ga pridobio, bit će raskrinkan. Pravi kršćanin privlači neobraćene. Karakter se najbolje vidi kad naiđe kriza. Kada smo u problemima, nevjernik može vidjeti kako ćemo se uzdati u Boga. Kada nevjernik doživi neku krizu, možemo ga voljeti i pomoći mu. Objekti ove situacije će zainteresirati nevjernika za Evanđelje.

F. Vjernici rade s ljudima u nevolji

Mnogi se ljudi obraćaju Kristu kada ih snađe nevolja. Nevjernici baš i ne mare za Boga dok im je dobro. Zato se Gospodin često služi krizama kako bi prisilio ljude da shvate svoju potrebu. Crkve koje rastu znaju da su u takvim prilikama ljudi otvoreniji, te traže načine kako doprijeti do onih koji trpe. Samo sredstvo nije toliko bitno, koliko je bitna činjenica da ćemo pokazati izgubljenima da ih volimo i pomoći im. Katkad će, radi nezaposlenosti, požara ili nekih drugih nevolja, biti potrebno pružiti materijalnu pomoć. U slučaju bolesti ili smrti će suosjećajno slušanje biti najdraži način za pokazivanje sućuti. Najvažnije je da otvorimo oči kako bismo, poput dobrog Samarjanca, vidjeli u kojim sve potrebama možemo pomoći ljudima.

G. Vjernici brzo prihvaćaju nove ljude

Prijem na koji novi ljudi naiđu kod vjernika lako može odrediti hoće li oni ikada više doći ili neće. Ako se posjetitelj osjeća prihvaćeno i dobrodošlo, tada će vjerojatno opet doći. Često isto vrijedi i za novoobraćene vjernike. Mnoge istočnoeuropske crkve su oprezne kod prihvaćanja novih ljudi. Taj je oprez u vrijeme progona održao crkvu, i tada je bilo razumljivo zašto je tako. Međutim, održavanje takvog stanja može razorno utjecati na rast crkve. Neobraćeni gost će u crkvu otići najvjerojatnije zato što je spreman čuti Evanđelje. Stoga je bitno tu priliku iskoristiti kako bismo mu iskazali dobrodošlicu i pokušali odgovoriti na njegova pitanja. Isto je i s novim vjericima, koje se uspoređuje s novorođenčadi (1 Pet. 2:2). Njima isto tako treba ljubav, prihvaćanje i ohrabrenje koje će ih uvjeriti da im je blisko zajedništvo s crkvom potrebno.

H. Crkva kao tijelo živi aktivnim životom

Prva jeruzalemska crkva predstavlja izvrstan primjer mjesne crkve koja je živa i koja ispunjava potrebe svojih članova. U Djelima 2:42-47 vidimo primjer mnogobrojnih glavnih funkcija crkve kao tijela:

1. *Snažno i jasno poučavanje i propovijedanje Biblije*
2. *Zajednica u kojoj vladaju ljubav i prihvaćanje*
3. *Iskrena predanost Gospodnjem stolu*
4. *Molitva koja mijenja živote*
5. *Pomaganje braći i sestrama u oskudici*

Svatko voli biti među ljudima koji ga vole i prihvaćaju. To je glavna prednost obitelji, a crkva treba biti obitelj. Kada se kršćani vole kao braća i sestre u Kristu, ljudi će se zadržavati među njima.

I. Vjernici jedni druge osposobljuju za život

Svaki član mora sazrijevati. Da bi do toga došlo, vođe crkve moraju biti primjer kršćanskog života. Pravo učenje je ono kad se pobožni vjernici druže s mlađim kršćanima i uče ih kako rasti i služiti Gospodinu. Iznenaduje u kojoj je mjeri tipično bogoštovlje usmjereno evangelizaciji izgubljenih, iako su možda u crkvi vjernici u velikoj većini. Evangelizacijske propovijedi nisu od posebne koristi za vjernikov rast. Iako treba u crkvi propovijedati Evanđelje, ipak treba veći naglasak staviti na propovijedi namijenjene vjericima. Ako učenje ispunjava potrebe vjernika, oni će nastaviti dolaziti u crkvu.

J. Vjernici se pripremaju za službu u okviru Tijela

Službu u crkvi trebaju obavljati sami članovi crkve, a ne njezini vođe. Kao što smo rekli u 9. i 10. lekciji o crkvi u trećem priručniku, Bog je sve vjernike obdario duhovnim darovima za službu. Na vođama je, dakle, da osposobe i obuče članove crkve da se u službi služe svojim duhovnim darovima. Ako se držimo ovih načela i ako su svi članovi crkve aktivni služeći jedni drugima i u evangelizaciji, crkva će rasti. Cijela crkva kao tijelo može postići puno više nego same vođe.

K. Vođe osposobljuju članove za službu među izgubljenima

Vjernici su tu da doprinesu rastu crkve. Isus je u Ivanu 15 rekao da vjernici trebaju donositi roda i da će ih on obrezati kako bi bili još plodonosniji. Očeva je volja da donosimo puno roda. To vrijedi za sve vjernike, a ne samo za vođe. Isus nije u Ivanu 15 definirao rod, ali nam je zato zapovijedio da idemo činiti ljude učenicima. Stoga taj rod mora imati veze s pridobijanjem izgubljenih. Mali je broj vjernika koji su nekoga doveli Kristu. Mnogi su razlozi za to, a evo najčešćih:

- Nitko ih nije učio kako evangelizirati sve dok nisu bili toliko stari kao kršćani da više nisu imali prijatelja među nekršćanima.
- Toliko ih se malo uči o kršćanskom životu da se plaše objašnjavati nevjernicima što je kršćanski život.
- Nitko im nikada nije pokazao neku djelotvornu metodu objašnjavanja Evanđelja.
- Pretpostavljaju da je evangelizacija zadaća vođa.
- Neki vjernici ne svjedoče jer žive s nepriznatim grijehom.

Sve ovo je rezultat lošeg osposobljavanja vjernika za službu. Dobar osnivač crkava će nastojati pripremiti članove crkve za službu, motivirati ih, biti primjer čovjeka koji dovodi ljude Kristu i poticati ih da služe. Na taj način će osnivač crkava umnožiti svoju službu.

L. Članovi se osposobljuju za službu u novim zajednicama

Iako je dobro da mjesna crkva raste, još je bolje kada se ona umnaža. Zdrava crkva neće samo rasti, već će se i umnažati. Puno je razloga zašto je osnivanje novih zajednica bolje od rasta same matične crkve.

1. Nove zajednice brže rastu

Činjenica je da novonastale crkve gotovo uvijek rastu puno brže od starih crkava. Mnoge teorije nastoje objasniti zašto je tomu tako:

- Novije zajednice se uglavnom osnivaju tamo gdje crkve do tada nije bilo, te su samim tim bliže ljudima koji nisu čuli Evanđelje. To je kao da berete bobice i iznenada pronađete dio gdje ih još nitko nije brao.
- Nove crkve se ne muče sa starim problemima. Nažalost, povijest mnogih starijih crkava je puna boli, problema ili skandala, koji bi nevjernicima mogli poslužiti kao izlika što ne žele doći. Međutim, možda bi bili spremni doći u neku novu zajednicu neukaljanog ugleda.
- Nove crkve moraju rasti kako bi preživjele pa su samim tim njihovi članovi po prirodi više okrenuti evangelizaciji. Svjesniji su izgubljenih i spremniji da im svjedoče. Još uvijek nisu postali samoživi.
- Ljudi vole pripadati crkvi gdje su ljudi iz sličnog kulturnog miljea. Etablirane crkve uglavnom imaju svoj specifični program i oblik štovanja koji je za njezine tipične članove prikladan i zanimljiv. Ljudi koji pripadaju drugoj dobnoj skupini, imaju drukčije obrazovanje ili su iz drukčije sredine, takva crkva možda neće zanimati. Nove crkve mogu osmisliti vidove službe koji će odgovarati tim ljudima, koji su za etabliranu crkvu nedostižni. Zbog toga je dobro da nova crkva u svojoj formi ne predstavlja kopiju matične crkve.
- Nove crkve uglavnom nemaju svoje mjesto za sastajanje pa su prisiljene veći dio svoje službe obavljati po kućama i na staničnim grupama. U praksi su stanične grupe puno djelotvornije za evangelizaciju i za poučavanje novih vjernika. U tom slučaju nedostatak prostora za sastajanje prestaje biti mana i postaje prednost.
- Etablirane crkve imaju veće troškove održavanja zgrade. Davanje i naponi uloženi u izgradnju i održavanje velike građevine crpe snagu i sredstva koja bi se inače mogla upotrijebiti za evangelizaciju.

Novog vjernika treba poticati da svjedoči svojim neobraćenim prijateljima i poznicima dok se još druži s njima.

Davanje i naponi uloženi u izgradnju i održavanje velike građevine crpe snagu i sredstva koja bi se inače mogla upotrijebiti za evangelizaciju.

2. Crkve koje se umnažaju brže rastu

I dok se rijetko događa da starije crkve rastu jednako brzo kao i nove, ipak rastu malo brže ako se bave osnivanjem novih crkava. Nekima je teško u to povjerovati, ali istina je. Mnogi griješe jer pretpostavljaju da će osnivanje nove crkve oslabiti staru. Međutim, sve veći naglasak na evangelizaciji, svjedočenju i obuci u novoj crkvi gotovo uvijek dovode do rasta u matičnoj crkvi! Entuzijizam za rastom toliko je zarazan se često događa da crkva koja stagnira a počne osnivati nove crkve, ponovno počinje živjeti. Ovo se načelo odnosi i na nove crkve. Osnivač crkava mora od samog početka učiti novu zajednicu o potrebi za umnažanjem te hrabriti vjernike da što prije počnu osnivati stanične grupe. Takvo razmišljanje će doprinijeti životu i rastu nove zajednice u nastajanju.

IV. PROCJENJIVANJE I NADGLEDANJE RASTA CRKVE

Svaki roditelj zna da je važno redovito voditi dijete kod liječnika na mjerenje težine i visine, da bi se vidjelo je li dijete zdravo i raste li kako treba. Isto vrijedi i za crkvu. Prikupljanjem i analiziranjem određenih tipova, osnivači crkava mogu doći do vrijednih zaključaka o zdravlju i rastu svojih crkava. Primjerice, broj krštenja u godini jest pokazatelj "stope obraćenja" u crkvi, jer pokazuje koliko su djelotvorni naponi crkve u dovođenju novih ljudi. Porast ili smanjenje broja članova i posjetitelja može pokazivati održava li crkva i osposobljava članove, ili ne. I konačno, vođenje evidencije o broju staničnih grupa, crkava u nastajanju i drugih službi izvan crkve može pokazati uspjeva li crkva uključiti svoje članove u djelo Evanđelja. Procjena ovih podataka jedini je pouzdani način da otkrijete ispunjava li crkva svoju ulogu u Velikom poslanju.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Raste li vaša crkva? U kojim aspektima? Brojčano? Duhovno? Društveno? U nekim od ovih aspekata? U svim ovim aspektima?
- Obavljam li svoju dužnost i osposobljavam li vjernike za službu, ili nastojim sve raditi sam? Kako ih osposobljavam? Uspijevam li?
- Zašto bi nevjernik htio doći u moju crkvu? Zašto bi novoobraćeni vjernik poželio u njoj ostati? Mogu li naučiti crkvu da bolje prihvaća nove vjernike?
- Jesam li već pokrenuo crkvu u nastajanju? Možda staničnu grupu? Ako nisam, što čekam?

PLAN DJELOVANJA

- Posjetite neku drugu zajednicu i zamislite se u ulozi nevjernika. Biste li opet došli? Obrazložite. U čemu su sličnosti ove crkve s vašom? Jeste li naučili nešto što bi vašoj crkvi koristilo?
- Razmislite o crkvama na vašem području. Koje od njih rastu, a koje ne rastu? Usporedite karakteristike svake od njih s odlikama navedenim u lekciji. Koje su od njihovih karakteristika uzrok za rast ili za odsutnost rasta? Definirajte još neke korisne odlike.

Crkvena uprava i položaji

TKO JE ODGOVORAN?

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije opisati glavne oblike crkvene uprave i preduvjete za obnašatelje dužnosti.

☞ Glavne točke

- Dva glavna oblika crkvene uprave jesu hijerarhijski i kongregacijski oblik.
- Starješine i đakoni moraju ispunjavati biblijske preduvjete za svoju dužnost.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- dobro razumjeti različite oblike crkvene uprave.
- naučiti kako prepoznati potencijalne vođe.
- shvaćati koje su dužnosti i privilegije crkvenih vođa.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Svrha ove lekcije nije pokušati uvjeriti osnivača crkava da prihvati bilo koji oblik crkve, nego pomoći mu da razmisli što njegov izbor oblika crkvene uprave i starješinstva znači za rast i umnažanje njegove crkve.

I. ŠTO JE CRKVA?

Crkva Isusa Krista je nevidljivo tijelo sačinjeno od nanovorođenih vjernika Isusa Krista —mrtvih, živih i onih koji će se tek roditi; iz svakog plemena, jezika, puka i naroda na zemlji. Ova se crkva često naziva sveopćom crkvom. Mjesne crkve su vidljiva vremenska i prostorna manifestacija sveopće crkve. Jedna od definicija mjesne crkve jest “organizirano tijelo krštenih vjernika, pod vodstvom duhovno kvalificiranih pastira, koji svoje zajedništvo s Gospodinom i jedan s drugim potvrđuju redovitim održavanjem Gospodnje večere, podložno autoritetu Božje riječi, redovito se okupljaju radi štovanja i proučavanja Božje riječi; svojim svjedočanstvom otvoreno prema svijetu.” Broj nazočnih na bogoštolju, ustroj i osoba koja vodi mnogome se razlikuju od zajednice do zajednice. Doktrinalne i praktične razlike često dovode do toga da vjernici s istog područja osnuju potpuno različite i odvojene zajednice. Različito shvaćanje Pisma dovelo je do najrazličitijih oblika crkvenog ustroja i uprave. U ovoj lekciji ćemo nastojati ukratko opisati različite oblike crkvene uprave kako biste vi, kao osnivač crkava, mogli ozbiljno razmisliti o tome koji bi oblik najviše odgovarao vašoj crkvi te koji oblici pomažu crkvama da se brže umnože.

II. OBLICI CRKVENE UPRAVE

Crkvena uprava postoji u dva osnovna oblika, od kojih svaki obiluje varijacijama. Crkva može a ne mora biti svjesna pod koji oblik uprave potpada, no svaka će se crkva više-manje uklapati u jedan od ovih oblika ili njegovu varijaciju. Različiti se sustavi uglavnom razlikuju po tome koliki je stupanj autonomnosti svake pojedine mjesne crkve.

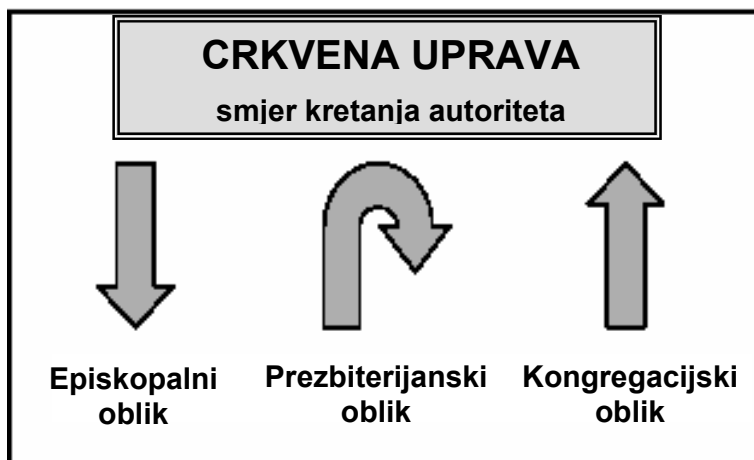
A. Hijerarhijska uprava

Hijerarhijski oblici uprave razlikuju se u stilu, ali u biti se radi o autoritetu koji ide “s vrha prema dolje”. Vlast se od vođa i velikodostojnika pruža nad zajednice i pojedine članove. Postoje dva tipa hijerarhijske uprave:

1. Episkopalni oblik

Episkopalni oblik crkvene uprave podrazumijeva hijerarhiju koja upravlja mjesnom crkvom. Takvu upravu provode biskupi crkve. Vlast se proteže od biskupa, preko prezbitera i đakona prema članovima crkve. Vlast biskupa ne odnosi se samo na postavljanje prezbitera i đakona koji služe pod njima, već i na postavljanje vlastitih nasljednika. Na taj se način njihov autoritet prenosi dalje. Episkopalnim ustrojem odlikuju se metodistička, pravoslavna, anglikanska i rimokatolička crkva. Biskupski autoritet se često temelji na doktrini o apostolskoj sukcesiji ili nekom sličnom uvjerenju. To jest, vjeruje se da se biskupski autoritet tijekom povijesti prenosi od samog apostola Petra, kojeg je sam Isus postavio glavarem crkve (povezani stihovi: Djela 14:23 i Titu 1:5).

Slika 13.1 Smjer kretanja autoriteta

2. Prezbiterijski oblik

Prezbiterijski oblik uprave je također ustrojen hijerarhijski, no ova hijerarhija ne potječe s vrha. Zapravo se autoritet predaje predstavnicima koje su izabrali svećenici i laici, a koji zastupaju njihove interese. Crkva bira svoje starješine, koji onda uz pomoć starješine koji poučava (pastora), tvore ogranke. Pastor i predstavnik starješinstva iz svake mjesne zajednice tvore prezbiterijat, koji ima vlast nad mjesnim ograncima. Predstavници iz više prezbiterijata tvore sinodu, a predstavnici svake sinode tvore savez, koji predstavlja najvišu vlast. Iako se prezbiterijski oblik uprave postavlja od dolje, što ga razlikuje od episkopalnog oblika, ovdje imamo jednu iznimku. Iako zajednica postavlja starješine, ipak prezbiterijat postavlja starješine koji poučavaju, naime propovjednike ili pastore. Oni u teoriji imaju jednak autoritet kao i starješine, samo što je njihova funkcija drukčija. Pastori su zaduženi za propovijedanje Božje riječi i za sakramente, dok se starješine bave drugim aspektima vođenja crkve. Kao biblijski temelj za ovakav ustroj obično se navodi jeruzalemski koncil (Djela 15).

B. Kongregacijska uprava

U kongregacijskom obliku crkvene uprave autoritet ide po načelu "od dolje prema gore". Ovlast i odgovornost za upravljanje mjesnom crkvom počiva na samim članovima crkve. Autoritet potječe od samog Krista koji je glava crkve, a ne od bilo kakve ljudske uprave niti pojedinca. Članovi sami odlučuju unutar svoje zajednice i sami biraju svoje vođe. U praksi članovi crkve mogu svojim vođama dati popriličnu slobodu u donošenju odluka, ali su svejedno odgovorni zajednici koja treba odobriti sve veće odluke. Potpora za ovakav oblik uprave obično se traži u odjeljcima poput Djela 6:5, gdje se može zaključiti da je zajednica odobrila odluke što su ih vođe donijele.

III. SLUŽBE U CRKVI

U Novom zavjetu se crkvene vođe naziva raznim imenima: starješine, đakoni, prezbiteri, nadglednici, biskupi, pastiri, pastori i učitelji. Biblija navodi kvalifikacije za samo tri od ovih dužnosti pa ćemo ih pobliže promotriti. U 1 Timoteju 3 Pavao navodi kvalifikacije za nadglednike. U Titu 1 Pavao navodi iste kvalifikacije za starješine, no usred popisa spominje riječ "nadglednik". Naizmjenično korištenje ovih izraza moglo bi nam pomoći u određivanju službi u crkvi. (Vidjeti Djela 20:17, 20:28 i 1 Pet. 5:1-2)

A. Kvalifikacije za nadglednike (1 Timoteju 3:1-7)

Kvalifikacije za nadglednike (ponekad se nazivaju biskupima) opisane su u 1 Timoteju 3:1-7 i navedene ovim slijedom:

- besprijekoran
- jedne žene muž
- trijezan
- razborit
- otmjen (ugledan)
- gostoljubiv
- sposoban poučavati
- nije sklon pijanstvu
- nije nasilan već blag
- nije svadljiv
- nije srebroljubac
- dobro upravlja svojom kućom
- drži svoju djecu u podložnosti s punim dostojanstvom
- nije novoobraćen
- dobar ugled od ljudi izvan crkve

Život čovjeka kojeg se bira za nadglednika mora se odlikovati ovim stvarima. Naglasak je, dakle, na njegovom sadašnjem karakteru. Ako je čovjek prije obraćenja bio na lošem glasu, treba proći dosta vremena u svetom življenju kako bi se zajednica uvjerila da se čovjek doista promijenio i da mu pomogne kloniti se od grijeha.

B. Kvalifikacije za starješine/nadglednike (Titu 1:5-9)

U poslanici Titu, Pavao ponavlja popis kvalifikacija za starješine i nadglednike. Primijetite da je ovaj popis sličan proširenijem popisu iz 1 Timoteju 3:1-7.

- besprijekoran
- jedne žene muž
- djeca su mu vjerna i nisu razuzdana i nepokorna
- nije samodopadan
- nije sklon srdžbi
- nije sklon vinu
- nije sklon nasilju
- nije odan prljavim dobitcima

C. Kvalifikacije za đakone (1 Timoteju 3:8-13)

Kvalifikacije za đakone su slične onima za starješine, osim što se od đakona ne traži da budu sposobni poučavati. Glavni preduvjeti za đakone navedeni su u 1 Timoteju 3:8-13.

- ozbiljan
- nije dvoličan
- nije sklon mnogom vinu
- nije odan prljavom dobitku
- čiste savjesti
- iskušani

- jedne žene muž
- neka dobro upravlja svojom kućom i djecom

Duhovne kvalifikacije su jednako striktno kao i za starješine. Đakoni isto moraju uživati dobar ugled. Jedina je razlika što se od njih ne traži da poučavaju, što je razumljivo s obzirom na njihovu ulogu. Grčka riječ “diakonos”, prevedena sa “đakon”, znači “onaj koji služi”. Čini se da se đakoni po prvi puta javljaju u Djelima 6. Jedan problem je snašao crkvu. Naime, u dijeljenju hrane siromašnima neke su nežidovske udovice bile zanemarene. Apostoli, koji su vodili crkvu, su mislili da nije red da ostave poučavanje i molitvu. Stoga su zatražili od zajednice da izabere sedam ljudi kojima će se povjeriti raspodjela hrane. Odatle znamo da su novozavjetni đakoni bili zaduženi za brigu o materijalnim i društvenim potrebama crkve. Budući da je njihova zadaća bila vođenje računa o crkvenim financijama, razumljivo je zašto su duhovni preduvjeti strogi i zašto su morali biti iskušani. Đakoni su postavljeni zato da bi se starješine mogle posvetiti duhovnim potrebama crkve.

U 1 Timoteju 3:11 se koristi ženski oblik riječi *diakonos*¹. U nekim se crkvama tumači da to znači “đakonova žena”. U nekima se, opet, tumači da se radi o ženskom đakonu, naime đakonici. (Vidjeti i Rimljanima 16:1 gdje se Febu naziva đakonicom/službenicom.) U crkvama gdje su služile đakonice, njihova je uloga bila slična ulozi đakona.

IV. DUŽNOSTI I PRIVILEGIJE CRKVENIH VOĐA

A. Dužnosti

U 1 Petrovoj 5 ukratko se iznosi koja je dužnost starješina/pastira/nadglednika: brinuti se za Božje stado. Navedene su i neke njihove konkretne zadaće:

- Neka vrši djelo propovjednika Radosne vijesti (evangelista) (2Tim. 4:5).
- Neka upravlja — grčka riječ koja je ovako prevedena glasi *proistemi*², što znači “biti nadređen, nadzirati, predsjedati nad čime, biti zaštitnik ili staratelj.” Primijetimo da Petar ističe da Timotej u obavljanju svoje dužnosti nikako ne smije “vladati okrutno” nad članovima svoje crkve, već im mora biti primjer.
- Neka javno čita Božju riječ (1Tim. 4:13).
- Neka propovijeda Riječ (2Tim. 4:1-2).
- Neka poučava Riječ (Titu 2:1).

B. Privilegije

Vjerne starješine su vrijedne poštovanja. To poštovanje proistječe iz pobožnih života kakvima su živjeli, zbog kojih su i postavljeni za starješine. Zajednica bi njihove savjete trebala primati sa svom ozbiljnošću. Uz to, treba paziti da ih se ne optuži za kakvo nedjelo, osim ako ne postoji potpora barem dva svjedoka (1Tim. 5:19-20). Međutim, ako se dokaže da je starješina počinio kakav grijeh, treba ga kazniti oštrije nego običnog člana crkve, jer je to u skladu s njihovim javnim položajem. Starješine mogu utjecati na ljude da čine dobro ili zlo te stoga u slučaju prijestupa zaslužuju oštriju osudu.

Vjerne starješine koje poučavaju dostojne su novčane pomoći. Pavao u 1 Kornićanima 9:7-12 ističe da je novonastala crkva dužna uzdržavati one koji se trude poučavati je. Crkve često zanemaruju ovo učenje pa očekuju da njihove starješine, pastori ili pak osnivači crkava sami nađu svoj izvor prihoda. Zbog toga se može dogoditi da su starješine premorene i da nisu u stanju dovoljno vremena posvetiti nadgledanju i poučavanju. Upravljanje i poučavanje crkve ozbiljne su stvari. Morate u okvirima svoje crkve odlučiti kako ćete ispuniti dužnost koju imate prema svojim starješinama. Cilj je da ih crkva uzdržava, kako bi se mogli u potpunosti posvetiti služenju u crkvi. Iako je Pavao bio voljan raditi i praviti šatore dok još nije bilo crkve koja bi ga uzdržavala, čim je to postalo moguće, potpuno se posvetio punovremenoj službi. To možemo zaključiti iz Djela 18:1-5, kada su mu Sila i Timotej donijeli dar od makedonskih crkava (usp. 2 Kor. 8:1-4).

Kolika je svota prikladna? Pavao u 1 Timoteju 5:17-18 govori o “dvostrukoj časti”. To bi se moglo odnositi na dvije prosječne plaće, ali je vjerojatnije da se radi o dva aspekta časti — o poštovanju i novčanoj naknadi. U tom slučaju su starješine dostojne barem jedne prosječne plaće članova crkve. Ako starješina nema novčanih potreba, on taj aspekt časti može odbiti – kao što je Pavao učinio (1

¹ διακονος

² προϊστημι

Kor. 9:12) no to je pravo starješine, a ne crkve. Zajednica je dužna služiti starješinama u toj stvari, jer će tako iskazati poštovanje onom tko ih uči Božjoj riječi. Ako starješina odbije takvu pomoć, neka crkva upotrijebi pripremljena sredstva za pomoć osnivanju još jedne crkve, baš kao što su Makedonci učinili u navedenom primjeru.

SAŽETAK

Iako se u Novom zavjetu govori o svim ovim oblicima uprave i vodstva, nemamo zapovijed kako da ustrojimo mjesnu crkvu. Kao osnivač crkava, morate dobro razmisliti o svim mogućnostima i moliti se. Vaša prošlost i denominacijska povezanost će zasigurno jako utjecati na vaš izbor crkvene uprave. Dio priprema vaše stanične grupe za prelazak u crkvu jest i u tome da naučite ljude što je crkvena uprava, s posebnim naglaskom na onaj oblik koji ste odabrali za svoju crkvu u nastajanju.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Razmislite o oblicima crkvene uprave opisanim u ovoj lekciji i navedite nekoliko pozitivnih stvari koje mogu pospješiti umnažanje crkve? Koje bi stvari mogle omesti umnažanje crkve?
- Slažete li se s Pavlovim pozivom da starješine koje poučavaju budu plaćeni? Kakav će stav crkva koju osnivate zauzeti po tom pitanju?

PLAN DJELOVANJA

Navedite dva čovjeka iz vaše crkve u nastajanju u kojima vidite potencijalne starješine. Osmislite plan kako da ih obučite i iskušate u konkretnim karakternim odlikama koje se traže od starješine.

DUHOVNI KARAKTER

DUHOVNI
KARAKTER

LEKCIJA **11**

Ljubav kao temelj službe

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pronaći ljude koji će služiti srcem punim ljubavi.

☞ Glavne točke

- Naš odnos prema Bogu uvjetuje naše međuljudske odnose.
- Božja bezuvjetna ljubav otkrivena u Evanđelju nam je uzor za odnošenje prema ljudima.
- Jedna od najprivlačnijih stvari u novoj crkvi treba biti ljubav u odnosima među vjernicima.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- imati još više ljubavi i milosrđa prema drugima.
- shvatiti kako služiti drugima s ljubavlju.

UVOD

Govorimo o utjecaju Evanđelja na naš hod s Bogom. Rekli smo da nas Bog, u svojoj milosti i milosrđu, voli kao što otac voli svoje dijete. Naš odnos prema Bogu uvjetuje naš odnos prema ljudima. Osoba koja živi po vjeri nije pod pritiskom zakona, već ljubavi. Njezina vjera u njoj proizvodi iskrenu ljubav. Ovdje vidimo zajedničko djelovanje vjere i ljubavi, koje su neodvojive.

I. EVANĐELJE KAO UZOR ZA MEĐULJUDSKE ODNOSE

Naš duhovni život započinje duhovnim rođenjem. Prije nego što kažemo nešto o Evanđelju kao uzoru za međuljudske odnose, trebali bismo se prisjetiti što je Evanđelje promijenilo u nama. Kao što je prikazano u tabeli 11.1, prema Bogu se možemo odnositi na jedan od dva osnovna, ali bitno različita načina. Osim toga, ova dva pristupa uvjetuju naš odnos prema ljudima.

Tabela 11.1 Evanđelje i religija

Evandjelje	Religija
(Božje nadnaravno nastojanje da pristupi čovjeku)	(Čovjekovo prirodno nastojanje da dopre do Boga)
Milost	Djela
Vjera	Poslušnost
Bezuovjetna ljubav	Osudivački duh
Promjena od Svetog Duha	Osobni trud
Milost vodi prema poslušnosti	Poslušnost vodi prema milosti

A. Evanđelje spašava

Silna poruka Evanđelja nas mijenja iz korijena. U Evanđelju smo po vjeri proglašeni pravednima i spašeni od Božjeg gnjeva, čime nam je zajamčen vječni život.

B. Evanđelje mijenja

Evanđelje ne utječe samo na našu sudbinu u vječnosti. Njegova poruka nas svakodnevno mijenja. Krv našeg Spasitelja čini nas svetima, a njegov križ je uvijek središte našeg duhovnog života. Mi hodimo po vjeri, vjerujući da nas Bog voli. Živimo u poslušnosti njegovoj volji, jer smo zahvalni za svoje spasenje u Evanđelju. Shvaćajući svoj položaj u Kristu, nalazimo snagu za pobjedu nad grijehom i za sazrijevanje.

C. Evanđelje nam služi kao uzor za međuljudske odnose

I na kraju, Evanđelje uvjetuje naše međuljudske odnose. Evanđelje je bezuvjetna ljubav koja nam se pruža. Ova nam bezuvjetna ljubav služi kao uzor kako se trebamo odnositi prema drugima. Kada je pisao crkvi u Efezu koju je osnovao, Pavao im je dao samo ovaj savjet: "... budite jedan prema drugomu prijazni, puni milosrđa! Opraštajte jedan drugome, kao što je i Bog vama oprostio u Kristu!" (Efe. 4:32) Isus je učio svoje učenike da mole ovako: "I otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima svojim!" (Mt. 6:12) Kako nam može Evanđelje služiti kao uzor za međuljudske odnose? Kako da budemo milosrdni i dobrotivi? Isus nas uči kako, što ćemo i vidjeti.

II. BOŽJA BEZUVJETNA I POŽRTVOVNA LJUBAV

Temeljito objašnjenje Božje bezuvjetne i požrtvovne ljubavi nalazimo u Isusovom životu i učenju.

A. Najveća zapovijed

Kada su farizeji upitali Isusa koja je najveća zapovijed, on ju je ukratko iznio, citirajući Ponovljeni zakon 6:5: "Zato **ljubi** Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom!" Na to se nadovezao drugom najvećom zapovijedi iz Levitskog zakonika 19:18, gdje je izražen ostatak starozavjetnog zakona: "**Ljubi** bližnjega svoga kao samoga sebe." (Matej 22:34-40; Marko 12:28-31). Ove dvije zapovijedi često se nazivaju zajedničkim imenom – najveća zapovijed. Isus želi da budemo takvi: da budemo poput Krista. U tome – u svetosti – leži cijeli zakon.

Bit će da su farizeji, u svojoj revnosti za Zakonom, nekako zaboravili na ove dvije zapovijedi. Voljeli su Zakon, ali ne i onoga tko im ga je dao, a kamoli bližnjega svoga. Unatoč tome, ove zapovijedi predstavljaju smjernice za čovjekov odnos s Bogom i s drugim ljudima.

B. Nova zapovijed

Nedugo prije smrti Isus je svojim učenicima prenio par konkretnih naputaka koji će ih usmjeravati u međusobnim odnosima. Naputke nalazimo u Ivanu 13:17. Za sam početak Isus daje učenicima novu zapovijed: "**Ljubite** jedan drugoga; kao što sam ja **ljubio** vas, ljubite i vi jedan drugoga." (Ivan 13:34). Ova je zapovijed slična najvećoj zapovijedi, ali se od nje razlikuje u dvije bitne stvari:

1. Radi se o ljubavi među vjernicima.

Najveća zapovijed nam nalaže da volimo svoje bližnje. U novoj zapovijedi, vidimo da među njegovim sljedbenicima treba postojati posebna ljubav: "Sinci... ljubite i vi jedan drugoga." (Ivan 13:33-34)

Isus je, opisujući svjedočanstvo koje ljubav među vjernicima pokazuje nevjernicima, rekao: "Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tom će svi poznati da ste moji učenici." (Ivan 13:35). Najgore je svjedočanstvo ono gdje među kršćanima nema ljubavi. Ako oni koji vjeruju u Evanđelje ne vole jedan drugoga, kako onda objasniti nevjerniku da Evanđelje izmiruje čovjeka s Bogom? Kada ne volimo jedan drugoga, ljudi se pitaju kamo je nestala snaga Evanđelja. Evanđelje izmiruje čovjeka s Bogom... ne bi li onda trebalo izmirivati i ljude? Naše crkve trebaju biti Božje Kraljevstvo na zemlji u malom, mjesto gdje će se očitovati Kristova moćna ljubav.

Kada ne volimo jedan drugoga, ljudi se pitaju kamo je nestala snaga Evanđelja.

2. Veličina ljubavi

Kod najveće zapovijedi se veličina ljubavi prema drugima mjeri u odnosu na ljubav prema samome sebi. Međutim, kod ove nove zapovijedi je novo mjerilo za našu međusobnu ljubav sama Kristova požrtvovna ljubav. Što Isus hoće reći time da nam daje novu zapovijed? (Ivan

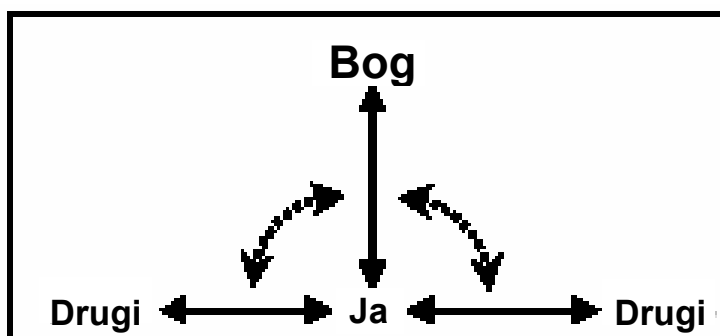
13:34) Na grčkom jeziku postoje dvije različite riječi koje se mogu prevesti kao “novo”. Prva riječ – *neos*³ – odnosi se na nešto što nikada dotad nije postojalo. Međutim, riječ “novo” koju je Isus upotrijebio jest jedna druga riječ, koja glasi *kainos*⁴, a znači “novo po svojstvima”. Isus u Ivanu 15:12-13 objašnjava nova svojstva ljubavi: “Ovo je zapovijed moja: ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas. Nitko nema veće ljubavi od ove: položiti vlastiti život za svoje prijatelje.” Slijede li Isusov primjer, Isusova djeca trebaju među sobom imati ljubav koja se mjeri Božjom ljubavlju prema nama.

III. BOŽJA LJUBAV U MEĐULJUDSKIM ODNOSIMA

Odnos čovjeka prema Bogu izravno će utjecati na njegov odnos prema ljudima. Na slici 11.2, vidimo jednostavan prikaz ove činjenice. Okomita crta predstavlja prvi dio najveće zapovijedi: “Ljubi Jahvu, Boga svoga...” i drugi dio nove zapovijedi: “... kao što sam ja ljubio vas.” Vodoravne crte predstavljaju naš odnos prema ljudima, gdje moramo voljeti druge kao što je Isus volio nas. Iscrtani luk predstavlja činjenicu da naš odnos prema drugima odražava naš odnos prema Bogu.

Odnos čovjeka prema Bogu izravno će utjecati na njegov odnos prema ljudima.

Slika 11.2 Ljubav prema Bogu i ljubav prema ljudima

Ako se netko legalistički odnosi prema Bogu, u njemu će postojati snažna sklonost da se tako odnosi i prema ljudima. Ako čovjek vjeruje da se Bog ljuti na njega, vjerojatno će i sam biti ljutit na druge. S druge strane, ako čovjek shvaća da ga Bog bezuvjetno voli, tada će imati slobodu jednako bezuvjetno voljeti druge ljude.

Nečiji duhovni rast možemo procijeniti i na temelju njegova odnosa prema ljudima. Može li netko biti dobar kršćanin, a biti u lošim odnosima s drugima? U svijetlu nove zapovijedi bismo mogli reći da ne može. Imamo zapovijed da volimo Boga i ljude.

Nevjerojatno je da se ljubav u kontekstu sličnosti s Kristom tako često zanemaruje. Zašto je tome tako? Možda zato što je lakše vršiti popisane zapovijedi nego pretrpjeti promjenu u srcu? Mnogi ljudi su u stanju vladati se prema pravilima i regulama, ali voljeti može jedino srce koje je Bog promijenio.

IV. LJUBAV KAO TEMELJ ZA SLUŽBU

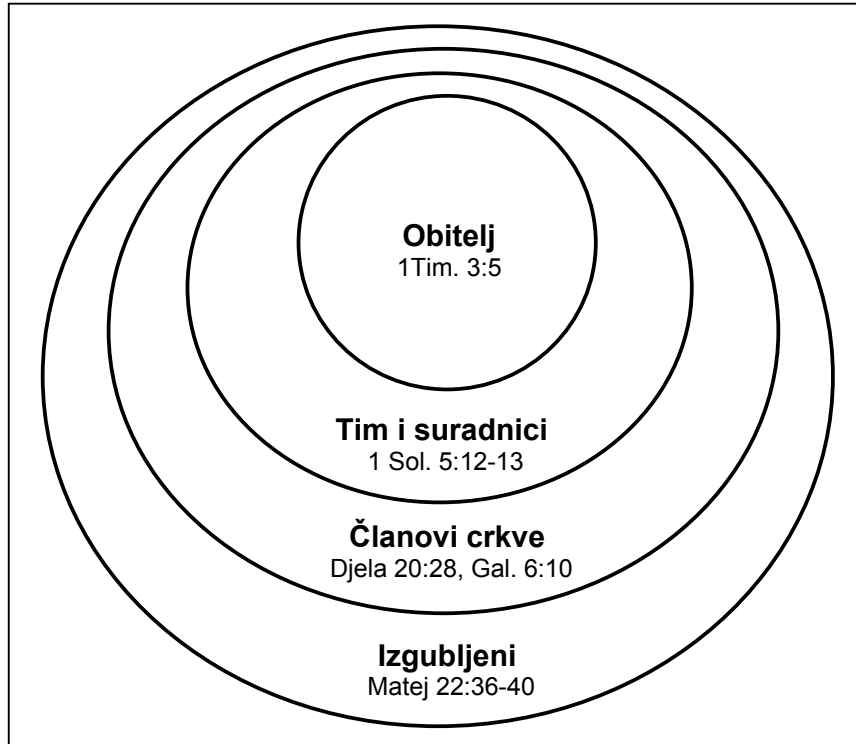
Božja bezuvjetna ljubav treba biti temelj naše službe. Budući da nas Bog voli bezuvjetno, pozvani smo da jednako bezuvjetno volimo ljude. Bog nas je tako dotakao svojom ljubavlju da bismo se morali osjećati potaknutima da i drugima pokazujemo njegovu ljubav i tako posvjedočimo o onome što je Krist učinio za nas.

Koji su to članovi naše službe kojima iskazujemo takvu ljubav? Tko su “drugi ljudi” koje je Bog stavio u našu blizinu? Što nam ih Bog bliže stavi, to je veća naša odgovornost da ih volimo i utječemo na njih onako kako je Bog utjecao na nas. Tada će polja službe tipičnog osnivača crkva izgledati onako kako je prikazano na slici 11.3.

³ νεος

⁴ καινος

Slika 11.3 “Koga volimo?”

Možda vam nije lako voljeti neke ljude u zajednici. Služba je teška. Međutim, kada se odnos između ljudi odlikuje Božjom bezuvjetnom ljubavlju, tada je jasno da je Bog na djelu. Tada je to svjedočanstvo izgubljenima. “Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tom će svi poznati da ste moji učenici.” (Ivan 13:35)

Najprivlačnija stvar u vašoj crkvi u nastajanju treba biti kakvoća međuljudskih odnosa. Bezuvjetna i požrtvovna ljubav bi trebala biti norma, i to počev od vodstva. Bog tako voli nas pa bismo i mi morali tako voljeti druge.

Najprivlačnija stvar u vašoj crkvi u nastajanju treba biti kakvoća međuljudskih odnosa.

ZAKLJUČAK

Duhovni rast prvenstveno predstavlja rast u jednoj stvari – u Božjoj, agape ljubavi. Duhovna nezrelost je iznad svega nezrelost u Božjoj ljubavi. Duhovni padovi posljedica su neshvaćanja Božje ljubavi. Jedini lijek jest rast u Božjoj ljubavi. Neka se naša vjera u Gospodina i Spasitelja Isusa Krista očituje u našim djelima ljubavi, u ljubavi prema našim obiteljima, sestrama i braći u Kristu, prema našim crkvama i prema svijetu koji propada. Neka Gospodin ojača vjeru u našim srcima.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kako biste definirali tko je bližnji u najvećoj zapovijedi (ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe)? Što bi se dogodilo da se vaša cijela crkva počne pridržavati ove zapovijedi?
- Na što je Isus mislio kada je rekao da ljubimo jedan drugoga onako kako je on ljubio nas?
- Je li važnije da vođe vrše ovu zapovijed nego ostali članovi crkve? Obrazložite.
- Koliko volite ljude?
- Razmislite što ljubav unosi u sljedeće odnose: obitelj/prijatelji, vjernici i nevjernici, članovi crkve/vođe?
- Kako bi naša rastuća vjera u Evanđelje trebala utjecati na našu ljubav prema drugima?

PLAN DJELOVANJA

- Tražite da vam Bog pokaže vjernike kojima biste trebali pokazivati ljubav na koju vas Isus poziva. Zapišite njihova imena i ono što ćete učiniti. Ostavite praznog mjesta gdje ćete, kada ostvarite cilj, zabilježiti ishod.
- Zamolite Boga da vam pokaže "bližnje" kojima trebate pokazati ljubav. Zapišite njihova imena i opišite kako ćete im pokazati Kristovu ljubav. Ostavite praznog mjesta gdje ćete, kada ostvarite cilj, zabilježiti ishod.
- Razmislite o osobama s kojima ste bliski (o supružniku, roditelju ili djetetu). Na koji način ih volite? Na koji je način vaš nedostatak vjere u Evanđelje utjecao na vašu ljubav prema njima? Koje im grijehe trebate priznati? Razmislite kako biste konkretno mogli pokazati svoju ljubav prouzročenu obnovljenom vjerom u Evanđelje.

Shvatiti Očevo srce

☞ Svrha lekcije

Svrha ove lekcije je da mi koji smo vođe postanemo ljudi ispunjeni ljubavlju i suosjećanjem, koji će se veseliti kada se izgubljeni vjernici nađu.

☞ Glavne točke

- Bog bezuvjetno voli svoju djecu.
- Moramo voljeti onako kako Otac voli.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti Očevu ljubav prema izgubljenima.
- znati da, kao kršćanski vođe, moramo neprestano preispitivati svoje stavove i postupke prema izgubljenima.
- zatražiti od Boga da mu podari milosti kako bi mogao voljeti poput njega.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Za razumijevanje Isusovih usporedbi iz Luke 15 ključna su prva dva stiha ovoga poglavlja. Na početku predavanja potaknite sudionike da zamisle situaciju gdje su carinici i grešnici okupljeni oko Isusa i slušaju ga. Neka sada zamisle farizeje, koji u pozadini kritiziraju Isusovo druženje sa svim tim ljudima. Učinite ovo predavanje interaktivnim: zaustavljajte se da biste porazgovarali o pitanjima umetnim u tekst. Na kraju predavanja ostavite vremena za osobnu procjenu i primjenu.

UVOD

U cijeloj Bibliji, kako u Starom tako i u Novom zavjetu, vidimo da je Božja ljubav veća ne samo od naših grijeha, već i od naše nezahvalnosti za njegovu ljubav. Pozvani smo da volimo ljude onako kako Bog voli nas, ali shvaćamo li zapravo što to znači? Isus nas primjerom svoga života uči značenju ove zapovijedi. Među najživopisnijim i najjasnijim tekstovima koji govore o ovakvoj ljubavi zacijelo je usporedba o izgubljenom sinu (Luka 15:11-31). Ako želimo pokazivati Božju ljubav drugima, neobično je bitno da i sami shvatimo koliko nas Bog voli.

I. TRI USPOREDBE O IZGUBLJENIM STVARIMA – LUKA 15

A. Kontekst Luke 15

Prva dva stiha u Luki 15 pružaju podlogu za Isusovo poučavanje u nastavku teksta. Ovdje je Isus okružen carinicima i grešnicima koji su željno čekali da ga čuju (Luka 15:1). Zamislite kako je bilo Isusu, koji je morao sjediti s carinicima i "grešnicima" i pričati im usporedbe? Gdje li se to događalo – možda negdje vani? U dvorištu nekakve kuće u mediteranskom stilu? Ili na krovu? Kakvi li su se sve ljudi nalazili okupljeni oko Isusa? Što se nalazilo na stolu? Je li bilo hrane? Čuje li se smijeh? Nastoje li ljudi zadiviti Isusa nekim svojim pričama? Ako ste zamislili Isusa okruženog svim tim carinicima i grešnicima, zamislite sada farizeje i književnike (Luka 15:2). Gdje su oni sjedili ili stajali? Zacijelo ne u istoj prostoriji s carinicima i grešnicima!

Farizeji se nisu mogli družiti s grešnicima. Možda su stajali vani u mraki ili negdje malo dalje od okupljenih, kako se ne bi miješali s grešnicima? Što to farizeji mrmrljaju? Nastojte se uživjeti u scenu, u tenziju između Isusa, okupljenog mnoštva i farizeja. S ovom scenom u mislima pročitajte usporedbe koje je Isus ispričao u ostatku poglavlja.

B. Usporedbe

Tri usporedbe iz Luke 15 jesu usporedba o izgubljenom ovci (3-7), usporedba o izgubljenom drahmi (8-10) i usporedba o izgubljenom sinu (11-32). Bit sve tri usporedbe nalazimo u Luki 15:10: "Tako, kažem vam, biva veselje među Božjim anđelima zbog jednog jedinog grešnika koji se obrati." Primijetite paralele i kontraste između usporedbi.

"Tako, kažem vam, biva veselje među Božjim anđelima zbog jednog jedinog grešnika koji se obrati."

- Sve tri usporedbe govore o pronalazanju nečeg izgubljenog (jedne od 100 ovaca, jedne od 10 drahmi, i jednog od dva sina). Sve su ove izgubljene stvari bile vrlo dragocjene. Isus svoje usporedbe počinje tako što govori o gubitku (jedna od 100 ovaca), zatim povećava gubitak (jedna od 10 drahmi), a na kraju govori o najvećem gubitku koji može zadesiti čovjeka (jedan od dva sina).
- U sve tri usporedbe su se izgubljene stvari na kraju pronašle.
- Kada su izgubljene stvari pronađene, zavladao je radost i veselje s drugima. Kako su se pastir, žena i otac osjećali kad su pronašli ono što su izgubili? Kakvo je radovanje nastupilo? Kakvo biste veselje vi upriličili da izgubite, a potom pronađete, nešto vrlo dragocjeno?
- Između prve dvije (izgubljena ovca, izgubljena drahma) i treće usporedbe (izgubljeni sin) postoji kontrast. Za razliku od prva dva slučaja, u usporedbi o izgubljenom sinu nitko nije otišao tražiti sina. Zašto? Mnogi ljudi misle da je to zato da bi se jasno izrazilo da svatko mora snositi odgovornost za svoja djela i sam se "vratiti kući". To je možda djelimično istina, ali nije ono što je Isus ovdje htio istaći. Postoji za ovo jedan dublji razlog, koji će nam se otkriti pobližim promatranjem teksta.

II. USPOREDBA O IZGUBLJENOM SINU

Isus je i ovdje, po svome običaju, naglasak stavio na stav. Pogled na stav sva tri sudionika usporedbe pokazat će nam što je Isus htio reći svojem slušateljstvu.

A. Otac

Ova se usporedba ponekad naziva usporedbom o očevoj ljubavi. Otac je očito toliko volio svog sina da mu je dao slobodu izbora – čak i kada je sin donio pogrešnu odluku. Otac je i dalje bezuvjetno volio svog sina, prihvaćajući ga unatoč njegovoj prošlosti. Očeva bezuvjetna ljubav je olakšala težinu sinovljeve tuge, otvorila vrata nade u njegov povratak, pokazala put i mnogome olakšala pokajanje.

Ova usporedba ne govori samo o očevoj ljubavi. Krist nam hoće pokazati primjer kako se čovjek može ponijeti prema ljubavi Boga, našeg nebeskog Oca. Reakcije oba sina pokazuju nam dvije ljudske reakcije na Očevu ljubav.

B. Mlađi brat

Postupci mlađega brata razotkrili su ga kao sebičnu osobu. Nije ga bilo briga za očeve osjećaje, niti za vlastite obiteljske dužnosti. Prema židovskim običajima otac je mogao razdijeliti baštinu, ali je imao puno pravo zadržati prihode od baštine do svoje smrti. To što je sin tražio ostvarenje punih prava na svoju baštinu za očeva života značilo je da ga smatra mrtvim.

Sinovijska sebičnost očitovala se u tome što je potratio svoje bogatstvo ne razmišljajući o tome koliko se otac mučio da zaradi sav taj novac. Isto kao što nije niti pomislio da mu brat, zbog njegove odsutnosti, mora puno više raditi. Njegova ga je sebičnost na kraju, sasvim prirodno, dovela do razočarenja i očaja. Kada je došao do kraja svojih snaga, istinski se pokajao. Otvoreno je priznao ocu svoj grijeh i svoju nedostojnost (21). Očeva ljubav i način na koji je prihvatio svoga sina očito su jako utjecali na sina, zauvijek ga mijenjajući. Što mislite... hoće li izgubljeni sin ikada više pobjeći od svoga oca? Većina bi rekla da bi se to jako teško moglo dogoditi, jer sin je pronašao ono za čime čezne svačija duša – našao je ljubav.

Hoće li izgubljeni sin ikada više pobjeći od svog oca?

Ljubav je najsnažniji poznati pokretač (u protivnom Bog ne bi bio “ljubav” – 1 Iv. 4:8). Ovu je ljubav otac bezuvjetno pružio svome sinu. Sin je sada u duhovnom smislu postao pravi sin. (Vidjeti u drugom priručniku šestu lekciju o duhovnom karakteru “Živjeti kao sinovi, a ne siročići” i sedmu lekciju “Siroče uči kako biti sin”.)

C. Stariji brat

Često se događa da držimo stranu starijem sinu, jer nam se njegovi postupci čine poštenijima. Svakako, stariji je sin bio vrlo odgovoran, trudio se i nije, za razliku od svog mlađeg brata, napuštao obitelj. Pa ipak, stariji je brat isto bio egocentričan. Nije imao obzira ni prema očevim patnjama ni prema svome izgubljenom bratu. Nigdje ne piše da se potrudio potražiti brata i dovesti ga kući. Nije ga čak ni zvao bratom, već je, kad je o njemu razgovarao s ocem, govorio da je to “tvoj sin” (30). Bio je ljubomoran na brata i bilo mu je krivo što će otac iskazati čast njegovom bratu, a ne njemu. Pravdao se time što je radio za oca.

U dubini duše, stariji je brat zavidio mlađemu i uvrijedio se kada je otac odlučio proslaviti povratak izgubljenog sina. Naime, smatrao je da je i sam zaslužio takvu čast jer se jako trudio radeći za oca (29). Takva reakcija otkriva da je stariji sin godinama služio ocu iz čistog osjećaja obveze, a ne iz ljubavi. Duhovno govoreći, ovaj je sin poput siročeta (vidjeti 6. i 7. lekciju o duhovnom karakteru). Njegovo je srce i dalje bilo hladno i egoistično, što je uništilo njegov odnos prema ostalim članovima obitelji. I on se, kao i njegov mlađi brat, morao pokajati.

D. Tumačenje

Bog voli svoju djecu isto kao i otac u ovoj usporedbi – bezuvjetno. Ovom je usporedbom Isus odgovorio na optužbe vjerskih velikodostojnika (farizeja i saduceja). ‘Izgubljeni sin simbolizira grešnike s kojima se Isus družio (Luka 15:1-2). Ispričavši ovu usporedbu Isus je onima koji su ga optuživali objasnio zašto se družio s grešnicima – zato što ih bezuvjetno voli. Velikodostojnici koji su osuđivali Isusa zbog druženja s grešnicima ponašali su se isto kao i zavidni, samopravedni stariji brat, a morali su biti poput oca: puni bezuvjetne ljubavi i radosni zbog izgubljenih koji se vraćaju kući.

III. PRIMJENA — VOLIMO LI OČEVOM LJUBAVLJU?

Prava opasnost za vjernike leži u činjenici da smo, iako smo svi bili izgubljeni pa smo se vratili kući, povremeno itekako skloni biti poput starijeg brata. Isus želi da se pokajemo poput mlađeg brata i da volimo ljubavljvu kakvom je volio otac. Ova će vam pitanja pomoći da otkrijete svoje stvarno stanje (naime, jeste li postali poput starijeg sina iz usporedbe, ili niste).

1. Koji je moj stav prema izgubljenima? Prezirem li ih? Osuđujem li ih? Suosjećam li, opraštam li? Sjetite se prilika kada ste se znali naći u blizini “nepoželjnih” ljudi – kako ste se ponašali?
2. Tražim li izgubljene ili čekam da se oni “vrate kući”? Pogledajte što je Isus rekao u Luki 19:10.
3. Je li mi neugodno “jesti” s grešnicima? Brine li me što će ljudi misliti o meni, ili me više brinu izgubljeni grešnici?
4. “Trčim li u susret” grešnicima kako bih suosjećao s njima ili ih odbacujem zajedno s njihovim grijehom? (Na primjer, kako ću reagirati ako prostitutka ili narkoman dođu u moju crkvu?)
5. Volim li Oca tako da zbog toga volim i ljude koje i on voli? Radujem li se kada se grešnici kaju i prihvaćam li ih kao svoju braću i sestre?
6. Gundam li u sebi zbog toga koliko se trudim i kako me nitko ne cijeni, umjesto da se radujem i slavim zajedno s Gospodinom?

PLAN DJELOVANJA

Pročitajte Luku 15. Potom ga pročitajte još jednom i odgovorite na pitanja za primjenu. Molite se, tražeći da Bog ispuni vaše srce njegovim suosjećanjem za ljude. Ako mu trebate priznati kakav grijeh, priznajte ga. Ako trebate priznati grijeh nekome drugome, ili ako želite isplanirati svoj napredak u odnosu prema drugima kako biste se odnosili prema njima isto kako se Bog odnosi prema vama, zapišite to, zajedno s koracima koje kanite poduzeti.

DUHOVNI
KARAKTER

LEKCIJA **13**

Milost je za ponizne

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pokazati da se kršćanski život mora živjeti u poniznosti. Snaga proistječe iz naše slabosti... a kršćanski život treba proistjeći iz poniznosti.

☞ Glavne točke

- Kršćane mora odlikovati poniznost.
- Nismo pozvani da služimo u svojoj snazi, već u snazi Svetog Duha.
- Molitvom izražavamo svoju poniznost pred Bogom.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati kako služiti u poniznosti.
- biti upoznat s načelom da snaga proistječe iz naše slabosti.
- obvezati se da će se uvijek uzdati u Oca.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Test poniznosti je vrlo efektan. Moguće je da će se zbog njega sudionici kajati za svoje grijehе. Koristite sve moguće prilike bavljenjem osobnim duhovnim problemima sudionika. Potražite načina da na temelju osobnog iskustva ilustrirate pojmove iz ove lekcije.

UVOD

Mnogim je kršćanima teško biti ponizan. Ima kršćana — čak i onih na važnim dužnostima — koji su u početku ponizni, no poslije izvjesnog uspjehа u službi u njima se podmuklo rađa oholnost ili uzdanje u svoju snagu, što je protivno kršćanskoj poniznosti. Oholost je možda najpogubnija stvar za kršćanina — a ni osnivači crkava nisu na nju imuni. Ne samo da oholost podiže prepreke između braće u Kristu, već je ona, između ostalog, jedna od stvari koje Gospodin mrzi (Izr. 6:16-17).

Isus je jasno istakao da njegovi sljedbenici ne smiju biti samoživi (Mt. 20:20-28; Iv. 13:1-16). Mnogi svjetovni ljudi na položaju istjeruju pokornost od svojih sljedbenika zastrašivanjem ili tako što se postavljaju kao superiorni. Kršćanin se nikako ne bi smio odlikovati ovim stvarima (Mt. 20:25-28; 1 Pet. 5:1-7). Naprotiv, poniznost treba krasiti sve kršćane, a njihove vođe moraju biti uzori kao što je i Krist bio.

I. ŠTO JE TO PONIZNOST?

Na što pomislite kada čujete riječ "poniznost"? Mnogi poniznost brkaju sa skromnošću. Ponekad se za siromašno odjevene, neuhranjene i one koji trpe oskudicu kaže da su "ponizni". Iako Bog želi da budemo ponizni, on ne želi da se smatramo prošnjacima i siromasima. U Bibliji doznajemo da smo Božja djeca i da smo subaštinci njegova kraljevstva zajedno s Kristom. Vjerovati u bilo što drugo znači izvrtati biblijsku istinu.

Svijet misli da je pogrešno zauzeti najniže mjesto...

Poniznost je kada ne cijenimo sebe "više no se treba cijeniti" (Rim. 12:3). Ponizan čovjek neće svraćati pozornost na sebe, niti će svojim postupcima isticati svoj značaj. Svijet misli da je pogrešno svjesno zauzeti najniže mjesto — možda čak i netko među nama tako misli.

Međutim, to je put pravednosti i način na koji kršćani, a osobito kršćanske vođe, trebaju prikazivati Evanđelje ljudima oko sebe. Naše tijelo ne voli biti ponizno, te nam stoga predstoji bitka u kojoj se trebamo izboriti za najniže mjesto. Međutim, upravo će tamo ponizni naći milost (Luka 14:10).

“... jer se Bog protivi oholima, a poniznima daje milost” (1 Pet. 5:5). Bog nas ne ostavlja u našoj suludoj oholosti, već želi da budemo ponizni. Tek kad se ponizimo, tek ćemo onda shvatiti koliko je velik Bog. Vidite li se katkad u sukobu s Bogom? Jesu li možda neke od nevolja s kojima se susrećemo zapravo Božji napor da nas nauči poniznosti?

Možda je najbolji način da shvatimo poniznost taj da se preispitamo. Dvanaest pitanja navedenih u tabeli 13.1 poslužiti će nam da shvatimo što je poniznost, istovremeno nam otkrivajući gdje smo pogriješili. Dobro razmislite o svakom pitanju.

Tabela 13.1 Test poniznosti

<ol style="list-style-type: none"> 1. Kako podnosite kritike? 2. Smatraju li vas ljudi pristupačnima? Jeste li pristupačni? 3. Događa li se često da se prepirete oko prevlasti i da se svađate? 4. Mislite li da nitko osim vas nije u pravu? 5. Krije li se ispod površine vašeg života gnjev? 6. Jeste li se u stanju radovati tuđem uspjehu? 7. Smatraju li vas ljudi kritizerom? 8. Branite li se često pred drugima? 9. Umijete li slušati i usredotočiti se na druge umjesto na svoj odgovor ili rješenje? 10. Trudite li se svjesno biti najponizniji? (Luka 14:7-11) 11. Jeste li milostivi i blagi, ili ste teške naravi? 12. Je li molitva prva stvar koja vam je na srcu?

II. PRIMJERI PONIZNOSTI

A. Isus

Apostol Pavao ističe da je Isus naš primjer poniznosti. U Filipljanima 2:5 doznajemo da trebamo imati isto mišljenje kao Krist Isus, koji se ponizio do smrti. Isus, naš primjer poniznosti, bio je u svemu savršen. A opet, **savršeni čovjek — Isus Krist — bio je potpuno pouzdan!**

Pogledajmo što je Isus rekao o sebi: “Zaista, zaista, kažem vam, Sin ne može ništa sam od sebe učiniti, nego samo ono što vidi da čini Otac. Što ovaj čini, to jednako čini i Sin.” (Ivan 5:19-20). Ako se netko nije morao pouzdavati ni u koga, bio je to Isus. Međutim, pouzdanje nije znak slabosti, već snage. Ovo je taj naopaki pogled na vodstvo i na kršćanski život. Poniznost je priznanje da ne možemo sami i da u se svim svojim postignućima moramo osloniti na Boga. U očima svijeta se ovakvo priznanje smatra slabošću, a ne prednošću. Možda zbog toga mnogi od nas baš ne shvaćaju što je poniznost: zbog toga što dopuštamo da nam svijet postavlja mjerila umjesto Boga.

Poniznost je naše priznanje da se u svim svojim postignućima moramo osloniti na Boga.

B. Pavao

Veliki osnivač crkava Pavao imao se, prema ljudskim mjerilima, čime ponositi (Fil. 3:4-11; 2 Kor. 11:22-29). Međutim, vidimo da je tijekom svoje službe Pavao postajao sve ponizniji. Primijetimo da se u početku svoje službe Pavao naziva najmanjim među apostolima (1 Kor. 15:9), dok se kasnije, u poslanici Efežanima, naziva najmanjim među svetima (Efe. 3:8). A potkraj svojega života se naziva najvećim od svih grešnika (1 Tim. 1:15). Pavao je također imao “trn”, za kojeg nam nije baš jasno o čemu se točno radi, ali znamo da je tražio da mu ga Bog oduzme. Pogledajmo što je sam Pavao rekao o svojoj molbi: “A on mu je odgovorio: “Dosta ti je moja milost, jer se moja snaga savršeno očituje u slabosti.” Prema tome, vrlo ću se rado – radije nego da tražim oslobođenje – hvaliti svojim slabostima da se na meni nastani snaga Kristova. Zato uživam u slabostima, u uvredama, u nevoljama, u progonstvima, u tjeskobama koje podnosim za Krista. Jer kada god sam slab, onda sam jak.” (2 Kor. 12:9-10). S Božjeg stanovišta je bilo važnije da Pavao svjedoči svojim “trnom” i živi

ponizno se uzdajući u Boga, umjesto da se oslobodi trna i uzoholi se. Bog želi da se njegova djeca pouzdaju u njega. Bog želi da se vi pouzdajete u njega, da se ja pouzdajem u njega. Naša samopravednost je još jedan vid našeg osamostaljivanja. Usporedite čovjeka koji je površno snažan (pun je svoje snage) ali je zapravo slab, i vođu koji je površno gledano slab, ali je iznutra jak, i primijetite razlike između njih (vidjeti tabelu 13.2).

Tabela 13.2 Savao i Pavao

<p>Savao: Izvana snažan Iznutra slab</p>	<p>Pavao: Iznutra snažan Izvana slab</p>
<p>Ovaj je čovjek bio vrlo odlučan da učini pravu stvar. Revnost ga je nagnala da baca kršćane u tamnicu. Kao farizej, Savao se strogo pridržavao Zakona. Činilo se da je bez mane, no iznutra je trunuo (Fili. 3:4-11).</p>	<p>Kada se Savao obratio, počeo se sve manje uzdavati u svoju revnost, a sve više u snagu Oca, koji djeluje u njemu. Više ga nije zanimalo što će ljudi misliti o njemu, već je odlučio biti najponizniji. Razmislite kako se samo ponizio u slučaju Korinćana. "Tko je slabić da ja nisam slabić? Tko se od drugoga navodi na grijeh da ja ne izgaram?" (2 Kor. 11:29).</p> <p>"A ja daleko od toga da se ičim ponosim, osim križem Gospodina našega Isusa Krista." (Gal. 6:14). Ovdje vidimo čovjeka koji je bio jak zato što nije mario što će drugi o njemu misliti. Zanimalo ga je jedino što Isus misli o njemu, i zbog toga je postao takav da ga je Bog silno koristio.</p>

III. MOLITVA IZRAŽAVA PONIZNOST PRED BOGOM

Mnogi kršćani zapravo ne znaju kako se uzdati i osloniti na Boga kad stvari krenu po zlu. Nažalost, i molitva može biti način na koji izražavamo svoju samostalnost u odnosu na Boga. Događa se da se molimo zato da bismo mogli držati sve konce u svojim rukama u situacijama koje su, po našem mišljenju, izmakle nadzoru. Međutim, prava molitva je molitva da Bog uzme sve konce u svoje ruke. Prava je molitva naše priznanje da se u potpunosti oslanjamo na Boga. Ponizan čovjek se ne moli zato da bi mogao vladati situacijom, već zato da bi mogao djelovati u skladu s Božjim naumom. Jesu li vaše molitve takve?

IV. KRŠĆANSKI ŽIVOT SE ODLIKUJE PONIZNOŠĆU

Oholost nam ne dopušta da priznamo svoju potrebu za uzdavanjem u Boga. Svoj smo kršćanski život započeli kao prosjaci, a Bog nam je dao kruha. Brinuo se za nas kao za Izraelce dok su lutali pustinjom. Da bi preživjeli, svakog dana im je trebao kruh od Oca. Isto je i s nama.

Međutim, kad zaključimo da nam kruh više ne treba, u nevolji smo. Tada više nismo prosjaci, nego imamo svoj izvor kruha. To je već samostalnost u odnosu na Boga, a ona dolazi u društvu ljubavi prema vlastitoj pravednosti. Oholost i samostalnost čine od vođa one koji dijele kruh, a ne vodiče ka kruhu. Ovo je opasno udaljavanje od Evanđelja, jer onda smatramo da mi, a ne Isus, imamo ono što ljudima treba. Na taj način potičemo ljude da se oslanjaju na nas umjesto na Isusa. Kao vođe, dužni smo dovoditi ljude pred onoga koji ima moć, hranu, utjehu i oprostjenje.

Oholost i samostalnost čine od vođa one koji dijele kruh, a ne vodiče ka kruhu.

U 1 Petrovoj 5:1-4 nalazimo nekoliko načela za one koji žele biti starješine i vođe crkve. Njih se opisuje na četiri načina:

- pastiri
- voljni služiti
- ne vladaju okrutno nad drugima
- uzori

Vodstvo koje ovdje opisujemo ispunjeno je velikom ljubavlju i obavljeno u duhu služenja. Sljedbenici će, svakako, rado slijediti vođu koji ispunjava gorenavedene kriterije. Ljudi uglavnom ne žele nanositi zlo onima koji ih vole. Zato je Petru bilo sasvim prirodno da već u sljedećem stihu (1 Pet. 5:5) potakne mladiće, koji su nedvojbeno bili sljedbenici svojih vođa, da se pokore njihovom vodstvu. U petom i šestom stihu otkrivamo da svi trebamo tražiti poniznost: "... svi se obucite u poniznost." Drugim riječima, težite za poniznošću. "Ponizite se" (6) – ovo je zapovijed Svetog Duha, a ne molba. Ove riječi nisu upućene samo vođama i sljedbenicima, već svima. U tabeli koja slijedi možete vidjeti razliku između kršćanina koji živi samostalno i kršćanina koji živi s pouzdanjem u Boga.

Tabela 13.3 – Samostalnost nasuprot pouzdanju

Samostalnost — OHOLOST	Pouzdanje — PONIZNOST
<ul style="list-style-type: none"> • Za samostalnog čovjeka život se svodi na uspjeh ili neuspjeh. • Normalno je da ovakav čovjek ne vjeruje, jer je svjestan svojih ograničenja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Čovjek koji se pouzdaje u Krista shvaća da Isus drži sve konce u svojim rukama, i živi u tom uvjerenju. • U središtu života ovoga čovjeka nalazi se vjera, a jedina stvar koju smatra neuspjehom jest nevjera.

ZAKLJUČAK

Jeste li ispunjeni ohološću, ili ste ponizni? Ako niste ponizni, tada propuštate puno blagoslova od silnoga Boga koji daje milost **poniznima**. Sa svojim savjetnikom porazgovarajte o potrebi za poniznošću pred Bogom. Neka vam to postane predmet za molitvu.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Zbog čega, po vašem mišljenju, mnogi kršćani, među njima i vođe, imaju problema s poniznošću?
- Zbog čega vam je teško biti ponizan?
- Zašto Bog daje milost poniznima?
- Što znači poniznost u životu osnivača crkava?

PLAN DJELOVANJA

- Nađite si osobu kojoj ćete biti odgovorni; prijatelja s kojim možete otvoreno i iskreno razgovarati.
- Zamolite svoga prijatelja da vam pomogne u razmatranju pitanja testa poniznosti.
- U svoj duhovni dnevnik bilježite promjene koje se događaju u vašem životu.

MOLITVA

MOLITVA

LEKCIJA **8,9**

Molitveno okupljanje

BIBLIJSKA MOLITVA

☞ Svrha lekcije

Pružiti sudionicima tečaja za osnivače crkava priliku da se ujedine u molitvi za ispunjenje Velikog poslanja — i to ne samo u svojoj blizini, već sve do krajeva zemlje.

☞ Glavne točke

- Molitva je predstavljala početak širenja Evanđelja u Djelima.
- Biblijska molitva treba podrazumijevati molitveno zauzimanje za Gospodnje djelo po cijelom svijetu.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- biti svjesniji globalnog djelovanja Evanđelja.
- biti uvjereniji da je molitva ključ za Božje silno djelovanje u današnje vrijeme kao i u vrijeme Djela apostolskih.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Primijetite da je ovo blok predavanje u kojem se kombiniraju poučavanje i molitva. U svakom dijelu izlaže se biblijsko načelo vezano uz molitvu za osnivanje crkava. Nakon predavljanja svakog načela treba odvojiti vremena za molitvu. Po želji, možete se prvo zajedno moliti, a onda se razdijeliti u manje grupe, i tako više puta.

UVOD

Svaki osnivač crkava koji želi biti djelotvoran mora biti čovjek molitve. Molitva je izvor, kako snage, tako i Božjih smjernica. Bez molitve nećemo postići ništa što ima trajnu duhovnu vrijednost. Međutim, moguće je moliti se često i gorljivo, a ne moliti za bitne stvari. Premda je svakako istina da Bog želi da se molimo za vlastite potrebe, to samo po sebi nije dovoljno. Bog isto tako očekuje da se molimo za tuđe potrebe, i za ispunjenje njegovog nauma dopiranja do svih naroda – naime, Velikog poslanja.

I. EVANĐELJE ZA SVE LJUDE

Želja Božjeg srca jest da svi čuju Radosnu vijest – Evanđelje. Isus Krist je otišao iz neba kako bi svojom prolivenom krvlju omogućio spasenje svima, a apostoli su proputovali cijeli tada poznati svijet kako bi tu činjenicu objavili. Mnogi današnji vjernici su zadovoljni brigom samo za svoje potrebe ili potrebe sebi bliskih ljudi, a pritom ignoriraju potrebe svijeta. U neku ruku se i prva crkva borila s tim problemom. Prvi vjernici su svi bili Židovi, pa im nije bilo lako odlučiti da navijeste Evanđelje drugim narodima. Što ih je konačno natjeralo da se predomisle? Jednom riječju, molitva. U Djelima nalazimo četiri vrlo značajna događaja gdje je molitva pružila snagu, ili poticaj na svjedočenje, ili oboje.

A. 120 učenika u Djelima 1:12-14

Posljednja zapovijed koju je Isus dao učenicima prije svoga uskrsnuća bila je da trebaju čekati u Jeruzalemu. Nalazili su se u gornjoj sobi, provodeći vrijeme u molitvi. Ishod ovog produljenog molitvenog sastanka bio je dolazak Svetog Duha, Petrovo silno propovijedanje i obraćenje 3000 ljudi u jednom danu!

B. Jeruzalemska crkva u Djelima 4:23-31

Mlada jeruzalemska crkva se suočila s velikim otporom vjerskih velikodostojnika, koji su im naredili da prestanu širiti Evanđelje o Isusu Kristu. Vjernici su se, zauzvrat, sastali i svoju brigu iznijeli pred Boga. Kao ishod, došlo je do izlivanja sile Svetog Duha, a vjernici su postali još smjeliji i nastavili su svjedočiti unatoč protivljenju.

C. Petar na krovu, u Djelima 10:9-15

U to vrijeme Evanđelje se još nije proširilo izvan okvira židovskog naroda. Bog je opet uz pomoć molitve – ovaj put samo Petrove – pobudio želju za svjedočenjem poganima. Petar nije čak htio ni ući u pogansku kuću niti jesti s poganima, a kamoli svjedočiti im. No, nakon što je Bog pohodio Petra u njegovoj molitvi, Petar ne samo da je bio voljan otići u Kornelijevu kuću i otvoriti poganima vrata vjere, već je čak branio pravo pogana na spasenje pred židovskim vjernicima neistomišljenicima (Djela 11).

D. Pavao i Barnaba u Antiohiji, Djela 13:1-3

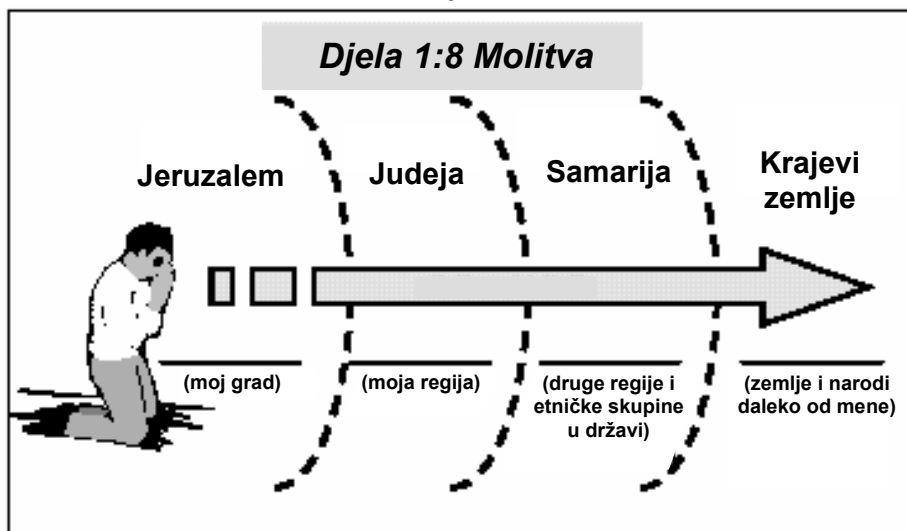
Prvi ozbiljniji pokušaj ispunjavanja Velikog poslanja i odnošenja Evanđelja poganima u prvoj crkvi vidimo u misijskim putovanjima apostola Pavla. Ova su putovanja proistekla iz molitvenog sastanka održanog u antiohijskoj crkvi. U Bibliji se naglašava da su tom prilikom vjernici postili. U petoj lekciji o molitvi objašnjava se da je post uzdržavanje od hrane ili pića da bi se čovjek mogao neometano moliti i uživati u zajedništvu s Bogom. Upravo je tijekom tog bliskog zajedništva Gospodin naložio vjernicima da odvoje Pavla i Barnabu za djelo misije. Crkva je odmah poslušala i uz svoje molitve ih je poslala u misiju.

II. MOLITI ZA SVIJET

Prvoj crkvi je trebalo puno da bi uvidjela da je njezina dužnost evangelizirati sve narode. Ovo je jedini biblijski primjer za kojim se ne smijemo povoditi. Kada je Isus rekao učenicima da čekaju Svetog Duha, isto tako im je rekao gdje i kome da propovijedaju Evanđelje. Najprije onima u Jeruzalemu, zatim Judeji, Samariji, a onda u sve krajeve svijeta (Djela 1:4-8). Međutim, tek je nakon trinaest poglavlja Djela apostolskih crkva ozbiljno shvatila svoju zadaću! Vrlo tužno.

Svrha ovog molitvenog okupljanja nije samo usredotočiti se na osobne i mjesne potrebe, već molitvom obuhvatiti sve krajeve zemaljske. To je Gospodnja namjera. Pogledajte ilustraciju koja slijedi i razmislite što u vašem slučaju predstavlja svako od ovih područja, i to upišite na crte. U svojoj molitvi spominjite i ta mjesta.

Slika 8.1 Djela 1:8 Molitva

III. MOLITVENO OKUPLJANJE – MOLITI SE ZA CIJELI SVIJET

U sljedećem odjeljku predstavljamo strateške biblijske prijedloge za molitvu, koji će pomagačima i vođama biti temelj za djelotvorniju i usmjereniju molitvu u molitvenim grupicama i mrežama. Neka vam ovaj predložak posluži za današnje molitveno okupljanje.

A. Molite se za osobne potrebe i probleme

Iako se u svojim molitvenim grupama trebamo moliti za osnivanje dovoljnog broja crkava, povremeno se moramo riješiti svojeg tereta ne bi li lakše mogli usmjeriti misli na ono što Bog želi učiniti u našoj zemlji, regiji, gradovima, selima i susjedstvu. U Filipljanima 4:6-7 čitamo da će, kada molimo za sve ono što nas muči, Božji mir čuvati naša srca i misli u Kristu Isusu.

Razdijelite se u grupice po dvoje-troje, nakratko iznesite osobne potrebe i naizmjenično se molite jedan za drugoga.

B. Molite se za Božju crkvu

Kada gledamo na potrebe crkve, nalazimo se u iskušenju da se molimo za ono šta nas osobno smeta, ili pak da se molimo kritizerski. To nije mudro, jer crkva je Kristova nevjesta (Efe. 5:22-32), a nijedan ženik ne voli da se o njegovoj dragoj nevjesti loše govori. Prijedlozi za molitvu u nastavku teksta mogu nam biti smjernica kada se molimo za crkvu.

Provedite nekoliko minuta u zajedničkoj molitvi za svaku od ovih stvari:

1. Molite za jedinstvo

Kada se Isus molio za vjernike, molio je za njihovo jedinstvo. Molio je da zbog ljubavi prema njemu i prema Ocu budemo jedno, i za našu međusobnu ljubav, koja je slika ljubavi Isusa i Oca (Ivan 17:20-23). Tako ćete doprinijeti osnivanju dovoljnog broja crkava, jer će svijet u našem jedinstvu prepoznati Isusa.

2. Molite za Kristovu ljubav

Apostol Pavao je molio da crkva u Filipima obiluje ljubavlju, ali ne slijepom ljubavlju. Molio je za inteligentnu ljubav, punu dubokog znanja i pronicavosti (Fil. 1:9). Tako ćete doprinijeti osnivanju dovoljnog broja crkava, jer će po našoj ljubavi ljudi vidjeti da slijedimo Isusa (Ivan 13:35).

3. Molite za poslušnost

Pavao se molio da efeška crkva shvati koji je njezin poziv i uvidi veliku nadu koja je u Božjem pozivu (Efe. 1:18). Ovo predstavlja doprinos osnivanju dovoljnog broja crkava jer će se crkva, kada shvati koji je njezin poziv, umnožiti i odnijeti Evanđelje u svijet (Matej 28:18-20).

C. Molite se za više radnika u Božjoj žetvi

Ova je zapovijed preuzeta izravno iz Mateja 9,38. Ako nam Isus nalaže da za nešto molimo, a mi se pokažemo da smo vjerni u tome i molimo, hoće li on biti vjeran i uslišati nas? Je li moguće da je radnika toliko malo zato što ne molimo za ovo što nam je Isus zapovjedio? Razmislite.

Zamolite Gospodina da pošalje više radnika u žetvu, kako ovdje, tako i po cijelom svijetu.

D. Molite za osnivače crkava

Pavao je bio apostol koji osniva crkve. Znajući koje su potrebe njegovog poziva, zamolio je efešku crkvu da se moli za njega – da bi znao reći što treba i da bi imao smjelosti navješćivati Evanđelje (Efe. 6:19-20).

Molite se poimence za sve one među vama i u drugim zajednicama koji rade na osnivanju novih crkava.

E. Molite se za političke, društvene i vjerske vođe

U 1 Timoteju 2:1-5 kršćane se upućuje da se mole za državne lidere i vlastodršce. Svrha ove molitve jest mir, koji će dovesti do spasenja mnogih.

Ponovno se razdijelite na manje grupe i poimence se molite za državne i druge lidere, tražeći da Bog preko njih stvori u zemlji bolje ozračje za propovijedanje Evanđelja.

F. Molite se za svoj narod i za druge narode na svijetu

Pavao je propovijedao poganima, ali je i otvoreno isticao da se moli Bogu za svoj narod – za Izraelce. U Rimljanima 10:1 Pavao piše: "Braćo, želja moga srca i moja molitva Bogu za njih jest da se spase." U drugom primjeru je Bog, kada su se sveti u nebu pomolili, blagoslovio njihove molitve, otkupivši krvlju Isusa Krista za sebe ljude iz svih naroda (Otk. 5:8-10). Kada se molimo za čitave narode, doprinosimo osnivanju dovoljnog broja crkava pred Božjim prijestoljem.

Zaključite molitveno okupljanje zajedničkom završnom molitvom za spasenje vlastitoga naroda, kao i drugih etničkih skupina u vašoj zemlji i svijetu. Spomenite u molitvi po imenu svaki narod kojega se sjetite.

VODSTVO

Vođenje služenjem

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije porazgovarati o tome koliko je značajan i što podrazumijeva stav vođe kao sluge u pokretima osnivanja crkava.

☞ Glavne točke

- Vodstvo je odgovor na pitanje “što”, a služenje je odgovor na pitanje “kako”.
- Biblija traži da kršćanske vođe vode tako što će služiti.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- znati koja je razlika između svjetovnog vodstva i vođenja putem služenja.
- donijeti odluku da će voditi kao sluga, a ne kao kakav šef.

☞ Dodatak

6A Kontrolni popis za vođe

UVOD

Jedna od stvari koja pokretima osnivanja crkava najviše treba jest vodstvo motivirano Biblijom. Kada se u crkvu uvuku svjetovni nazori o vođenju ili kad se ljudi počnu oslanjati na svoje prirodne sklonosti umjesto na Božju riječ, tada se događa da vođe budu motivirani moći i kontrolom. Ako se ne otrgnemo od takvog, nebiblijskog vodstva i ne angažiramo svu snagu Kristova tijela, tada su jako male šanse da će za našega života svijet čuti Evanđelje i pokoriti se Kristovoj vladavini. Krist nam je primjerom pokazao kako da vodimo ljude, a naš način vođenja mora se temeljiti na njegovu primjeru. Kristov pristup vođenju značio je posvetiti se sljedbenicima.

I. SVJETOVNO VOĐENJE

Skloni smo na vođenje gledati kao na nešto što podrazumijeva autoritet. Ima ljudi koji smatraju da im autoritet daje pravo da svoje vođenje pretvore u vladanje. Ovakvo razmišljanje će dovesti do izopačenog i egocentričnog vodstva. Primjere ovakvog vođenja nalazimo u politici, obrazovanju, poslovnom svijetu, itd., zbog čega smo skloni voditi na svjetovan način, budući da nam je on dobro poznat.

Svijet na vođenje gleda kao na pitanje autoriteta.

Svjetovno vođenje temelji se na određenim pretpostavkama glede motivacije ljudi. Na primjer:

- Ne možete vjerovati ljudima da će učiniti ono što od njih tražite.
- Ako imate previše povjerenja u ljude, iskoristit će vas.
- Vođe prisvajaju autoritet na temelju svoga položaja ili svoje osobnosti.
- Ljudi će učiniti ono što od njih tražite jedino ako ih motivirate kakvom nagradom ili im zaprijetite kaznom.
- Vođe se moraju kloniti bliskih kontakata s onima koje vode, jer bi se moglo misliti da su slabi.
- Slažete li se s ovim izjavama? Obrazložite.

Mnoge vođe ovako pretpostavljaju. Možda to neće reći, ali u sebi možda gledaju na ulogu vođe na sebičan i despotski način. Poslušajte ove "unutarnje monologe" vođa i prodiskutirajte što je u svakom od njih sebično:

- *Ja najbolje znam što treba učiniti. Na kraju krajeva, ja sam, od svih, najkvalificiraniji, najiskusniji i najinformiraniji o našoj zadaći. To je ono što moji sljedbenici od mene, kao svog vođe, očekuju.*
- *Kao vođa, nisam u stanju učiniti sve sam te mi stoga treba pomoć mojih sljedbenika. Međutim, ne trebaju mi njihove ideje niti planovi za provođenje zadaće.*
- *Možda bih trebao poslušati svoje sljedbenike. Ovih dana očekuju jako puno od mene. Ne očekujem, međutim, da ću čuti nešto novo. Prilično sam siguran da ćemo ipak raditi ono što sam ja zamislio.*
- *Svakako, ja sam taj koji rukovodi događanjima i upravlja smjerom svih sastanaka. Uostalom, ja sam napisao dnevni red i već sam razmislio o svim točkama.*

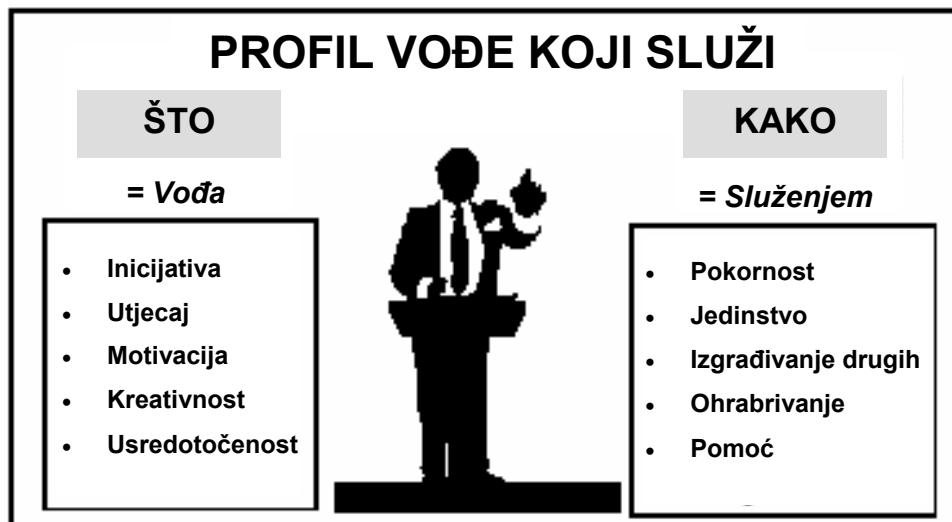
II. VODITI KAO SLUGA

Isus je odvojio vremena da detaljno opiše svjetovni način vođenja (Mt. 20:25-28). Potom je rekao: "Neće tako biti među vama!", jasno dajući učenicima do znanja da nikada ne smiju voditi čvrstom rukom i egocentrično. Tko hoće slijediti Isusa, mora služiti svima.

A. Služenje i vođenje mogu koegzistirati

Na prvi pogled bi se moglo činiti da su riječi "služenje" i "vođenje" nekako protuslovne. S jedne strane, sluga je najamnik; onaj tko vrši poslodavčevu volju. O tome ovisi njegov posao, kao i ugled najamnika. Služenje znači da reagiramo na potrebu, da smo podređeni i pokorni. S druge strane, tko vodi taj je pokretač. Vođa pruža smjer, utječe i motivira. On mora biti proaktivan, kreativno uključen u događanja, usredotočen i mora izgrađivati druge kako bi svi zajedno učinili više nego što bi učinila samo jedna osoba. Vođa mora znati kamo smjera i biti sposoban nadahnuti druge da ga slijede.

Slika 3.1 Vođa kao sluga

Kako se ove dvije stvari mogu slagati? Dok vođenje definira naš posao odgovarajući na pitanje "što", služenje opisuje našu zadaću odgovarajući na pitanje "kako" (potrebe drugih). Vodimo služeći. Za vođe, prema svjetovnom poimanju, stav sluga nije potreban. Međutim, želimo li umnažati pokrete osnivanja crkava, on je nužan.

B. Kršćanska načela o motivaciji i vođenju

- Ljudi su stvoreni na Božju sliku, te su samim tim dragocjeni (Postanak 1:27-28).
- Ljudi su motivirani da daju sve od sebe, u spoznaji da sve što čine, čine na Božju slavu (Kol. 3:23).
- Ljudi neće rasti niti se razvijati ako im se pokloni povjerenje i sloboda za uspjeh, kao i za neuspjeh.

- Bog postavlja vođe i daje im autoritet (Rim. 13:1).
- Uspješne vođe gledaju na druge kao na prijatelje, a ne podređene, i s njima komuniciraju otvoreno i ponizno (Ivan 15:15).

III. NOVOZAVJETNO UČENJE O VOĐENJU SLUŽENJEM

Isus i apostoli nisu samo govorili o vođenju putem služenja, već su postavljali primjer svojim ponašanjem. Neka njihov primjer bude izazov našoj službi.

A. Isusov primjer i učenje

Isusovo vodstvo ne smije služiti sebi (Matej 20:25-28; Ivan 13:1-16). Isus je odložio svoju čast da bi mogao služiti — što je najplastičnije prikazao kada je, u gornjoj sobi, oprao noge svojim učenicima. Na kraju je njegova jedinstvena služba dovela do njegove smrti radi onih o kojima je skrbio (Fil. 2:1-11). Uzeo je obličje sluge, kako bi mogao ponijeti naše grijeha. Pozvao je izgubljene k sebi da se oslobode svoga tereta. Rekao je: "Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti. Uzmite jaram moj na se i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći pokoj svojim dušama, jer jaram je moj sladak, a moje breme lako." (Mt 11:28-30)

Kao veliki vođa, Isus je pokrenuo najčudesniji pokret svih vremena – pokret sveopće crkve. Pa ipak, vrlo je jasno da je Isus bio sluga. Kako je ironično što je upravo kao sluga Isus pokrenuo pokret o kojem danas govorimo.

Isus svoje učenike naziva "prijateljima", a sebe "slugom" (Ivan 15:15). Učenici nisu tražili takvo što od Isusa. Na njima je bilo da duboko poštuju Isusa i pokoravaju mu se. U međuljudskim odnosima su ove uloge često postavljene naglavačke. Vođa zahtjeva poštovanje i posluš, a sljedbenici traže prijatelja i slugu.

Isus je još učio svoje učenike koliko je važno voditi putem služenja. U Mateju 20:25-28 Isus ih upozorava da se ne povode za svjetovnim primjerima vodstva. Zapravo, poziva ih da se ugledaju na njega i daju svoje živote kako bi pronašli i spasili izgubljene.

B. Pavlov primjer i učenje

Možda najbolji primjer Pavlovog srca sluge nalazimo u njegovoj drugoj poslanici Solunjanima. Dobro pogledajte kako Pavao opisuje svoju službu među njima: "Nismo tražili od ljudi slave, niti od vas niti od drugih, iako smo mogli nastupiti u svojstvu apostola Kristovih. Naprotiv, bili smo među vama blagi. Kao majka koja s ljubavlju njeguje svoju djecu, tako smo vam, ovladani ljubavlju prema vama, jer ste nam omiljeni, htjeli predati ne samo Radosnu vijest Božju nego i svoj život. Ta, sjećate se, braćo, našeg truda i umora! Radili smo noć i dan da nikomu od vas ne padnemo na teret dok smo vam propovijedali Radosnu vijest Božju." (1. Sol. 2:6-9)

Pavao je očito smatrao da mu položaj apostola daje pravo da služi drugima i nosi njihove terete, a ne da mu služe. Zato i nas uči da činimo isto:

- "Mi jaki moramo podnositi slabosti slabih, a ne sami sebi ugađati." (Rim. 15:1)
- "Također vas molimo, braćo, opominjite neuredne, sokolite malodušne, pomažite slabe, budite strpljivi sa svima!" (1. Sol. 5:14)
- "Braćo, ako i upadne tko u kakav prekršaj, takvog vi duhovni ispravite u duhu blagosti! I pazi na samoga sebe da i ti ne budeš iskušani! Nosite bremena jedan drugoga, te ćete tako ispuniti zakon Kristov!" (Gal. 6:1-2)

C. Petrov primjer i učenje

U svojoj prvoj poslanici, Petar jasno ističe da se od crkvenih vođa očekuje da služe (1. Pet. 5:1-4). Petar, pripominjući da je osobno vidio Kristove muke pa čak i navodeći Isusovo učenje o vodstvu (Mt. 20:25-28), nalaže starješinama da ne vladaju okrutno nad onima koji su im povjereni.

Petar je svojim životom potvrđivao svoje učenje. Mnogo je propatio u Božjoj službi. Predaja kaže da je Petar tražio da ga razapnu naglavce, jer se nije smatrao dostojnim biti razapet u istom položaju kao Krist.

IV. PRIMJENA

Biblija na vođenje gleda kao na služenje. Jednostavnije rečeno, vođenje putem služenja znači da će vođa smatrati dobrobit svojih sljedbenika važnijom od svoje. Kršćanske vođe su prvenstveno i nadasve sluge. Zastrašivanje, stav superiornosti i upotreba sile nikako ne smiju biti osobine kršćanskog vođe (Mt. 20:25-28; 1 Pet. 5:1-7). Kršćanski vođa nije "vladar", kao što su to diktatori [riječ "vladati" (grčki korijen riječi je 'arh')] nigdje u Novom zavjetu ne opisuje odnose među kršćanima]. On je sluga.

Vođenje putem služenja znači da će vođa smatrati dobrobit svojih sljedbenika važnijom od svoje.

Odluke i osobine vođe koji služi

- Vođa koji služi održava i izgrađuje jedinstvo (Efe. 4:3). Kloni se nepotrebnih rasprava o vlasništvu, zaslugama i teritoriju.
- Vođa koji služi ne smatra tuđe prednosti i dostignuća prijetnjom, već prepoznaje vrijednosti takvih prednosti i usmjerava ih na korist cijele zajednice.
- Vođa koji služi izgrađuje druge. Nastoji na svaki mogući način ohrabriti i potaknuti ljude. Veseli se tuđim pobjedama, koliko god male one bile.
- Vođe koji služe su proaktivni u pokretanju događanja, istovremeno zadržavajući stav krotkosti i obzira prema drugima.
- Vođe koji služe uvijek govore dobro o drugima.
- Vođa koji služi nastoji oformiti veće tijelo vođa koji će surađivati s njim.
- Vođe koji služe prepoznaju autoritet i njime se pravilno služe (autoritet u položaju, odnosima, iskustvu, osobnosti, duhovnosti).
- Vođa koji služi ne koristi svoj položaj kao temelj vlastitoga značaja, vrijednosti niti ugleda.
- Vođa koji služi ne donosi odluke na temelju svoga napredovanja, uspješnosti, lagodnosti, većeg autoriteta ili položaja na štetu onih kojima služi.
- Vođa koji služi želi da njegovi sljedbenici napreduju, da služe i rastu – to je najveći izraz njegove ljubavi.
- Vođa koji služi pomaže drugim vođama koji služe u njihovom rastu, kako bi doprinio stvaranju čvrstog tijela vođa novih crkava koje se umnažaju.

ZAKLJUČAK

Vođa koji služi ima stav da je njegova zadaća usmjeriti druge da čine ono što Bog od njih traži. Njegova zadaća nije okrutno vladanje niti manipuliranje ljudima kako bi učinili ono što vođa smatra da je najbolje. Štoviše, na vođi je da izgrađuje druge na svim planovima života i službe. Uspjeh vođe koji služi mjeri se dostignućima u životu njegovih sljedbenika.

Vođa koji služi dužan je izgrađivati druge na svim planovima života i službe.

Vođa koji služi shvaća da je pred Bogom ravnopravan s ljudima koje vodi. Njegov autoritet zapravo nije njegov, već potječe od Boga. Dakle, vođa ne smije svoj autoritet koristiti kako se njemu prohtije. Mora ga koristiti kako ga je koristio Isus, služeći onima koje vodi.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Zašto je vođi teško biti vođa koji će služiti?
- Koje bi terete drugih osnivač crkava morao nositi?
- Opišite osnivača crkava koji vodi putem služenja.
- Što sve trebate promijeniti u sebi i svojoj službi kako biste bili bolji vođa koji služi?

PLAN DJELOVANJA

Ispunite dodatak 6A "Kontrolni popis za vođe". Na temelju rezultata procijenite svoj način vođenja. Prepoznajte područja u svom životu i službi koje, kao vođa, morate promijeniti.

IZVORI

- Engel, James F., Jane Overstreet, and Terry Sparks . Leadership: Making Human Strength Productive. St. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, 1996.

Kontrolni popis za vođe

Pomoću rezultata iz tabele ocijenite kakav ste vođa kao osnivač crkava. Zaokružite broj (od 1 do 5) koji najbolje pokazuje u kojoj mjeri vas dana izjava opisuje. Bilo bi dobro da zamolite još nekoga, koga poznajete i u koga imate povjerenja – možda supružnika ili duhovnog prijatelja – da vas iskreno ocijeni. Potom usporedite dobivene rezultate kako biste vidjeli gdje se poklapaju, a gdje ne. Možda ćete zbog rezultata htjeti promijeniti neke stvari u svojoj službi, kako biste bili još djelotvorniji u osnivanju crkava.

Kod svakog pitanja zaokružite jedan broj

	Loše			Odlično	
	1	2	3	4	5
1. Uvijek sam spreman riskirati za Boga ako je nešto potaknuto vjerom.	1	2	3	4	5
2. Sposoban sam na druge prenijeti viziju koju mi je Bog dao.	1	2	3	4	5
3. Želim evangelizirati, osnovati crkve i pokretati stanične grupe.	1	2	3	4	5
4. Volim biti inicijator.	1	2	3	4	5
5. Voljan sam i sposoban nositi se sa sukobima između ljudi.	1	2	3	4	5
6. Sposoban sam u druge usaditi osjećaj da je služba nešto njihovo.	1	2	3	4	5
7. Znam usmjeravati tuđe duhovne darove i sposobnosti.	1	2	3	4	5
8. Živim s Kristom.	1	2	3	4	5
9. Ja sam vođa koji služi.	1	2	3	4	5
10. Moja obitelj mi pruža punu suradnju i podršku.	1	2	3	4	5
11. Dobar sam u komunikaciji s ljudima koji ne idu u crkvu i ne poznaju Krista.	1	2	3	4	5
12. Probleme ne smatram preprekama, već prilikama.	1	2	3	4	5
13. Radim na ostvarivanju ciljeva koje smo ja i moji suradnici postavili pred sebe.	1	2	3	4	5
14. Kada se suočim s teškoćama, fleksibilan sam.	1	2	3	4	5
15. Bog me je pozvao da osnivam crkve.	1	2	3	4	5
16. Sposoban sam u dodjeljivanju dužnosti ljudima.	1	2	3	4	5
17. Učim druge kako da djelotvornije koriste svoje darove.	1	2	3	4	5

Dinamika vodstva

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti povezanost vođe, grupe i zadaće, te njihov međusobni utjecaj u procesu osnivanja crkava.

☞ Glavne točke

- Vođa, grupa i zadaća utječu na proces vođenja.
- U različitim situacijama potrebni su različiti vidovi vodstva, međutim, vođenje grupe za osnivanje crkava mora ležati na samoj grupi.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- prepoznati svoj način vođenja.
- odlučiti da će svoje vođenje u većoj mjeri prepustiti cijeloj grupi.

UVOD

Zašto su neke vođe uspješne, a neke nisu? Zašto se mnogi od njih izvrsno nose s određenim situacijama, a u drugima su neuspješni? Isto tako, je li doista moguće opisati nekakvog generičkog vođu koji bi se uspješno nosio sa svakom situacijom u svakoj zemlji? Smijemo li davati smjele izjave tipa: "Vođa uvijek mora to i to..."? Mnogi su pokušali učiniti upravo tako nešto pa nisu uspjeli. Studije o vodstvu koje se usredotočuju samo na sposobnost i kvalifikacije vođe izostavljaju jedan bitan dio jednadžbe. Odgovor na ova pitanja vrlo je kompleksan, jer na djelotvornost vođa utječe mnogo čimbenika, od kojih je tek jedan sposobnost vođenja. Vođenje zapravo predstavlja međuodnos tri čimbenika, što je prikazano na slici 7.1:

- osobine vođe
- osobine grupe
- priroda zadaće

Da bi vođa mogao uspješno voditi svoju grupu u ostvarivanju zadaće, ova tri čimbenika se moraju slagati. Vođa mora biti u stanju voditi grupu i znati kako pristupiti zadaći. Grupa mora biti sposobna ispuniti svoju zadaću, i voljna slijediti vođu. Da bi grupa koja želi osnivati crkve bila relativno dobro pripremljena za to, nužno je procijeniti kakva "kemija" se odigrava između ova tri elementa.

Da bi vođa mogao uspješno voditi svoju grupu u ostvarivanju zadaće, ova tri čimbenika se moraju slagati.

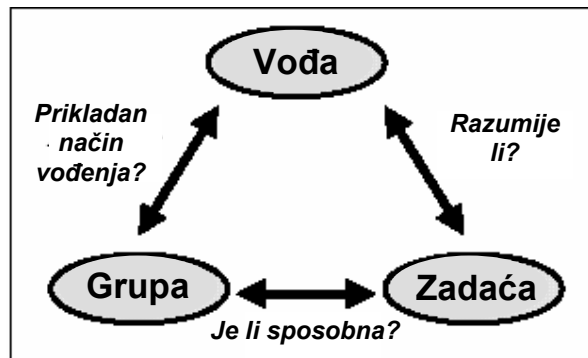
I. OSOBINE VOĐE

Iako ne i jedini, vođa je svakako najvažniji čimbenik u procesu vođenja. Bez vodstva se neće dogoditi baš puno toga, a pravi vođa može značiti jako, jako puno. Zna se dogoditi da nije baš jasno tko je vođa grupe. To je uobičajeni problem u službi — nitko ne preuzima ulogu vođe. Ako, pak, grupa obavlja svoju zadaću, vjerojatno je da jedan ili više članova grupe vrše ulogu vođe — iako se to ne vidi. Štoviše, ima i takvih situacija gdje će više ljudi rukovoditi obavljanjem zadaće nakon što su zajednički donijeli svjesnu odluku da ne žele imati samo jednoga vođu.

Iako to može povremeno funkcionirati, teško je napredovati u bilo čemu ako ne postoji netko tko će koordinirati i nadgledati provođenje zajedničkih odluka. To je najveći razlog zbog kojeg su odbori na lošem glasu da ne postižu baš puno.

U ovoj se lekciji podrazumijeva da vaša grupa za osnivanje crkava ima vođu, pa makar razlika u autoritetu između njega i drugih članova grupe bila minimalna. Isto tako se podrazumijeva da ste vjerojatno vi taj vođa i da kao takvi želite napredovati. Koji su bitni čimbenici odnosa između vođe, grupe i zadaće?

Slika 7.1 Tri čimbenika uspjeha vođe

A. Osobnost vođe

O karakteru vođe smo već govorili u prethodnim lekcijama, stoga ćemo se ovdje samo dotaći te teme. To nikako ne znači da ovo nije bitno. Naprotiv, kada se bavimo duhovnom zadaćom, a osnivanje crkava to jest, srce vođe je vjerojatno najvažniji pojedinačni čimbenik uspješnosti grupe. Zbog toga je ovo toliko važno Gospodinu, a i nama bi moralo biti na prvom mjestu (1 Sam. 16:7). Na temelju svega o čemu ste govorili u lekcijama o vodstvu u drugom priručniku, razmislite o sljedećem:

- U kojoj mjeri se uklapate u "opis" vođe projekta planiranja crkava, o čemu ste govorili u drugoj lekciji o vodstvu "Osobine vođe"?
- Očito je da se nitko ne može savršeno uklapati u ovaj opis. Kako se vi, kao vođa, nosite sa stvarima za koje niste nadareni?
- Držite li se biblijskih načela vođenja iznijetih u prvoj lekciji o vodstvu: "Biblijska načela za vođe"?

B. Vođino ophođenje prema grupi:

Način vođenja varira od vođe do vođe i od situacije do situacije. Na slici 7.2 vidimo pet uobičajenih načina vođenja. Vođenje može počivati na samom vođi, a isto tako može počivati na grupi, ovisno o tome u kojoj mjeri će vođa dijeliti svoj autoritet s grupom.

Moglo bi se reći da za svaki od ovih pet načina vođenja postoji mjesto i vrijeme. Međutim, jedino kada je grupa nedovoljno zrela ili ne shvaća zadaću dovoljno dobro da bi mogla donositi ispravne odluke ili se snaći u nekoj krizi, jedino tada vođenje mora počivati na samome vođi.

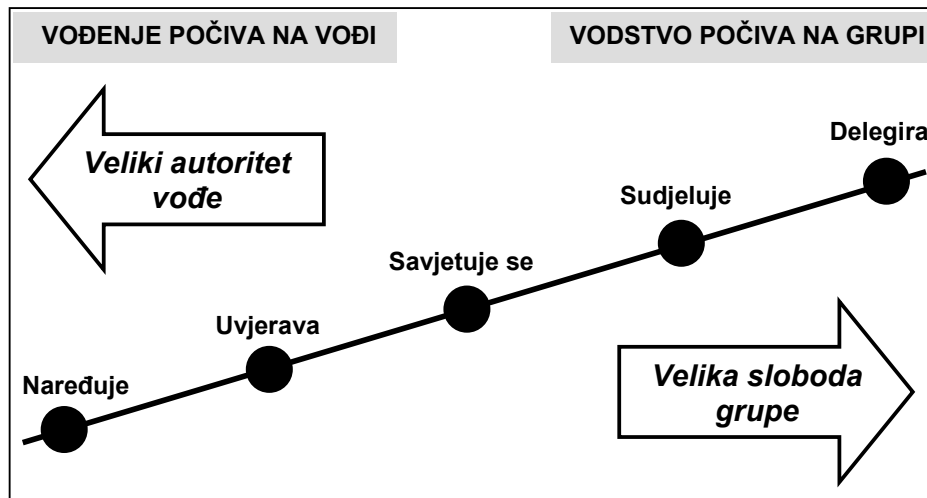
Postoji vrijeme i mjesto za svaki od ovih pet načina vođenja.

Da bi se mogle osnivati crkve, svi oni koji služe na tom polju i upravljaju poslom moraju biti vrlo zreli i duhovni. Stoga vođa grupe za osnivanje crkava mora očekivati da će vođenje uglavnom počivati na grupi. Problemi nastaju ako vođa odgovara da vođenje ovisi jedino o njemu. U tom slučaju mu preostaju četiri mogućnosti. Vođa tada može:

- naučiti kako promijeniti način vođenja.
- odstupiti sa svoje dužnosti.
- raditi sam.
- isfrustrirati cijelu grupu i ometati osnivanje crkve.

Proučite sliku 7.2 i pročitajte razmatranje svakog načina vođenja te procijenite koji je vama najdraži. Kažemo "najdraži" jer iako će većina vođa koristiti više načina vođenja, ipak će im jedan od njih najviše odgovarati.

Slika 7.2 Pet uobičajenih načina vođenja

1. Naređivanje

Vođe prepoznaju probleme, razmatraju moguća rješenja, odabiru jedno rješenje i naređuju sljedbenicima što da čine. Vođa će možda razmotriti mišljenja sljedbenika, ali članovi neće aktivno sudjelovati u donošenju odluka.

2. Uvjeravanje

Vođe odlučuju i nastoje uvjeriti članove grupe da prihvate njihove odluke. Vođa koji vodi na ovaj način istaći će da je uzeo u obzir ciljeve organizacije i interese članova grupe. Čak će reći i da će donesene odluke koristiti članovima.

3. Savjetovanje

Članovi grupe imaju od samog početka priliku sudjelovati u donošenju odluka. Vođe koji vode na ovaj način iznose probleme i bitne informacije vezane uz njih, a potom pozivaju grupu da predloži druge mogućnosti za rješenje. Tada vođe izabiru ono rješenje koje im se čini najboljim.

4. Sudjelovanje

Vođe sudjeluju u diskusiji u gotovo istoj mjeri kao i drugi članovi, unaprijed pristajući na provođenje odluka koje grupa zajednički donese.

5. Delegiranje

Vođe određuju granice u okviru kojih se rješavaju problemi i obavljaju zadaće. Potom ih predaju grupi, koja treba naći rješenje ili provesti zadaću.

Ne zaboravite da niti jedan od ovih načina vođenja nije sam po sebi dobar ili loš. Vojska je, primjerice, vrlo uspješna u naređivanju bez mogućnosti diskusije. Čak se i kod osnivanja crkava može dogoditi da je u određenoj situaciji najbolje i najjednostavnije da vođa donese odluku o nekim stvarima bez savjetovanja s grupom. To je obično slučaj kada je potrebno hitno i odmah odlučiti što činiti! Pa ipak, vođa grupe za osnivanje crkava bi se uvijek, osim u ekstremnim slučajevima, morao savjetovati sa svojim suradnicima. Dobar vođa mora znati kada treba voditi na određeni način, i mora sazrijevati u sposobnosti korištenja drugih načina vođenja kada je to potrebno, osim onoga koji mu po prirodi paše.

Vođa grupe za osnivanje crkava bi se morao savjetovati sa svojim suradnicima.

C. Vođino shvaćanje zadaće

Trebalo bi nam biti jasno da vođa mora razumjeti zadaću koja se treba obaviti i da mora znati kako to učiniti. Međutim, vođe se često biraju isključivo prema osobnosti ili prijašnjim iskustvima u vođenju, iako ponekad ne razumiju kakva je zadaća pred njima. Neki od njih su možda dovoljno pametni i brzo uče pa će uspjeti, no većina će u takvoj situaciji doživjeti neuspjeh. Stoga se toplo preporuča da vođa dobro razumije zadaću koja je pred njim.

Osnivanje crkava je isuviše bitno da bi se prepustilo vođama koje ne znaju o čemu se radi, ili nisu spremni otkriti. Štoviše, vođa koji nije spreman učiti će teško dovesti svoju grupu do ostvarenja postavljene zadaće. Zato vođa grupe za osnivanje nove crkve mora razumjeti proces osnivanja i mora rasti u svome znanju. Uloga vođe je ključna, jer ako vođa radi prema pogrešnim pretpostavkama ili zamislama, vrlo je vjerojatno da će projekt propasti.

Vođa ne mora znati sve o osnivanju crkava. Da mora, nikada nitko ne bi osnovao niti jednu crkvu – jer je ne bi imao tko osnovati! Nije čak nužno ni da vođa zna više od ostalih članova grupe. Možda će netko drugi u grupi biti "stručnjak za osnivanje crkava", ali ne i dobar vođa. U tom je slučaju najbolje da onaj tko je nadareniji za vođu preuzme vodstvo nad grupom, pazeći da vođenje ipak počiva na cijeloj grupi. Tako će svi imati koristi od iskustva članova koji znaju više.

Vođa ne mora znati sve o osnivanju crkava.

II. OSOBINE GRUPE

Pod grupom podrazumijevamo one koje vođa vodi. Vođa možda neće biti u mogućnosti utjecati na to. Možda ćete raditi s ljudima koje niste sami izabrali, ali vas je Bog ipak udružio. Bilo da ste osobno birali suradnike ili ne, svoje ćete vođenje i uspješnost grupe poboljšati ako ste svjesni naravi grupe.

Članovi grupe za osnivanje crkava moraju živjeti pobožno i znati obavljati osnovne dužnosti, kao što je svjedočenje, učenje i izgrađivanje međuljudskih odnosa. Ako su članovi vični svemu tome, tada je na vođi da ih jednostavno održi na putu ostvarivanja cilja – osnivanja crkve. Ako pak grupa ne zna raditi jednu od tih stvari, tada ćete morati naći načina da je osposobite. Stoga je jako dobro procijeniti grupu i tako povećati njezine izgleda za utemeljivanje jake crkve koja će nastaviti rasti. Evo nekoliko stvari koje trebate razmotriti.

Ako ima nešto što grupa ne zna, vođa će je morati osposobiti.

A. Sposobnosti članova grupe

Promotrite svoju grupu i razmislite o sljedećim pitanjima:

- Koliko su članovi vaše grupeiskusni u evangelizaciji, učeništvu, itd? Postoji li potreba za dodatnim obučavanjem?
- Za koje aspekte službe su neki od njih spremni?
- Jesu li članove grupe svjesni svojih duhovnih darova?

Odgovor na ova pitanja utjecat će na napredovanje grupe. Nećete moći povesti grupu tamo gdje nije spremna poći. Ako ljudi još nisu obučeni za službu, morat ćete ih prvo obučiti.

B. Članovi grupe i njihova posvećenost zadaći

Možda su članovi vaše grupe vrlo sposobni. Neki su od njih možda već sudjelovali u osnivanju crkava, dok drugi možda imaju iskustva u evangelizaciji ili vođenju staničnih grupa. Međutim, može se dogoditi da, zbog svojih drugih obveza, članovi grupe nisu u mogućnosti sudjelovati u toj zadaći.

- Poklapa li se nečije radno vrijeme sa sastancima i aktivnostima službe?
- Ometaju li obiteljske obveze članova grupe njihovu usredotočenost na zadaću?
- Smatra li grupa da je ova crkva u nastajanju vrlo bitna?

Možda članovi grupe doista žele da se ova crkva osnuje, ali je nekako drukčije zamišljaju. Možda svatko očekuje neki drugi oblik rada ili postoji neslaganje glede samog ustroja crkve. Ako u okviru tima niste osmislili jasan plan i strategiju, vrlo je vjerojatno da će doći do takvih problema. Tada nećete baš lako pokrenuti grupu naprijed, sve dok se svi ne slože prema čemu se napreduje.

C. Odnosi među članovima

Vodstvo se u velikoj mjeri svodi na rad s ljudima. Komunikacija s drugima predstavlja veliki dio službe. Ako postoje problemi u odnosima među vašim suradnicima, to će prije ili kasnije zasmetati vašoj zadaći. Vođe moraju neprestano nadgledati odnose između članova grupe. Ako u grupi nema povjerenja, sve može stati. Ako se članovi grupe natječu za priznanje ili položaj, onemogućit će se prava suradnja. Razne pobude i skriveni planovi mogu omesti krajnji cilj.

Isto tako se može dogoditi da postoji problem u odnosima između nekog od članova grupe i vođe. To se često događa kad se način vođenja ne poklapa s očekivanjima. Može se dogoditi da vođa odluči voditi putem naređivanja, a da grupa jako cijeni slobodu

Kada se način vođenja ne poklapa s očekivanjima grupe, često dolazi do problema.

te se stoga njezini članovi osjećaju omalovaženo. Ili, s druge strane, može se dogoditi da vođa preda donošenje odluka grupi koja bi radije primala jasne direktive od vođe, pa je stoga zbunjena i ne zna što činiti. Oba ova pitanja treba riješiti i doći do nekog zadovoljavajućeg kompromisa. Kako se, kao vođa, postavljate prema sukobima u grupi? Iskusni vođa će ponuditi ovaj savjet:

Kada među onima koje vodim osjetim neku tenziju, ili kada se netko istakne svojim "anarhičnim" zalaganjem za određeno stajalište, obično se upitam: "Što se tu događa?" Često se ispod površine kriju razne boli, strahovi ili međuljudski sukobi, koji se potom ispoljavaju na neuobičajen način. Možda sam nekoga uvrijedio ili pak netko smatra da ga grupa ne cijeni. Kada posvetim nešto vremena naizgled "uznemirenoj" osobi i pružim joj priliku da se otvori, često sam u mogućnosti uvjeriti je da je dragocjena i da je i grupa i ja prihvaćamo. Često je to sve što treba učiniti da bi se naši odnosi opet uskladili.

III. PRIRODA ZADAĆE

Treći čimbenik vođenja jest zadaća. Zadaća je bit postojanja grupe. Zato je važno da ona svakom članu bude potpuno jasna – a vođa je taj koji je dužan usmjeravati članove k cilju.

Vođa je dužan jasno iznijeti zadaću pred grupu.

Postoje dvije krajnosti:

- 1) Vođa ne uspijeva jasno iznijeti zadaću pred grupu.
- 2) Vođa toliko ističe zadaću da to počinje štetiti odnosima ljudi u grupi.

U slučaju prve krajnosti, grupa tumara bez cilja, baveći se nebitnim aktivnostima ili pak toliko energije ulaže u opstanak grupe da zaboravlja na izgubljene, kojima ju je Bog poslao. U slučaju druge krajnosti, dolazi do sloma međusobnih odnosa i neuspjeha u postavljanju primjera kršćanske zajednice.

Vaša zadaća je osnivanje dovoljnog broja crkava. Kao vođa, morate neprestano procjenjivati napreduje li vaša grupa u osnivanju crkve, ili ne. Vaše će vam istraživanje pomoći da shvatite situaciju u kojoj se vaša grupa nalazi i da usmjerite svoje napore na bitna pitanja. Uz ono što ste otkrili u istraživanju, morate razmisliti i o tome kako će sljedeća pitanja utjecati na lakoću osnivanja crkve na vašem ciljnom području, te prema tome prilagoditi svoja očekivanja.

Vi kao vođa morate neprestano procjenjivati napreduje li vaša grupa u osnivanju crkve, ili ne.

- Jesu li ljudi na mjestu gdje osnivate crkvu puni otpora ili su otvoreni?
- Jeste li vi ili članovi vaše grupe za mještane došljaci, stranci?
- Postoje li gospodarske poteškoće koje otežavaju osnivanje crkve?
- Jeste li dobro informirani o svemu vezanom za vaš posao? Shvaćate li vi i vaša grupa koja je vaša zadaća?
- Jeste li došli do jasnog plana i strategije, i jeste li pri njihovom donošenju u obzir uzeli i rezultate svoga istraživanja?
- Postoji li na tvome području određena duhovna dinamika s kojom se treba razračunati?
- Utječu li kakvi politički pritisci na vašu situaciju?
- Jeste li osigurali sredstva za obavljanje zadaće?
- U čemu je sve Bog pripremio vas i vašu grupu za ovu zadaću?
- Jeste li negdje naišli na neka "otvorena vrata" koja su vam se pokazala korisnija i koja biste trebali još više koristiti?
- Što je s ljudima kojima je vaša grupa već svjedočila – rastu li u Gospodinu, poučava li ih netko? Što bi se trebalo promijeniti da bi se vaša strategija pomaganja poboljšala?

ZAKLJUČAK

Kao što vidite, mnogo je čimbenika koji utječu na proces vođenja. Kao osnivač crkava, morate paziti na svoje znanje i sposobnost vođenja, te biti pastir, učiti grupu i nadgledati razne stvarnosti zadaće. Plan djelovanja, koji se nalazi na kraju lekcije, pomoći će vam da procijenite sve čimbenike.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koja tri ključna čimbenika utječu na uspjeh vodstva?
- Koji je najuobičajeniji sekularni način vođenja u vašoj zemlji?
- Koji je najuobičajeniji način vođenja u vašim crkvama?
- Na koji način su vodili oni kršćanski vođe koji su na vas najpozitivnije utjecali?

PLAN DJELOVANJA

Napišite izvješće o raznim čimbenicima u vašem vođenju tako što ćete odgovoriti na sljedeća pitanja. Izvješće prosljedite svom mentoru i zajedno prodiskutirajte prije sljedećeg sata obuke.

- 1) Opišite sebe kao vođu.
 - Na koji način najčešće vodite?
 - Kojih ste svojih ograničenja svjesni? Čime biste ih mogli nadomjestiti?
- 2) Opišite članove grupe koju vodite.
 - Navedite njihove sposobnosti.
 - U kojoj mjeri su posvećeni zadaći?
 - Postoje li u grupi problemi u odnosima koje treba razriješiti?
- 3) Opišite svoju zadaću.
 - Jesu li ljudi na mjestu gdje osnivate crkvu puni otpora ili su otvoreni?
 - Jeste li vi ili članovi vaše grupe za mještane došljaci, stranci?
 - Postoje li gospodarske poteškoće koje otežavaju osnivanje crkve?
 - Jeste li dobro informirani o svemu vezanom za vaš posao? Shvaćate li vi i vaša grupa koja je vaša zadaća?
 - Jeste li došli do jasnog plana i strategije i jeste li pri njihovom donošenju uzeli u obzir i rezultate svog istraživanja?
 - Postoji li na tome području određena duhovna dinamika s kojom se treba razračunati?
 - Utječu li kakvi politički pritisci na vašu situaciju?
 - Jeste li osigurali sredstva za obavljanje zadaće?
 - U čemu je sve Bog pripremio vas i vašu grupu za ovu zadaću?
- 4) Zaključak
 - Na što se trebate usredotočiti na temelju onoga što ste otkrili u svom istraživanju?
 - Koji je vid vođenja najdjelotvorniji u vašoj situaciji i zašto?

IZVORI

- D'Souza, A., and Engel, J. F. "Leadership Styles, Being a Leader" in Leadership: Making Human Strength Productive. St. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, 1996. (Used by Permission)

Vidovi interakcije

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove radionice prikazati više načina interakcije, pružiti vođi podlogu da shvati kako najbolje unaprijediti svoj rad s ljudima.

☞ Glavne točke

- Vidovi interakcije se razlikuju od načina vođenja, ali na vođenje ipak utječu.
- Svi vidovi interakcije imaju svoje prednosti i mane.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- moći prepoznati svoj način interakcije s ljudima.
- znati na koji način uslijed različitih vidova interakcije nastaju konflikti.
- prepoznati kako bi mogao unaprijediti svoju interakciju s ljudima.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ova je lekcija spoj lekcije i radionice. Sudionici tečaja će ocjenjivati svoj način interakcije prema tabeli na slici 8.1 (za ovu je aktivnost potrebno 15 minuta). Kada budete obrađivali svaki vid interakcije pojedinačno, ponovno pregledajte rezultate procjene. Ova lekcija najbolje funkcionira kada se sudionici i voditelj tečaja u potpunosti uključe u diskusiju.

UVOD

Vođenje je društveni proces. Vođe se bave ljudima, a međuljudski odnosi predstavljaju značajan čimbenik djelotvornosti rada. Vaša je djelotvornost kao osnivača crkava uvelike uvjetovana vašom sposobnošću da razumijete ljude i da znate s njima komunicirati. Svaki vid interakcije usmjeren je k međuljudskim odnosima, dok je vođenje usmjereno prema ostvarivanju određene zadaće. Dakako, postoje određena preklapanja između ove dvije stvari i vođa mora imati u vidu obje. U ovoj ćemo lekciji razmotriti nekoliko vidova interakcije s ljudima. Dobit ćete priliku da otkrijete kakve su vaše tendencije u ophođenju prema drugima. Način ocjenjivanja iznijet u ovoj lekciji pomoći će vam i da razumijete ljude.

I. OTKRIJTE SVOJ NAČIN INTERAKCIJE

Bog nas je učinio različitim i pozvao nas je za različite zadaće. Ovo znači da **nisu svi poput vas**. Ako očekujemo od drugih da se ponašaju poput nas, da razmišljaju poput nas i da imaju iste stavove kao i mi, tada ćemo se zbližavati samo s nama sličnima. Tada nećemo cijeniti druge i često ćemo se sukobljavati s ljudima.

Ako želimo vidjeti kako utječemo na druge, tada prvo moramo objektivno promotriti same sebe. Možda vrijeđamo ljude a da toga nismo niti svjesni. Možda ne znamo motivirati ljude, a nije nam jasno zašto. U tekstu koji slijedi naći ćete vježbu pomoću koje ćete otkriti koji je vaš način interakcije s ljudima. Kada ga otkrijete, možete početi mijenjati sve što treba kako biste ojačali svoje prednosti, a svoje slabosti svesti na minimum. Tako ćete prrijediti svoje sukobe s drugima i postati djelotvorniji.

Kada otkrijete koji je vaš način interakcije, tada ćete ojačati svoje prednosti a svoje slabosti svesti na minimum.

A. Naputci za procjenjivanje vlastitoga načina interakcije

Na slici 8.1 vidimo četiri stupca s izjavama. Izjave u stupcima procijenite s 0, 1 ili 2, upisujući brojeve na prazno mjesto ispod izjave.

0 = Ova izjava ni u kom slučaju ne opisuje vas.

1 = Ova vas izjava opisuje u pojedinim situacijama.

2 = Ova vas izjava jako dobro opisuje.

Slika 8.1 Procjenjivanje vlastitog načina interakcije

Prvi stupac	Drugi stupac	Treći stupac	Četvrti stupac
Brže shvaćam cjelokupni plan nego ljudi oko mene. _____	Potičem entuzijazam u ljudima oko sebe. _____	Ljudi kažu da sam strpljiv i suosjećajan. _____	Vjeran sam u obavljanju postavljene mi zadaće. _____
Volim se pobrinuti da sve ide brzo. _____	Najviše volim raditi kada me nitko ne nadzire. _____	Ljudi kažu da se sa mnom nije teško ophoditi. _____	Jedna od mojih najvećih prednosti jest pozornost glede detalja. _____
Pojedinosti mi nisu jača strana. _____	Često su mi ljudi bitniji od programa. _____	Dobar sam slušač. _____	Ako neki posao vrijedi obaviti, tada ga treba obaviti valjano. _____
Često volim uzburkati stvari kada se ustale. _____	Upravljanje vremenom za mene predstavlja problem. _____	Ljude smatram jednako važnima kao i program službe. _____	Moram točno znati što se od mene očekuje. _____
Kada je nužno, preuzimam kontrolu u svoje ruke kako bi se nešto postiglo. _____	Ljudi vole biti u mojoj blizini. _____	Najbolje funkcioniram kada ljudi surađuju u harmoniji. _____	Ne želim donositi odluke ako ne znam sve potrebne činjenice. _____
Teško se snalazim u ulozi dijela tima. _____	Znam se uvrijediti kad se ljudi ne slažu sa mnom. _____	Najdjelotvorniji sam kad je moj poslovni status stabilan i siguran. _____	Teško izražavam svoja osjećaje. _____
Neki kažu da nisam baš najbolji slušač. _____	Rukovanje činjenicama i potankostima nije mi jača strana. _____	Najbolje funkcioniram kad mi ljudi daju do znanja da me cijene. _____	Oprezan sam i oklijevam kada treba riskirati. _____
Kada se moja služba pretvori u nešto rutinsko, to mi je uglavnom dosadno. _____	Lako mi je izraziti svoje misli i osjećaje. _____	Previše promjena me plaši. _____	Djelotvoran sam kad poznajem sve smjernice i pravila. _____
Ljuti me kad se ljudi protive mojim zamislima. _____	Najdjelotvorniji sam kad osjetim da me ljudi simpatiziraju. _____	Moji nadređeni mogu računati na moju lojalnost. _____	Kada neku zadaću ne obavim dovoljno dobro, počinem kritizirati. _____
Pozdravljam sve promjene i preispitivanja — što više, to bolje! _____	Znam potaknuti ljude na suradnju. _____	Uvijek nastojim ispuniti potrebe sebi bliskih ljudi. _____	Ljudi se često pitaju što zapravo mislim. _____
Ukupno bodova u prvom stupcu: _____	Ukupno bodova u drugom stupcu: _____	Ukupno bodova u trećem stupcu: _____	Ukupno bodova u četvrtom stupcu: _____

B. Bodovanje

Kada završite, zbrojite odgovore u svakom stupcu i u dnu upišite ukupan broj bodova. U daljnjem obrađivanju lekcije se možete podsjećati na ove bodove.

C. Tumačenje rezultata

Postoje četiri osnovna vida interakcije. Četiri stupca na slici 8.1 predstavljaju upravo ta četiri vida. Ponavljamo, ovi načini interakcije nisu isto što i načini vođenja o kojima smo govorili u prošloj lekciji, i to zato što ne vrijede samo za vođe, već za sve.

Sada možete upisati ukupne zbrojeve bodova iz slike 8.1 u tabelu na slici 8.2, na prazno mjesto gdje piše "Ukupan zbroj bodova u ... stupcu", i tako odrediti koji je vaš način interakcije. Zatim pogledajte koji je rezultat najveći i kraj njega, ispod natpisa "Rang", upišite broj 1. Drugi rezultat po veličini rangirajte pod 2, treći pod 3, a najmanji pod 4.

Tabela 8.2 Vaš način interakcije

Ukupni zbrojevi iz tabele 8.1	Način interakcije	Rang
Ukupan zbroj bodova u prvom stupcu:	VRŠITELJ	
Ukupan zbroj bodova u drugom stupcu:	MOTIVATOR	
Ukupan zbroj bodova u trećem stupcu:	TIMSKI IGRAČ	
Ukupan zbroj bodova u četvrtom stupcu:	MISLILAC	

Sada znate u kojem ste od ovih načina interakcije najjači, a u kojima ste najslabiji. Spremni ste vidjeti što svaki od njih predstavlja, koje su im prednosti i mane te otkriti kako unaprijediti svoju interakciju.

II. ČETIRI NAČINA INTERAKCIJE

Niti jedan od njih nije bolji od drugih. Svaki od njih ima svoje slabosti i mane. Bog u svome kraljevstvu koristi različite osobe.

A. Vršitelj

"Preuzmi stvari u svoje ruke i suoči se sa zadaćom uvođenja promjena koje će pospješiti službu." Vršitelji su mahom sposobni ljudi, u stanju da se uhvate u koštac s preprekama i rješavaju probleme brzo i djelotvorno. To su ljudi od akcije. Pouzdani su kada treba obaviti kakvu zadaću. Vršitelji se ne plaše rizika. Događa se da preuzmu na sebe previše posla, a kada nema nekog vidnog napretka, znaju se doimati nestrpljivima.

Primjer: Pavao (Fil. 4:13)

Preferira situacije koje mu omogućuju: slobodu, autoritet, šarolikost, teške zadaće, prilike za napredak, koje potiču individualnost	Najbolje se slaže s ljudima koji: pružaju izravne odgovore, se drže posla, inzistiraju na logici, pružaju pritisak
Slični vama smatraju vas: odlučnim, samostalnim, djelotvornim, praktičnim	Različiti od vas smatraju vas: strogim, napasnim, dominatorom, oštrim, grubim

KORACI KOJE BI VALJALO PODUZETI

- naučite slušati ljude; budite strpljivi
- nemojte inzistirati na tome da morate imati sve konce u rukama
- pokazujte više obzira prema ljudima
- budite fleksibilniji i pružajte ohrabrenje
- objašnjavajte zašto stvari stoje tako kako stoje

B. Motivator

“Motiviranje ljudi na suradnju i utjecanje na njih kako biste postigli bitne ciljeve.”

Motivatori su optimistični ljudi puni poleta koji znaju razumjeti ljude. Često su vrlo artikulirani i znaju objasniti svoje zamisli i sve mogućnosti na način koji će i druge nadahnuti da se uključe u rad. Oni se uzrujavaju zbog novih stvari koje im otežavaju izvršenje pojedinih zadataka.

Primjer: Petar (Mt. 14:28; 16:16)

<p>Preferira situacije koje mu omogućuju:</p> <p>prestiž, prijateljstvo, slobodu od nadzora i pojedinosti, priliku da motivira ljude i pomaže im, slobodno izražavanje svojih zamisli</p>	<p>Najbolje se slaže s ljudima koji:</p> <p>su drugarski i demokratični, se skrbe za priznanje i prihvaćanje, žele biti uključeni u društvo</p>
<p>Slični vama smatraju vas:</p> <p>poticatelj, entuzijastom, dramatičnim, suosjećajnim, prijaznim</p>	<p>Različiti od vas smatraju vas:</p> <p>razdražljivim, egoističnim, brzim na reakciju, manipulativnim, razgovorljivim</p>

KORACI KOJE BI VALJALO PODUZETI

- Budite manje impulsivni — procjenjujte svoje zamisli
- Stavite veći naglasak na rezultate
- Obuzdajte svoje postupke i osjećaje
- Više se usredotočite na pojedinosti/činjenice
- Usporite, poslušajte, nemojte toliko govoriti

C. Timski igrač

“Spreman surađivati s drugima u provođenju vizija i planova.”

Timski igrači su bodritelji, odani ljudi koji imaju velikog obzira prema tuđim potrebama. Pouzdani su u izvršavanju zadataka koje im postave vođe i nikada neće uvrijediti one kojima služe. Timski igrači vjerojatno neće moći funkcionirati samostalno jer nemaju osobne inicijative.

Primjer: Barnaba (Djela 15:37-39)

<p>Preferira situacije koje mu omogućuju:</p> <p>individualnu specijalizaciju, identitet grupe, ustanovljene vidove rada, sigurnost, jasne ciljeve i opis posla</p>	<p>Najbolje se slaže s ljudima koji:</p> <p>služe kao prijatelji, odvajaju vrijeme za prilagodbu na promjene, pružaju slobodu za rad prema osobnim mogućnostima, podržavaju druge</p>
<p>Slični vama smatraju vas:</p> <p>hrabriteljem, voljnim, pouzdanim, povjerljivim, ugodnim</p>	<p>Različiti od vas smatraju vas:</p> <p>prilagodljivim, neobičnim, ovisnim o drugima, sporim, šutljivim</p>

KORACI KOJE BI VALJALO PODUZETI

- Budite manje osjetljivi na mišljenje drugih
- Budite izravniji
- Više pozornosti posvećujte samoj zadaći
- Suočavajte se sa sukobima i budite odlučniji
- Naučite reći “ne”
- Učinite više da biste potaknuli akciju

D. Misliac

“Motiviran da provodi vizije i planove najbolje što može, poklanjajući veliku pozornost pojedinostima.”

Mislioci su samosvjesni, organizirani ljudi koji imaju oko za sitnice. Može im se povjeriti provođenje projekata koje drugi smatraju isuviše složenima. Mislioci ne vole neočekivane promjene i kada se nađu suočeni s nejasnoćama, znaju postati kruti.

Primjer: Luka (Luka 1:1-4)

<p>Preferira situacije koje mu omogućuju: specijalizaciju, preciznost, planiranje, sigurnost, stabilnost, ograničenu mogućnost neuspjeha</p>	<p>Najbolje se slaže s ljudima koji: pružaju sigurnost, pružaju ozračje podrške, točno definiraju metode i standarde</p>
<p>Slični vama smatraju vas: temeljitim, ustrajnim, organiziranima, ozbiljnim, vrijednim</p>	<p>Različiti od vas smatraju vas: kritizerom, mrzovoljnim, izbjrljivcem, neodlučnim, moralistom</p>

KORACI KOJE BI VALJALO PODUZETI

- Usmjerite se na obavljanje ispravnih poslova — a ne samo na ispravno obavljanje poslova
- Brže reagirajte
- Počnite vjerovati intuiciji i nemojte se toliko držati činjenica
- Budite spremniji riskirati
- Budite otvoreniji i fleksibilniji
- Nemojte se plašiti zbližavanja

Govore li ovi rezultati o vama? Možda želite ove rezultate reći svome supružniku ili nekom drugom, tko vas poznaje dovoljno dobro da bi to mogao potvrditi. Ne zaboravite da ovi načini interakcije ne odgovaraju ljudima savršeno. Možda ćete ustanoviti da se ni u jedan od njih ne uklapate u potpunosti. U većini slučajeva će otkrivanje sebe u dva načina interakcije prikazati koji je zapravo nečiji način. Ukratko iznesite drugim sudionicima tečaja ono što ste otkrili o sebi.

Odgovorite na sljedeća pitanja u malim grupama:

- Kakvu radnu sredinu najviše volite?
- Kakvi vam ljudi najviše odgovaraju?
- Opišite svoju radnu sredinu. U čemu se ona razlikuje ili ne razlikuje od onoga što biste htjeli?
- Je li vam u prošlosti bilo teško utjecati na ljude za koje mislite da imaju drukčiji način interakcije od vas?
- Što ste doznali o sebi, a što ranije niste uviđali?
- Što biste trebali učiniti da biste bili djelotvorniji u suradnji s ljudima? Trebate li biti izravniji? Trebate li pozornije slušati druge? Trebate li biti otvoreniji?

SAŽETAK

Što ćete, sada kada ste doznali neke stvari o sebi, učiniti da biste pospješili svoju suradnju s drugima? Kao što smo već rekli, svaki od ovih vidova interakcije ima svoje prednosti, kao i mane. Trebate se služiti svojim prednostima, a u slabostima morate naučiti kako rasti.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

Opišite prednosti i mane svake od ove četiri skupine u kontekstu procesa osnivanja crkava.

- Kako vršitelji pristupaju zadaći osnivanja crkava? Koje su njihove prednosti, a koje su im mane?
- Kako motivatori pristupaju zadaći osnivanja crkava? Koje su njihove prednosti, a koje su im mane?
- Kako timski igrači pristupaju zadaći osnivanja crkava? Koje su njihove prednosti, a koje su im mane?
- Kako mislioci pristupaju zadaći osnivanja crkava? Koje su njihove prednosti, a koje su im mane?

PLAN DJELOVANJA

- Da biste lakše razumjeli ove četiri kategorije, izaberite pet ljudi iz svoga kruga prijatelja i tiho ih promatrajte u različitim situacijama te obratite pozornost na njihove postupke i izjave koje potvrđuju o kojem se vidu interakcije radi.
- Razmislite o “koracima koje bi valjalo poduzeti”, koje ćete naći na kraju opisa svakog od načina interakcije. Odlučite se za dva na kojima ćete ozbiljnije poraditi prije sljedećeg sata obuke. Recite to svome mentoru i zamolite ga da procijeni vaš napredak.

IZVORI

- Engel, James F., Jane Overstreet, and Terry Sparks . Leadership: Making Human Strength Productive. St. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, 1996. (Used by Permission)

Potrebe vezane uz vodstvo

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pomoći sudionicima tečaja da shvate koliko je i kakvih vođa potrebno u mjesnoj crkvi, a i u cijelom Kristovom tijelu (crkvi) u njihovoj zemlji.

☞ Glavne točke

- Za osnivanje dovoljnog broja crkava potrebne su različite vođe.
- Svaki vjernik treba biti osposobljen za vođenje, iako se neće svi iskazati kao vođe.
- Što je niža razina vodstva, to je više vođa potrebno.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- poznavati četiri razine vodstva obrađene u ovoj lekciji.
- znati ocijeniti koje su potrebe vodstva u njegovoj službi.

UVOD

Crkva treba vodstvo. S time se vjerojatno svi slažemo. Međutim, sada se javljaju mnoga bitna pitanja. Kakve su vođe potrebne? Tko će biti kandidat za obuku za vođu? Gdje obučavati crkvene vođe? Kako ih obučavati? Tko će ih obučavati? Koja će biti njihova uloga u životu zajednice? Vođa misije Dwight Smith je rekao: "Bez vođa nema sutrašnjice, već samo ponavljanja današnjice."

Bez vođa nema sutrašnjice, već samo ponavljanja današnjice.

Kada se govori o ovim oblicima crkvenog vodstva, uglavnom se to temelji na dvije pogrešne pretpostavke. Prva je pretpostavka da je obučavanje vođa moguće jedino u okviru naročitih programa (recimo, biblijskih instituta ili fakulteta), te da se tako osposobljene vođe treba slati u mjesne zajednice. Druga pretpostavka jest da su vođe isto što i pastori. Ove će pretpostavke samo ograničiti raspoložive mogućnosti za ispunjavanje potrebe za vodstvom. Nastojat ćemo u ovoj lekciji pobliže objasniti kakva je stvarna potreba za vodstvom u crkvi.

I. KAKVE VOĐE TREBA CRKVA?

Usko shvaćanje vodstva crkve kao pastora, iako rašireno, zapravo zanemaruje činjenicu da crkva, ako želi ispuniti Veliko poslanje, treba puno širi spektar vođa. Uostalom, Gospodin ne želi da pastori sami obnašaju službu cijele crkve. Možemo prepoznati barem četiri razine vođenja. Pomoću njih ćemo opisati zadaću vođa, kao i različite programe za obuku potrebne za njihove osposobljavanje u službi.

Crkva, uz pastore, treba širok spektar vođa ukoliko želi ispuniti Veliko poslanje.

Prije nego što zaključimo kakve su vođe potrebne Crkvi, ne smijemo zaboraviti definiciju vođa predstavljenu u ranijim lekcijama. Vodstvo je utjecaj. Moramo paziti da ne pogriješimo, misleći da je vodstvo nekakav formalni položaj a ne utjecaj. Pomoću ove definicije moći ćemo gledati na crkvene vođe kao na ljude koji svojim utjecajem poticati duhovni rast u drugima i koji znaju doprijeti do izgubljenih. Očito je da crkva treba jako puno takvih vođa. Štoviše, ovu bi zadaću morala znati obavljati većina kršćana, ako ne i svi.

Ovaj novi način gledanja na crkvene vođe pokazuje koliko je bitno ne obučavati za vodstvo samo odabranu nekolicinu, već općenito obučavati sve vjernike. Neće svi biti sposobni voditi na istoj razini. Neki ljudi su po prirodi sposobni za vođenje ili su pak duhovno nadareni za to. Oni će možda voditi velike crkve ili skupine crkava. Drugi će pak voditi manje spektakularne projekte, primjerice male grupe. Četiri razine vodstva jesu:

Bitno je za vođenje obučavati sve vjernike, a ne samo izabranu nekolicinu.

A. Vođe malih grupa i staničnih grupa – praktičari

Uloga ovih vođa manje je formalna nego uloga crkvenih vođa i pastora, ali je ipak jedna od najvažnijih službi. Ove vođe su u najizravnijem kontaktu s izgubljenima, kao i s novim i zrelim vjernicima. Oni u mnogočemu predstavljaju "prvu crtu bojišnice". Takozvane "više" razine vodstva su zapravo tu da obuče, pokrenu i steknu viziju za ovu skupinu, koja će obavljati veći dio posla u osnivanju crkava. Iako takav vođa treba biti kršćanin koji raste, čini se da kvalifikacije za ovu razinu nisu toliko striktno koliko za starije. Tu je dobro uključiti u službu manje zrele vjernike. Za njih će to predstavljati naporno iskustvo, a kako budu sazrijevali i postajali uspješniji, može im se davati sve veća odgovornost. Služba rane crkve uglavnom se odvijala u okvirima malih grupa vođenih ovakvim vođama (Djela 2:46-47).

B. Vođe mjesnih crkava – oni koji opremaju

Vođe mjesnih crkava su dužni osposobiti cijelu zajednicu za službu i voditi je u obavljanju iste. Vođe nikako nisu pozvani na samostalno obavljanje službe. Štoviše, njihova je uloga isuviše bitna da bi "posluživali oko stolova". One koji služe na ovaj način možemo nazvati braćom, stariješinama, đakonima, pastorima ili drukčije, već ovisno o njihovoj denominacijskoj pripadnosti. Možda će u igri biti samo jedan vođa ili pak više njih, ovisno o veličini zajednice. Ove vođe imaju veliku odgovornost pred Bogom, stoga ih treba pažljivo birati. Za ovu razinu vodstva treba birati ljude prokušanog karaktera i pobožnog življenja.

C. Regionalne crkvene vođe – oni koji pokreću

Kada čovjek stupi na odgovornost ove razine, njegova glavna zadaća bi trebala biti motiviranje drugih da obavljaju djelo službe. Tako će umnogostručiti svoje napore i svoje iskustvo upotrijebiti do maksimuma. Vođe na ovoj razini možemo nazivati nadglednicima, biskupima, prezbiterima, ili bilo kojom od mnogih titula. Njihova titula je mnogo manje bitna od njihove uloge. Vođe na ovoj razini su vjerojatno najosjetljivije na grijeh ponosa, stoga ih treba pažljivo birati.

D. Crkvene vođe na nacionalnoj razini – vizionari

Vođe crkve na nacionalnoj razini jesu oni ljudi koji ukazuju drugima na ono što bi moglo biti. Oni nama ostalima objašnjavaju koji je cilj naših aktivnosti. I dok oni koji pokreću drže cijeli aparat u pokretu, vizionari nas usmjeravaju k cilju – donošenju Evanđelja u sve narode. Jedinstvo i suradnja među vjernicima su ključ za ispunjavanje Velikog poslanja. Isus se molio da jedinstvo među vjernicima bude svjedočanstvo koje će svijetu dokazati da ga je Otac poslao i da nas Otac voli (Ivan 17:23). A opet, zadržavanje tog jedinstva bez narušavanja poruke Evanđelja doista je velika zadaća. Jako je malo vođa dovoljno mudro za službu vođe crkve na nacionalnoj razini. Valja primijetiti da između zadaća ove četiri vrste vođa postoji prirodno i prikladno nejasno područje prelaska iz jednoga u drugo. Ove kategorije predstavljaju primarne funkcije svake pojedine razine vodstva. U stvarnosti bi, pak, sve četiri vrste vođa morale u manjoj mjeri ispunjavati i funkcije ostalih vođa. Na primjer, pastor treba biti i vizionar. Vođa male grupe treba i opremiti ljude. Vođa crkve na nacionalnoj razini treba i pokretati, i tako dalje.

Malo je vođa koji imaju dovoljno mudrosti za vođenje crkve na nacionalnoj razini.

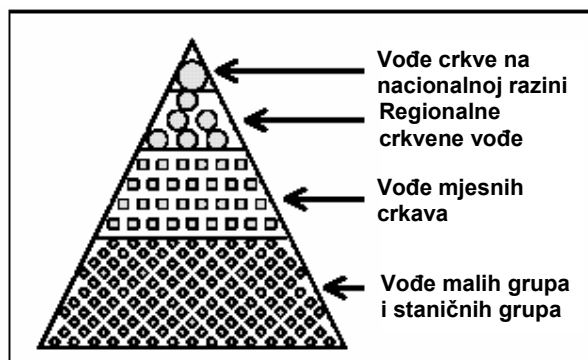
Međutim, njihova glavna zadaća i njihovi darovi jesu oni koji su navedeni u opisima pojedinih razina vodstva. Postoje različite klasifikacije vodstva, međutim mi ćemo za ovaj tečaj govoriti o ove četiri. Iako je ovaj materijal uglavnom namijenjen prvim dvama razinama vodstva, to ne znači da su druge dvije razine manje bitne. Dapače, regionalne i vođe crkava na nacionalnoj razini svoju službu uglavnom započinju na prve dvije razine vodstva, a vremenom im se, kada se njihove sposobnosti prepoznaju, dodjeljuje sve veća odgovornost.

Valja još primijetiti da je za vršenje ovih vodećih uloga potreban šarolik krug ljudi. Da bi došlo do pokreta osnivanja crkava, najprije treba pokrenuti i motivirati više skupina ljudi. I dok će kvalificirani muškarci biti zaduženi za razne dužnosti, javit će se potreba i za vođama među ženama i mladima. U pojedinim slučajevima će neoženjeni muškarci ili neudane žene biti u mogućnosti posvetiti više vremena i energije širenju pokreta. Tako je bilo u Novom zavjetu, gdje je Gospodin silno radio u apostolu Pavlu, koji je bio samac.

II. KOLIKO JE VOĐA POTREBNO CRKVI?

Potrebu za vodstvom u crkvi ćemo najbolje ilustrirati piramidom na slici 9.1. Slika prikazuje činjenicu da je na dnu piramide potrebno mnogo više vođa nego na njezinom vrhu. To je zbog toga što je prema dnu piramide sve više skupina koje treba voditi. Relativno je mali broj crkava na nacionalnoj razini, no svaka od njih se sastoji od više regionalnih. Svaka se regionalna crkva može sastojati od većeg broja mjesnih crkava. Svaka zdrava mjesna crkva sastojat će se od većeg broja malih i/ili staničnih grupa koje će se okupljati radi izgrađivanja, molitve, štovanja, evangelizacije te drugih aktivnosti i potreba.

Slika 9.1 Piramidalni prikaz razina crkvenog vodstva

Dakle, odgovor na pitanje: “Koliko nam vođa treba?” jest: “Koliko god ih možemo osposobiti!” Kad razmišljamo o svim razinama vodstva, vidimo da je potreba doista velika, a uvećava se sa sve većim brojem obraćenih, osnovanih malih grupa i novonastalih crkava - što nas dovodi do ovog logičnog pitanja.

A. “Stol s pijeskom”

Uspjeh ili propast službe ovise o njezinom vodstvu. To znači da crkva, prije nego joj se pribroje novi članovi, mora proširiti svoje vodstvo. To je kao da gomilate pijesak na stol: površinu stola možete pokriti ograničenom količinom pijeska. Kada na stolu više ne ostane mjesta, tada je cijela površina pokrivena pijeskom koji se oblikovao kao piramida, dok ostatak pada sa stola. Ako želite staviti još pijeska na stol, tada morate povećati površinu stola.

Načelo piramide je jednostavno. Ako želite rasti, morate najprije proširiti bazu. Potencijalne vođe se možda nalaze baš u vašim staničnim grupama i crkvama – samo ih treba prepoznati i obučiti. Obučavajte ljude za vođe, pa će vaše crkve moći brojčano rasti i biti sve zdravija. Ako vaša crkva ne raste, tada je vrlo vjerojatno da na nekoj od razina nema dovoljan broj vođa. Na primjer, ima li vaša crkva dovoljno vođa malih grupa? Ako nema, tada ćete se morati usredotočiti na podizanje vođa kako bi vaša crkva bila djelotvornija u pridobijanju ljudi za Krista.

Potencijalne vođe se možda nalaze baš u vašim staničnim grupama i crkvama – samo ih treba prepoznati i obučiti.

B. “Jitrovo načelo”

Stručnjaci za svjetovno vodstvo tvrde da je za djelotvorno funkcioniranje određene skupine, bilo da se radi o vojnom, poslovnom ili društvenom svijetu, nužno da vođe čine 10-15 posto broja članova skupine. Ovakav postotak omogućuje ispravnu komunikaciju, nadgledanje i interakciju, kako bi grupa bila uspješna. Drugim riječima, na svakih sedam do deset ljudi potreban je jedan vođa.

Ne iznenađuje što nam je Bog pružio biblijske primjere postotka broja vođa više tisuća godina prije nego što su sekularni eksperti došli do svojih otkrića. U Izlasku 18 čitamo da je Mojsije bio iscrpljen od vođenja Izraelaca. Njegov tast Jitro je vidio kako stoje stvari pa mu je predložio bolje rješenje. Ovaj primjer, koji nazivamo Jitrovim načelom, vrijedi i dan-danas. Jitro je posavjetovao Mojsija neka postavi vođe nad tisućama, stotinama, pedeseticama i desetinama. Koliko je to vođa? Izbrojit ćemo koliko vođa imamo u skupini od 1000 ljudi:

Tabela 9.2

Na svakih 1000 ljudi	Vrste vođa	Potreban broj
1000 +	1000 =	1
1000 +	100 =	10
1000 +	50 =	20
1000 +	10 =	100
Ukupan broj vođa na 1000 ljudi		131

Iz tabele 9.2 zaključujemo da, prema Jitrovom načelu, na svakih 1000 ljudi treba biti 1313 vođa. Ako taj broj izrazimo u postocima, tada 131 od 1000 iznosi 13.1%. Ovaj se broj jako dobro slaže sa sekularnim zaključkom, koji iznosi između 10% i 15%. Evo jednog jednostavnog testa za vas. Od svih ljudi u vašoj crkvi u nastajanju između 10% i 15% trebaju biti vođe. Broj ljudi pomnožite s 0.15 (ili 15%) pa ćete vidjeti kako napredujete:

Ukupni broj ljudi u mojoj crkvi (u nastajanju): _____

Pomnoženo sa 15%: _____ x 0.15

Broj potrebnih vođa: _____

Stvarni broj vođa: _____

Kakvo je stanje? Ako imate čak i više od 15%, čestitamo. Ako, pak, imate manje, bitno je da počnete podizati vođe.

III. GDJE ĆEMO NAĆI POTREBNE VOĐE?

Gospodin nam nikada neće namijeniti zadaću koju nije moguće ostvariti. Ako se pažljivo držimo njegovih napatka i temeljnih biblijskih načela za obučavanje vođa, možemo ostvariti ovu, naizgled nemoguću zadaću. Isus je u Mateju 25:14-30 ispričao usporedbu o tri sluge.

I dok je usporedba ispričana s posebnom svrhom, u stihovima 21 i 23 ponavlja se znamenita izjava: "Bio si vjeran nad malim, zato ću te nad velikim postaviti." Ovo se čini razumno, a moglo bi nam objasniti kako pronaći potrebne vođe. Tražimo one koji su vjerni u "manjim" vodećim ulogama pa im postupno prepuštamo sve veću odgovornost. O tome smo već govorili kada smo obrađivali razine vodstva. Uspjeh (i vjernost) na nižim razinama oduvijek je bio preduvjet za primanje odgovornijih uloga. To znači da će se potreba za sve većim brojem vođa u kršćanskim crkvama morati ispuniti poučavanjem i osposobljavanjem novih vjernika za vođenje. Vođe trebamo tražiti upravo tamo, i tu valja početi s obukom. To ne znači da će novi obraćenici odmah biti spremni služiti kao crkvene vođe. Jer neće, pa nas i Biblija upozorava da se ne žurimo s time (1Tim. 3:6). Međutim, to što oni neće odmah biti spremni za vođenje ne oslobađa nas dužnosti da ih počnemo osposobljavati za vjerna službu u budućnosti. Odmah se usredotočimo na uzgajanje njihove vjernosti, pobožnog karaktera i stava sluga. Kada se ljudi i žene pokažu vjernima, treba im predati veću odgovornost i pružiti detaljniju obuku.

Slika 8.3

SAŽETAK

Došlo je vrijeme da se malo ozbiljnije pozabavimo obukom više vođa na više razina. O tome ovisi rast i zdravlje crkve. Ne možemo se samo nadati da će iz institucija za obuku vođa u pravo vrijeme izaći vođe koje nam trebaju. Inicijativu u tome moraju imati vođe mjesne crkve.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koliko ljudi u vašoj crkvi služi na nekakvoj vodećoj dužnosti?
- U kojem aspektu vodstva trenutno imate najveću potrebu?
- Kako biste mogli obučiti vođe malih i staničnih grupa u vašoj crkvi u nastajanju?
- Tko su vođe u vašoj okolini? Gdje su se i kako oni obučavali za službu?

PLAN DJELOVANJA

Proučite programe za obuku i potrebe za vodstvom u vašoj sredini. Kakvu obuku imate na raspolaganju za svaku razinu vodstva? Kako vam sve to može pomoći u rastu vaše crkve u nastajanju? Rezultate svojih istraživanja iznesite svome mentoru.

IZVORI

- Womack, David A . The Pyramid Principle. Minneapolis, MN: Bethany Fellowship, 1977.

Obučavanje vođa

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije naglasiti da su osnivači crkava dužni umnožiti se tako što će obučavati nove vođe. Samo dodjeljivanje dužnosti nije dovoljno; vodstvo se mora umnažati. U ovoj lekciji opisujemo jednostavnu i praktičnu tehniku obuke kojom je moguće umnažati vođe.

☞ Glavne točke

- Mojsije, Isus i Pavao su nam postavili primjer za obuku vođa.
- Kod obuke se u obzir moraju uzeti potrebe službe, kao i potrebe novoga vođe.
- Vođa mora postupno uključivati svoga šegрта u službu i puštati ga da se osamostali.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- znati kako su se obučavali biblijske vođe.
- poznavati i koristiti proces obučavanja vođa za obavljanje novih zadataka u pet koraka.
- odlučiti da će se umnožiti tako što će učiti druge da budu vođe.

☞ Dodatak

10A Osobine koje u novom vođi treba poticati

UVOD

Osposobljavanje vođa jedan je od najvažnijih aspekata osnivanja i rasta crkve. Bez toga će članovi crkve zauvijek ovisiti o osnivaču crkava i njegovom timu. Crkve koje rastu uglavnom imaju formalni ili neformalni program obučavanja vođa za preuzimanje dužnosti. Crkve koje stagniraju uglavnom takvo nešto nemaju.

Kao osnivač crkava, dužni ste se umnožiti, i to tako što ćete osposobljavati druge da budu vođe. Osnivač crkava u ranim stadijima procesa osnivanja crkve, kada većinu svojih napora ulaže u evangelizaciju, treba početi prepoznavati i izgrađivati potencijalne vođe. Vrlo je vjerojatno da će u kasnijim stadijima većinu vremena osposobljavati vođe. Osposobljavanje vođa od ključnog je značaja za stvaranje aktivne, rastuće crkve. Kako se to radi? Pogledajmo najprije ove biblijske primjere:

I. BIBLIJSKI PRIMJERI UMNAŽANJA VODSTVA

A. Mojsije i Jošua

Mojsije je činio nevjerojatne stvari za Boga. Oslobodio je sinove Izraelove iz egipatskog ropstva i doveo ih na granicu Obećane zemlje. Od početka njegove karijere uz njega je bio Jošua, vjerni borac (Izl. 17:9-14). Jošua je zajedno s Mojsijem otišao na Sinaj, gdje su im predani zakon i zapovijedi (Izl. 24:12-13), a zaključujemo i da je imao pravo pristupa u šator sastanka, gdje se Bog susretao s Mojsijem (Izl. 33:7-11). Najbolji primjer Jošuine velike vjere vidimo onda kada su jedino on i Kaleb vjerovali da će im Bog dati snage da pokore Kanaance (Bro. 14:6-9).

U određenom trenutku se Mojsije pitao ono što se svaki vođa često treba pitati: "Tko će me zamijeniti?" Mojsije je shvatio da će Izraelu trebati drugi vođa pa je zamolio Boga da mu pronađe zamjenu. Bog je izabrao Jošuu, koji se učio uz Mojsija, a onda mu je naložio da dio svojih ovlasti preda Jošui kako bi narod znao da ga je Bog izabrao (Bro. 27:15-22).

Mojsije je vidio Obećanu zemlju, ali nije u nju stupio. Međutim, Jošua je doživio ostvarenje Mojsijevog sna kada je pobjedonosno uveo cijeli Izrael u Obećanu zemlju. Mojsije nije bio ljubomoran što on sam neće ući u nju, nego će to Jošua učiniti umjesto njega (Ponz. 1:37-38). Štoviše, Mojsije je prema Božjem nalogu elegantno predao vodstvo Jošui (Ponz. 31:7; 34:9). Mojsije predstavlja sjajan primjer sluga – vođe koji je želio najbolje za narod i za Gospodnje djelo, a nikako slavu za sebe.

B. Isus

Isus je naumio pronijeti poruku Evanđelja po cijelom svijetu. Kako je to činio? U više navrata je poučavao velika mnoštva, međutim najvažnije mu je bilo izgraditi svoje najbliže sljedbenike. Ova će grupica ljudi poslije njegova odlaska još više proširiti poruku o spasenju. Isus je osobno izabrao sve njih prije nego što je započeo svoju službu propovijedanja (Ivan 1:35-51).

Isus je tri i pol godine demonstrirao snagu svoje poruke propovijedajući i ozdravljajući ljude, a kasnije svojom požrtvovnom smrću i čudesnim uskrsnućem. Isus je bio živi primjer svoje poruke. Čim je to bilo moguće, Isus je svojim učenicima pružio priliku da sudjeluju u njegovoj službi – pa ih je poslao da budu misionari (Mt. 10). A kada su doživjeli neuspjeh, Isus ih je pravovremeno savjetovao kako bi ispravio problem (Mt. 17:14-21). Njihova obuka bila je očito važnija od samih zadaća koje su obavljali. Isus je polako pripremao učenike da bi mogli nastaviti njegovo djelo i kada on više ne bude nazočan među njima. Isus je imao dovoljno povjerenja u svoje učenike da im je predao ključeve kraljevstva (Mt. 16:19) i predao im službu za budućnost (Mt. 18:18-20).

Isus je u više navrata poučavao velika mnoštva, međutim najvažnije mu je bilo izgraditi svoje najbliže sljedbenike.

Iz ovoga vidimo da se Isus “umnožio” u životima drugih, s ciljem da se njegove nakane mogu ostvariti. Isus je rekao: “Pođite za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi.” (Mt. 4:19) I sam je Isus bio ribar ljudi pa je time zapravo rekao: “Pođite za mnom pa ću vas učiniti ovakvima kakav sam ja!” Kada osposobljujemo nove vođe, nije nam cilj samo nalaziti pomagače, već obučavati one koji će nas zamijeniti. Želja nam je da naši šegrtri dosegnu, pa i da premaše, razinu našeg uspjeha u službi.

C. Pavao

Pavlovu želju za osposobljavanjem vođa najbolje vidimo u njegovim riječima upućenim Timoteju, u 2 Timoteju 2:2: “Ono što si od mene čuo pred mnogim svjedocima, povjeri pouzdanim ljudima koji će biti sposobni i druge poučiti!” Ovdje Pavao spominje mnoge svjedoke, koji su bili nazočni dok je poučavao Timoteja. I Isus i Pavao su poučavali manje grupe ljudi, a ne same pojedince. Moramo osposobljavati vođe na djelu, slijedeći tako njihov primjer. Tako će i drugi na praktičnom primjeru vidjeti kako izgrađivati vođe. Ne zaboravite, poučavanje drugih nije nešto što se samo uči, već se stječe.

Pavao je želio da Timotej nauči kako obučavati druge. Primijetimo da u 2 Timoteju 2:2 Pavao spominje pouzdane, vjerne ljude. Bitan dio procesa obuke obuhvaća i izbor onih koje ćemo obučavati. Vjernost je glavni preduvjet za kršćansku službu. Pavao nije Timoteju predavao samo podatke, već i metodu osposobljavanja ljudi za vođe. Onako kako je Pavao nadgledao i poučavao Timoteja, tako će i Timotej naučiti kako nadgledati i poučavati druge. Pavao se htio postarati da taj oblik obuke preživi do treće, pa i četvrte generacije.

Pavao je osposobljavao Timoteja za službu kao svog rođenog sina, no to nikako ne znači da je Timotej bio jedini Pavlov učenik. Možemo čitati o Sili, Ivanu Marku, Barnabi, Akvili, Priski i Apolu — svi su oni u većoj ili manjoj mjeri učili od Pavla. Čini se da je cilj Pavlovog posljednjeg misijskog putovanja bilo obučavanje/poučavanje. Čitamo da je tom prilikom sedam ljudi putovalo s Pavlom (Djela 20:4), a većina se i učila od njega. Pavao u svojim poslanicama spominje Epafru, Demu, Arhipa, Tita, Febu i mnoge druge. Na primjer, u zaključku poslanice Rimljanima Pavao pozdravlja 27 ljudi, od koji su mnogi bili njegovi suradnici, a moguće i učenici.

Timotej nije ni u kom slučaju jedini Pavlov učenik.

Služite se ovim načelom iznijetim u 2 Timoteju 2:2, u čemu nam je uzor Pavao: uključujte potencijalne vođe u sve što radite kada ste zajedno. Bilo da se radilo o planiranju sastanaka grupa, posjećivanju izgubljenih, savjetovanju emotivno povrijeđenih, moljenju za izgubljene ovce ili poučavanju – sve to radite zajedno s njima.

II. CILJEVI OBUKE

Već odranije znate što je razmišljanje s krajnjim ciljem na umu ("Z-Thinking"). Kad se radi o osnivanju crkava, to se odnosi na planiranje s krajnjim ciljem u vidu. Želimo li djelotvorno obučavati vođe, moramo isto tako predviđati potrebe crkve koju osnivamo. Ovdje je najvažnije pitanje: "Što želimo da ovi ljudi postanu?" "Kakve su vođe potrebne?" "Što želimo postići?" "Kako će izgledati gotov proizvod?" Ova temeljna pitanja su vrlo bitna, jer nas usmjeravaju u procesu obuke.

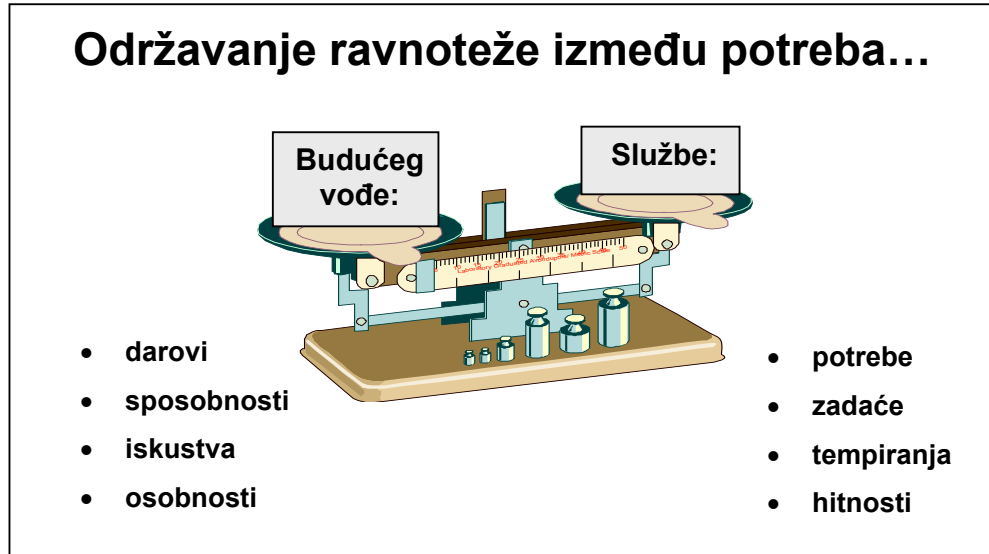
Moramo biti načisto s potrebama za vodstvo, no isto tako moramo paziti da u sve kalupe ne uglavimo pogrešnu osobu. Kada pronađemo one "pouzdana" ljude sposobne voditi, ne smijemo ih osposobljavati programom koji bi bio krut i strog. Svaki potencijalni vođa ima svoju osobnost, svoje sposobnosti, duhovni dar, svoju životnu priču i iskustvo; a sve se to mora uzeti u obzir. Stoga kada obučavate potencijalne vođe, pazite na ove čimbenike:

Želimo li djelotvorno obučavati vođe, moramo predviđati potrebe crkve koju osnivamo.

- *Duhovni darovi* – Ne zaboravite da je Bog svakog člana tijela obdario nekim darom. Ljudi će naginjati prema službi u kojoj će moći rabiti svoje duhovne darove, nalazeći ispunjenje u njoj. Na primjer, netko tko ima dar milosrđa i administracije bit će dobar u rukovođenju pučkom kuhinjom ili u pomaganju starima, ali ne i u držanju sata u nedjeljnoj školi. Vođe u razvoju stavite na mjesta koja im najbolje odgovaraju, a ne tamo gdje postoji potreba za "toplom tijelom".
- *Sposobnosti* – Svi mi imamo svoje prirodne talente ili se bavimo određenim aktivnostima, koje smo naučili trudom i praksom, a koje nam se u službi mogu pokazati korisnima. Međutim, ove – prirodne – sposobnosti ne mogu biti zamjena duhovnim darovima. Stoga se moramo čuvati da ne bismo gurali naše vođe u razvoju u neku službu koju bi znali obavljati, iako za nju nemaju duhovni dar. Dakako, idealno bi bilo da nađemo službu "po mjeri" vođe, gdje bi se mogli koristiti, kako njegovi darovi, tako i sposobnosti.
- *Potreba za vodstvom* – Na proces obuke vođa utjecat će i potrebe vaše službe osnivanja crkava. Ako se nečiji darovi ne uklapaju u konkretnu aktivnu službu, vjerojatno bi takvu osobu trebalo obučavati u nekom drugom okružju. Međutim, možda se duhovni darovi novoga vođe neće odmah manifestirati – jer obično se otkrivaju tijekom služenja. Možda Bog želi da netko razvije određenu vještinu s kojom ranije nije imao nikakva iskustva, niti nekog očitog talenta. Također je istina da često mora učiti kako izvršavati uloge potrebne za napredak službe osnivanja crkava. I dok se kršćanski vođa treba usredotočiti na vlastiti dar, to mu nije izlika da se ne uključuje u službu na drugim planovima. Timotej je, primjerice, morao naučiti kako biti evangelist (2Tim. 4:5).
- *Iskustvo* – Valja pomno procijeniti vrijednost prijašnjih iskustva za vođenje, jer ona mogu pozitivno ili negativno utjecati na budući uspjeh u vođenju. Može se raditi o pozitivnom iskustvu, gdje je šegrt vjerojatno već naučio neke teške i vrijedne lekcije o vođenju. Tada ih nije potrebno ponavljati te se tako u procesu obuke štedi na vremenu. Osim toga, tako će se lakše prepoznati prednosti i mane šegrta. Međutim, to bi iskustvo moglo biti i negativno ako se radi o despotskom ili nekom drugom nebiblijskom načinu vođenja. Zbog toga bi moglo biti teško prepoznati potencijalnu sposobnost – jer bi znak sposobnosti mogao biti čisti proizvod iskustva, dok bi manjak iskustva mogao biti protumačen kao odsuće sposobnosti.
- *Osobnost* – Na osobnost utječe toliko čimbenika da nije ni moguće navesti sve moguće kombinacije. Na primjer, potencijalni vođa će možda biti dobar u interakciji s drugima, a možda i neće – što je vrlo bitna stvar. Netko će možda lako upadati u depresiju pa će ga trebati često hrabriti, dok će netko drugi biti optimističan i pozitivan. Kada birate ljude koje ćete obučavati za vođe, budite svjesni ovih čimbenika.

Razmatranje svih ovih čimbenika u molitvi može nam otkriti na što Bog poziva ove potencijalne vođe. Razmislite još jednom o njima i prilagodite ih trenutnoj situaciji i vašim šegrtima. Ovo je lako reći, ali teško učiniti. Za vođenje budućega vođe prema ostvarenju njegovog punog potencijala, te za ispunjavanje postojećih potreba crkve u nastajanju treba mudrosti i osjetljivosti, i to ne malo. Na slici 10.1 vidimo koliko je teško i bitno pronaći ravnotežu u ovome.

Slika 10.1 Održavanje ravnoteže

Na vođi je da, kada shvati ovu dinamiku, ocijeni svoga šegrtu i odredi kako najbolje razviti njegove sposobnosti i kvalitete u kontekstu trenutnog osnivanja crkve. Svaka je situacija drukčija, baš kao što su svi ljudi različiti. Pristup koji često pomaže jest sačinjavanje popisa šegrtovih slabosti i prednosti i zapisivanje onih stvari u kojima ga želite potaći na napredak. Uspoređivanje potencijalnih vođa s ovim popisom ciljeva otkrit će vam kako da obučavate svakog od njih. Ako, na primjer, vođa uspijeva izvršiti neki cilj, tada možete osmisliti neku aktivnost koja će mu pomoći da na tom planu napreduje. Pogledajte ove primjere:

Tabela 10.2 Objectives Lead to Learning Activities

CILJ OBUKE	AKTIVNOST ZA UČENJE
Poboljšati loše propovijedanje.	Neka vas promatra kad vi pripremate svoje propovijedi.
Unaprijediti poznavanje Biblije do te mjere da osoba može efikasno voditi staničnu grupu.	Neka počne pohađati dopisni tečaj pomoću kojeg će bolje razumjeti Bibliju.
Ojačati sposobnost za pastorsku brigu.	Neka prouči pastoralne poslanice (1 i 2 Timoteju i Titu) induktivnom metodom.
Zreli vjernik želi biti vođom stanične grupe, ali ne zna se ophoditi s neobraćenima.	Zatražite od potencijalnog vođe da se pokuša sprijateljiti s nekim nevjernikom i neka vodi evidenciju o svojim iskustvima u unaprjeđivanju toga prijateljstva.

III. PROCES U PET KORAKA ZA OSPOSOBLJAVANJE BUDUĆIH VOĐA

O procesu za osposobljavanje budućih vođa već smo govorili u devetoj lekciji pod nazivom "**Training New Cell Group Leaders**." Stanične grupe pružaju sjajan teren za obuku vođa. U njima se vođe mogu obučavati u praksi, jer **najbolje učimo kad radimo to što učimo**. Nemojte nikako zaboraviti da je učenje aktivan proces. Nemojte prenaplašavati znanje i informacije, već na kreativan način potičite budućega vođu da i sam **RADI**. Jer, najviše će naučiti dok i sam radi.

Na slici 10.3 vidimo koliki postotak nekog izlaganja pamtimo, u normalnim uvjetima, mjesec dana kasnije. To ovisi o tome na koji smo način uključeni u samu aktivnost. Jasno je da ćemo najbolje zapamtiti ono u što smo sami aktivno uključeni.

Slika 10.3 Koliko pamtimo?

Pomoću ovog procesa u pet koraka možemo pomoći potencijalnom vođi da se poboljša na nekom planu. Taj se proces temelji na aktivnosti.

A. Prvi korak: “Ja radim”

Kada obučavate vođe, morate to činiti osobnim primjerom. Možda je čak i najvažnije pravilo za razvijanje vodstva to, da budete onakav vođa kakvog će drugi željeti oponašati. Često se događa da obuka ne uspije zato što onaj koji podučava nije sam bio dobar primjer za način razmišljanja ili neku vještinu. Prije nego što od svoga šegrtu zatražite da vrši službu, učinite to i sami.

B. Drugi korak: “Ja radim, ti gledaj”

Iako je i u prvom koraku šegrt “gledao”, tada je to bilo pasivnije, jednostrano. Kod ovog koraka govorimo o aktivnoj, dvosmjernoj interakciji između vođe i šegrtu. Šegrt je svjestan da ga se obučava za vođenje, te stoga upija sve što može naučiti tako što gleda vas kako služite.

Vrlo je bitno objašnjavati svoje postupke. Nemojte nikada misliti da se sve podrazumijeva samo po sebi. Objašnjavajte što, zašto i kako radite. Objašnjavajte i načela službe, koja služe kao smjernice za vaše postupke.

C. Treći korak: “Radimo zajedno”

Obavezno se upustite u obavljanje neke zadaće u okviru službe zajedno s potencijalnim vođama koje poučavate, jer će tako oni imati priliku steći iskustvo iz prve ruke, te prepoznati svoje pogreške i učiti se na njima u neopasnoj sredini, blizu svoga mentora (vas). Ovaj je korak kao kada roditelj uči dijete voziti bicikl i po potrebi ga pridržava. Vaša će nazočnost uliti šegrtima sigurnost da im, u slučaju kakvog problema, možete pomoći, dok istodobno isprobavaju ono što su od vas naučili. Vremensko trajanje ovog stadija u potpunosti ovisi o tome kako brzo ćete vi i vaš šegrt doći do zajedničkog zaključka da je sada vaš šegrt spreman sam učiti.

D. Četvrti korak: “Ti radiš, ja gledam”

Promatrajte kako se vaš šegrt nosi s određenom zadaćom u okviru službe – i ne miješajte se. Pustite ga da uspije ili ne uspije prema svojim mogućnostima. Tek kasnije, poslije obavljanja zadaće, nasamo objasnite šegrtu koje ste njegove prednosti i slabosti primijetili. Sada ponovite koji su ciljevi. Bitno je objasniti i ono što valja i ono što ne valja, no kada god je to moguće, ističite ono što valja. Prema potrebi, možete osmisliti neku aktivnost koja će šegrtu pomoći da umanjí slabosti koje ima.

E. Peti korak: “Ti radiš”

Čim zaključite da su buduće vođe spremne, predajte im posao koji trebaju obavljati. Ne požurujte ih; iako smo skloni predugo čekati te tako svojim daljnjim prisustvom oštetiti novoga vođu. Ostanite bliski prijatelji i gledajte na novog vođu kao na sebi ravnoga. Samim time što ste osposobili još jednoga vođu proces nije gotov. Želja vam je da umnažate vođe. Zbog toga potičite novog vođu da se uskoro počne umnažati u životu nekog drugog.

Tabela 10.4 Pet koraka

Korak	Vođa	Šegrt
Prvi korak	Radi	-
Drugi korak	Radi	Gleda
Treći korak	Radi	Radi
Četvrti korak	Gleda	Radi
Peti korak	-	Radi

Nije nužno uvijek se striktno držati ovih pet koraka. Međutim, zna se često dogoditi da proces obuke nije uspio jer je određeni dio procesa izostavljen. Pomislite na mladog potencijalnog vođu koga su zamolili da propovijeda, ali ga nisu naučili kako. Njegova propovijed sigurno nije bila dovoljno jasna pa su svi, zajedno s njim, zaključili da čovjek nije nadaren za propovjednika. A zapravo je samo trebao primjer i savjet kako da pripremi propovijed.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Zašto je bitno razvijati vodstvo?
- Kako ste se vi osposobili za vođu? Opišite formativne aktivnosti koje su vam pomogle da narastete kao vođa.
- Koliko generacija vođa je navedeno u 2 Timoteju 2:2?
- Koja je sličnost između Mateja 4:19 i 2 Timoteju 2:2?

PLAN DJELOVANJA

- Odaberite neku uobičajenu zadaću koja vam dobro ide. Može to biti vožnja automobilom, pravljenje palačinki ili pravljenje drvene stolice. Potom, pomoću ovog procesa od pet koraka, naučite nekog drugog da radi to isto. Rezultate iznesite svom mentoru ili voditelju tečaja.
- Zajedno s još nekoliko sudionika tečaja, u manjoj grupici odaberite pet ciljeva iz dodatka 10A: "Osobine novog vođe koje treba poticati". Objasnite kako se ovaj proces može primijeniti kod svakog od ciljeva.

IZVORI

- Allen, Roland. *Missionary Methods - St. Paul's or Ours?* Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans, 1962.
- Steffen, Tom A. "Leadership: Ten Implications for Cross-Cultural Church Planters." N.p., n.d.

Osobine novog vođe koje treba poticati

I. OPĆI CILJEVI OBUKE VOĐA

Ovo su ciljevi koji su obavezni za vođe na svim razinama:

- Vođa izgrađuje svoje zajedništvo s Bogom.
- Ima plodove Duha.
- Koristi svoje duhovne darove u službi.
- Posjeduje sve veću ljubav prema ljudima i Bogu.
- Živi moralno.
- Pokorava se autoritetu mjesne crkve.
- Voli i brine se za ljude u svojoj zajednici.
- Dobro se odnosi prema drugim kršćanskim zajednicama.
- U međuljudskim odnosima slijedi biblijska načela.
- Dobro se snalazi u konfliktima između ljudi.
- Sluša druge i vlada se prihvatljivo.
- Uvjeren je da je Biblija Božja riječ.
- Posjeduje aktivno poznavanje Starog i Novog zavjeta.
- Proučava Bibliju i slijedi je u praksi.

II. CILJEVI OBUKE VOĐA MALIH GRUPA

Vođe malih grupa također trebaju krasiti ove sposobnosti i karakterne odlike:

- Briga za izgubljene duše.
- Osobno svjedočenje.
- Dobro ophođenje prema izgubljenima.
- Zna dobro objasniti Evanđelje.
- Zna dobro iznijeti osobno svjedočanstvo o obraćenju.
- Poučen je za Kristovog učenika.
- Ima obzira prema novim obraćenicima.
- Voli svoje učenike.
- Formira učenike, koji onda poučavaju druge.
- Zna voditi grupe za induktivne biblijske diskusije.
- Shvaća da je potreba za staničnim grupama temelj zdravog rasta.
- Sposoban je dobro voditi sastanak stanične grupe.

III. CILJEVI OBUKE VOĐA MJESNIH CRKAVA

Vođe mjesnih crkava trebaju:

- Biti uzorni učenici koje vrijedi oponašati.
- Biti svjesni da crkva predstavlja Božje sredstvo za evangelizaciju svijeta.
- Poznavati biblijski temelj za osnivanje crkava i misiju.
- Znati služiti se različitim metodama i tehnikama evangelizacije.
- Znati provoditi istraživanja bitna za pripremanje rasta i osnivanja crkava.
- Biti u stanju voditi bogoštovlje.
- Moći djelotvorno iznositi biblijsko učenje, bilo u grupi ili samo jednoj osobi.
- Prepoznati i doprinijeti razvoju potencijalnih vođa staničnih grupa.
- Znati organizirati vjernike u samoupravne, samoodržive, misijski orijentirane zajednice.
- Razumjeti kako biblijskim funkcijama dati kulturološki prihvatljiv oblik.
- Izgrađivati i dobro surađivati s timom.
- Znati kako dodjeljivati dužnosti.
- Postavljati ciljeve, planirati i utvrđivati zadaće te kako ih postići.
- Razvijati darove i sposobnosti u drugima.
- Biti proaktivan.

IV. CILJEVI OBUKE VOĐA CRKAVA NA REGIONALNOJ I NACIONALNOJ RAZINI

Regionalne i nacionalne crkvene vođe moraju svojim karakterom i sposobnostima dosegnuti još višu razinu, jer moraju:

- znati propovijedati i poučavati;
- biti sposobni pružati duhovno vodstvo i savjete u raznim situacijama;
- dobro poznavati Bibliju i teologiju;
- biti u stanju obučavati duhovne djelatnike za evangelizaciju, učenje, vođenje staničnih grupa, raspolaganje dobrima, štovanje i druge oblike službe, već prema potrebi;
- izgrađivati stanične grupe i njima ispunjavati sredinu u kojoj se nalaze te pokretati Kristovo tijelo na djelovanje;
- zalagati se za razmišljanje o rastu;
- opažati one koji traže, prihvaća pridošlice;
- biti u mogućnosti krštavati i dijeliti Gospodnju večeru;
- izlagati viziju kojom će nadahnjivati druge;
- znati voditi druge u otkrivanju vlastitih darova i njihovom korištenju u službi.

STANIČNE GRUPE

Diskutiranje o pitanjima i problemima u staničnim grupama

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije omogućiti sudionicima tečaja da prodiskutiraju probleme i pitanja vezana uz stanične grupe.

☞ Glavne točke

- Interaktivna diskusija stvarnih problema u staničnim grupama.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- razumjeti koji se problemi obično javljaju u službi staničnih grupa.
- znati na temelju vlastitog iskustva riješiti određena pitanja i probleme o kojima će se diskutirati.
- primijeniti odgovore i prijedloge drugih sudionika u rješavanju problema i pitanja koja postoje u njegovoj staničnoj grupi.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ova je lekcija osmišljena tako da bi sudionici mogli diskutirati. Na vama je da budete aktivni pomoćnik, to jest posrednik među sudionicima. Bit će potrebno da sudionici iznesu svoje probleme i pitanja. Nemojte sami davati odgovore i rješenja, već dajte da sudionici sami odgovaraju, ukoliko je to moguće. Ako se kojim čudnim slučajem ipak dogodi da nitko od sudionika nema nikakvih pitanja ni problema, u lekciji možete naći prijedloge uobičajenih pitanja. Nastojte pomoću iskustva sudionika tijekom lekcije iznaći rješenja za dane probleme i pitanja. Naglasite da sudionici moraju sami razmisliti o rješenjima i odgovorima o kojima će diskutirati, te odrediti kako ih upotrijebiti u kontekstu svoje grupe. Potaknite ih da na papir zapišu kako bi konkretno pokušali riješiti neke od postojećih problema u svojoj grupi.

I. STVARNOST SLUŽBE STANIČNIH GRUPA

Maks već četiri mjeseca vodi jednu staničnu grupu. Iako šest ljudi redovito dolazi na sastanke, ne bi se moglo reći da baš napreduju u vjeri, a ni ostatak grupe ne pokazuje neki poseban interes za svjedočenje ljudima oko sebe. Kao da im je dosta što se jednom tjedno sastaju, razgovaraju o svojim problemima i malo proučavaju Bibliju. Maks sve više raste i sve je frustriraniji, ne znajući što bi mogao promijeniti da bi članovi njegove grupe rasli na duhovnom planu. Katkad mu dođe da dignu ruke od grupe.

Kao što je "Maks" otkrio, služba staničnih grupa može biti i zahvalna, ali i puna frustracije. Kada je sve u staničnoj grupi kako treba, zadovoljstvo je voditi. Međutim, kada naiđu problemi, vođi će biti vrlo teško riješiti ih.

Prije ili kasnije, svaku će staničnu grupu snaći problemi. Cilj je ove lekcije dati sudionicima priliku da prodiskutiraju razne probleme i pitanja glede njihovih staničnih grupa. Nadamo se da su i drugi sudionici doživjeli slične probleme i teškoće te da će imati neke prijedloge za rješenje. Ako netko postavi neko pitanje na koje nema jednostavnog odgovora, grupa može u diskusiji provesti onoliko vremena koliko je potrebno za iznalaženje mogućih rješenja i odgovora na postavljena pitanja.

II. PITANJA I PROBLEMI

Započnite diskusiju o problemima i pitanjima koja postoje u vašim staničnim grupama. Voditelj je tu da posreduje u diskusiji. Ako su sudionici imali neobično velikog uspjeha sa svojim grupama pa nemaju baš nikakvih problema, popis koji slijedi može vam pomoći u razgovoru o različitim problemima vezanim za službu staničnih grupa. Ne zaboravite da će vam ovaj popis trebati samo u slučaju da sudionici tečaja nemaju nikakvih pitanja i problema za diskusiju:

- Nema duhovnog rasta u staničnoj grupi.
- Vođa nije u mogućnosti naći šegrtu.
- Stanična grupa se ne želi umnažati.
- Stanična grupa ne nalazi dobro mjesto za sastajanje.
- Stanična grupa ne doživljava brojčani rast.
- Između dva ili više članova grupe postoji određeni konflikt koji vođa ne uspijeva razriješiti.

III. RJEŠENJA

Svaka je stanična grupa drukčija, a svaki problem u određenoj situaciji ima posebne značajke. No, čak i u tom slučaju, možemo izvući temeljna načela ili uzroke problema. Svaki vođa staničnih grupa treba pomno slušati prijedloge i rješenja koja će biti ponuđena tijekom diskusije. Ako je moguće, neka svi razmisle o tome kako iskoristiti načela ponuđenih rješenja u svojoj staničnoj grupi, ukoliko su suočeni sa sličnim problemom.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koji je najveći problem ili briga u vašoj staničnoj grupi ili grupama? Je li tijekom diskusije netko ponudio rješenje ili prijedlog za vaš problem?
- Zna li za druge vođe staničnih grupa koji danas nisu na ovom predavanju, a ovakva diskusija bi im dobro došla? Kako biste ih mogli ohrabriti i prenijeti im neke od stvari koje ste naučili?
- S kime biste mogli razgovarati o nekim stalnim ili pak budućim problemima u vašoj staničnoj grupi?

PLAN DJELOVANJA

- Napišite koja su tri glavna problema s kojima se srećete u svojoj staničnoj grupi.
- Na temelju današnje diskusije napišite barem dva moguća rješenja ovih problema.
- Molite se da vam Bog podari mudrost kako biste mogli provesti ova rješenja. Nastojte to učiniti što je prije moguće.

Umnažanje staničnih grupa

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije opremiti sudionike tečaja vještinama i znanjem potrebnima za omogućavanje umnažanja staničnih grupa.

☞ Glavne točke

- Umnažanje staničnih grupa jest namjerno izazvan proces.
- Grozdovi pospješuju prirodni proces razdvajanja i umnažanja stanica.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- shvatiti zašto je bitno da se stanične grupe umnažaju.
- razumjeti kako koristiti "grozdove" u procesu umnažanja.
- naučiti kako se suočiti s nekoliko tipičnih prepreka koje mogu otežati proces umnažanja staničnih grupa.

I. CILJ UMNAŽANJA

Bio je to posljednji sastanak ove grupe. Bilo je loše da gore nije moglo biti. Vođa ih je napuštao, šegrt je bio nepouzdan, a drugi članovi grupe su se prepirali i otimali za visoke položaje, a jednog među njima čekalo je raskrinkavanje zbog pronevjere, prijevare i neloyalnosti. Ozračje poraza i straha su natapali zrak u sobi kada je vođa ustao i rekao: "Neka se ne plaši srce vaše. Vjerujte u Boga..." Vođa se zvao Isus, ovu disfunkcionalnu grupu činila su dvanaestorica učenika, a sastanak se odigrao nekoliko sati prije nego što su ga uhitili, osudili i pogubili. Unatoč tako niskom moralu grupe u njezinom stadiju umnažanja, u sili Svetog Duha ona je opstala i krenula se nezaustavljivo umnažati. U roku od jedne generacije grupa je eksponencijalno narasla toliko da se proširila po cijeloj rimskoj Imperiji. Isto tako je i svaka stanična grupa koja se približavala stadiju u kojem se treba umnožiti morala razmisliti o ovim Isusovim riječima: "Neka se ne plaši srce vaše. Vjerujte u Boga..." (Ivan 14:1)

Koliko se god teškim činio ovaj prijelaz, umnažanje stanične grupe služi dobru cijelog Božjeg Kraljevstva. Najvažniji cilj službe staničnih grupa jest izvršavanje Velikog poslanja. Metoda kojom ostvarujemo ovaj cilj jest služba staničnih grupa, pomoću kojih evangeliziramo, poučavamo vjernike, osposobljujemo vođe i umnažamo vjernike. Bez umnažanja nikako nećemo postići ovaj cilj.

Najvažniji cilj službe staničnih grupa jest izvršavanje Velikog poslanja.

Već smo spomenuli da stanične grupe mogu služiti kao "cigle" za cjelokupnu strategiju službe. Stanične grupe koje se umnažaju mogu ojačati postojeće crkve i osnivati nove. Na taj način one mogu biti temelj za strategiju osnivanja crkava. Isto tako, umnažanje staničnih grupa ne omogućuje samo da se osnuju nove crkve, već i doprinosi razvoju i napredovanju pokreta osnivanja dovoljnog broja crkava na određenom području, ili u cijeloj državi. Stanične grupe po svojoj prirodi potpomažu i "laičke" aktivnosti kao što su evangelizacija, učeništvo i razvoj vodstva, a koje su nužne za nastanak pokreta novih crkava.

Umnažanje je u mnogočemu vrhunac mnogih napora stanične grupe. Bitan je to događaj za cijelu grupu te ga kao takvog treba poticati i proslavljati. Iako ima više stvari koje vođa stanične grupe može i treba učiniti kako bi pripremio svoju grupu za umnažanje, možda je najvažnije ipak jednostavno uzdati se u Boga i vjerovati da će on voditi nastanak dvije grupe iz jedne. U Božjoj snazi i pod vodstvom Svetog Duha umnažanje staničnih grupa predstavlja proces koji će se neprestano ponavljati.

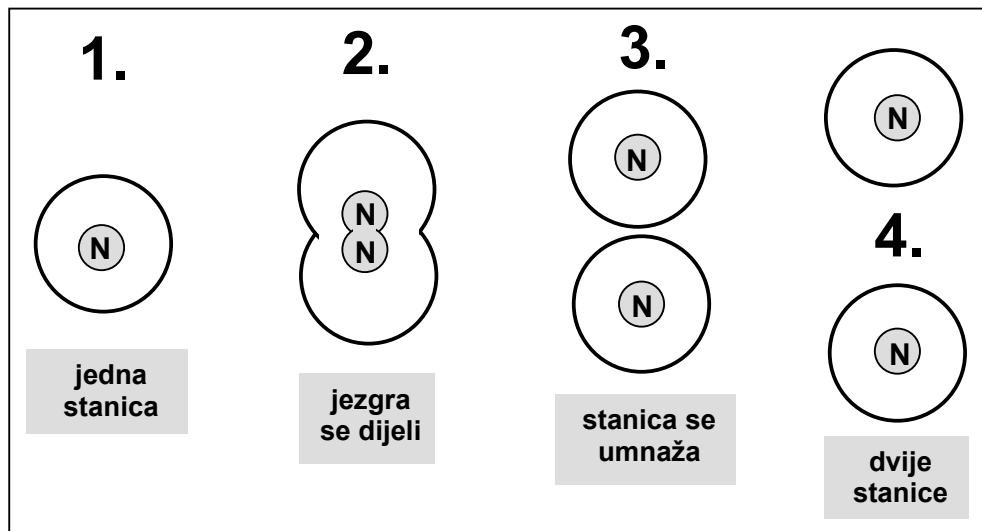
II. PROCES “PRIRODNOG” UMNAŽANJA

A. Biološko umnažanje

Iz biologije znamo da se stanice umnažaju tako što narastu i razdijele se. Svaka stanica sadrži nukleus ili jezgru (na slici 11.1 označeno slovom “N”) koja kontrolira sve aktivnosti stanice. Kako se stanica ishranjuje i raste, i sama jezgra počinje rasti dok se ne razdvoji na dvije jezgre.

Kada stanica dovoljno naraste, jedna se stanica dijeli na dvije, svaka sa svojom jezgrom. Ovaj će se proces rasta i diobe neprestano ponavljati, sve dok se stanice hrane i mogu rasti.

Slika 11.1. Biološko umnažanje stanica

Umnažanje staničnih grupa odvija se na način sličan biološkom umnažanju stanica. Svaka stanična grupa ima svog vođu, koji omogućuje prave “uvjete” za rast i izgrađivanje grupe. Ako se stanična grupa ne hrani i ne razvija (radi se o duhovnom rastu i evangeliziranju), neće niti rasti. Vođa je tu da bude primjer, da poučava i pokreće članove da svjedoče ljudima oko sebe.

Usljed djelovanja Svetog Duha ovi prijatelji i poznanici stupaju u grupu, gdje imaju priliku čuti tko je Isus i prihvatiti ga za svoga Spasitelja.

Kako stanična grupa raste i postaje zrelija, tako i njezin vođa počinje raditi sa svojim šegrtom. Ovaj budući vođa uči tako što sluša riječi i gleda djela svoga mentora, te ga u mnogočemu počinje oponašati (1 Kor. 11:1). Kad šegrt postane mentalno i duhovno spreman sam voditi svoju grupu, prvotna stanična grupa dijeli se na dvije. Obje grupe tada imaju svoje vođe te mogu ponovno započeti s procesom rasta i umnažanja. Bog je stvorio biološke stanice tako da se one trebaju i mogu umnažati. Međutim, bez povoljnih uvjeta za rast i razvoj, nema ni umnažanja i stanica na kraju umire. Stanične grupe također imaju potencijala da rastu, razvijaju se i umnažaju.

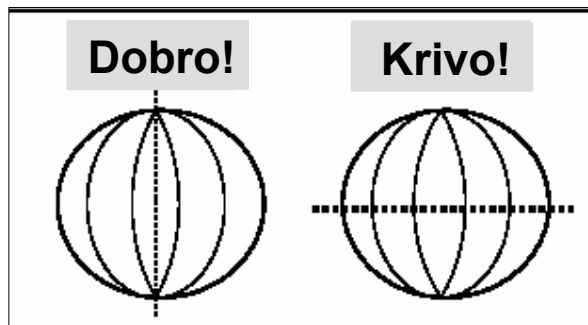
Kad šegrt postane mentalno i duhovno spreman sam voditi svoju grupu, prvotna stanična grupa dijeli se na dvije.

Kao što je slučaj i sa stanicama iz biološkog svijeta, ako nemaju dobre uvjete za rast, ni stanične grupe neće se umnažati.

B. Prirodni grozdovi

Zamislite staničnu grupu u kojoj će vođa uzeti u ruke dvije velike, sočne naranče. Vođa je zamolio dva dobrovoljca da svaki oguli jednu naranču i podijele je napola. Međutim, moraju se služiti različitim metodama. Prvi dobrovoljac mora podijeliti naranču po ekvatoru, a drugi u pravcu sjever-jug, kako i stoje kriške naranče.

Slika 11.2 Dijeljenje naranče

Pretpostavljate što će se dogoditi s kojom narančom. Ovdje možemo izvući paralelu s onim što se može dogoditi sa staničnim grupama kada dođe vrijeme da se razdijele. Od grupe koja je rascijepana bez obzira na prijateljstva nastala prirodnom načinom može nastati veliki nered. Ako proizvoljno razdijelite staničnu grupu prema brojevima, zemljopisnim podjelama ili prema bilo kojem drugom kriteriju osim prijateljstava u grupi, članovi grupe mogu se naći vrlo povrijeđenima.

Ako, međutim, prepoznate prirodno nastale grozdove prijatelja i grupu razdijelite s obzirom na njih, rezultat će biti puno povoljniji. Da biste potakli formiranje ovih grozdova već u početku života grupe eksperimentirajte s različitim sklopovima ljudi. Promatrajte kako se grupa prirodno dijeli na manje skupine od po tri, četiri ili pet članova. Opažajte tko se komu priklonio te tko je preuzeo vodstvo. Radite to tri do četiri tjedna kako biste vidjeli formiraju li se kakvi grozdovi prijatelja. Možete isplanirati formiranje ovih podgrupa tako što ćete nacrtati dijagram prijateljstava. U kojim su grupicama od po troje, četvero i petero ljudi jedni drugima najbližniji?

Prepoznajte prirodno nastale grozdove prijateljstava u svojoj grupi te ih uzmite u obzir pri podjeli grupe.

Tko ima djecu u sličnoj dobi? Sličan posao? Slična polja interesa? Tko već od ranije ima svoje krugove prijatelja? Možete pustiti ove podgrupe da se same formiraju, a možete i poticati neke ljude u grupi da ih formiraju, i to na temelju vašeg poznavanja njihove osobnosti i interesa. Grozdovi će, u izvjesnom smislu, biti stanične grupe u malom. Veći dio sastanka stanične grupe možete provesti zajedno kao cijela grupa, no za proučavanje Biblije, molitvu ili razgovore možete se razdijeliti na grozdove. Vaš bi šegrt za vođu trebao ili po svome nahođenju ili na vaš prijedlog početi raditi s jednim od grozdova. Ako u grupi imate više grozdova, neka vaš šegrt radi s onim koji se čini najperspektivnijim da se razvije u staničnu grupu "kćer". Samim tim što je uključen, vaš šegrt će se zbližavati s članovima toga grozda pa će ih, kada dođe vrijeme za zasnivanje nove grupe, biti spremniji voditi.

Tako će se poboljšati i pastorska briga u vašoj grupi. Mnogi će se ljudi prije otvoriti u manjoj grupi od troje do petoro, nego u većoj od deset pa naviše. Ako su ljudi povezani u grozdovima, tada će se i njihova odsutnost prije primijetiti. Tako će biti svjesni da je njihova prisutnost potrebna, a drugi će utjecati na njih pa će se ovi još više posvetiti grupi.

Grozdovi mogu poslužiti i za prepoznavanje potencijalnih šegrtova za vođe. Iskustvo nam govori da će se u svakoj manjoj grupi, ukoliko nad njom nije postavljen vođa, jedna osoba prirodnom procesom istaći kao vođa. I dok vođa stanične grupe u molitvi određuje tko bi mogao biti njegov šegrt, može preispitati grozdove ne bi li utvrdio koji se članovi prirodnom putem ističu kao vođe grozdova. Za njih se vođa treba moliti, a možda ih i pitati žele li postati njegovi šegrti.

C. Koraci ka umnažanju

Umnažanje stanične grupe predstavlja namjeran čin – vođa i članovi grupe moraju imati umnažanje kao svoj cilj i aktivno se truditi postići ga. Jedino će tako umnažanje stanične grupe biti prirodan dio njezinog životnog ciklusa. Ako umnažanje grupe ne predstavlja prioritet za vođu, tada neće predstavljati prioritet ni za grupu.

1. Pripreme za umnažanje stanične grupe.

Vođa mora sve vrijeme pripremati svoju staničnu grupu za umnažanje. Da bi mogao osigurati dobre "preduvjete" za rast i umnažanje stanične grupe, vođa mora prethodno učiniti nekoliko stvari:

- Vođa mora članovima neprestano pružati viziju da će se njihova grupa razdijeliti na dvije grupe. Ova vizija mora krenuti zajedno s grupom, a ne nekoliko tjedana prije nego što se grupa treba umnožiti. Vođa mora objasniti zašto je umnažanje dobro i nužno za ispunjavanje Kristove zapovijedi dane u Velikog poslanju.
- Vođa treba poticati članove da svjedoče nevjernicima koji sačinjavaju njihovu mrežu poznanstava. Ako nema brojčanog rasta, nema ni potrebe za umnažanjem.
- Vođa mora od grupe stvoriti takvu sredinu u kojoj će vjernici poučavati jedan drugoga. Ako nema duhovnog rasta, možda se potreba za umnažanjem neće dobro shvatiti.
- Vođa mora biti mentor svome šegrtu, koji će biti zadužen za vođenje jedne od dviju grupa. Što se više bliži vrijeme za umnažanje, to šegrt mora više razvijati svoj cilj za svoju novu grupu, kao i plan za barem nekoliko početnih sastanaka. Na vođi je da zajedno sa šegrtom pregleda sve to i pruži mu eventualne savjete ili prijedloge.
- Potrebno je planom odrediti dan kada će doći do umnažanja. Vođa mora tražiti od grupe da zaključí proces umnažanja na taj dan, ili makar blizu njega.

2. Čin umnažanja stanične grupe

Pretpostavimo da je vođa učinio sve što je trebalo. Kako se stanična grupa sada treba umnožiti?

- U grupi porazgovarajte o predstojećim promjenama. Ljudi koji još nikada nisu bili u grupi nastaloj umnažanjem će se, u većoj ili manjoj mjeri, plašiti umnažanja, i to zato što pogrešno vjeruju da snaga grupe počiva na onima koji su u njoj, a ne na Onome kome grupa pripada. Ne potcjenjujte njihove strahove i pomozite im da ih svladaju. Tijekom procesa umnažanja **SLUŠAJTE, MOLITE I HRABRITE**. Svim se silama trudite da obeshrabrenost i negativno raspoloženje ne zavladaju grupom. Čitajte Ivana 14:17 i razmišljajte o tekstu kako biste duhovnim očima vidjeli kako se Isus ponio kada se njegova grupa učenika trebala umnožiti.
- Odlučite tko će voditi koju grupu. U nekim se slučajevima poslije umnažanja stanične grupe događa da vođin šegrt postane vođa kćerinske stanične grupe. To, međutim, u potpunosti ovisi o samoj grupi i sasvim je u redu i da vođa počne voditi novonastalu grupu, prepuštajući vodstvo nad matičnom grupom svome šegrtu. To je katkad dobro, osobito kad članovi novonastale grupe nisu jednako duhovno zreli kao članovi matične grupe.

Događa se da poslije umnažanja vođin šegrt postane vođa kćerinske stanične grupe.
- Odredite tko će prijeći u novu grupu, a tko će ostati u staroj. Vođa je dužan zatražiti od članova da se mole te onda odluče u kojoj ih grupi Bog želi. Nikako ne smije pitati koji im je vođa draži, jer tako dolazi do natjecanja, do nejedinstva, stresa i vrlo neugodnih situacija. Vođa ne smije pretpostavljati ili sam određivati tko će biti u kojoj grupi. Svaki se prijedlog mora pažljivo iznijeti bez nagovještaja prisile ili manipulacije. Pouzdajte se da će Sveti Duh urediti grupe prema svojoj volji.
- Izaberite mjesto koje će biti sastajalište nove grupe. Nova grupa treba sama odlučiti gdje će se okupljati. Može se okupljati u kući novog vođe ili nekog od članova nove grupe. Bitno je naći mjesto i dogovoriti njegovo korištenje. Članovi nove grupe trebaju na svom novom sastajalištu imati osjećaj stabilnosti, sigurnosti i identiteta.
- Planirajte da ćete i dalje biti mentor svome šegrtu, koji će sada voditi novu grupu. Vođa stanične grupe mora planirati da će nastaviti savjetovati svoga šegrtu i poslije umnažanja. Prvih nekoliko tjedana i mjeseci bit će za novog vođu najteži. Zato će mu od velike pomoći biti to što uz sebe ima mentora s kojim se može moliti i razgovarati o problemima.
- Odredite dan kada ćete održati posljednji sastanak kao velika grupa i učinite od njega proslavu! Prisjećajte se svega što je Bog učinio u grupi i kroz nju, te se zahvalite. Molite se jedni za druge i za budućnost obiju grupa. Veselite se što će posredstvom dvije grupe više ljudi moći doživjeti Kristovu ljubav. Objasnite grupi koliko je ovaj korak bitan za ispunjavanje Velikog poslanja. Napravite posebnu službu "poslanja" novoga vođe i članova nove grupe – okupite ih i molite se da ih Bog silno koristi u sklopu nove grupe.

Normalno je da kod osnivanja svake nove grupe postoje određene sumnje, strahovi i nesigurnost. Jer, što ako nova grupa ne bude tako "dobra" kao matična? Što se mijenja? Kako će se međusobni odnosi promijeniti? Bitno je upamtiti da će se nova grupa itekako razlikovati od stare. Ne očekujte da će sve biti isto kao u staroj grupi, jer neće. Sveti Duh želi u životima vjernika iz nove grupe raditi na jedinstven, poseban način.

Možda je najvažnije jednostavno vjerovati da Bog drži sve konce u rukama i da će voditi i usmjeravati obje grupe. Isus je u Ivanu 14:27 rekao: "Ostavljam vam mir; mir, i to svoj, dajem vam. Ja vam ga ne dajem kakav svijet daje. Neka se ne uznemiruje i ne plaši vaše srce!" Prema ovim riječima valja živjeti, posebno onda kada stanična grupa dosegne stadij kada se treba umnožiti.

III. PREPREKE ZA UMNAŽANJE

Umnažanje staničnih grupa jest tema koja je vrlo zanimljiva članovima i vođama grupa. U staničnoj grupi postoje dva stremljenja koja međusobno ratuju. Prvo se vidi u činjenici da je umnažanje grupe zdravo, kako za grupu, tako i za Kraljevstvo. Drugo stremljenje se očituje u činjenici da kad bi se ljude ostavilo da rade kako žele, teško da bi se bilo koja grupa ikada umnožila. Na umnažanje se gleda kao na potencijalno bolan događaj, kao na razdor koji prekida odnose. Ljudi se žele sastajati i ostati zajedno, rijetko shvaćajući da će grupa koja se brine samo za svoje članove i potrebe u roku od godinu-dvije ustajati i umrijeti.

Kad bi se ljude ostavilo da rade kako žele, teško da bi se bilo koja grupa ikada umnožila. Ljudi žele ostati zajedno.

U svakoj staničnoj grupi postoje uobičajene prepreke koje mogu omesti proces umnažanja. U tabeli koja slijedi opisali smo neke od njih i predložili rješenja koja bi vođama grupa mogla pomoći u svladavanju istih. Dakako, može se dogoditi da se pojave još neke prepreke ili smetnje svojstvene vašem kulturnom okruženju ili kontekstu. Ako je to slučaj, razmislite kako biste svladali takve prepreke, kako bi se vaše stanične grupe mogle umnažati.

Tabela 11.1 Prepreke za umnažanje staničnih grupa

Problem	Predloženo rješenje
Grupa ne shvaća koliko je umnažanje bitno.	<ul style="list-style-type: none"> Vođa stanične grupe ne samo da treba pružiti ljudima viziju za umnažanje, već i objasniti zbog čega je to tako bitno. Članovi grupe moraju znati što grupa time dobiva i kako je to dobro za Božje Kraljevstvo.
Članovi grupe shvaćaju da je potrebno umnažati se, ali im je lijepo zajedno i ne žele se rastajati.	<ul style="list-style-type: none"> Molite se da vam Sveti Duh podari mudrost kako biste mogli shvatiti svoju grupu i situaciju u kojoj se nalazite. Istaknite koliki je značaj umnažanja i objasnite da je ono zapravo sljedeći korak u prirodnom tijeku života grupe. Prikažite u kom smislu umnažanje grupe predstavlja čin poslušnosti Božjoj zapovijedi da idemo i činimo sve narode njegovim učenicima, danoj u Mateju 28:19. Kada se umnoži, vaša će grupa izvršiti bitnu i aktivnu ulogu u ispunjenju Velikog poslanja. Molite se da biste grupu mogli razdijeliti na prirodan način, po načelu grozdova.
Nema nikoga tko bi bio vođin šegrt.	<ul style="list-style-type: none"> Najprije se vođa grupe mora moliti i tražiti da mu Sveti Duh podari mudrost za odluku koga odabrati. Potom mora odlučiti da će početi poučavati i biti mentor svom šegrtu. Nastoje u grozdovima od kojih se sastoji vaša grupa prepoznati one koji se počinju izdvajati kao vođe. Molite se za njih kao potencijalne šegrtu koji će voditi novu staničnu grupu. Smjernice za biranje šegrtu možete pronaći u trećem priručniku, u lekciji o staničnim grupama: "Uvježbavanje novih vođa staničnih grupa".

Problem	Predloženo rješenje
Članovi se ne mogu složiti tko će ići u koju grupu.	<ul style="list-style-type: none"> • Ako se vaša grupa sastoji od većeg broja grozdova, neka vam jedan ili nekoliko njih budu temelj za stvaranje nove grupe. Uzmite u obzir prijateljstva koja su se razvila. • Zatražite od svakog člana grupe da se moli, tražeći da mu Sveti Duh objavi za koju se grupu treba opredijeliti. • Pokrenite na sastanku stanične grupe otvorenu i iskrenu diskusiju u kojoj ćete otkriti zašto se članovi ne mogu složiti oko tog pitanja.
Članovi stanične grupe smatraju da šegrt još nije dovoljno osposobljen za vođu grupe.	<ul style="list-style-type: none"> • Sačekajte da šegrt bude spreman pa onda zasnujte drugu grupu. • Neka šegrt bude s vama uključen u SVE aspekte službe. • Neka šegrt počne obavljati sve više stvari vezanih za grupu, a vođa neka je sve manje uključen. • Odredite novi datum kada će vaš šegrt biti spreman postati vođa stanične grupe te ga nastojte prije toga razviti na mentalnom, emotivnom i duhovnom planu.

U bilo kojoj se grupi mogu pojaviti prepreke za umnažanje, no ako vođa unaprijed promišlja koji bi se problemi mogli pojaviti te nastoji svladati prepreke prije nego što se pretvore u probleme, mnoge se nevolje mogu u potpunosti izbjeći. Ono najproaktivnije što vođa može učiniti jest da od samoga početka ne dopusti da grupa zaboravi da je bitno umnažanje i što se time postiže.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kako umnažanje staničnih grupa doprinosi napredovanju pokreta osnivanja crkava?
- Što su to "prirodni grozdovi" u staničnoj grupi? Kako bi pomoću njih grupa mogla lakše svladati stadij umnažanja? Što se može dogoditi kad je grupa spremna za umnažanje, a članovi se razdijele proizvodno, bez uzimanja u obzir odnosa unutar grupe?
- Kako se pomoću grozdova mogu prepoznati potencijalne buduće vođe nove stanične grupe?
- Koja je najčešća prepreka za umnažanje stanične grupe? Kako je svladati?

PLAN DJELOVANJA

- Događa se da u grupama jednostavno nastanu grozdovi. Ako ih u vašim grupama još nema, gledajte da se poslužite njima u drugim dijelovima sastanka. Vidite li kakvu korist od grozdova u svojoj grupi?
- Razmislite o tome što se treba dogoditi u svakoj od grupa kako bi se umnožile. Napišite pet stvari koje ćete učiniti u naredna tri mjeseca ne biste li doveli svoje grupe korak bliže umnažanju.
- Razmislite o mogućim preprekama za umnažanje svake od vaših grupa. Što biste mogli unaprijed učiniti kako biste mogli svladati ove prepreke i izbjeći probleme koji bi se mogli pojaviti kad dođe vrijeme za umnažanje?
- Osmislite plan za umnažanje vaših grupa. Obavezno u sve to uključite i vaše šegrete, kako bi se i oni pripremili za planiranje umnažanja njihovih grupa. Molite se za dan umnažanja svake grupe i uključite ga u svoj plan. Odredite nekoga tko će vas držati odgovornima za provođenje plana umnažanja.

IZVORI

- U pojedinim dijelovima lekcije uz dopuštenje su citirani odjeljci članka pod naslovom, Multiplication by Dan Smith (Small Group Network, 1996. <http://smallgroups.com>).
- Logan, Robert. Multiplication of Cell Groups. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Co., n.d.

STVARANJE UČENIKA

Stvaranje učenika – radionica

DISKUSIJA O PRAKTIČNIM PITANJIMA VEZANIM UZ STVARANJE UČENIKA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije da se osnivačima crkava pruži prilika za suradnju u ovoj lekciji i u svim praktičnim zadaćama vezanim za stvaranje učenika.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- bolje shvaćati praktična pitanja vezana za stvaranje učenika.
- još više cijeniti kreativnost Kristova tijela u pogledu rješavanja problema vezanih za stvaranje učenika.
- biti još uvjereniji da je bitno ocjenjivati i planirati proces stvaranja učenika.
- imati u rukama prvi pisani plan kako će od vjernika kojima služi učiniti učenike.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Osobu koja će biti zadužena za sate obuke u četvrtom priručniku obavezno savjetujte da od svih sudionika traži neka na obuku donesu ispunjen plan za stvaranje učenika. Taj će materijal biti temelj za diskusiju u prvom dijelu ove lekcije. Uz to mu recite da svi sudionici tečaja moraju biti spremni sudjelovati u radionici, koja će se održati u drugoj polovici sata. U toj se radionici s pitanjima i odgovorima trebate pozabaviti praktičnim pitanjima osnivača crkava. U slučaju da osnivači crkava nemaju nikakvih pitanja, voditelji tečaja trebaju biti spremni komentirati pitanja postavljena u samoj lekciji.

Napravite postere ili prazne folije **Plana za stvaranje učenika** (iz dodatka 5A, treći priručnik), koje treba ispunjavati kod diskusija u velikim grupama. To će možda biti nužno u slučaju da se diskusija u maloj grupi neće moći održati jer su zadaće bile loše. Sudionici tečaja moraju obavezno sudjelovati u procesu, razmatrati postavljena pitanja i slijed događaja u stvaranju učenika. Da biste najbolje iskoristili raspoloživo vrijeme predavanja o stvaranju učenika, bitno je da sudionici rade brzo i u manjim grupama, od po 5 do 8.

Kao izvor informacija, osnivači crkava trebaju imati u rukama ispunjeni **Plan za stvaranje učenika** koji su pripremili za vrijeme ili prije obuke iz trećeg priručnika.

I. DISKUSIJA U MALIM GRUPAMA (POLA SATA)

Odvojite pola sata za razgovor o procesu i ishodu razvoja plana za stvaranje učenika za pojedince i zajednice. Odredite tko će voditi diskusiju s pitanjima kao smjernicom. Nastojte svakoga uključiti u diskusiju.

1. Je li se ova vježba pokazala korisnom u vašoj službi? Kako?
2. Kako ste odredili kojim ćete redom diskutirati o kojem pitanju?
3. Koje elemente naknadnog rada (vještine, koncepte ili vrijednosti) smatrate da treba uključiti u prve mjeseci života novog obraćenika? Zašto su one toliko bitne? Kako ćete na najbolji način razviti _____ (izaberite element) u životu vjernika kao pojedinaca ili pak crkve?
4. Kako ste se osobno uvjerali koliko je _____ važno (neko pitanje/istina/vještina ili koncept)?
5. Kakva vam forma najviše odgovara?

6. Jeste li pokušali uravnotežiti forme tako da se ne dogodi da jedna ili dvije budu ili previše korištene ili zanemarene?
7. Kako se trudite proširiti djelo stvaranja učenika tamo gdje jeste? Na koji način pripremate one koji pripremaju učenike?
8. Što ćete sljedećeg tjedna učiniti kako biste pomogli učenicima da napreduju u vjeri, nadi i ljubavi?

II. STVARANJE UČENIKA - RADIONICA (20 MINUTA)

Uglavnom se može pretpostaviti da će praktična realnost službe, zajedno s poticajnom obukom, u osnivačima crkava stvoriti glad da nauče kako činiti od ljudi učenike. Ako, međutim, osnivači crkava imaju rezervi prema postavljanju pitanja, ovo bi im moglo potaći "tek".

9. Opišite neki događaj, incident ili aktivnost s kojim ste se susreli u početku svoga kršćanskog života, a koji vam je pomogao da napredujete u svom hodu s Kristom.
10. Koji biste biser istine željeli prenijeti onima koji počinju stvarati učenike?

III. ZAKLJUČAK (3 MINUTE)

Ovo je posljednja lekcija u ovom dijelu obuke za osnivače crkava, dijelu o stvaranju učenika. Tu smo željeli skrenuti vašu pozornost na strateški značaj stvaranja učenika u procesu osnivanja crkava. Govorili smo o stvaranju učenika kao o temeljnom naknadnom radu i pripremanju Kristove vječne nevjeste. Vidjeli smo koji je cilj stvaranja učenika. Rekli smo da je potrebno ocjenjivati trenutno duhovno stanje pojedinaca i crkve. Govorili smo o tome kako na praktičan način ispuniti ove potrebe i omogućavali smo vam da razvijate svoje planove i o njima diskutirate. Želimo vas potaknuti da i dalje gledate na stvaranje učenika kao na način da umnožite sebe u životima drugih i da umnožite sposobne radnike koji će navješćivati Krista po vašim selima, regijama, gradovima i po cijeloj državi.

PLAN DJELOVANJA

U svjetlu diskusije održane tijekom ove radionice, ponovite i ocijenite svoje planove za stvaranje učenika za svaku osobu koju poučavate u okviru svoje službe osnivanja crkava, koje ste pripremili poslije obuke iz trećeg priručnika. S obzirom na sve što ste naučili tijekom radionice, promijenite vaše planove koliko je god potrebno. Ne zaboravite da planovi koje ste osmislili nisu statični, već će se, kako i treba, mijenjati u skladu s protjecanjem vremena i s rastom vaših učenika. Povremeno ažurirajte svoje planove za stvaranje učenika, za svakog pojedinačno.

UPRAVITELJSTVO

Uvod u upraviteljstvo

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti koliko je upraviteljstvo bitno Bogu. Sve što imamo, pripada njemu. Stoga se od nas ne traži samo da mu vratimo dio dobara koja imamo, već da sve što imamo koristimo za njegovu djelo i na njegovu slavu.

☞ Glavne točke

- Ključna stvar za upraviteljstvo jest naša vjernost.
- Upraviteljstvo se ne odnosi samo na novac, već i na sve što imamo, na naše vrijeme, duhovne darove, itd.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- poznavati načelo upravljanja Božjim dobrima.
- znati da vrijednosti predstavljaju temelj upraviteljstva.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Na početku sata pitajte sudionike što im je sve Bog dao. Njihove odgovore napišite na ploču ili foliju za grafoskop.

I. ŠTO JE TO UPRAVITELJSTVO?

Pod riječju “upraviteljstvo” mislimo na ono što radi upravitelj. Upravitelj je osoba koja upravlja dobrima svog gospodara. Uloga upravitelja nosi veliku odgovornost, stoga je nužno da on bude pošten čovjek, jer velik je potencijal za krađu ili zlorabu gospodarevih dobara. Dok razmišljamo o načelima upraviteljske službe, shvatit ćemo da je pravo upraviteljstvo zapravo način na koji raspolažemo dobrima koja nam je Bog dao. To se odnosi na naš:

- novac
- vrijeme
- stvari koje imamo
- tijelo
- obitelj
- službu

II. ZAŠTO TREBA GOVORITI O UPRAVITELJSTVU? DVA PITANJA

A. Pitanje vjernosti

Upraviteljstvo je odgovornost za dobra koja nam je Bog dao. Čovjek je od prvoga dana na svijetu upravitelj Božjih dobara. Čovjek je stvoren zato da bi vladao nad stvorenjem (Post. 1:28). Gospodin je stavio Adama u vrt da ga prekopava i održava za Boga (Post. 2:15). Iako čovjek često ne shvaća da je zapravo upravitelj nad Božjim stvorenjem, u Bibliji lijepo piše da zemlja i sve što je na njoj pripada Bogu (1 Kor. 10:26). Bog nam je dao sve što imamo da bismo se time služili na njegovu slavu. Bog vidi našu vjernost i prema njoj će nas i nagraditi.

B. Pitanje vrijednosti

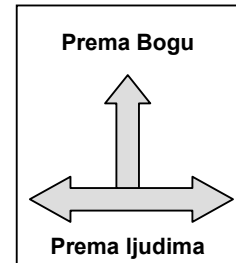
Način na koji se ljudi odnose prema stvarima koje smo naveli pod točkom "I" pokazuje što im je na srcu. Kao što je Isus rekao: "Gdje je vaše blago, tu će biti i vaše srce." Drugim riječima, po načinu na koji se netko odnosi prema svome novcu ili vrijednim stvarima možete dosta zaključiti o njegovom srcu. Naše vrijednosti jesu ideali ili stvari koje smatramo važnima u životu. Ima ljudi koji smatraju blago i komfor vrijednima. Drugima je vrijedna obitelj ili korisnost u sredini u kojoj žive. Svoj život i vrijeme doslovno trošimo na ono što se nama osobno čini najbitnijim. U Mateju 22:37-39 čitamo riječi koje se često nazivaju najvećom zapovijedi, gdje je Isus u izjavi iz dva dijela ukratko iznio sve biblijske vrijednosti.

Naše vrijednosti jesu ideali ili stvari koje smatramo važnima u životu.

1. Naša najveća vrijednost tiče se odnosa prema Bogu — "Ljubi Gospodina, Boga svoga"

Gledano okomito, mi postojimo zato da bismo služili Bogu. Naša najveća vrijednost jest zajedništvo s Bogom i ljubav prema njemu. Budući da po prirodi želimo biti s onima koje volimo, svaki bi vjernik morao odvajati vrijeme za čitanje Božje riječi i molitvu. Kada izgubimo tu osobnu prisnost s Bogom, propuštamo njegove blagoslove i nemamo snage za službu. Služenje Bogu svim svojim sposobnostima nije stvar trenutnog osjećaja, već svakodnevne odluke koja uključuje sve što imamo. Što se vjernik bolje služi svojim vremenom i dobrima, to će djelotvorniji biti u službi Bogu. Osnivač crkava mora u svoj ispunjeni dnevni raspored smjestiti i vrijeme koje će provesti s Bogom, jer ono neće doći samo. Zdravo zajedništvo s Bogom predstavlja ključni preduvjet koji moramo ispuniti prije nego što počnemo služiti drugima.

Slika 1.1.

2. Naše druge vrijednosti tiču se odnosa prema drugima — "Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe"

Gledano vodoravno, postojimo zato da bismo služili drugima. Naš odnos ljubavi prema Bogu mora se prelijevati u ljubav prema ljudima. Pod ljudima mislimo na obitelj, suradnike, članove naše crkve i na izgubljene kojima govorimo o Kristu. Kao upravitelji, pozvani smo da upravljamo dobrima tako da se ispune potrebe ljudi koje nam je Bog povjerio.

Osnivači crkava su među najzauzetijim ljudima u danoj sredini. Ispravno raspolaganje vremenom, novcem i drugim dobrima učinit će od osnivača boljega slugu drugima, jer će ga naučiti da služi s određenim ciljem umjesto da se povodi za okolnostima.

Prije nego što se bacimo na detaljnije objašnjavanje upraviteljstva, moramo preispitati vlastite vrijednosti. Neka nas Veliko poslanje usmjerava po pitanju naših vrijednosti i prioriteta. Volite li Boga svim svojim srcem i volite li druge kao samoga sebe? Ako je tako, to će vaša upraviteljska služba pokazati.

III. BIBLIJSKA NAČELA ZA UPRAVLJANJE

U Bibliji nalazimo puno primjera upraviteljstva. Bogati ljudi su uglavnom imali svoje upravitelje. Umjesto da se sami brinu oko vođenja svakodnevnih poslova, unajmili su pouzdanog i sposobnog čovjeka za upravitelja. Sam upravitelj nije imao ništa svoje, već je živio u gospodarevoj kući, jeo za njegovim stolom i odijevao se njegovom odjećom. Upravitelj nije ništa posjedovao, ali je zato imao pristup blagu svoga gospodara.

A. Značenje upraviteljstva

U Bibliji nalazimo više riječi kojima se opisuje pojam upraviteljstva. Prijevodi se mogu razlikovati, ali je značenje jasno. Evo nekih riječi koje se koriste:

1. Upravitelj (oikonomos⁵)

Ovo je najodređenija riječ za osobu koja upravlja. Upravitelj je bio zadužen da brine o blagu svoga gospodara. Njegov je autoritet u kućanstvu bio vrlo velik. Korijen riječi "upravitelj" isti je kao i korijen riječi "kućanstvo". Uglavnom su upravitelji bili robovi koje se smatralo dovoljno pouzdanima za tako bitnu zadaću. Ova se riječ koristi u Luki 12:42; Luki 16:1-3 i 1 Korinćanima 4:1.

⁵ οἰκονομός

2. Nadglednik (*epitropos*⁶)

Ova se riječ koristi kad je upravitelj nadređen ljudima. U Mateju 20:8 je takav upravitelj zadužen za isplaćivanje radnika. U Galaćanima 4:2 se pod tom riječju misli na osobu koja je odgajala dijete do punoljetnosti.

3. Rob (*doulos*⁷)

Rob ne pripada sebi. Upravitelji su uglavnom bili robovi, no nisu svi robovi bili i upravitelji. Rob uglavnom nije imao nikakvu vlast nad drugim robovima niti je mogao raspomagati gospodarevim bogatstvom. Kada bi dobio takve ovlasti, tada ga se moglo zvati upraviteljem. Primjere robova koji su služili kao upravitelji nalazimo u Mateju 24:45 i Mateju 25:14.

4. Sluga (*doulos*)

U mnogim se prijevodima ova ista riječ prevodi i kao "rob" i kao "sluga". Riječ može značiti i jedno i drugo. U biblijskim vremenima je bilo robova koji su živjeli u najgoroj neimaštini i siromaštvu, a bilo je i sluga, koji su živjeli mnogo bolje. Međutim, i jedni i drugi su bili nečije vlasništvo, tako da se rabi ista riječ.

5. Upraviteljstvo (*oikonomia*⁸)

Upraviteljstvo je posao, ili služba, upravitelja, a ne sam upravitelj. Kada govorimo o našem upraviteljstvu, mislimo na našu odgovornost raspolaganja dobrima. Ovu riječ nalazimo u Luki 16:2; 1 Korinćanima 9:17 i u Efežanima 3:2. Iz načina na koji se ova riječ koristi možemo stvoriti razumnu sliku o tome što je zapravo upraviteljstvo. Upravitelj je uglavnom bio rob kojem je dodijeljena ovlast da vodi brigu o gospodarevom bogatstvu, kućanstvu, njivama, poslu, drugim slugama, pa čak i da bude tutor gospodarevom sinu.

Upravitelj je zapravo bio rob kojem je dana vlast da vodi brigu o blagu svog gospodara.

B. Josip - primjer upravitelja

Josip je možda najbolji primjer dobroga upravitelja. Najprije je bio upravitelj nad domom Potifara, koji ga je kupio kao roba (Post. 39). Iako Potifar nije bio vjernik, uskoro je uvidio da je Bog s Josipom i da je Josip uspješan u svemu što naumi. Zato je sve što je imao povjerio na brigu Josipu – sve osim svoje žene (Post. 39:9).

Josip je, kao Potifarov sluga, jeo i odijevao se u ono što je imao gospodar. Živio je u Potifarovom domu i rukovodio njegovim kućanstvom i njivama. Međutim, priča o tome kako je Potifarova žena htjela zavesti Josipa nam jasno govori da Josip nikako nije zaboravljao da sve što mu je na raspolaganju pripada njegovom gospodaru, i da ipak postoje neke granice preko kojih ne smije prijeći. Sve dok je gospodar bio zadovoljan njegovim upravljanjem i sve dok ne bi zgriješio protiv Potifara, Josip je mogao uživati u plodovima svoga rada.

Kasnije je Josip opet postao upravitelj, i to najprije tamničarev, a potom i samoga faraona. Kao faraonov upravitelj, Josip je bio najbogatiji čovjek u Egiptu poslije faraona. Međutim, njegov je položaj ovisio o tome koliko je u vođenju faraonovih poslova bio vjeran faraonovoj želji.

C. Upraviteljstvo u usporedbama

Budući da je u biblijskim vremenima uloga upravitelja bila vrlo česta, Isus je pomoću usporedaba o upraviteljima objašnjavao istine o odnosu između vjernika i Boga. Koju nam istinu Isus želi objaviti kada nam govori o upravitelju?

1. Dobri upravitelj je vjeran

U Luki 12:42-48 Isus govori da upravitelj mora biti vjeran čak i kada je njegov gospodar odsutan. Ako se gospodar iznenada vrati i vidi da upravitelj vodi brigu o njegovim poslovima, nagradit će ga. Međutim, ako upravitelj nije spreman za gospodarev povratak, bit će oštro kažnjen. Tako je i s vjernicima. Našeg Gospodina nema, ali će se uskoro vratiti. Moramo biti vjerni u njegovoj odsutnosti.

⁶ επιτροπος

⁷ δουλος

⁸ οικονομια

2. *Snalažljiv upravitelj koristi svoj položaj da bi se pripremio za budućnost*

Isus nam u Luki 16:1-12 govori još jednu usporedbu o upravitelju. Ova nas usporedba malo iznenađuje, jer upravitelj je pohvaljen zato što je prevario gospodara. Cilj nikako nije bio hvaliti nepoštenje, već nam jasno pokazati da moramo mudro koristiti ono što imamo kako bismo se pripremili za budućnost. Prevtljivi upravitelj je shvatio da je njegov položaj privremen, baš kao i naš život na zemlji. Stoga je odlučio učiniti sve što je u njegovoj moći kako bi si priskrbio dobar prijem kada ga gospodar otpusti. Isus je rekao da je upravitelj postupio mudrije nego što mi često postupamo. Sve što imamo na zemlji trebamo koristiti u cilju skupljanja nebeskog blaga.

3. *Upravitelji će se cijeniti prema sposobnosti*

Vrlo dobro poznajemo usporedbu o talentima iz Mateja 25:14-30. Gospodar je prije svog odlaska svakom sluzi povjerio određenu količinu novca. Dakle, postali su upravitelji nad tim talentima. Međutim, nisu svi dobili jednaki iznos, nego je svaki dobio onoliko koliko je gospodar procijenio da je sposoban raspolagati. Kada se gospodar vratio, svakog je nagradio prema njegovoj vjernosti. Onaj koji je primio dva talenta primio je istu pohvalu kao i onaj koji je primio pet. Osuđen je samo onaj koji je potratio povjereni mu talent. Ključ je u njegovoj vjernosti, a ne u količini novca koja mu je povjerena.

D. Svođenje računa

Apostol Pavao je također vrlo jasno učio da smo mi Kristovi upravitelji. Osnivači crkava i vođe imaju posebnu odgovornost da upravljaju Božjim otajstvima (1 Kor. 4:1-2; Efe. 3:2; Titu 1:7). Rekao je i da će se naš gospodar vratiti iznenada, kada ga ne očekujemo (1 Sol. 5:2). Kada se Isus vrati po svoju crkvu, prosudit će jesmo li bili vjerni kada smo mu služili (Rim. 14:4-12; 2 Kor. 5:10). Svaki od ovih odjeljaka upućen je kršćanima. Činjenica da će Isus suditi vjernicima još je jasnije izrečena u 1 Korinćanima 3:10-15. Tamo Pavao tvrdi da će se naša djela iskušati u ognju, kada ćemo biti nagrađeni, ili ćemo pak biti na gubitku, već ovisno o tome kako smo služili. Tu se očito radi o vjernicima, jer će se spasiti čak i onaj koji nije učinio ništa dostojno nagrade (s. 15).

IV. MI KAO UPRAVITELJI

A. Naš novac

Većina vjernika zna da dio svog novca trebaju dati Gospodinu. Međutim, ispravno shvaćanje upraviteljstva rezultira u jednom drukčijem stavu. Ne samo da trebamo davati svoj novac, već ga isto tako ne smijemo uludo trošiti niti kupovati njime stvari koje Bogu nisu ugodne. Na kraju krajeva, to je njegov novac. Mi nemamo svog novca. Imamo samo Božji novac koji nam je povjeren. Hoćemo li ga dati crkvi ili ga potrošiti na Bogu ugodan način, uvijek ga vraćamo Bogu.

Mi nemamo svog novca. Imamo samo Božji novac koji nam je povjeren.

B. Naše vrijeme

Vrijeme koje imamo možda je nešto najdragocjenije, jer ga nikako ne možemo uvećati. Bog nam je svima dao određeni broj dana (Psalam 139:16) i očekuje da ih iskoristimo za njegovu slavu. Kada je Isus uzašao u nebo, anđeli su prekorili učenike što stoje i gledaju u nebo (Djela 1:11). Trebali su izvršiti njegovu zapovijed i čekati Svetog Duha te onda pronijeti Evanđelje među sve narode. Pavao nas podsjeća da moramo biti revni u pobožnom življenju, jer se približava dan našega spasenja (Rim. 13:11-14). Još nam nalaže da u ovim zlim danima koristimo svaku moguću priliku (Efe. 5:15-17). Bog nam je svima odredio razne zadaće i dao nam je ograničeno vrijeme da ih ostvarimo (Efe. 2:10). Moramo dobro procijeniti kako provodimo svoje vrijeme, kako bismo mogli učiniti sve ono što Bog traži od nas.

C. Naša dobra

Čak i iskreni vjernici često zanemaruju ovo pitanje. Možda i znaju da Bog želi dio njihova novca, no tu je onda kraj. Ako imaju jako male prihode, možda smatraju da ne trebaju davati. Međutim, Biblija u stvarnosti nikada ne ograničava naše davanje na novac. Starozavjetni desetak se uglavnom davao od stoke ili ljetine. Vjernici u Novom zavjetu su se većim dijelom uzdržavali ne samo novcem. Bog želi da dajemo dio svega što primimo. Može to biti plaća, krumpiri iz našega vrta, mlijeko koje pomuzemo ili neko drugo dobro. Nije bitan izvor. Bog je krajnji izvor svega što imamo i očekuje da to zapamtimo i damo mu čast svojim dobrima.

Vjernici u Novom zavjetu izražavali su podršku ne samo novcem, već i drugim oblicima imetka.

Jeste li spremni koristiti dobra koja vam je Bog povjerio onako kako on želi, za službu ljudima? Članovi jeruzalemske crkve su prodali sve što su imali kako bi dali onima koji nisu imali ništa (Djela 2:44). S Barnabom se u Bibliji prvi puta srećemo kada je prodao svoju zemlju i novac dao crkvi (Djela 4:36-37). Bog je obilno blagoslovio Barnabu i odabrao ga da bude suradnik apostola Pavla.

D. Naša tijela

Malo je kršćana svjesno ove odgovornosti, no ovo je jako bitno. Naša su tijela hram Svetog Duha (1 Kor. 6:19), i služe za Božju slavu. Iako Biblija ne govori otvoreno protiv konzumacije alkohola, pušenja ili drogiranja, sve ovo će narušiti Božji hram i omesti našu službu Bogu. Upraviteljstvo nad ovim hramom podrazumijeva da ćemo se kloniti svega što šteti našem zdravlju. To se odnosi i na manjak vježbe ili sna, lošu ishranu ili bilo što drugo što nam šteti.

E. Naše obitelji

Naše su obitelji najveći Božji dar. Ako nismo u stanju dobro upravljati svojim obiteljima, tada nismo kvalificirani za upravljanje crkvom (1 Tim. 3:4-5). Obitelj nije prepreka službi. Ona je dio službe, jer nas obiteljski život treba pripremiti za djelotvorno služenje. Što zrelije upravljamo svojim obiteljima i u ljubavi ih učimo Božjoj riječi, to više učimo kako se dobro brinuti za braću i sestre u Kristu i poučavati ih.

F. Naša služba

U 1 Petrovoj 4:10 čitamo da svi vjernici moraju biti vjerni upravitelji Božje milosti i koristiti svoje duhovne darove za služenje drugima. Ispravno shvaćanje službe će mnogim crkvenim vođama skinuti teret s leđa. Služba pripada Bogu. U pitanju je njegovo djelo, a ne naše. Mi smo tek njegove sluge koje se služe dobrima koja su im povjerena kako bi ostvarili svoju zadaću. Ako nemamo sredstava, Bog će nam ih dati. Ako smo vjerni, osvarit ćemo sve što Bog traži od nas. Kada naiđu teškoće, ne moramo osjećati opterećenje koje će nas slomiti. Dovoljno je sačekati da nas Gospodin uputi i osnaži.

Obavezno moramo svakog dana provoditi određeno vrijeme s Bogom. Kada smo svjesni vodstva Svetog Duha, donosit ćemo bolje odluke i naša će služba biti djelotvornija. Čak je i Isus smatrao potrebnim da provodi vrijeme s Ocem kako bi primio mudrost. To je bilo posebno očito kada bi morao donijeti neku veliku odluku, primjerice gdje treba raditi (Lk. 4:42-44), ili koga izabrati za učenika (Lk. 6:12-16). I nama je potrebna ista ova mudrost. Ako nikada ne zaboravimo da smo tek sluge koje vrše Božju volju, tada ćemo ga često slušati.

V. UPRAVITELJSTVO I OSNIVAČ CRKAVA

Neobično je bitno da osnivač crkava bude i dobar upravitelj. Da bi osnovao novu crkvu, osnivač crkava će morati koristiti sve svoje darove, sva svoja dobra, sve svoje vrijeme i novac. Osim toga, morat će se naučiti brinuti za svoje tijelo i obitelj, i tu svoju brigu uravnotežiti sa službom. Osnivač crkava mora sam slijediti načela upraviteljstva i učiti druge kako da čine isto.

A. Primijeniti na sebe

Osnivači crkava se nalaze pred teškom zadaćom. Na njima je da izbjavljaju zarobljenike od moćnog i nevidljivog neprijatelja i da uspostavljaju nova Božja uporišta. U svojoj snazi, oni nisu sposobni za tako nešto. Međutim, oni su Božje sluge koje se služe njegovim dobrima kako bi ostvarili njegovo djelo. On će im dati sve što trebaju. Njihova je dužnost odgovorno koristiti ono što im je predano. Sve što čine, od davanja novca do raspolaganja vremenom, treba izvagati u odnosu na njihovu potrebu za blagoslovom i njihovu upraviteljsku ulogu.

Svojim ćete primjerom i dosljednošću u učenju pokazati novim vjernicima kako biti dobar upravitelj.

Ako imate problema sa svojom upraviteljskom ulogom, možda je to zato što ne znate kamo smjerate. Preispitanjem svojih vrijednosti možete ponovno naći smjer u životu i službi. Vide li drugi u vama osobu koja voli Boga i ljude? (Mt. 22:37-39) Je li način na koji raspolažete svojim vremenom, dobrima, obiteljima, službom, itd. sukladan s tom slikom?

B. Poučiti druge

Da bi osnivanje crkava bilo djelotvorno, svi članovi tima moraju biti aktivno uključeni u to. Moramo nove obraćenika od samoga početka učiti da su pred Bogom odgovorni da budu upravitelji. Nemojte misliti da će ljudi sami zaključiti da trebaju biti dobri upravitelji. **Svojim ćemo primjerom i dosljednošću u učenju** pokazati novim vjernicima kako biti dobar upravitelj.

Konkretno, nove vjernike treba učiti:

- kako biti darežljiv s novcem i drugim dobrima.
- kako otkriti i koristiti svoje duhovne darove u službi izgrađivanja crkve.
- kako posvećivati vrijeme služenju vjernicima i nevjernicima.
- kako se brinuti za obitelj ne bi li naučili kako se brinuti za druge vjernike.

ZAKLJUČAK

Kršćanin je upravitelj, bio on toga svjestan ili ne. Sve što imamo pripada Gospodinu i od nas se traži da to koristimo za Božju slavu. Ovo načelo vrijedi za sve vjernike, a ne samo za osnivače crkava. Međutim, osnivači crkava imaju naročitu odgovornost, jer oni moraju svojim životom oslikati ovo načelo i učiti druge. Kome je puno dano, od njega će se puno i tražiti.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kojim vas je dobrima Bog opskrbio? Napišite ih.
- Kojim je stvarima opisanima pod točkom IV najteže upravljati? Zašto?
- Može li siromašan čovjek bilo što dati Bogu? Treba li? Koliko?
- Što novim obraćenicima treba govoriti o upraviteljstvu?
- U kojem su smislu vrijednosti bitne u diskusiji o upraviteljstvu?

Upravljanje novcem

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pokazati da požrtvovno davanje i samostalno uzdržavanje crkve mogu unaprijediti proces osnivanja crkava.

☞ Glavne točke

- Bog želi da u vjeri požrtvovno dajemo sredstva za njegovo djelo.
- Crkve koje se same uzdržavaju rastu brže od onih koje to ne čine.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- znati na koji način samostalnost u uzdržavanju doprinosi rastu i sazrijevanju crkve.
- davati u još većoj mjeri i učiti druge da čine isto.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Nastojte izbjegavati žučne rasprave o davanju desetka. Bit lekcije je u tome da smo dužni koristiti svoj novac na Božju slavu. Usmjerite se na tu činjenicu, jer ona važi neovisno o tome što tko misli o davanju desetka. Budite spremni na mogućnost da netko u grupi već ima određenog iskustva s određivanjem proračuna te da bi svoja iskustva mogao prenijeti drugima.

I. ISTRAŽIVANJE BIBLIJE

Biblija ima puno za reći o novcu. Izabrali smo ove odjeljke koji će nam pomoći da shvatimo što Bog misli o našem novčanom davanju.

A. Desetak u starozavjetnom Zakonu

Od Izraelaca se očekivalo da daju desetak, to jest deset posto svog prihoda, Gospodinu i za njegovo djelo (Lev. 27:30-32; Bro. 18:23-24). Uz propisani desetak, postojali su još mnogi prinosi i porezi koji su se nazivali desetkom. Onaj tko je ozbiljno vjerovao u Stari zavjet i nastojao držati Zakon, vraćao je Bogu negdje oko 28 posto svog prihoda; uglavnom stoke i usjeva.

Na stranu s tehničkim detaljima o starozavjetnom desetku, desetak je predstavljao osobnu duhovnu disciplinu na koju je Bog obećao reagirati. Bog je uskraćivanje desetka smatrao pljačkom, jer mu desetak pripada. Bog je pozvao Izraelce da ga iskušaju na tom planu, obećajući da će obasuti blagoslovom sve koji mu donesu cijeli desetak (Mal. 3:8-12).

B. Dobrovoljni prilog i šator sastanka

Davanje desetka ni u kom slučaju nije u Starom zavjetu predstavljalo jedinu metodu prikupljanja sredstava. Za vrijeme lutanja po pustinji, Bog je naložio Mojsiju neka sakupi u narodu darove za izgradnju šatora (Izl. 25:1-8). Ljudi su kao odgovor na ovaj poziv davali svoju stoku, osobnu imovinu, pa čak i radnu snagu (Izl. 35:4-29). Nitko ih nije prisiljavao na davanje, već su sami tako odlučili. Štoviše, dali su puno više nego što je trebalo pa je na kraju Mojsije morao reći da prestanu davati! (Izl. 36:4-7)

C. David kao primjer davanja za izgradnju hrama

David je znao što znači davati požrtvovno i to u tolikoj mjeri da je odbio dati Bogu nešto što ga neće ništa koštati (1 Ljet. 21:24). Kralj David je požrtvovno davao od svoga bogatstva kako bi njegov sin Salomon mogao kasnije izgraditi Gospodnji hram (1 Ljet. 29:1-5). Davidovo davanje bilo je za druge nadahnjujući primjer pa su poslije njega i Izraelove vođe davale od svojih sredstava (1 Ljet. 29:6-9). Molitva koju je David potom molio otkriva nam njegov stav o davanju (1 Ljet. 29:10-20). Doznajemo da je David davao u duhu štovanja i zahvale Bogu. David još naznačuje da blago i bogatstvo i sve drugo pripada Gospodinu (1 Ljet. 29:16). Davanje je tek prilika da Bogu vratimo manji dio onoga što je on dao nama. David se čak naglas pita kako mu je Bog uopće ukazao takvu čast da može davati ono što ima (1 Ljet. 29:14).

D. Davanje u siromaštvu

Isus je pohvalio udovicu koja je dala jako malo novca (Lk. 21:1-4). Učinio je to jer su ta dva novčića iznosila 100 posto njezinog imetka. To se dogodilo prije Pedesetnice, prije uspostavljanja crkve. Dakle, i prije nastanka crkve, kada nitko nije ni sumnjao da Bog traži desetak, Gospodinu je bilo drago što vjernici drage volje daju više nego što se od njih traži. Isto tako je jasno da Boga zanima i da prati koliko dajemo.

U ovom odjeljku jasno vidimo još jedno načelo. Hram je bio skupa građevina optočena zlatom (Mk. 13:1; Mt. 23:16). Hramu sigurno nije trebao novac siromašne udovice. Međutim, Isusu je bilo drago da je ona svejedno dala što je imala, jer je dala svoj novac Bogu, a ne hramu. To što su vjerske vođe bili licemjeri nije bilo bitno, kao ni činjenica da će Rimljani za koju godinu srušiti hram. Mi svoj novac ne dajemo čovjeku, već Bogu. Međutim, Bogu dajemo posredstvom crkve.

F. Financiranje novozavjetnih crkvenih vođa

Novozavjetne duhovne vođe su se uzdržavale na razne načine. Isus i učenici su se, barem dijelom, uzdržavali od onoga što su im dale žene koje su s njima putovale (Lk. 8:1-3). Kada je Isus poslao učenike da propovijedaju Evanđelje po Galileji, rekao im je neka očekuju da će se oni kojima će služiti brinuti za njih (Mt. 10:10; Lk. 10:5-8).

Apostol Pavao je, kao Božji sluga, imao pravo tražiti da ga oni među kojima služi uzdržavaju, isto kao što su se uzdržavali starozavjetni svećenici (1 Kor. 9:4-14). Ovdje, kao i na drugim mjestima (1 Tim. 5:18), Pavao potiče crkve da uzdržavaju one koji u njima služe. Pavao iz svojih osobnih razloga nije uvijek koristio svoje pravo da traži pomoć od onih kojima je služio. Na primjer, Pavao nije od Korinćana primio nikakvu novčanu pomoć, iako ju je mogao tražiti (1. Kor. 9:12). Štoviše, Pavao se uglavnom sam uzdržavao, i to tako što je pravio šatore kako ne bi bio na teret crkvi (Djela 8:2-3; 1 Kor. 4:12). Osim toga, doznajemo da su Filipljani financijski pomogli Pavlovu službu (Fil. 4:15-20). Zanimljivo je primijetiti da Pavao često kaže "... a moj će Bog ispuniti svaku vašu potrebu" onda kada hvali Filipljane zbog njihovog davanja. Pavao je znao da će Bog ispuniti svaku potrebu Filipljana, jer su i oni darežljivo dali za Pavlovu službu. Drugim riječima, kada smo vjerni u davanju Bog će nam dati što trebamo.

G. Sakupljanje novca za svete u Jeruzalemu

Pavao se zaputio da sakupi poseban prilog za siromašne i svete u Jeruzalemu, gdje je zavladao glad. U svojem prvom pismu korintskim vjernicima Pavao je precizno objasnio kako se prilog treba prikupljati (1 Kor. 16:1-2). Očekivao je od svih vjernika da prvoga dana u tjednu (u nedjelju) radosno daju novac. Nigdje nije naveo postotak, već je rekao neka svatko udjeli prema svojim mogućnostima. U drugom pismu Korinćanima Pavao opet govori o davanju priloga. U 2 Korinćanima 8:1-6 i 9:6-11 nalazimo najprovokativnija novozavjetna načela o davanju.

Pavao na početku navodi primjer davanja makedonskih crkava (2 Kor. 8:1-6). U svome siromaštvu su velikodušno dali, čak i više nego što je to ljudski bilo moguće (uzdali su se u Boga). Makedonci su bili nadahnuti činjenicom da su prvenstveno predali sebe Bogu. Oni koji na ovaj način daju uživaju divno Božje obećanje da će biti nagrađeni srazmjerno svome davanju. I doista, Bog će obilno ispuniti naše potrebe ako imamo vjere i velikodušno mu dajemo svoj novac (2 Kor. 9:6-11; Lk. 6:38).

II. DAVANJE OSOBNOG IMETKA

Kroz cijelu Bibliju se proteže jedno bitno duhovno načelo koje svaki kršćanin treba znati. Ono je vrlo jednostavno: u Božjoj ekonomiji mogućnost davanja i primanja nije ograničena na raspoloživa sredstva. Drugim riječima, svaki vjernik, koliko god siromašan, treba davati svoj novac Bogu. Kao što smo već objasnili u mnogim odjeljcima, siromaštvo

U Božjoj ekonomiji mogućnost davanja i primanja nije ograničena na raspoloživa sredstva.

nije izlika. Svi trebaju davati novac Bogu. Nadalje, kada Božji narod u vjeri daje koliko može to je uvijek dovoljno. Bog na čudesan način koristi njihove darove i višestruko ih umnaža. Primjer vidimo u priči o udovici iz Sarfate (1 Kr. 17:7-16) i o hranjenju 5.000 (Mk. 6:30-44). U oba slučaja nije dano puno, ali bilo je dovoljno jer se našlo u Božjim rukama.

Novčano pomaganje Božjeg djela trebalo bi biti dio života svakog vjernika. I dok je većina kršćana svjesna ove odgovornosti, mišljenja o tome koliko treba dati podijeljena su. Traži li se od crkve da daje desetak? Mnogi vjeruju da se desetak, kao dio Mojsijeva zakona - poput zakona o prehrani – nije prenio u Novi zavjet (Rim. 10:4; Gal. 3:25). Drugi pak vjeruju da, zbog toga što je desetak prethodio Mojsijevu zakonu (Post. 14:19-20) i zbog toga što je i sam Isus davao desetak iako je time zapravo izrazio brigu za motiv davanja (Mt. 23:23), Bog očekuje da se i mi držimo prakse davanja desetka.

Svi bi se vjernici, koji proučavaju novozavjetne ulomke koji govore o davanju, vjerojatno složili da je deset posto dobar minimum našeg davanja Gospodinu. Mogli bismo reći da će, budući da se u Starom zavjetu tražio određeni postotak, novozavjetni vjernik koji bolje može pojmiti spasenje poželjeti dati više. Neovisno o postotku prihoda koji vjernik odluči dati, bitno je znati da se prihod ne sastoji samo od novca koji ide na ime plaće. Ako sve što imamo pripada Bogu, tada se u našem desetku trebaju naći i drugi vidovi našeg prihoda: usjevi, stoka i slično. Ako netko na ime svog prihoda prima mali i nikakav novčani iznos, to ne znači da je nekako izuzet od davanja desetka. On naime ima drugih sredstava za život, te i takve prihode treba uzeti kada donosi svoj desetak Gospodinu.

Ova načela su smjernice za davanje vjernika:

- Svaki vjernik treba davati.
- Naše davanje mora biti srazmjerno našim prihodima, kako novčanim tako i drugim. Zamislite kako bi bilo da vam Bog da prihod srazmjeran vašem davanju!
- Trebamo davati čak i ako smo siromašni.
- Trebamo davati darežljivo i to zato što želimo, a ne zato što nas netko na to prisiljava. Davati trebamo radosnog srca, u želji da ugodimo Bogu.
- Trebamo davati više nego što možemo (s pouzdanjem u Boga).
- Trebamo davati novac tek ako smo se u potpunosti predali Bogu. Davanje je znak naše odanosti Gospodinu.
- Bog nas nagrađuje srazmjerno našem davanju. Obećao je da će se, ukoliko imamo vjere da darežljivo dajemo, obilno pobrinuti za naše potrebe.

U Malahiji Bog obećaje Izraelcima da će, ako budu davali desetak, otvoriti nebeske ustave i izliti svoj blagoslov na njih. Danas za nas vrijedi slično obećanje. To što smo upravitelji znači da sve što nam je povjereno pripada Bogu. Ako smo vjerni i vraćamo mu što nam je dao, tada će nas on blagosloviti više nego što nam je uopće potrebno.

Ako zaboravimo čije je sve što imamo, i ako smo škrti pred Bogom, propustit ćemo Božje blagoslove. Nitko ne garantira da će blagoslov kojim će nas Bog blagosloviti biti novčane prirode. Bog će možda davatelju podariti duhovni blagoslov.

III. FINACIJE U MJESNOJ CRKVI

Jedna od odgovornosti crkve jest brižno i pošteno raspolaganje desetkom i prinosima Božjega naroda.

A. Crkve koje se same uzdržavaju

U Starom zavjetu je desetak omogućavao hramu, a kasnije i sinagogama, da se samostalno uzdržavaju. Kada je deset obitelji dalo 10 posto, makar bilo i samo deset obitelji, moglo se uspostaviti novo kućanstvo – Božje kućanstvo. Upravo je zbog toga židovski običaj da se sinagoga može sagraditi u svakom gradu gdje ima barem deset židovskih obitelji.

Kako god netko shvaćao desetak u Novom zavjetu, načelo davanja desetka u cilju održavanja crkve i dalje vrijedi. S iznimkom dara poslanog u Jeruzalem zbog gladi, u Novom zavjetu je bilo normalno da svaka crkva sama vodi brigu o vlastitim financijskim potrebama. Na primjer, Pavao je tražio od Galaćana da sami uzdržavaju svoje učitelje (Gal. 6:6). Naložio je Timoteju da uči crkve kako da se brinu za svoje siromahe i

Crkve koje su same odgovorne za vlastito održavanje brže će rasti i umnažati se.
--

udovice (1Tim. 5:3-10) i da plaćaju svoje učitelje Božje riječi (1 Tim. 5:18). Istraživanja će pokazati da su crkve koje su same odgovorne za vlastito uzdržavanje sklone bržem rastu i umnažanju od onih koje tu odgovornost ne nose. Samostalno uzdržavanje ima više prednosti:

1. *Samostalno uzdržavanje dovodi do zrelosti*

Ovisnost o pomoći izvan okvira crkve može dovesti do lošeg poimanja dostojanstva i umanjuje prilike za razvoj. Kada, međutim, crkva sama uzdržava svoju službu i sama vodi računa o svojim financijama, postaje zrelija jer mora donositi odluke u skladu sa svojom odgovornošću.

2. *Samostalno uzdržavanje izgrađuje odgovornost*

Uobičajeno je da duhovni djelatnik koji prima plaću iz druge crkve osjeća veću odgovornost prema onima koji ga financiraju nego prema crkvi u kojoj služi. U takvoj situaciji potrebe mogu proći neprimjećene, jer se vođa ne usmjerava na potrebe stada, već na potrebe svoga "poslodavca". A vrlo je izgledan i ovaj scenario: članovi crkve ne osjećaju odgovornost za potrebe svojih vođa pa misle da je to nešto normalno. Koji god razlog tomu bio, oni koji daju svojataju ono za što daju (Mt. 6:19-21). Drugim riječima, ljudi jako cijene ono u što ulažu. Vrlo je bitno da vlasnici mjesne službe budu vjernici mjesne crkve, kako bi služba mogla rasti.

3. *Samostalno uzdržavanje predstavlja čin vjere*

Samostalno uzdržavanje može podrazumijevati mnogo nevolja i poteškoća. Međutim, upravo su nevolje prilika da rastemo u vjeri (1 Pet. 1:6-7; Jak.1:3-4). Samostalno uzdržavanje je zapravo pitanje vjere. Razlog odsutnosti samostalnog uzdržavanja često nije siromaštvo, već manjak vjere. Postoje primjeri siromašnih ljudi koji su bili u stanju uzdržavati svoje crkve, kao i bogatih ljudi koji su očekivali da će novac doći izvana. Postavlja se pitanje: "Hoće li se Bog brinuti za svoj narod ili neće?" Ljudi vjere će na ovo pitanje potvrdno odgovoriti. Je li mudro moliti se za Božju providnost a ne biti spreman sam postati odgovorom? Očito nije. Tako nešto bilo bi vjera bez djela. Međutim, kada Božji narod daje požrtvovno i u vjeri, sa sigurnošću u Božju vjernost, tada Bog uzvraća onako kako nismo mogli ni zamisliti.

4. *Samostalno uzdržavanje ojačava svjedočanstvo pred izgubljenima*

Kada se crkva uzdržava sredstvima iz inozemstva, tada se obično misli da je vjera koju ta crkva promiče nekakva strana vjera. To je česta prepreka svjedočanstvu u sredini u kojoj se živi. Ovo se posebno odnosi na plaće: kada su ljudi plaćeni iz stranih izvora, moglo bi ih se smatrati najmljenim prodavačima, a ne pravim vjernicima s autentičnom vjerom.

S druge strane, kad su članovi crkve požrtvovni u uzdržavanju službe, teško se može sumnjati u njihovu odanost. Ako crkva očekuje da će netko izvana plaćati račune, hoće li očekivati i da netko izvana navješćuje Evanđelje u njihovoj sredini?

5. *Samostalno uzdržavanje omogućuje neograničeni rast*

Kada sredstva dolaze izvana, onda fondovi gotovo uvijek imaju neko ograničenje. Sustav često zahtijeva da se sredstva ulože kako bi se služba mogla predstaviti potencijalnim donatorima. Drugim riječima, da biste primili novac, morate najprije uložiti novac. Postoji također i taj strah da izvor sredstava može presahnuti bilo kada. Ishod ovoga je da postoji ograničenje na količinu primljenog novca i onda crkva ne raste. S druge strane, kada se crkva samostalno uzdržava a ljudi su naučili davati, sredstva će se uvećavati tako što će se sve više ljudi obraćati Kristu i priključivati crkvi. Što je crkva veća, veće je i njezino davanje, tako da nema ograničenja u onome što se može učiniti.

Kada se leptir rodi, mora se prvo dobro namučiti da izađe iz čahure. Dobronamjerni promatrač bi možda rado pomogao leptiru da se izvuče van. Ali ako to učini, omest će leptira u rastu i razvoju, tako da će leptir vjerojatno uginuti nedugo nakon što izađe iz čahure. Prema Božjem dizajnu su leptirovi napori uloženi u izlazak iz čahure upravo onakva vježba kakva je potrebna da se nauči živjeti kao leptir. Isto vrijedi i za novonastalu crkvu. Ako se crkva od samog početka ne nauči sama uzdržavati, može do vijeka ostati nefunkcionalna i nikada neće naučiti koja se radost i snaga kriju u samostalnom uzdržavanju. Svaka nova crkva treba imati priliku da raste u vjeri i poslušajući Božji naum za uzdržavanje i rast.

B. Raspolaganje crkvenim financijama

Na raspolaganje crkvenim financijama ne treba gledati kao na običan posao ili kao na administraciju, već kao na duhovnu službu.

1. Učite vjernike sustavnom davanju

Kakva god uvjerenja o desetku imali, nemojte govoriti o zakonu davanja, već o radosti davanja! Biblijsko davanje, bilo da je u pitanju desetak ili ne, predstavlja čin vjere, simbol da sve što čovjek ima pripada Bogu. Kada ljudi dragovoljno daju, tada često daju više i primaju veći blagoslov.

Vođe moraju služiti kao primjer. Sjetite se samo kako je prinos kralja Davida bio primjer drugim vođama, pa i cijelom Izraelu (1 Ljet. 29:1-20). Pastor ili osnivač crkava koji ne govori o davanju samo zato da ne bi ispao pohlepan, nikome ne čini uslugu. Naime, on lišava ljude privilegije da sudjeluju u službi, a crkva gubi sredstva koja joj je Bog u svojoj mudrosti namijenio.

Odsutnost upravljanja dobrima može također omesti osnivanje drugih crkava. Male grupe od barem deset obitelji koje daju deset ili više posto svoga prihoda mogu lako uzdržavati pastora, koji bi živio isto kao i oni. Međutim, ako vjernici ne shvaćaju da su dužni davati, tada će osnivač crkava morati negdje drugdje potražiti sredstva za osnivanje nove crkve. Isto tako treba biti jasno da to nije ugodno Bogu, koji želi da ispunimo naše države crkvama i učenicima, te tako ispunimo Veliko poslanje.

Pastor ili osnivač crkava koji ne govori o davanju samo zato da ne bi ispao pohlepan, nikome ne čini uslugu.

2. Osmislite prihvatljiv sustav troškova

Kršćani iz raznih dijelova svijeta imaju različite metode za raspolaganje crkvenim financijama. Bez obzira na metodu, bitno je da vođe crkve, kada planiraju kako će služba izgledati, procijene trošak (Lk. 14:28-30). Mnoge crkve koje su se ozbiljno prihvatile ove dužnosti pišu svoj proračun koji zapravo predstavlja najobičniju procjenu koliko će im novca trebati u nekom određenom vremenskom razdoblju. U proračun se mogu uključiti očekivani troškovi za sljedeće stavke:

- Administracija/planiranje
- Služba milosrđa
- Učeništvo/obuka
- Evangelizacija
- Prostor/oprema
- Misija
- Plaće
- Štovanje

Proračun mogu (možda jednom godišnje) napisati oni koji su zaduženi za financije (odbor za financije), no odobriti ga moraju duhovne vođe crkve. Pisanje proračuna treba biti potkrijepljeno molitvom i s uzimanjem ciljeva službe u obzir.

3. Obučite i uposlite crkvenog blagajnika

Ako ljudi naslute da se s novcem ne postupa ispravno, oklijevat će u svome davanju. Smjernice prikazane na slici 2.1 predstavljaju prijedlog za odgovorno i pošteno raspolaganje financijama. Vaša služba može i ne mora odlučiti da napiše svoj proračun. Možda odlučite da se nećete povoditi za predloženim smjernicama. Nije bitna forma, već funkcija. Sustav za prikupljanje i razdjeljivanje novčanih sredstava treba obuhvaćati sljedeće: više ljudi, planiranje potkrijepljeno molitvom, odgovornost, redovito prikupljanje, pomno vođenje evidencije i redovito izvještavanje.

IV. FINACIJE I POKRETI OSNIVANJA CRKAVA

Pokretima osnivanja crkava za održavanje raznih vidova službe, od mobiliziranja mjesnih vjernika do najviše infrastrukture, uglavnom trebaju financije. Ljude treba obučiti i uposliti, literaturu treba napraviti i proširiti, vođe se moraju sastajati na molitvu i kristaliziranje vizije, treba provoditi istraživanja, valja i osnivati crkve. Za sve to treba novac. Odakle će novac doći? Budući da su za širenje Evanđelja potrebna sredstva, davanje predstavlja bitan sastavni dio pokreta osnivanja crkava. Vjera gura pokret, a ljudi vjere daju, ili je u protivnom njihova vjera mrtva. Isus je opisao duhovnu tajnu davanja novca kada je rekao:

“Jer gdje ti je blago, tu će ti biti i srce.” (Mt. 6:21) Kada čovjek daje novac i druga dobra prema svojim mogućnostima, tada je u svom srcu vezan za svoje ulaganje. Ako netko štedi pa uštedu potroši na kuću, auto, obrazovanje - kako ga već odluči potrošiti - to će voljeti i cijeniti. Isto je i kad netko odluči pomoći širenje Evanđelja jer voli Isusa. Kada čovjek daje novac za Božje djelo, tada se počinje iskreno zanimati za njega, te se mijenja i izvana i iznutra.

Pripadnici pokreta moraju biti spremni požrtvovno davati, jer u protivnom pokret neće imati iskrenih sljedbenika. Kada ljudi zaključe da je neka služba ili program nešto njihovo, i da uspjeh ili neuspjeh Božjega djela ovisi o njima, događa se nešto nevjerovatno. Inozemna novčana pomoć može koristiti pokretima osnivanja crkava, ali to znači da dugoročni plan ipak određuju stranci. Tada služba, u biti, pripada nekome drugome – a to za pokret može značiti smrt.

Slika 2.1 Smjernice za raspolaganje desetkom i prilozima

• Priloge trebaju primati i za njih biti odgovorna barem dva člana crkve. • Mora se voditi precizna evidencija o tome koliko je novca prikupljeno. • Svi koji broje prikupljeni novac moraju se potpisati u znak da je zapisan točan iznos. • Za nadgledanje potrošnje prikupljenog novca prema odlukama crkvenih vođa treba biti zadužen odbor od barem tri člana crkve. • Treba odrediti tko će od članova crkve biti blagajnik, koji će voditi evidenciju o crkvenom novcu. Blagajnik mora čuvati crkveni novac na sigurnom mjestu. • Prilozi koji su dani s određenim ciljem smiju se koristiti samo u navedene svrhe. • Svim članovima na uvid treba dati godišnji financijski izvještaj o tome koliko je novca prikupljeno i kako su se sredstva trošila.

Mogu li se pokreti održati novčanim sredstvima prikupljenim na mjesnoj razini? Odgovor, kao što i možete očekivati, glasi: “Da, moguće je.” Tamo gdje ljudi imaju žarku viziju za pokrete osnivanja crkava i pokretačku vjeru, Bog provida sredstva, o čemu mogu posvjedočiti vjernici diljem svijeta. U Indiji, jednoj od najsiromašnijih zemalja na svijetu, možemo naći više primjera. “Friends Missionary Prayer Band” je mjesni pokret koji novčano pomaže 1.000 indijskih misionara, a ima 30.000 molitvenih partnera. Cijela služba djeluje bez inozemnih sredstava. Umjesto toga, 10 članova molitvene skupine uzdržava svoje evanđeliste.

ZAKLJUČAK

Bog je zamislio da se pojedinci, pa i crkve, razvijaju i rastu u vjernosti Bogu. Stanje ovisnosti o nekome ne koristi zrelosti i vjeri, koji su nužni za misiju što nam je Bog povjerio. Mnogim je vjernicima teško imati vjere u Boga po pitanju financija. Međutim, Bog nas poziva da ga iskušamo u tome. Ako vam je teško pomagati Božje djelo svojim novcem, recite to Bogu – a on će dokazati svoju vjernost.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Jeste li, poput makedonskim vjernika, spremni dati iznad svojih mogućnosti?
- Što novim vjernicima treba govoriti o davanju?
- Određujete li visinu svog desetka isključivo na temelju vašeg novčanoga dohotka, ili uzimate u obzir i druga dobra kojima vas je Bog blagoslovio?
- Kako biste nekršćaninu, koji misli da crkva cijedi novac od ljudi, objasnili načelo davanja?
- Koje su nuspojave inozemne pomoći na mjesnu crkvu?

PLAN DJELOVANJA

- Zapišite sve svoje prihode (dakle i druga dobra osim novca) i vaše davanje za tjedan i mjesec. To je između vas i Boga. Izračunajte koji postotak trebate dati Bogu. Jeste li zadovoljni? Je li Bog zadovoljan?
- Zbrojite sav novac prikupljen u toku jednog mjeseca i podijelite iznos na broj odraslih – tako ćete otkriti koliko iznosi prosječno mjesečno davanje odraslog člana vaše crkve. Dobivenu brojku pomnožite s deset i otkrit ćete koliko bi svaki odrasli član zajednice imao za život kada bi njihovo davanje iznosilo deset posto njihova dohotka. Kako stoje stvari u vašoj crkvi? Treba li ljude dodatno poučavati o davanju? Ako treba, oformite plan poučavanja. Ne zaboravite da je vaš cilj objasniti im što je upraviteljstvo, a ne provoditi legalistički stav o davanju. Bog voli velikodušnog darivaoca.

IZVORI

- Pate, Larry. Starting New Churches. International Correspondence Institute. Irving, TX: 1984.
- Swartz, Glenn. Dependency Among Mission Established Institutions; Exploring the Issues. Lancaster, PA: World Missions Associates, 1996.

Raspolaganje vremenom

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pokazati koliko je bitno i mudro raspolagati svojim vremenom u skladu s biblijskim stajalištem, te upoznati osnivače crkava s temeljnim načelima djelotvornog raspolaganja vremenom.

☞ Glavne točke

- Vođenje dnevnika može pomoći osnivačima crkava da mudro procijene kako koriste ono najdragocjenije što imaju – vrijeme.
- Još jedna korisna tehnika bila bi pisanje rasporeda.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- shvaćati biblijska načela o raspolaganju vremenom.
- poznavati načelo o važnosti vremena i potrebi da se njime mudro raspolože u svim aspektima života.
- početi koristiti tehniku koja će osnivačima crkava pomoći da mudrije koriste svoje vrijeme.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Toplo preporučamo voditelju da se za ovu lekciju počne spremati dovoljno rano da bi i sam mogao obraditi odjeljak pod naslovom "Provođenje u praksi". Ukratko, ova će lekcija biti puno ozbiljnije primljena ako je i sam voditelj prošao ovu vježbu. Podijelite s drugima svoje iskustvo o uspjehu ili neuspjehu u uređivanju i analiziranju svog rasporeda te postavljanju svog cilja, popraćajući to eventualnim dnevnim rasporedima koji su ishod ove vježbe. Što je osobnije vaše iskustvo u izlaganju ove lekcije, to će ona više utjecati na sudionike tečaja.

UVOD

Dani kao da nisu dovoljno dugi da bismo učinili sve što se od nas očekuje. Vaš bračni drug kaže da morate više biti kod kuće, s djecom. Treba se družiti s novim vjernicima i poučavati ih. Budući vođa stanične grupe želi razgovarati s vama. Uvijek je netko bolestan i treba ga posjetiti. A ne treba zaboraviti ni na pripreme za biblijska proučavanja i za propovijed. Popis zadaća, koje jedu naše vrijeme, ne prestaje. A ne treba zanemariti ni vrijeme s Bogom. I gdje je vrijeme za vas same? Treba vam vremena da malo razmislite o svom hodu s Bogom, o životnim ciljevima, službi i smjeru u kojem se ona kreće. Osim toga, treba vam i vremena za odmor.

VRIJEME: Vrijeme je dar koji nam je Bog podario. Ono je jako dragocjeno; kada ga potrošimo, ne možemo ga vratiti. Vremenom valja pravilno raspolagati, s očima na vječnost. Ako ispravno raspoložete vremenom, vi ćete (uz Božju pomoć) upravljati vremenom, a ne vrijeme vama. Shvaćamo da se većina istraživanja o upravljanju vremenom temelje na zapadnjačkoj perspektivi i da sve što se u njima predlaže u vašoj zemlji možda nećete moći učiniti. Međutim, u onoj mjeri u kojoj je to moguće, vjerujemo da vam može pomoći. U ovoj ćete lekciji naći savjete kako da provodite svoje vrijeme te praktičnu metodu raspolaganja vremenom na način ugodan Bogu.

Ako ispravno raspoložete vremenom, vi ćete upravljati vremenom, a ne vrijeme vama.

I. ODREĐIVANJE PRIORITETA — KAKO RASPOLAGATI VREMENOM

Raspolaganje vremenom uglavnom se tiče vrijednosti, ili točnije, prioriteta. Temelji za organiziranje vremena trebaju biti pravilno shvaćeni prioriteti. Prioriteti nam omogućuju da naš život i naša služba imaju svrhu, a ne da okolnosti upravljaju našim napredovanjem. Ova lekcija u biti govori o tome kako u svome životu i službi postaviti prioritete na pravo mjesto.

A. Biblijska načela za raspolaganje vremenom

- Vaš život pripada Bogu, dopustite mu da bude gospodar vašeg vremena (Ps. 24:1; Još. 24:15).
- Vremena imamo u ograničenim količinama - stoga ga mudro koristite (Efe. 5:15-17). Služite sa sviješću da je stvar hitna i da vaš život može prestati svakog trenutka (Ps. 39:4-5).
- Odredite prioritete i podijelite svoje vrijeme na dužnosti već prema darovima i talentima koje vam je Bog dao (1 Pet. 4:10; Izr. 16:3). Vrijeme treba pravilno koristiti (Prop. 3:1-8).
- Dobro upravljanje vremenom za ishod ima obilne Božje blagoslove (Mt. 6:20; Ps. 37:23-24).
- Način na koji raspoložete svojim vremenom jasno govori o tome što vam je zapravo bitno (Efe. 5:15-17).

B. Prioriteti osnivača crkava

Raspolaganje vremenom je, jednim dijelom, pitanje predanosti. Način na koji čovjek raspoložuje svojim vremenom pokazuje čemu je predan – pa čak i što voli. Ako u vašem rasporedu nema mjesta za ljude koji vas trebaju, tada vam možda nije dovoljno stalo do njih. Predanost ljudima treba se očitovati u načinu na koji raspoložemo vremenom. Naša ljubav prema Bogu i ljudima (Mt. 22:37-39) mora se odraziti u načinu na koji provodimo svoje vrijeme. Ova nam četiri prioriteta mogu biti od naročite pomoći pri raspolaganju našim vremenom.

1. *Svakodnevno vrijeme za pobožnost i molitvu*

Zajedništvo s Bogom mora vam biti na apsolutno prvom mjestu. Nemoguće je ispravno služiti drugima bez Božje nazočnosti i snage koju dobivamo kada provodimo vrijeme s njim.

2. *Vrijeme s obitelji (1 Tim. 3:4-5; Titu 1:6)*

Vrijeme koje provedemo sa svojom obitelji vrlo je dragocjeno. Kvaliteta obiteljskog života osnivača crkava izravno je povezana s njegovom kvalificiranošću za službu u kontekstu crkve. Neka vam je vrijeme za obitelj prioritet.

3. *Aktivnosti službe vezane za službu osnivanja crkava (Efe. 4:11-13)*

Dužni ste evangelizirati, činiti ljude učenicima, obučavati i puštati ih u službu. Ključ za sve ove aktivnosti jest zbližavanje, a to iziskuje vrijeme. Osim toga, kao prioritet trebate odrediti vrijeme za proučavanje Biblije, pripremu propovijedi, administraciju, savjetovanje, itd.

4. *Služba u životnoj sredini, to jest evangelizacija (Mt. 28:19-20; Djela 1:8)*

Osnivanje crkava predstavlja evangelizacijsku aktivnost. Morate stoga biti među ljudim u vašoj sredini, među onima kojima svjedočite.

II. PROVOĐENJE U PRAKSI

A. Vodite evidenciju o načinu na koji provodite vrijeme

Najpraktičniji način da rasporedite svoje vrijeme jest da počnete voditi evidenciju o tome kako ga provodite tijekom jednog tjedna. Što radite sa svojim vremenom? U tabelu (slika 3.1) koja se nalazi malo niže upisujte što činite svakog sata u danu. Tako ćete moći odrediti koji su vam prioriteti. Nije to vježba koju trebate raditi svaki dan svoga života, već način da otkrijete slaže li se način na koji provodite vrijeme s vašim prioritetima.

Slika 3.1 Evidentiranje provedenog vremena

EVIDENCIJA

Naputci: Ova će vam evidencija pomoći da procijenite kako provodite svoje vrijeme svakoga dana. Čuvajte tabelu i cijeli tjedan u nju upisujte kako provodite svoje dane. Tako ćete dobiti stvarniju sliku o tome kako **zapravo** provodite svoje vrijeme, a rezultat usporedite s time **kako biste željeli** provoditi svoje vrijeme prema Božjem naumu.

	Ned.	Pon.	Uto.	Sri.	Čet.	Pet.	Sub.
6:00							
7:00							
8:00							
9:00							
10:00							
11:00							
12:00							
13:00							
14:00							
15:00							
16:00							
17:00							
18:00							
19:00							
20:00							
21:00							
22:00							
23:00							
24:00							

Nakon što ste ispunili tabelu, rasporedite svoje aktivnosti prema kategorijama. U tome će vam pomoći tabela na slici 3.2. Primijetite da popis nije preopširan. Možete i sami u njega unijeti kategorije koje postoje u vašem životu.

Slika 3.2 Analiziranje provođenja vremena

ANALIZIRANJE PROVOĐENJA VREMENA

Naputci: Na temelju podataka upisanih u evidenciju o provođenju vremena, rasporedite svoje vrijeme na nekoliko glavnih kategorija. Potom zbrojite koliko ukupno vremena provodite u određenoj kategoriji aktivnosti.

Kategorija	Ukupno sati
1. Jutarnja rutina. Izračunajte koliko vam vremena treba da se odjenete, itd.	
2. Dnevna pobožnost. Izračunajte kada i koliko vremena odvajate za to.	
3. Bračni drug. Koliko vremena provodite sa svojim supružnikom? (Na primjer: zajedničko vrijeme za čitanje, molitvu, itd.)	
4. Obitelj. Koliko vremena provodite s obitelji (obiteljska pobožnost, pomaganje djeci oko domaće zadaće, igra, šetnja, itd.).	
5. Služba. Kako provodite vrijeme kada ste u uredu ili u crkvi? (Pripremanja propovijedi, telefoniranje, sastanci, kod kuće, posjećivanje ljudi u bolnici, itd.)	
6. Objed. Kada i gdje objedujete, i s kime?	
7. Večernja rutina. Što radite svake večeri? (Proučavanje Biblije, evangelizacija, hobiji, itd.)	
8. Spavanje. Kada odlazite u krevet. Spavate li uvijek dovoljno?	
9. Ostalo.	

B. Analizirajte način na koji provodite svoje vrijeme

Budući da sad vidite kako provodite svoje vrijeme, postaje jasno koji su vam prioriteti. Vaši prioriteti nisu srazmjerni vremenu koje na njih trošite, ali uglavnom se sve slaže. Na primjer, ako vam je supružnik na vrhu liste prioriteta, a ne provodite s njim/njom nikakvo posebno vrijeme, tada morate preurediti svoje vrijeme kako bi u vašem braku i dalje bilo pravog predanja. Načini na koji možete unaprijediti svoje raspolaganje vremenom morali bi biti malo očitiji. Pogledajte svoju evidenciju vremena (slika 3.1) i analizu provođenja vremena (slika 3.2) te odgovorite na ova pitanja i tako prepoznajte svoj obrazac ponašanja:

- Koje se aktivnosti ponavljaju?
- Jesu li vam najvažnije stvari u životu isto tako i prioritetne?
- Ponavljaju li se stalno blokovi izgubljenog vremena?
- Što biste konkretno željeli promijeniti u svom rasporedu?

Trebali biste znati prepoznati koji su vam trenutni prioriteti: drugim riječima, koje su vaše glavne uloge i dužnosti u životu. Na praznu crtu upišite što vam je najvažnije:

Slaže li se analiza vašeg vremena s vašim prioritetima? Što biste željeli promijeniti?

C. Napišite realističan raspored

Pomoću evidencije vremena (slika 3.1) ponovno isplanirajte svoj raspored, ovaj put za idući tjedan, i to na temelju vaših prioriteta kao i onoga što ste otkrili iz promatranja prethodnog tjedna. Ako smatrate da u vašim aktivnostima nedostaju određeni elementi, napravite vremena za njih. Bilo bi najbolje da mijenjate svoj raspored malo po malo.

1. *Izaberite barem jedan prioritet i odredite vrijeme kada ćete se njime pozabaviti. Pogledajte ove primjere.*

Primjer #1

PRIORITET: Moje zajedništvo s Gospodinom.

CILJ: Tri dana tjedno ustanite ranije da biste se mogli moliti. Zbog toga ćete možda morati ići na spavanje sat vremena ranije kako biste se dobro naspavali.

Primjer #2

PRIORITET: Odnos između mene i mog bračnog druga.

CILJ: Svaki tjedan odredite neko vrijeme koje ćete posvetiti jedno drugome.

2. *Izbacite iz rasporeda sve što predstavlja nedjelotvorno ili neprioritetno provođenje vremena.*

Radite li stvari za koje su drugi ljudi iz crkve kvalificiraniji i voljniji? Naučite kako poučavati ljude i dodjeljivati im dužnosti. Pomažite im da otkriju svoje duhovne i prirodne darove. Pomozite im da se razvijaju kao vođe. Ne samo da ćete raspodjelom dužnosti onima koje vodite uštedjeti na svome vremenu, već ćete i njima pomoći da rastu u kršćanskom životu.

3. *Odredite vrijeme za obitelj.*

Vrijeme koje ćete provesti s obitelji je vrlo bitno. Kvaliteta obitelji osnivača crkava ima izravne veze s njegovom kvalificiranošću za služenje u crkvi (1 Tim. 3:4-5).

4. *Odredite vrijeme za aktivnosti vezane uz službu.*

To se dakle odnosi na vrijeme za proučavanje, evangeliziranje, administraciju, učenje, obuku vođa, molitvene skupove, itd.

5. *Odredite vrijeme za odmor.*

Upamtite da odmor nije gubljenje vremena. Odmor će pozitivno utjecati na vaše zdravlje i bit ćete puniji snage za službu cijelog dana. Možda ćete i u toku dana morati malo odspavati kako biste imali snage za službu koja često završava kasno uvečer.

Osim toga, morate uz molitvu pomno razmotriti biblijsku zapovijed da jedan dan odvojite za odmor. Za vas će, kao osnivača crkava, nedjelja (uobičajeni dan za odmor) biti prilično ispunjena. Mnogi pastori, suočeni s istom dilemom, za svoj dan odmora biraju neki drugi dan, primjerice ponedjeljak.

6. *Nastojte unijeti ravnotežu u svoj tjedan.*

Ako vam je jedan dan raspored jako ispunjen, planirajte da vam idući dan ne bude tako naporan.

D. Pratite svoj napredak

Što se više uvježbavate u ovim koracima, to ćete bolje koristiti svoje vrijeme. Možete odrediti nekoga tko će vas pozivati na odgovornost glede ciljeva koje ste pred sebe stavili. Ako doista želite naučiti raspolagati svojim vremenom i postati boljim upraviteljem, tada ćete učiniti sve što je potrebno da bi se stvari promijenile. Razmislite o tome da u svoj raspored uvrstite redovite sastanke s osobom koju poštujete i koja vam je spremna pomoći. Obostrana odgovornost i zajedništvo jesu nešto vrlo vrijedno za vaš cijeli život.

ZAKLJUČAK

Uopće nije grijeh planirati, raspolagati vremenom, raspoređivati svoje vrijeme u danu, tjednu, godini, pa čak i cijelom životu. Štoviše, upravo je suprotno. Pravilno raspolaganje vremenom može učiniti služenje djelotvornijim i biti na čast Gospodinu. Potencijal za grijeh javlja se onda kada zanemarimo vrijednost povezanosti međuljudskih odnosa i našeg raspolaganja vremenom. Vrijeme je sredstvo kojim valja raspolagati, no nezdravo raspodjeljivanje vremena može uništavati prijateljstva, umjesto da ih gradi. Čuvajte se krajnosti. Nastojte ovdje uspostaviti ravnotežu.

Dobro ste svjesni da su osnivači crkava zbog prirode svog posla vrlo zauzeti ljudi. Raspolaganje vremenom će vam pomoći da budete djelotvorniji kao osnivač crkava. Ima jedna stara izreka koja dobro definira raspolaganje vremenom: "AKO NE PLANIRAMO, TADA PLANIRAMO NEUSPJEH!" Pomoću vježbi iz ove lekcije povremeno procjenjujte način na koji koristite svoje vrijeme, jer tako ćete lakše provjeriti koristite li mudro svoje vrijeme. Svi mi želimo jednoga dana čuti da nam Gospodin kaže: "Dobro si mi služio, dobri i vjerni slugo." Nadamo se da će vam ova lekcija pomoći da dobro služite, u životu i službi.

Ako ne planiramo, tada planiramo neuspjeh!
--

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Pročitajte Luku 10:38-42. Pogledajte koje su prioritete imale Marija i Marta. Kako se ovi stihovi nadovezuju na obrađenu lekciju? Kome ste od njih najbližiji?
- Pročitajte Luku 4:6;9:11. Primijetite da je Isus odvajao vrijeme za molitvu. Radite li i vi tako? Molite li se vi i vaš bračni drug redovito za vaš život i službu?
- Ako pažljivo pročitate Luku 9:51-62, vidjet ćete da je Isus morao u određenom vremenu izvršiti određenu zadaću. Koja je bila njegova zadaća? Je li važnost njegove zadaće utjecala na njegov odnos prema ljudima? Smatrate li da je Isus svjesno planirao dodatno vrijeme kako bi se mogao okrenuti i prema ljudima?
- Pročitajte Izlazak 18 i primijetite kako je Mojsije riješio svoje probleme s raspolaganjem vremenom.
- Pročitajte usporedbu o talentima iz Mateja 25:14-30. Sada riječ "talent" zamijenite riječju "godina", a sluzi koji je dobio pet telanata dajte svoje ime. Od Gospodina ste dobili pet godina. Recite kako ste uložili Božje vrijeme za koje će vas on pohvaliti i za koje će dobiti slavljenje.

PLAN DJELOVANJA

- Pročitajte Nehemiju, obraćajući pozornost na trenutke kada je Nehemija raspolagao vremenom na načine izložene u ovoj lekciji.
- Tijekom jednoga tjedna vodite evidenciju o svojim dnevnim aktivnostima. Analizirajte rezultate, a onda odlučite da ćete promijeniti način na koji koristite svoje vrijeme. Recite svome bračnom drugu ili bliskom prijatelju koji vam je cilj, te ga redovito obavješujte o tome kako napredujete.
- Isplanirajte kako da budete manje uključeni u određene aspekte službe, koje ćete zato dodijeliti nekom drugom. Recite nekome za ovaj svoj cilj i redovito ih obavješujte kako vam ide.

Proces strateškog planiranja

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije predstaviti sudionicima tečaja praktičnu metodu strateškog planiranja, kojom se mogu služiti u bilo kojoj fazi službe i koja će im pomoći da aktivnosti vezane uz službu organiziraju prema prioritetu i povežu ih s ciljem službe.

☞ Glavne točke

- Strateško planiranje je proces.
- Strateško planiranje će vam pomoći da ne skrenete pogled s cilja vaše službe.
- Ako ne planirate, tada planirate neuspjeh.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- shvatiti kako osmisliti strateški plan službe osnivanja crkava.
- znati kako definirati zadaće i postaviti ciljeve koji se daju procijeniti.
- sudjelovati u procesu pripremanja strateškog plana za službu osnivanja crkava.

I. ŠTO JE TO STRATEŠKO PLANIRANJE?

Strateško planiranje je način na koji tim osnivača crkava može postati najdjelotvorniji i najuspješniji u osnivanju crkava. To je proces u kojem osnivači crkava povezuju sebe, svoju obitelj, svoju službu – sve – sa strateškim kranjim ciljem ("Z") svoje službe osnivanja crkava. Nakon što tim osmisli svoj strateški plan, trebao bi biti u mogućnosti razumjeti i razlikovati "najbolje" aktivnosti – one koje će unaprijediti djelo osnivanja crkava – od "dobrih" – onih aktivnosti koje imaju svoje mjesto u životu crkve, ali neće u skorijem roku poslužiti navješćivanju Evanđelja svima u toj regiji. Strateško planiranje pomaže timu da definira smjer kojim ide, svoju organizaciju i svoje mogućnosti za ostvarivanje utvrđenih aktivnosti kojima će doseći svoj krajnji cilj ("Z"). Bit strateškog planiranja nije u boljoj organiziranosti, već u smislenijem životu, gdje ćemo svoje vrijeme i energiju usmjeriti na one "najbolje" aktivnosti na koje nas Bog poziva: na ispunjavanje naše sredine živim crkvama.

Biblijski primjeri strateškog planiranja

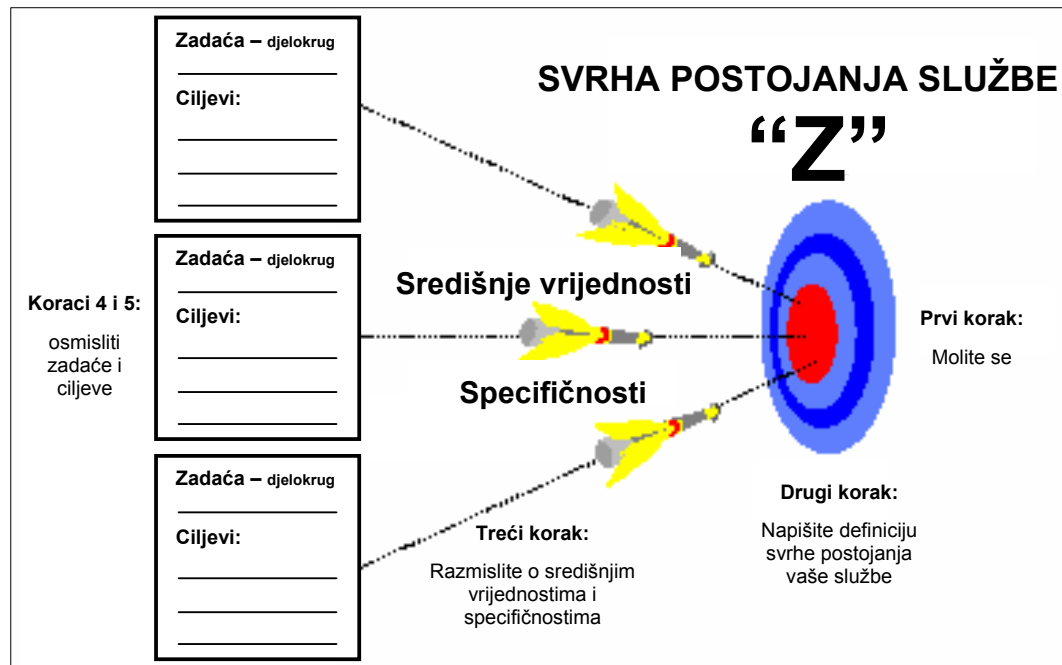
Strateško planiranje vidimo, kako u Starom, tako i u Novom zavjetu.

- Josip je u Božjoj mudrosti smislio i proveo plan pomoću kojeg će Egipćane i okolne narode spasiti od sedmogodišnje gladi (Post. 41).
- Nehemija je pogledao u kojoj mjeri je Jeruzalem uništen pa je smislio i proveo plan za ponovnu izgradnju gradskih zidina, i to unatoč mnogim preprekama i rizicima.
- Isusov život i njegova služba pokazuju da je Isus imao dobro definiran cilj i točno utvrđen način da taj cilj i ostvari. Na primjer, Isus je sa sigurnošću usmjeravao svoje korake ka križu (Mt. 16:21-23). Svoju službu je usmjerio na svojih 12 učenika i na Židove.

II. PROCES STRATEŠKOG PLANIRANJA

Strateško planiranje je proces iz mnogo koraka, kojeg čine pet glavnih čimbenika: svrha postojanja, središnje vrijednosti, specifičnosti, zadaće i ciljevi. Svi oni zajedno tvore strateški plan. Ovaj se plan redovito razvija i ažurira u skladu s procesom prikazanim dolje. Nemojte ništa planirati a da prije i poslije planiranja ne odvojite dosta vremena za molitvu. Osnivanje crkava je duhovni posao, i kao takav iziskuje pouzdanje u Božju mudrost te Kristov razum (Jak. 1:5-7; 1 Kor. 2:16). Najbolje je da u procesu strateškog planiranja sudjeluju barem dvije osobe.

Slika 4.1 Proces strateškog planiranja

Bitno je imati na umu da strateški planovi koji daju rezultata nisu nepromjenjivi. Štoviše, oni predstavljaju aktivni plan onoga što vi i vaš tim u danom trenutku smatrate najboljim aktivnostima za napredovanje prema krajnjem strateškom cilju ("Z"). Kada počnete provoditi aktivnosti određene planom, možda ćete naići na pojedine poteškoće ili pitanja zbog kojih ćete morati prilagoditi svoj strateški plan. Upravo je zato bitno redovito ga pratiti. Plan je koristan jedino ako vam pomaže da živite svrhovitije i svoju službu imate usmjerenu na najvažnije aktivnosti.

A. Prvi korak: Molite se

Vi i vaš tim za osnivanje crkava trebate se moliti za mudrost i jasnu viziju. Zamolite Boga da vodi i usmjerava vaše planiranje, da vam pomogne slušati jedan drugoga i da vam podari Kristov razum. Osim toga, zamolite više svojih prijatelja da se mole za vaš tim i provođenje ovog procesa.

B. Drugi korak: Osvrnite se na temeljne vrijednosti i različitosti

Temeljne vrijednosti su ključni, na Bibliji zasnovani koncepti kojima ste posvećeni i koje držite vrijednima. Dok vi i vaš tim odlučujete koje su vaše temeljne vrijednosti, jedini način na koji možete biti sigurni u njih je da ih utemeljite na Bibliji. Ove vrijednosti pomoći će vam pojasniti što trebate a što ne trebate raditi. Bilo kakve strategije koje razvijete koje nisu u skladu s vašim temeljnim vrijednostima ili vjerojatno neće biti učinkovite ili će biti destruktivne.

Neki primjeri temeljnih vrijednosti su:

- Lokalna crkva: mi vjerujemo da je lokalna crkva Božji primarni instrument za evangelizaciju i othranjivanje tj. glavna metoda koju Bog koristi u svom radu.
- Umnožavanje: model umnožavanja, a ne dodavanja, jedini je model stvaranja crkava koji ikad može doseći cilj stvaranja učenika u cijeloj zemlji.

- Vodstvo služenjem: Vjerujemo da vodstvo služenjem mora biti razvijeno osnaživanjem i puštanjem u rad božjih ljudi.
- Odgovornost: Kao ekipa, vjerujemo da moramo biti odgovorni jedni drugima, lokalnoj crkvi i našim vođama. Vjerujemo da kroz našu odgovornost ovim grupava, možemo održati blizak odnos s našim Gospodinom i Spasiteljem, Isusom Kristom.
- Integritet: Posvećeni smo sljedećim etičkim vrijednostima i načinima ponašanja u ovom radu: izvrsnošću, iskrenošću, poštenju u financijama...
- Razlike su stvari koje vas čine jedinstvenima. One pomažu definirati vaš identitet. Otkrivaju zbog čega ste poznati i kako se ponašate prema drugima. Mogu stvoriti prepreke koje utječu na vašu suradnju s drugima, pozitivno ili negativno. One vas mogu zaštititi od skretanja s vašeg zacrtanog ciljnog puta.

Neki primjeri različitosti su:

- Radimo samo među muslimanima
- fokusiramo našu pažnju na uvježbavanje učitelja osnivača crkava.
- Tražimo suradnju sa svim evangelizatorskim denominacijama i organizacijama koje rade u našem ciljnom području.

Identificirajte temeljne vrijednosti i razlike vašeg misijskog tima. Ovo je dobra aktivnost za promišljanje. Neka članovi tima kažu što oni misle da su njihove vrijednosti i razlike. Onaj koji zapisuje trebao bi zapisati svaku iznesenu ideju. Zatim pogledajte listu, procijenite vrijednosti i razlike koje su navedene za vrijeme promišljanja. Odražavaju li one Biblijske vrijednosti? slaže li se tim da su ovo vrijednosti i razlike vašeg tima? Prekrižite i izbacite bilo koje vrijednosti ili razlike koje ne predstavljaju vaš tim. Neka zapisničar ispiše konačnu listu temeljnih vrijednosti i razlika na velikom listu papira kako biste ih mogli imati na uvidu za vrijeme ostatka procesa strateškog planiranja.

C. Treći korak: Napišite ili revidirajte dokument o svrsi postojanja službe

Svrha postojanja jest temelj vašeg planiranja. Ponovno razmotrite ciljno područje vaše službe, bilo to selo, grad, pokrajina ili država. Još jednom razmislite i o tome na kakvu vas je službu Bog pozvao - je li to osnivanje crkava, pokretanje ljudi na molitvu, širenje literature - ovisno o ciljnom području i vašoj misijskoj organizaciji.

Ponovno razmotrite dokument o svrsi postojanja vaše službe. Ako niste definirali svrhu postojanja službe, onda to učinite. Svrhu postojanja treba izraziti u jednoj do dvije rečenice koje će odgovoriti na pitanje: "Zašto naš tim (ili organizacija) postoji?" i odražavati, kako vaše ciljno područje, tako i vašu službu.

Evo nekih primjera svrhe postojanja:

- Ovaj tim postoji zato da bi evanđeoski kršćani ispunili Rumunjsku zajednicama koje će se umnažati. (Mjesni tim za omogućavanje osnivanja crkava.)
- Ovaj tim postoji zato da bi ispunio područje crkvama koje se umnažaju. (Tim za osnivanje crkava.)
- Ovaj tim postoji zato da bi pomogao mjesnim molitvenim službama da se zajedno mole i tako podupiru djelo osnivanja crkava. (Molitveni tim.)

Neka zapisničar na ploču (ili na papir) napiše koja je svrha postojanja vaše službe, kako biste je mogli svi vidjeti. Zajedno s timom razmislite o takvoj svrsi postojanja službe i odgovorite na sljedeća pitanja:

- Odražava li ova svrha postojanja vaš cilj, ili se on promijenio?
- Slaže li se ona s našim središnjim vrijednostima i specifičnostima? Ako ne, što bismo morali promijeniti da bi do toga slaganja došlo?
- Je li svrha postojanja jasno i koncizno sročena?
- Definira li naša svrha postojanja naš krajnji cilj ("Z") – ciljno područje ili skupinu ljudi do kojih želimo doprijeti, te vrstu službe na koju smo pozvani?

Ako treba, prilagodite svoju svrhu postojanja u odnosu na odgovore na postavljena pitanja. Finalnu verziju ove definicije svrhe postojanja službe držite pred timom, kako biste se mogli tijekom planiranja pozivati na nju.

D. Četvrti korak: Prepoznajte svoje zadaće

Kada ste definirali svrhu postojanja službe, središnje vrijednosti i specifičnosti, sljedeći korak je da otkrijete svoje zadaće. One odgovaraju na pitanje: "Što ćete učiniti?" Koji su glavni pokretači vaše službe? U kojim će sve smjerovima tim usmjeravati svoje napore? Zadaće jesu uopćene kategorije aktivnosti kojima ćete se baviti dok ispunjavate svrhu. Evo nekoliko primjera zadaća u službi osnivanja crkava:

- Istražiti ciljno područje i ljude koji tamo žive.
- Pokrenuti ljude da se mole za osnivanje crkava.
- Evangelizirati.
- Obučavati i savjetovati vođe crkve u nastajanju.
- Obučavati i savjetovati druge osnivače crkava.
- Razvijati stanične grupe koje će se umnažati.
- Poticati druge crkve u okolici da počnu osnivati crkve.

Ovo je dobra aktivnost za zajedničko razmišljanje:

- Upitajte članove tima: "Na što ćemo sve i dalje usmjeravati svoje napore u naredne tri godine?"
- Upitajte članove tima što smatraju zadaćama tima. Neka zapisničar zabilježi svaku spomenutu zamisao.
- Potom pogledajte popis. Ocijenite ciljeve spomenute tijekom zajedničkog razmišljanja. Poklapaju li se oni sa svrhom postojanja vaše službe, s vašim središnjim vrijednostima i specifičnostima? Prekrižite ili preradite sve ciljeve koji vam ne pomažu u ispunjenju svrhe postojanja ili pak ne odražavaju vaše vrijednosti i specifičnosti.
- Odredite prioritete s popisa i srežite ga na najviše sedam zadaća. Većina timova i pojedinaca uglavnom ne može u jednom trenutku obavljati više od sedam zadaća.
- Neka zapisničar na veliki papir napiše konačnu verziju popisa zadaća, ostavljajući mjesto za dodavanje ciljeva.

E. Peti korak: Odredite ciljeve

Kada određujete svoj cilj, zapravo definirate pojedine korake koje ćete poduzeti u utvrđenom vremenu (tri mjeseca, šest mjeseci, godini dana...) kako biste ostvarili svoje zadaće. Dok su zadaće u svojoj naravi općenite, ciljevi su točno određeni. Određivanje ciljeva pomoći će vam da ne gasite požar, već da ga spriječite prije nego izbije - da više ne budete u situaciji da tek reagirate na hitnu situaciju, već da znate upravljati bitnim stvarima. Definiranje utvrđenih, jasnih, mjerljivih ciljeva pomoći će vam da razmislite o koracima A, B, C... kojima ćete dostići vaš krajnji cilj ("Z"). Dobro sročeni cilj svatko može uzeti i savršeno jasno objasniti nekome drugome, čak i ako taj netko nije imao nikakve veze s pisanjem cilja.

Dobri ciljevi odlikuju se sljedećim:

- **Vremensko ograničenje.** Dobar cilj za svoje ostvarenje treba imati utvrđeno vremensko ograničenje. Količina vremena ovisit će o tome što vam je bitno za izvršenje zadaće. Ako se jednom godišnje bavite strateškim planiranjem, tada bi maksimalan rok za ostvarenje vaših ciljeva morao biti negdje u okviru jedne godine. PRIMJER: DO KRAJA LIPNJA...
- **Mogućnost ostvarivanja.** Dobar će cilj navesti čovjeka da se "protegne" ne bi li ga ostvario. Istodobno, on neće staviti svoje ostvarenje izvan čovjekova dometa. Ako su ciljevi nedostižni, tada će ljudi oklijevati da ga uopće počnu ostvarivati. PRIMJER: PRIPREMITE TRI INDUKTIVNA BIBLIJSKA PROUČAVANJA...
- **Mjerljivost.** Dobar cilj će biti takav da će se moći odrediti je li ostvaren ili nije. To se može odmjeriti na razne načine: pisanjem, pričanjem, obavljanjem nekih zadaća, primjećivanjem određenih stvari... Ako nemate načina da procijenite uspješnost cilja, tada ne možete znati jeste li ga ostvarili ili niste. PRIMJER: VODITI PRIPREMLJENA PROUČAVANJA U MOJOJ STANIČNOJ GRUPI...

- **Jasno izražavanje.** U izražavanju dobrog cilja koristit će se jasne riječi kojima će se objasniti koji se cilj treba ostvariti. Kod pisanja ciljeva često se koriste riječi “znati” i “razumjeti”, no njih je moguće različito tumačiti. Na primjer, na koje je sve načine moguće nešto znati? Spoznajemo pomoću naših osjetila, tako da možemo “znati” bar na pet načina. Ako riječ “znati” definiramo s “kako”, tada bismo je možda i mogli koristiti. A kako ćemo procijeniti razumijevanje? Moramo pažljivo birati riječi kako bismo njima izrazili ono što zapravo želimo.

Primjer cilja

Planiram do kraja lipnja pripremiti i u svojoj staničnoj grupi voditi seriju od tri induktivna biblijska proučavanja na temu “Veliko poslanje i osnivanje crkava u našem gradu”.

Sasvim je uobičajeno na svaku zadaću imati nekoliko konkretnih ciljeva. I dok će se vaš tim odlučiti za četiri ili pet glavnih zadaća, vi ćete možda imati deset ili više ciljeva koji će vam pomoći u ostvarivanju zadaća. Morat ćete odlučiti koliko ciljeva morate ostvariti kako biste bili djelotvorni u obavljanju zadaća. Dok radite na ciljevima, odgovorite na pitanja koja slijede:

- Koje ćemo mjerljive korake poduzeti u toku godine kako bismo obavili svoju zadaću?
- Kako ćemo ih postići?
- Kako ćemo odmjeriti svoj uspjeh?
- Što će se dogoditi ako ne postignemo svoj cilj? (Tako ćete lakše procijeniti prioritetnost cilja.)
- Kakvi su nam savjeti, sredstva i obuka potrebni za ostvarenje cilja?
- Koje sve prepreke moramo prevladati da bismo ostvarili cilj? (Tako ćete moći procijeniti koliko je vaš cilj realan.)
- Tko će raditi na ostvarivanju tog cilja? Kada ga treba ostvariti? Kako ćete znati hoće li ga stanične grupe ostvariti? (Ako se nitko ne zauzme za ostvarivanje cilja, nećete ga ni ostvariti.)
- Tko nam može pomoći da budemo odgovorni u ostvarivanju ciljeva?

Neka zapisničar zapiše ciljeve za svaku zadaću kao i predloženi datum za završavanje, te odgovornu osobu. Kada završite ovu vježbu, bit će to završetak procesa strateškog planiranja. Sada imate definiciju svrhe postojanja vaše službe, popis vaših središnjih vrijednosti i specifičnosti, zadaće i konkretne ciljeve. Neka vama i vašem timu ovaj “dokument” bude početna točka u budućim strateškim planiranjima.

ZAKLJUČAK

- Strateški plan je koristan jedino kao radni dokument kojeg se periodično revidira. Ako imate ciljeve s kraćim rokom ostvarivanja, možete revidirati svoj strateški plan svaka tri mjeseca, a to definitivno morate činiti svakih šest mjeseci do godinu dana. Vaša svrha postojanja, središnje vrijednosti i specifičnosti se uglavnom neće mijenjati. One su temelj onoga na što vas je, zajedno s vašim timom, Bog pozvao. Cilj ostaje isti dok god se ne ispuni. Međutim, kako se budete približavali ostvarenju svrhe i sve je bolje shvaćali, možda ćete je malo dorađivati.
- Zadaće i ciljevi služe vam da ne skrenete pogled s ostvarivanja svrhe. Pomažu vam da točno odredite prioritete u svome poslu, da se usredotočite na bitne aktivnosti na koje vas je Bog pozvao, i da razmislite o tome što bi se praktično moglo učiniti da biste postigli svoj cilj.
- I na kraju, morate upamtiti da ne postoji savršeni plan. Plan je tu samo da bi vas zadržao na dobrom putu. Čak ni najbolji planovi ničemu ne služe ako vaše djelo ne uključuje Gospodina. Pisac Izreka napominje: “Uzdaj se u Jahvu svim srcem i ne oslanjaj se na vlastiti razbor. Misli na nj na svim svojim putovima, i on će ispraviti tvoje staze.” (Izr. 3:5-6)

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- U čemu je razlika između strateškog planiranja i dobre organiziranosti?
- Možete li se sjetiti drugih područja života koja vrijedi planirati?
- U kojim je biblijskim primjerima – ili u primjerima iz vašega života – planiranje dovelo do uspješnih rezultata?
- Kako biste reagirali na izjavu: “Nejasni ciljevi dovode do, u najboljoj mjeri, nejasnih rezultata”?
- Na koji način ljudi u vašoj zemlji razmišljaju o idejama za rješavanje problema?

PLAN DJELOVANJA

Zajedno se sa svojim timom za osnivanje crkava ili s vodstvom crkve u nastajanju pozabavite strateškim planiranjem. Budite spremni na sljedećem satu obuke iznijeti svoj strateški plan.

Proces strateškog planiranja - radionica

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pružiti sudionicima mogućnost za vježbanje strateškog planiranja u okviru tima.

☞ Glavne točke

- Strateško planiranje od kritičnog je značaja za službu osnivanja crkava.
- Strateško planiranje nije teško.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- znati kako održati timski sastanak strateškog planiranja.
- biti sigurniji u to kako strateški planirati.
- odlučiti se baviti strateškim planiranjem u timu za osnivanje crkava.

Na ovom ćemo satu provesti u praksu sve ono što smo na prethodnim satovima naučili o strateškom planiranju. Razdvojit ćete se u grupice od četvero do petero i zamisliti da ste tim za osnivanje crkava. Zbog vremenskog ograničenja ćemo pretpostaviti da je vaš "tim" već definirao svrhu postojanja službe i odlučio se za svoje središnje vrijednosti i specifičnosti. Kao tim ste odlučili da će vam jedan od ciljeva službe biti da održite **odmor za mlade preko vikenda**. Sada, pomoću karakteristika o kojima smo govorili u prethodnoj lekciji kao modela, treba razviti ovakve ciljeve:

- Osmisliti uopćeni cilj za vikend.
- Osmisliti neku konkretnu aktivnost za odmor.

Obavezno usporedite svoje ciljeve i karakteristike iz prethodne lekcije kako biste provjerili mogu li proći kao dobri ciljevi. Za ovu aktivnost imate trideset minuta. Na kraju će svaka grupa iznijeti svoje ciljeve kako bi ih svi ostali mogli revidirati i ocijeniti.

OBITELJ

Biblijske uloge u obitelji

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije iznijeti jasno biblijsko i temeljno učenje o braku i obiteljskim ulogama muža, žene i djece.

☞ Glavne točke

- Bog je u stanju nadopuniti prednosti i mane muža i žene i oboje ih učiniti potpunima, kako bi mu služili najbolje što mogu.
- Služba osnivača crkava obuhvaća i njegovu obitelj, jer obitelj je vidljivi i biblijski pokazatelj njegove sposobnosti da vodi i stvara učenike.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- znati koja je svrha braka sa stajališta onoga koji ga je stvorio.
- bolje shvaćati biblijsko učenje o ulozi muža i žene u braku.
- shvatiti obiteljske odnose kao analogiju s crkvom.

UVOD

Crkva je postala središte Božjeg Kraljevstva na zemlji. Bog je pozvao svu svoju djecu u ovoj zajednici vjernika da vole njega i jedan drugoga. Neki su pozvani da služe Gospodinu i crkvi kao samci, a drugi kao oženjeni. Međutim, bilo da smo samci ili u braku, Bog nas je sve smjestio u obitelj.

Obitelj je jedna od biblijskih analogija za crkvu. Vaše će shvaćanje obiteljskih odnosa utjecati na način kojim gledate Božju obitelj. Stoga je bitno da, kao osnivač crkava, razumijete svoju obiteljsku ulogu u životu i službi, prema Bibliji. Nadalje, Pavao je pišući mladome vođi Timoteju napomenuo koja je odgovornost vođe crkve. Pavao postavlja pitanje: "... a ako tko ne zna upravljati svojom kućom, kako će se brinuti za Crkvu Božju?" (1 Tim. 3:5). Ovo intrigantno pitanje poziva sve crkvene vođe, a naročito osnivače crkava, da procijene svoju službu u okviru vlastite obitelji. Kako vođa upravlja svojom kućom ako je njegova obitelj indikator njegove sposobnosti da vodi crkvu? I dok se bavite raznim stvarima vezanim uz evangelizaciju, poučavanje te obuku vođa, a sve u nastojanju da postpješite rast nove crkve, isto tako ne smijete zaboraviti da je vaša obitelj najbolji pokazatelj vaše sposobnosti vođenja i djelotvornosti u stvaranju učenika. Ako osnivač crkava stekne navike koje ometaju njegovu službu u okviru obitelji, one bi se mogle prenijeti i u novonastalu crkvu. Osnivač crkava mora paziti na odnose u svojoj obitelji, jer i oni spadaju u djelokrug njegove službe.

"... a ako tko ne zna upravljati svojom kućom, kako će se brinuti za Crkvu Božju?" (1 Timoteju 3:5)

I. BRAČNI PAR

Osnovna obiteljska jedinstvena jedinica je bračni par. Čitajući priču o stvaranju iz Postanka, vidimo da je Bog, stvarajući čovjeka na svoju sliku, stvorio muško i žensko. Zajednički život ovo dvoje ljudi (Post. 2:24) predstavljao je odraz slike trojedinoga Boga koji živi u savršenom jedinstvu različitosti.

Oni su trebali živjeti kao jedno, ispunjeni ljubavlju koja će rezultirati rađanjem djece. Dobili su zadaću: trebali su vladati nad ribama, pticama i zvijerima zemaljskim. Kada su ljudi sagriješili, u njihov odnos ljubavi ušao je nesklad, razmnožavanje je postalo bolno, a umjesto da vladaju zemljom, čovjek i žena htjeli su zavladatai jedno nad drugim. Dio Kristovog otkupiteljskog djela sastojao se i u obnavljanju Božje slike u braku. Postoje tri načela koja će biti temelj vaše diskusije o ulogama u braku.

A. Tri temeljna načela

1. Muževi i žene su jednako vrijedni.

Na temelju Galaćanima 3:28 znamo da je Bog stvorio muževe i žene kao jednako vrijedna bića. Nečija se vrijednost ne temelji na njegovoj funkciji niti ulozi, već na činjenici da je stvoren na Božju sliku.

Vrijednost osobe temelji se na činjenici da je stvorena na Božju sliku.

2. Muž i žena moraju biti međusobno ovisni.

U 1 Korinćanima 11:11 čitamo da je Bog stvorio muža i ženu kao međusobno ovisna bića. Crkva se sastoji od raznoraznih muškaraca i žena. Jedna od osobnosti crkve jest i ona, da među njezinim članovima vlada jedinstvo. Nisu svi oni jednako bliski, ali bračni odnos je u svakom slučaju jedan od najsloženijih. U braku ispunjenom Svetim Duhom vladat će divna međusobna ovisnost, što svakako svjedoči o međusobnoj ovisnosti koja vlada u Trojstvu.

3. U obitelji postoji poredak odgovornosti.

U 1 Korinćanima 11:3 otkrivamo da je Bog stvorio obitelj tako da u njoj postoji poredak odgovornosti. Baš kao što funkcijski poredak postoji u Trojstvu, tako postoji i u braku. Bog je glava Kristu, koji je glava svakome čovjeku, koji je glava svojoj ženi.

II. ULOGA MUŽA

A. Biti glava ženi: Efežanima 5:23

Pavao tvrdi da je muž glava ženi kao što je Krist glava crkve. Takva vodeća uloga znači da smo pred Bogom odgovorni za svoju obitelj. Budući da se u odjeljku poglavito govori o muževoj ljubavi prema ženi, ispada da je tu najveći dio njegove odgovornosti.

Na muževima je da žele svojim ženama najbolje, čak i nauštrb sebe. Ovako definirana uloga glave postaje svet i uzvišen poziv. Ako ste osnivač crkava, budućnost vašeg braka i/ili onih koji će služiti s vama ovisi o apsolutno jasnom definiranju ove uloge. Biti glava znači biti pozvan osnažiti nekoga drugoga - to nikako nije izlika da udovoljavamo sebi. Način na koji to funkcionira lijepo se vidi na planu duhovnih darova. Muž mora aktivno pomagati svojoj ženi da otkrije svoje duhovne darove. Otkrivanje, razvijanje i korištenje njezinih darova u službi bit će prava pustolovina.

Ima, međutim, i onih koji smatraju, pozivajući se na Postanak 3, da muž treba vladati nad svojom ženom. U samom tekstu, u Postanku 3:16 piše: "Žudnja će te mužu tjerati, a on će gospodariti nad tobom." Hebrejska riječ prevedena s "gospodariti" znači dominirati, držati nekoga pod sobom, imati apsolutno suverenu vlast nad kime. Ova se riječ koristi kada se u Starom zavjetu govori o kraljevima i javnim službenicima. Međutim, sjetite se da se u Postanku 3:16 izriče kletva, a ne nešto vezano za Kraljevstvo. Njome se proriče kako će posrnuli muškarac dominirati nad ženom i pokoriti je, kako bi bila na nižem položaju od njega. To se već tisućama godina događa u tisućama kulturnih sredina.

Okrutna dominacija nije Kristov način. Kada, dakle, Pavao kaže da je muž glava svojoj ženi kao što je Krist glava crkve, on ne govori u prilog kletvi – već je slama! Govori kako će muškarci prekinuti taj krug jada i sebičnosti koji su došli s padom u grijeh.

Kako je onda Krist vodio?

Ovakav način vođenja iznijet je u Luki 22:25-27, a opisan kao vođenje služenjem. Riječi "sluga" i "vođa" po prirodi ne idu zajedno, kao da su suprotstavljeni. Međutim, biti glava u Božjem Kraljevstvu znači biti ovakva jedinstvena mješavina vođe i sluge. Istina je da muškarci imaju vlast da budu vođe svojim ženama, ali trebaju ih voditi svojim služenjem, a ne gospodarenjem. Cilj je, dakle, da im budu izvor života. Muž treba voditi svoju ženu po uzoru na način kako Krist vodi svoju nevjestu, crkvu. Krist ne izrabljuje crkvu. On nad njom ne vlada okrutno, niti joj silom nameće svoju vladavinu. Naprotiv, on je zaslužio voditi svoju nevjestu jer se predao za nju, davši na kraju svoj život radi nje. Prema Kristovom primjeru, način na koji će muž voditi svoju ženu odlikuje se:

Muž treba voditi svoju ženu po uzoru na način kako Krist vodi svoju nevjestu, crkvu.

- odgovornošću, a ne položajem
- požrtvovnošću, a ne sebičnošću
- osjećajem dužnosti, a ne dominiranjem

B. Briga za ženine temeljne potrebe

Pogledajmo Petrovu napomenu u 1 Petrovoj 3:7: "Tako i vi, muževi, obazrivo živite sa svojim ženama, kao sa slabijim spolom, te im iskazujte čast kao subaštinicima milosti Života." Ženama je potrebno da njihovi muževi žive s njima u razumijevanju. To znači da se muževi sa svojim ženama moraju ophoditi razumno, svjesni činjenice da se razlikuju. Osim očitih tjelesnih razlika, postoje velike psiho-emotivne razlike. Zato bi muževi trebali obratiti pozornost na ove tri bitne stvari.

1. Partnerstvo

Prije svega, ženi je potreban partner. Bog je dao da žene imaju potrebu za dubokom, trajnom vezom, a one očekuju da muškarci ispune tu njihovu potrebu. Žene žele i trebaju da im muževi budu partneri, da budu na raspolaganju i da se zanimaju za njih.

2. Sigurnost

Druga potreba jest sigurnost. Žena u muškarcu traži sigurnost. Ona želi znati da je muškarac može zaštititi i brinuti se za nju. Žena hoće muškarca kome može vjerovati. Ove su stvari, biblijski gledano, muževljeva odgovornost (1 Tim. 5:8).

3. Značaj

Treća potreba jest potreba za značajem, koju imaju i muž i žena. Muž često svoj značaj nalazi u svome poslu, u svojoj ulozi u crkvi ili drugim izvankućnim aktivnostima. Međutim, ono što žena radi većinom je skriveno od pogleda. Jedina osoba koja može istinski cijeniti njezine jedinstvene napore i u skladu s time je poštovati, jest njezin muž. Ona je prijateljica, hraniteljica i srodna duša. Dio njegove uloge jest i u tome da ženi iskazuje poštovanje i da je ne uzima zdravo za gotovo.

C. Ispunjavanje očinskih dužnosti

Glavna očeva dužnost jest odgajati svoju djecu opomenom i stegom Gospodnjom (Efe. 6:4). To znači i da ih moraju učiti Gospodnjem putu (Ponz. 6:7), a prema potrebi, i kažnjavati ih (Izr. 19:18; 22:6; 23:13-14; 29:17).

III. ULOGA ŽENE

U Izrekama 31:10 postavlja se provokativno pitanje: "Tko će naći ženu vrsnu?" "Vrsna" žena je ona koja razumije koju je ulogu Bog dodijelio suprugama i koja se, po Božjoj milosti, mijenja ne bi li postala takva.

A. Pomoćnica

Bog je stvorio ženu da pomaže čovjeku (Post. 2:18). Ona na emotivan i tjelesni način nadopunjuje muškarca, tako da je on sposobniji za obavljanje Božjih ciljeva i njegovu službu. Žena neće muškarca učiniti savršenim u duhovnom, emotivnom ili tjelesnom smislu. Međutim, ona će ga učiniti potpunijim nego što je kad je sam. Ona pred njega donosi pogled, osjećaje, darove i slabosti koje on sam ne posjeduje. Kada ih Sveti Duh zapečati, muž i žena su potpuni, te samim time u najboljoj mogućnosti da služe Gospodinu.

<p>Kada ih Sveti Duh zapečati, muž i žena su potpuni, te samim time u najboljoj mogućnosti da služe Gospodinu.</p>
--

B. Podrška

Kao što je žena tu da nadopuni svoga muža, tako je i tu da ga podrži. Njezina podrška je dio njezina čista vladanja punog poštovanja (1 Pet. 3:2). Žena poznaje muževljeve prednosti i mane te ga izgrađuje za njegovo djelo. U Izrekama 14:1 vidimo da je žena u stanju izgraditi svoju kuću, kao i srušiti je. Ona je u stanju izgraditi snagu i odlučnost svoga muža, kao i uništiti ga, osramotiti i biti "gnjilež u kostima" (Izr. 12:4).

C. Pokorna

Žena je isto tako tu da bude pokorna svome mužu. Nema češće ponavljane zapovijedi upućene ženi od one da se žena pokorava mužu (Efe. 5:22; Kol. 3:18; 1 Pet. 3:1), što je odlika pobožnih žena kao što je bila Abrahamova žena Sara (1 Pet. 3:6). Pa ipak, i njezin je položaj u pokornosti vrlo utjecajan. Ona se vjerom pokorava svome mužu i vrši volju nebeskog Oca. Muževljevo je srce, kao i kraljevo

(Izr. 21:1), u Božjim rukama. Žena koja se pokorava mužu pokorava se i Bogu te mu dopušta da djeluje u životu njezina muža. Svojom pokornošću mužu ona pomaže Bogu da učini njezinog muža poslušnijim sebi (1 Pet. 3:1). Nije joj zapovijeđeno da se buni kako bi promijenila muževljevo razmišljanje, već da mu se vjerom pokori kako bi Božja ruka mogla djelovati u njegovom i njezinom životu.

D. Upraviteljica

U Bibliji nalazimo primjer vrijedne žene koja se trudi za dobro svoga i muževog kućanstva (Izr. 31:10-31, posebice stih 11). Za razliku od samarijskih žena iz Amosovog vremena, koje su tlačile siromašne i bijedne te od svojih muževa zahtijevale nemoguće (Am. 4:1), žena iz Izreka 31 se boji Boga (s. 30), služi svome mužu (s. 12), gradi svoj dom (s. 27), doprinosi dobrom ugledu svoga muža (s. 23) i izgrađuje njegovo pouzdanje u nju (s.11). Njezina je tajna u tome da ona predstavlja sposobnu podršku svome mužu, da vodi brigu o njegovoj kući i upravlja njome, čineći je harmoničnim i korisnim mjestom za svoga muža. Ona mu služi i poštuje ga, iako upravlja njegovim domom sposobnije od njega. Muž može jedino hvaliti Boga što je bio toliko dobar da mu je dao takvu ženu (Izr. 19:14).

E. Majka: Titu 2:4

Glavna uloga žene ne prestaje njezinom ljubavlju prema mužu. U Titu 2:4 žene se poziva da ljube svoju djecu. Djeca, naročito ona manja, trebaju puno pažnje, podrške i ljubavi. Djeci je potrebna ta čudesna majčina prisutnost. Mnogi stručnjaci za djecu tvrde da je za razvoj normalnog, zdravog djeteta potreban blizak, prisan i trajan odnos sa bar jednom osobom u barem prve dvije godine života. U poslanici Titu vidimo da je na majci da pruži takvu brigu, ali današnje kulture uglavnom okreću leđa ovim biblijskim načelima i teže za sebičnim interesima.

IV. ULOGA DJECE

A. Pokoravajte se svojim roditeljima u Gospodinu

U Efežanima 6:1 čitamo: "Djeco, pokoravajte se svojim roditeljima u Gospodinu, jer je to pravedno." Ova Pavlova uputa efeškoj crkvi nameće nekoliko pitanja s kojima bi se osnivač crkava morao pozabaviti:

- Govori li Pavao samo maloljetnicima?
- Trebaju li odrasli nastaviti slušati svoje roditelje i kada se isele iz roditeljskog doma?
- Vrijedi li ovo ako odrasla osoba ostane u kući svog oca?
- Znači li "u Gospodinu" da dijete nije dužno slušati svoje roditelje ako nisu kršćani?

B. Poštujte oca i majku

Pavao u svojem napatku citira Stari zavjet i podsjeća efeške vjernike da je to prva zapovijed uz koju ide i obećanje: "... da ti dobro bude i da dugo živiš na zemlji." (Efe. 6:2-3; Ponz. 5:16)

ZAKLJUČAK

Ova je lekcija vrijedna bilo da ste kao osnivač crkava samac ili u braku. Kada bolje shvatite koje su, prema Bibliji, uloge članova obitelji, vaš će se život osnažiti, što će koristiti cijeloj vašoj zajednici, a sredina u kojoj živite vidjet će jedinstvo i Božju ljubav u vama i u prilikama za poučavanje i savjetovanje koje vam Bog pruži.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kako vam može ova lekcija biti korisna u službi ako ste samac?
- Ako ste u braku, možete li reći da se u njegovoj jedinstvenosti vidi Božja slika?
- Postoji li partnerstvo u vašem braku? Kako to izgleda?
- Koji društveni i unutarbračni čimbenici danas otežavaju ulogu djelotvornoga supružnika? Što najviše otežava ovu zadaću?
- Koji čimbenici u društvu i crkvi danas otežavaju život neudane/neoženjene osobe? Zbog čega je danas posebno teško biti samac?

PLAN DJELOVANJA

- Pročitajte 1 Petrovu 3:8-12. Sebičnost uništava jedinstvo. S tim na umu, još jednom pročitajte odjeljak od gore i napravite popis onoga što biste trebali učiniti kada je vaš supružnik sebičan.
- Muževljevo vođenje služenjem je jedina stvar koja čini ženinu pokornost smislenom. Nemoguće je pokoriti se pasivnome mužu, a pokoravanje dominantnom mužu je nepodnošljivo.

S druge strane, radost je pokoriti se onome koji vodi služeći. U svjetlu ovih misli odgovorite na pitanja:

- Kada biste počeli voditi služenjem, kako bi to utjecalo na pokornost vaše žene?
- Kako bi se vaša žena ponašala na drugim planovima kada biste češće vodili služenjem?
- Govori li Biblija čijem se vodstvu trebaju pokoriti neudane žene? Kakve savjete nalazite?
- U svome pismu filipskoj crkvi Pavao govori o jedinstvu kršćana. Pročitajte Filipljanima 2:1-4 i razmislite kako 2. stih objašnjava na koji način postići jedinstvo u odnosima.
- Kako se ova načela mogu upotrijebiti u vašem obiteljskom životu, bilo u braku, bilo u drugim obiteljskim odnosima?

Kao osnivači crkava imat ćete mnogo prilika za biblijsko savjetovanje nevjernika i vjernika koji su bili žrtve propalih brakova ili koji sada imaju poteškoća s jedinstvom u braku. Osim toga, moći ćete savjetovati one koji razmišljaju o stupanju u brak. Pokrenite diskusiju u manjoj grupi samaca koji su vaših godina i koji razmišljaju o braku. Pomozite im da otkriju biblijska načela o kojima smo govorili u ovoj lekciji, te razgovarajte o njihovim praktičnim plodovima.

IZVORI

- Lewis, Robert and Hendricks, William. *Rocking the Roles*. Colorado Springs, CO: NavPress, 1991.

Roditeljstvo

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pomoći osnivačima crkava da shvate i praktično primijene biblijska načela za roditeljstvo.

☞ Glavne točke

- Hod s Bogom nužan je za roditeljstvo.
- U Božjoj riječi nalazimo načela kojih se roditelji moraju držati.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- znati što Biblija uči o roditeljstvu.
- biti u mogućnosti na temelju biblijskih načela procijeniti kakav je roditelj.
- smisliti način kako da postane bolji roditelj.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Neka vam ova lekcija posluži za upoznavanje sudionika s temeljnim biblijskim načelima. Oduprite se želji da im kažete "kako to ide". Na kraju ostavite neko vrijeme za diskusiju o pitanjima, što možete učiniti u malim grupama ili svi zajedno.

UVOD

Kršćanske knjižare su pune knjiga sa savjetima za roditelje koji su kršćani. U njima možemo naći različite oblike roditeljstva, i za svaki se od njih tvrdi da je JEDINI i biblijski oblik. No, iako u Bibliji možemo naći određene naputke, u njoj ipak ne nalazimo čitav postupak odgajanja djece. U ovoj ćemo lekciji govoriti o biblijskim načelima za roditelje. Budući da je svako dijete jedinstvena osoba s jedinstvenim potrebama, način na koji će se roditelji držati ovih načela jest stvar traženja Božje mudrosti u molitvi. Roditeljstvo je, poput svih drugih aspekata kršćanskog života, hodanje u vjeri. Isus u Velikom poslanju upućuje svoje sljedbenike da učine sve narode njegovim učenicima... učeći ih da vrše sve njegove zapovijedi. Uloga roditelja slična je ulozi osnivača crkava: stvarati učenike i učiti ih poslušnosti Bogu. Osnivačima crkava koji su i sami roditelji je njihova roditeljska uloga vrlo značajna: značajna je za članove obitelji, značajna je kao svjedočanstvo pred svijetom, a značajna je i za crkvu. Način na koji se roditelji odnose prema svojoj djeci odražava se na način na koji se odnose prema crkvi (1 Tim. 3:4-5). Međutim, ova je lekcija bitna i za osnivače crkava koji nisu roditelji, jer i u njihovom slučaju vrijede ista načela za pomaganje duhovnoj djeci kojoj služe.

I. NEKOLIKO OPAŽANJA ZA POČETAK

A. Ništa nije zajamčeno

Nasuprot uvriježenom mišljenju, Biblija uopće ne jamči da će djeca voljeti i služiti Gospodina ako roditelji dobro izvrše svoju ulogu. U tu se svrhu kao Božje obećanje često navodi stih iz Izreka 22:6: "Upućuj dijete prema njegovu putu, pa kad i ostari, neće odstupiti od njega." Ako djeca, kad odrastu odbace Boga, roditelji smatraju da ih je Bog izdao.

Primijetite da se ovim stihom želi podvući načelo uzroka i posljedice: ako učinite "X", ishod će biti "Y". U Mudrim izrekama, koje su napisane kako bi mlade poučile pravednom življenju, nalazimo mnoštvo

sličnih izjava. Upućujemo li djecu dok su mala, svoj će put započeti na putu pravednosti. Umjesto obećanja koje se uvijek ispunjava, u ovom se stihu iznosi načelo da će djeca, ako ih roditelji odmalena uče poslušnosti Gospodinu, u svojoj starosti nastaviti ići tim putem. Činjenica da djeca znaju i otići od Boga ne umanjuje značaj načela da su roditelji dužni upućivati svoju djecu da idu Gospodnjim putem. Većina djece koju roditelji odmalena uče da slušaju Boga i kasnije nastavlja ići tim putem.

B. Savršena djeca ne postoje

A zašto onda ima i onih koji su kao mali krenuli putem pravednosti, a onda od njega odstupili? Svi smo mi grešnici koji su dužni sami donositi svoje odluke. U Izrekama 1:29 čitamo o onima koji "... su mrzili spoznaju i nisu izabrali Gospodnjeg straha." Na kraju ipak svatko mora sam odlučiti želi li slijediti Gospodina ili ne želi. Čak i dobro odgojena djeca znaju donijeti pogrešnu odluku.

C. Ne postoje ni savršeni roditelji

Jedini savršeni roditelj jest Bog. Zemaljski roditelji nisu savršeni. Koliko god voljeli Boga i svoju djecu, katkad će i pogriješiti (1 Iv. 1: 8-10). Nitko nema odgovore na sva pitanja. Roditelji moraju neprekidno u molitvi tražiti Božju mudrost kako bi mogli odgojiti svoju djecu da idu pravim putem.

II. NEKOLIKO BIBLIJSKIH NAČELA

Iako zbog grešnosti i djece i roditelja ništa nije zajamčeno, Bog nam je ipak predao neka načela koja će nas voditi u odgoju djece.

A. Budite primjer ljubavi i poslušnosti Bogu (Ponz. 6:4-9,17)

Bog je u Starom zavjetu zapovijedio Izraelu: "Zato ljubi Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom... Napominji ih (Božje zapovijedi) svojim sinovima... Točno vršite zapovijedi Jahve..." To su morali činiti kad su bili kod kuće, dok su šetali ulicom, kada su lijegali i kada su se budili. Ljubav prema Bogu i poslušnost njegovim zapovijedima predstavljaju način života na koji roditelji trebaju živjeti i koji trebaju prenositi i na svoju djecu.

B. Upućujte svoju djecu da se drže Božjeg puta (Post. 18:19)

Govoreći o dužnosti roditelja da upućuju svoju djecu, znajmo da Biblija često izjednačuje ovu odgovornost s kažnjavanjem. Odjelci poput Izreka 3:11-12 i Hebrejima 12:5-11 podsjećaju nas da je kazna nužna. Međutim, razlog za kažnjavanje je taj što otac (kako nebeski, tako i zemaljski) voli svoje dijete. Kada god roditelj kažnjava dijete, treba to činiti u ljubavi i za dobro djeteta. Dijete mora biti u mogućnosti vidjeti ovu ljubav u kazni koju prima. Željeni ishod jest da dijete nauči slijediti Gospodnji put.

C. Ne ogorčujte svoje djece (Efe. 6:4)

Mnogi roditelji su toliko revni u izvršavanju drugog dijela ovoga stiha – u odgajanju djece stegom i opomenom Gospodnjom – da potpuno zaboravljaju prvi dio stiha, gdje se od njih traži da ne ogorčuju svoju djecu. Mnogo je priča o duhovnim djelatnicima čija su se djeca ispunila ogorčenjem i okrenula se od Gospodina. Od ove djece često možemo čuti priče o isuviše strogim, nepravičnim, prezahtjevnim i autoritativnim roditeljima: o roditeljima koji su ogorčili svoju djecu svojom revnošću, jer su ih željeli naučiti da vole Boga. Nažalost, često se na vrijeme za obiteljsku pobožnost gleda kao na priliku kada roditelji mogu svojoj djeci soliti pamet. Ishod je takav da djeca postaju ogorčena i kivna, kako na svoje roditelje, tako i na Boga.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kako biste na praktičan način mogli postići da ljubav prema Gospodinu i poslušnost njegovim zapovijedima postanu način života u vašem domu?
- Kako biste se mogli preispitati ne biste li vidjeli kažnjavate li svoju djecu zato što ih volite? Što vas najviše smeta u takvom kažnjavanju?
- Kako biste mogli učiniti vrijeme za obiteljsku pobožnost ugodnim za vašu djecu?

PLAN DJELOVANJA

Navedite nekoliko duhovnih, društvenih, mentalnih i tjelesnih odlika koje želite da vaša djeca dostignu dok napune 18 godina. Tada na drugi list papira upišite imena svoje djece. Napišite što sve trebate učiniti ili već činite kako bi vaša djeca stekla takve osobine.

IZVORI

- Kimmel, Tim. Raising Kids Who Turn Out Right. Sisters, OR: Multnomah, 1993.
- Phillips, Mike. Building Respect, Responsibility & Spiritual Values in Your Child. Minneapolis, MN: Bethany House, 1981.
- Stanley, Charles. How to Keep Your Kids on Your Team. Nashville, TN: Oliver Nelson, 1986.

